LUDOVIC ROMAN

RACHETA ALBĂ

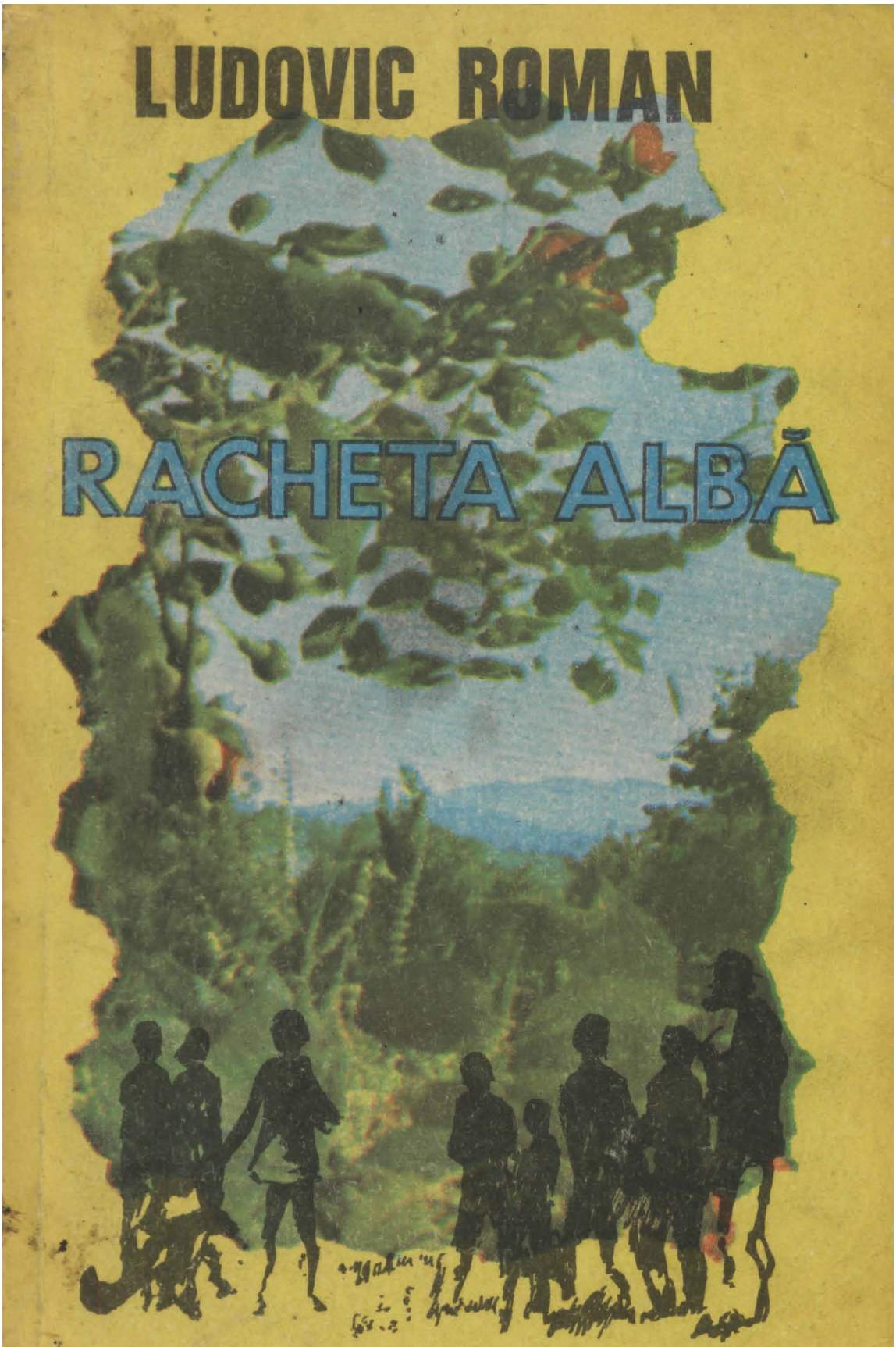

EDITURA ION CREANGĂ

Soţiei mele, Gabi

LUDOVIC ROMAN

RACHETA ALBĂ

ROMAN

Ediţia a II-a, revăzută

EDITURA ION CREANGĂ
BUCUREŞTI, 1980

Prolog

— Tată, vrei să stăm de vorbă ca între doi... bărbaţi?
LUCIAN

Lucian e un ştrengar cum nu e altul; face o mie de năzbîtii, primeşte două mii de pedepse şi de patru mii de ori mă păcăleşte cu oftatul lui de uşurare: „Uf! îţi mulţumesc!” Pezevenghiul! îmi mulţumeşte pentru pedeapsă! Stă la colţ cu plăcere, scrie, cu nu mai puţină plăcere, fraze ca: „Robinetul după întrebuinţare se închide” ; sau „Pescuitul cu undiţa în vana din baie strict interzis!” Ieri a ieşit la joacă în ţinută de mare gală şi s-a întors cu pantalonii găuriţi. L-am întrebat: „Ce să mă fac cu tine, spune-mi?” Mi-a răspuns: „Să mă baţi. Ştii, tăticule, bătaia e ruptă din rai”. „Ptii! Al naibii hoţ!” m-am gîndit eu, şi, numai în ciudă, nu l-am bătut. I-am dat să înveţe pe de rost patru poezii. A învăţat patru epigrame. Îs poezii? Îs! Trei dintre epigrame aveau poante şi sunau a George Zarafu. La a patra m-am oprit însă bănuitor. „Mai spune-o o dată!” i-am cerut cu un glas de poruncă. Fiu-meu s-a cam codit, dar pînă la urmă tot a fost nevoit s-o repete. Suna aşa: „Ai

coborît atît de jos, / Iubitul meu tătic, / Încît să nu te miri că-mi pari, / De sus, atît de mic”. Obrăznicia era evidentă şi m-am supărat, mai ales că-mi veniseră în minte versurile originale: „Te-ai înălţat atît de sus, / Iubitul meu amic....” Aşadar secătura operase epigrama şi-mi servise o parodie. Şi tocmai în clipa cînd mă pregăteam să-i aplic... aia... cum îi zice?... „ruptă din rai”, mă păli ideea: ,,Bine, dar poate că are talent!” şi tăcui. Tăcui îndelung. Lucian, cu ochii lui mari, căprui, mă privea atent. Dispăruse de pe chipul lui orice urmă de şmecherie. încurcătura mea îl intriga, îl răscolea. N-a mai răbdat şi-a murmurat: ,.Iartă-mă! N-am vrut să te jignesc, tăticuţ!” Cînd îmi spunea ,,tăticuţ”, mă topea. Ştia. Şi, ca întotdeauna, aştepta efectul. I-am dat mîna şi am ieşit cu el la plimbare. Era soare. Un soare de catifea încălzea uşor atmosfera. Gîze mărunte alergau pe trotuar, iar dincolo de panglica de asfalt mijea colţul ierbii. “Vîntul purta miros de pămînt reavăn şi muguri. La cîţiva paşi, în faţa noastră, cineva explica: „Nil există! Vîntul nu are viteză. E alcătuit din sumedenie de unde care se succed rapid şi fiecare undă are propria ei viteză. Dacă vrei, numai timpul are viteză. Aceeaşi viteză de miliarde de ani...”

Simţeam că Lucian vroia să mă întrebe ceva în legătură cu vîntul, cu timpul, dar situaţia aparte în care se găsea îl obliga la tăcere. Aştepta să vorbesc

eu primul. Vorbii, dar nu despre vînt, nu despre timp...

— Ştii, de data asta îţi voi da o pedeapsă mai aspră...

Fiu-meu se făcu mic, mic de tot ; era numai urechi-urechi.

— Va trebui să-mi scrii, pînă mîine, o poveste de nouăzeci şi nouă de rînduri şi în proporţie de nouăzeci şi nouă la sută originală, adică scoasă din capul tău şi nu din fraţii Grimm, Andersen, Ispirescu sau..., sau...

Lucian se lumină la chip:

— Uf! Îţi mulţumesc! Mîine vei avea povestea.

Spusese „Mîine vei avea povestea" ca şi cum ar fi exclamat: „Mîine voi mînca îngheţată!" M-am înfuriat:

— Eşti încrezut! Îţi închipui că a scrie o poveste e tot una cu a copia de o sută de ori: „Candelabrele nu se ţintesc cu praştia!"

De data asta făcu el pe ofensatul:

— Şi dacă-ţi scriu, pînă mîine, o poveste de nouăzeci şi nouă de rînduri, numai şi numai din capul meu. tu-mi scrii una de nouăzeci şi nouă de pagini?

„Mă provoacă!..." I-am răspuns fără să şovăi:

— Îţi scriu încă o dată pe atît!

Lucian mă lăsă de mînă şi o zbughi printre blocurile noi, cu miros de zidărie proaspătă. Am privit în urma lui. Vîntul îi răvăşea zulufii şi el fugea,

7

fugea... Intrasem în joc instinctiv, mînat de orgoliul părintelui care visează să descopere în odrasla lui „flacăra sacră". Nu mă gîndisem nici o clipa la ce-aş fi putut povesti, aşa, în nouăzeci şi nouă plus nouăzeci şi nouă de pagini. Acum însă, privindu-1 fugind cu sufletul la gură, să-şi ispăşească pedeapsa, angajamentul meu mă tulbura. ..Drăcie! oftai. Pe unde scot cămaşa?!" Am luat-o uşurel, înapoi, spre casă. Lucian lucra de zor. Scria fără să şteargă nimic, scria grăbit şi un zîmbet mi-a mijit în colţul buzelor. „S-o creadă el că mă va da gata!"

După vreo două ore, „scriitorul" meu a pus pixul jos şi m-a privit. Iradia de satisfacţie.

— O pot citi?

— Desigur, răspunsei, dezamăgit de graba lui.

Trase aer în piept, ca după o goană, şi începu c-un glas în care se desluşea emoţia:

— A fost odată ca niciodată, pe cînd părinţii ascultau de copii, iar copiii răsturnau, după pofta inimii, lumea pe dos... Au fost odată trei fraţi. Şi cum tatăl lor le lăsase drept moştenire patru taleri de aur, s-au luat la ceartă ; fiecare voia doi. Cum nu ajunseră la înţelegere, hotărîră să-şi facă altfel dreptate. „Norocul să fie al aceluia care va reuşi să aducă pe pămînt floarea vieţii", spuse cel mai în vîrstă.

Şi cei trei fraţi o porniră la drum. Primul o luă spre apus, celălalt spre răsărit, iar cel mai mic, pe

8

care-1 chema Gelu, merse înainte. Şi merse el ce merse pînă

ajunse la cetatea Lunii. Flăcăul povesti aici că e unicul fiu al tatălui său, care trage să moară, şi că a plecat să caute floarea vieţii, despre care se spune că cine o miroase trăieşte veşnic. Luna-mamă îl ascultă şi, crezîndu-1, îi dărui un mînz năzdrăvan, cu coamă de aur, şi-1 îndrumă să o ia pe cărarea galbenă, iar după ce se va sfîrşi, să o apuce pe cărarea albastră. Gelu mulţumi şi dădu să încalece, dar mînzul îl azvîrli cît colo. Luna-mamă îi spuse atunci că pe acel animal minunat nu poate călări nimeni fără inima curată. Şi Gelu roşi ; recunoscu că avea trebuinţă de floarea cea rară spre a-şi spori moştenirea. „Să nu minţi niciodată!" spuse bătrîna şi-1 iertă.

Băiatul porni iar la drum. Într-un tîrziu ajunse la Palatul Stelelor. „Floarea căutată e mult mai departe!" se mirară, de curajul lui, castelanii şi Gelu o ţinu înainte pe cărarea galbenă. Şi merse el mult, mult, pînă ce începură să-i răsară fire albe în păr ; şi într-o zi drumul se preschimbă în albastru, iar după nouăzeci şi nouă de zile de mers ajunse şi la capătul acestui drum. În faţa lui se deschidea o potecă albă-albă... Era Calea Laptelui. Domoli mersul calului, ca poteca să nu se rupă, căci era foarte subţire. Nu peste mult zări o fîntînă. Gelu descăleca şi voi să bea, dar mînzul îl sfătui să mai rabde puţin că de va bea măcar un strop va uita pentru ce a venit, poteca se va destrăma, iar el va

9

cădea, va cădea... Flăcăul, cu toată setea care-1 pîrjolea, îl ascultă. Şi. peste puţin, descinse la curtea Luceafărului. Acesta îl primi cum se primesc oamenii de seamă. Dădu în cinstea lui o masă mare. Gelu luă loc în dreapta Luceafărului ; în stînga acestuia stătea Irina, fiica împăratului, o fată nemaivăzut de frumoasă. Gelu, de cum o văzu, o şi îndrăgi. Şi cînd ospăţul luă sfîrşit. mărturisi Luceafărului-împărat că o iubeşte şi că o vrea de soţie. „Bucuros ţi-o dau, vorbi bătrînul, dar, potrivit obiceiului împărăţiei, trebuie să te lupţi întîi cu meteoriţii." Fata, căreia îi bătu la fel inima, strecură în mîna lui Gelu o piatră fermecată care, dacă o suceai de trei ori la dreapta şi de trei ori la stînga, oprea Cometa Alexandra fără de care nu scăpa nimeni viu dintre meteoriţi.

Băiatul încalecă şi plecă să-şi încerce norocul. Şi el, şi mînzul se treziră deodată loviţi de meteoriţi.

Gelu suci piatra şi apăru Cometa. Trena ei lungă mătură sumedenie de meteoriţi şi chiar regele lor pieri. Scăpînd împărăţia Luceafărului de această pacoste, o primi de mireasă pe Irina. Şi în clipa cînd se cunună cu ea, Luceafărul muri, iar sîngele său se prefăcu într-o floare roşie pe care, dacă o miroseai, întinereai pe loc. Gelu urmă la tronul împărăţiei şi trăi veşnic, lăsînd toată moştenirea fraţilor săi.

10

Şi dacă n-aţi crezut povestea lui Gelu şi a frumoasei Irina, uitaţi-vă seara pe cer ; veţi vedea urmele paşilor lor de lumină.

Lucian întoarse foile cu scris mare şi strîmb, aşternut în grabă, şi tăcu. Mă privi direct şi citi în ochii mei că m-a învins.

— Ţi-a plăcut?

— Da, am spus simplu, dar fiu-meu atît aşteptă ; îmi sări de gît şi mă acoperi de sărutări. „Tăticuţ! Tăticuţ!” strigă, îmbujorat.

— Deci ţi-a plăcut povestea? mă mai întrebă o dată.

— Da, dar acum, de-ar fi să încalec un mînz năzdrăvan, m-ar azvîrli cu siguranţă jos. Să fiu sincer, n-am idee cu ce-o să umplu nouăzeci şi nouă plus nouăzeci şi, nouă de pagini.

— Scrie şi tu ceva cu bum-bum şi poc-poc! făcu el, mimînd figura unui cunoscut detectiv.

— O, nu! protestai. Mi-ajung televizorul şi Lucian, fiu-meu, poate-l cunoşti?

— Nu fi rău, tăticuţ, îmi spuse el dulce. Scrie ceva din viaţa ta, doar ai trăit multe...

— Eu n-am făcut nimic extraordinar! Şi gîn-clii: .Juliu Popper a explorat Ţara de Foc şi-a proiectat oraşul Havana, Ilarie Mitrea a luptat pentru independenţa Mexicului, apoi a trăit ca un binefăcător al populaţiei din Indonezia ; Sever Pleniceanu şi fraţii Comăneşti au explorat Africa ; patru români au făcut ocolul lumii pe jos, în opinci ;

11

un român a descoperit insulina, un altul -spirala» proteinei ; tot un român a inventat stiloul cu care scriu azi toţi oamenii de pe glob... Eu însă...” Lucian spuse:

— Ştii, tăticule, voi, cei mari, mereu vă lăudaţi:„Viaţa mea e un roman!”

Oftai şi recunoscui, în sinea, mea, că-i aşa.

Sună telefonul. Fiu-meu tresări. De obicei, soneria telefonului îl lăsa indiferent, de aceea l-am privit cu atenţie. Privirea mea, de-o clipă, îl duru. Ochii săi mari, căprui, trădară nelinişte.

— Răspunde tu, te rog, şi dacă mă caută redacţia să spui că nu sînt acasă decît pentru tine.

Lucian ridică receptorul.

— Da. Este aici! Mă încruntai.

— Cum ne-am înţeles?

— E dirigintele meu...

O presimţire mă tăie ca un junghi. Prin fereastra deschisă pătrunse vîntul, un vînt blînd. Primăvăratec, dar mă luă brusc cu frig. îmi veni să tuşesc şi, tuşind, trecui în sufragerie. Lucian mă aşteptă zadarnic. Vîntul sufla ritmic şi ferestrele zăngăneau uşor, ca o toacă sau ca un murmur de falangă, îmi amintii: „Vîntul nu are viteză. Numai timpul are viteză. Aceeaşi viteză de miliarde de ani...” Şi adăugai: „Timpul care înalţă colţul ierbii, timpul care irumpe în explozii florale şi face să crească copiii şi care-i complică şi le conturează

12

personalitatea înainte ca noi să ne fi sesizat măcar!” Nu mai ştiu ce explicaţie a dat Lucian la telefon, ştiu numai că a venit la mine cu o

lumină ciudată în ochi. A început aşa:

— Tată, vrei să stăm de vorbă ca între doi... bărbaţi?

Îl studiai; cu coada ochiului ; năltuţ, bine legat pentru cei doisprezece ani ai săi, părea hotărît să înfrunte orice. Îmi plăcu introducerea lui. Nu i-am răspuns. Am muşcat dintr-o coajă de pîine găsită pe masă şi am ronţăit-o în tăcere.

— Bănuiesc că ai refuzat să discuţi cu dirigintele ca să afli mai întîi de la mine cum stau lucrurile. Ei bine, am lipsit o săptămînă de la şcoală!...

Dumicătura mi se opri în gît. Vîntul nu mai suflă. Cred că şi ceasornicele îşi scrîntiră minutarele.

— Ce vorbeşti, fiule!?... Ce-ai făcut tu în timpul acesta?

Întîrzie răspunsul, întârzie anume ca să mă calmez.;

— Juri că nu vei spune nimănui?

— Jur!

— S-o iau de la început?

— De la început.

Şi... aşa s-a născut, cititorule, cartea pe care o deschizi acum.

Capitolul I

...Napoleon îi spiona de după o tufă de liliac, mişcînd rar din coada lui scurtă.

— Cucuriguuuu!

Afară surîdea un soare de aur, foarte rotund şi înţepător de dulce.

Viorel privi întîia zi de vacanţă chiorîş, nu pentru că i-ar fi plăcut să plouă, ci din pricina somnului pe care l-ar fi dorit, măcar acum, întreg. Dar cocoşul vecinului, o tărcătură lipsită total de simţul timpului, îl trezise brutal, ca o trompetă cazonă, în vreme ce se îmbrăca, băiatul plănui răzbunarea: pintenatul merita o lecţie, căci nici un cocoş serios, care se respectă, nu cîntă alandala. Ba unii susţin că toţi cocoşii se orientează după steaua Canopus. Primul cîntat, în mod normal, se aude atunci cînd Canopus apare la orizont. Al doilea cîntat — cînd apune complet. Bineînţeles că nu s-a lămurit încă de ce cocoşii cîntă şi a treia oară şi nimeni în lume n-ar fi putut lămuri de ce cocoşul ăsta cînta şi-a patra oară, şi-a cincea, şi-a şaptea oară, de cîte ori îi venea la gură, tocmai pe sub geamul lui.

Viorel deschise larg fereastra şi sări în curte. Din două salturi bine calculate reuşi să-şi atingă ţinta. .,Maşinăria vie de poluare sonoră", cum îi spunea cîteodată, era în mîna sa! Cu o nespusă satisfacţie îi ajusta coada mult prea făloasă ; lăsă doar trei pene mari, de culorile curcubeului, care-1 transformară pe sărmanul cocoş într-un soi de pasăre a paradisului. Lecţia nu-i folosi însă la nimic pentru că, abia scăpat, lansă un „cucurigu" înspăimîntător.

— Pa, Gigi-Balamuc! îi scorni el un nume nou, care i se păru delicios.

În drum spre poartă, băiatul văzu biletul din uşa lui Terentie, zis Şchiopul, locatarul de la parterul aripii drepte, cu invariabilul „Am plecat la cumpărături" şi scrise pe verso, cu litere mari: „P.S. Mă întorc pe două cărări". Făcu o grimasă, un fel de zîmbet strîmb, pe care nici un băiat nu l-ar fi putut imita, şi mai stătu o clipă pe gînduri. Dar numai o clipă. Apoi ieşi în stradă.

Cu o senzaţie nouă, de deplină mulţumire, o luă încetişor spre casa lui Dan. Prietenia lui cu Dan avea o adevărată istorie. Pînă în clasa a cincea parcă nici nu se cunoscuseră. Discutau, se ajutau la lecţii, se certau, se împăcau şi cam atît. De prietenie nici vorbă! „Ştii că am interceptat o staţie de radio pirat?" îi spuse într-o bună zi Viorel, la care Dan rămase cu gura căscată. „Păi eşti radioamator? Cum de n-am ştiut?!" Se priviseră cu

alţi ochi, uluiţi. „Şi tu?..." „Păi!..." Cînd Dan află că Viorel era posesorul unei staţii de emisie, că avea rangul de „căpitan" şi că-şi

instalase căpitănia în podul uriaş al vilei vechi în care stătea — un pod... să încapă un oraş în el! — se oferi simplu soldat, gata să-1 urmeze oriunde. Şi aşa s-au pomenit nedespărţiţi. Viorel era înalt, dar nu prea, subţirel, dar nu foarte. La prima vedere l-ai fi crezut slab, însă pe sub pînza bluzei lui ascundea muşchi puternici, capabili să apere un prieten. Dan era mai scund şi bondoc, poate la fel de puternic, dar nu destul de isteţ ca să se descurce numai cu forţa lui. Cei doi colegi petreceau multe ore din zi împreună ; puneau la cale spectaculoase urmăriri, interceptau „staţii-pirat", ori trăgeau cîte o scaldă zdravănă în apa Someşului, care tăia cartierul în două...

Ajuns în dreptul parcului municipal, Viorel coborî pe o scurtătură, printre sălciile ce ţineau tovărăşie Canalului Morii. Soarele împletea de-acum umbre complicate şi zumzetul oraşului urca neîncetat pe portativul marilor artere de circulaţie. Cîţiva pescari îşi urmăreau cu încordare plutele ; apa galben-verzuie curgea domoală, strînsă parcă prea tare între malurile betonate. Un motociclist se chinuia să scoată o roată lăsată pe geantă.

— Pană? întrebă Viorel.

— Pană!...

— Pot să vă ajut?...

— Nu... Nu e nevoie!...

„Hm!... Eu am timp, timp! şi dumnealui de colo... nu e nevoie!" O luă la fugă, în zigzag, ocolind copacii. Nu se opri decît la podeţul arcuit şi nu ca să admire peisajul, ci ca să se amuze de bărbile formidabile ale unor tineri, pesemne studenţi în artă, pentru că aveau cu ei blocuri de desen. Discutau despre unghiuri, culori, forme... Lui Viorel îi sticliră ochii.

— Doriţi un cadru mai frumos? Ieşiţi din el! se pomeni gîndind cu glas tare şi nu apucă să-şi audă bine glasul că o mînă enormă, cît un nor, îl înhaţă de păr. Văzu în clipa ceea coada multicoloră a cocoşului şi jură, în gînd, că reuşise să facă din Gigi-Balamuc o veritabilă pasăre a paradisului. Cu riscul de-a rămîne chel, se smulse brusc, şi se izbi de marginea podeţului de lemn care cedă. Simţi un gol în stomac şi auzi un plescăit. Apa nu era adîncă, dar era murdară şi i se făcu silă. Încercă să se caţere pe mal, însă renunţă imediat pentru că în lichidul galben-verzui pluti imaginea altei bărbi.

— Adă mîna, băieţaş! i se adresă o voce caldă.

Viorel ridică privirea ; barba albă şi stufoasă era a unui bătrînel. îi veni inima la loc.

— Eroii! mormăi nemulţumit moşul, după ce-1 trase pe băiat afară. în loc să te ajute, au şters putina!... Eiii-eiii! Şi după o pauză: Din ce v-aţi luat? Viorel tăcu. Doar nu era să-i spună: „Din

barbă!" Bine-bine, voi toţi sînteţi secretoşi... Dă-ţi hainele jos şi suie-te în limuzină. Era o poruncă. Limuzina — un „Ford" de la

începutul secolului. Lui Viorel îi plăcu şi „limuzina” şi porunca: scăpa de rîsul străzii. Mai mult, îi plăcu şi bătrînelul. În maşină, aşezat la volan cu o demnitate de patriarh, acesta se recomandă:

— Sînt profesorul Axinte.

Cu o undă de timiditate îşi spuse şi el numele.

— Încotro? Acasă văd bine că nu vrei să te duc... Faceţi trăsnăi şi vreţi să scăpaţi şi basma curtată!

Porni motorul şi demară. Ieşi în bulevard.

— Merge bine... limuzina! se miră Viorel.

— Ai crezut c-o să mă înham la ea? Ehei, zîmbi moşneagul, mai are o sută de armăsari-putere!

Maşina goni spre „Cartierul verde”, făcînd multe şi dificile viraje, apoi o coti pe o stradă îngustă şi se opri în poarta unei căsuţe cochete, îmbrăcată de jos pînă sus în iederă.

— Napoleon! strigă profesorul, aplecîndu-şi capul pe fereastra maşinii. Se auzi un lătrat de dulău şi numaidecît apăru o dihanie enormă, neagră, cu urechi clăpăuge, scoasă parcă dintr-un film poliţist, care apăsă cu laba un buton fixat undeva pe grilaj. Poarta se deschise fără nici un zgomot. Mut de uimire, băiatul salută cîinele-portar în timp ce automobilul pătrunse într-o curte largă, pavată cu pietre albe, de rîu.

18

— Muşcă? arătă Viorel spre dulăul care-i urmă în grabă, lătrînd cu disperare.

— Wau-wau! Bow-wow! făcu bătrânul către animalul care-şi curmă „vorbăria” ca şi cum l-ar fi atins un bici.

— Ce i-aţi spus? se interesă el.

— Nimic. L-am imitat şi a înţeles că nu-mi încîntă deloc auzul...

— L-aţi imitat?

Moş Axinte îi deschise portiera, îl ajută să coboare şi-1 avertiză cu un gest pe Napoleon să se ţină deoparte.

— Da... Ţi se pare curios pentru că ,,ham-ham” în germană sună Wau-wau, iar în engleză Bow- wow. Urechea oamenilor percepe diferit anumite sunete. În Japonia, de pildă, şoarecele chiţăie „sue-ciue”, clopotele sună „ciang-ghiang”, iar ceasul, în loc de tic-tacul obişnuit nouă, face „keci-keci”!

— Keci-keci!... repetă Viorel. Dar „cucurigu”? întrebă el cu gîndul la afurisitul de cocoş.

— La germani sună „kikeriki”, la ruşi „kukare-ku”, iar la francezi „cocorico”. Dar hai mai bine să spălăm costumul!

Scoaseră apă dintr-o fîntînă adîncă şi întunecoasă, foarte, foarte veche. Cumpăna de lemn scotea un fel de şuierat. Pe lîngă poarta ultramodernă, fîntîna părea o piesă de muzeu. Contrastul acesta nu-i scăpă băiatului ; îi găsi chiar un farmec deosebit. Soarele ardea acum puternic, cu tăria începutului de

19

vară. Limpeziră hainele şi le agăţară de crengile unui măr pitic.

Napoleon îi spiona de după o tufă de liliac, mişcînd rar din coada lui scurtă.

— Se pare — observă bătrînul — c-ar fi dispus să se joace cu tine, dar nu-1 las pentru că nu te cunoaşte. Ochii băiatului se adumbriră şi moşul continuă repede, ca şi cum dulăul nici n-ar fi constituit o curiozitate a acestei ogrăzi: Ai să vezi în schimb o dresură de purici...

— Purici? Lui Viorel nu-i veni să creadă. Glumiţi!

— Dar ce ştii tu despre purici?

— Că sînt nişte insecte care pişcă, poartă boli, fac rău omului şi animalelor!

Bătrînul îşi mîngîie mustaţa.

— Că sînt campioni la sărituri ştiai? E singura vietate de pe glob care poate sări de trei sute de ori propria sa înălţime. Un om, înzestrat cu o astfel de posibilitate, ar ajunge pe Himalaia din cîteva salturi. Se crede chiar că unele creaturi ale naturii posedă o substanţă miraculoasă, numită antigravitron, care le ajută să se opună gravitaţiei.

Viorel, de obicei gata de-o vorbă de duh, rămase perplex. Dan, prietenul lui, şi-ar fi uitat de bună seamă gura căscată, dar el tăcu şi cugetă: „Formidabil e moşulică ăsta!" Intrară într-un mic salon, cu mobilă stil, mirosind a cărţi. Profesorul scoase la iveală o cutiuţă de argint din care... ei da! îşi făcură apariţia „artiştii": doi purici adevăraţi.

20

Dresorul le şopti ceva şi puricii se apucară de zor să tragă după ei parcă un mic tun... Chiar tun era, pentru că bătrînul încarcă cu penseta praf de puşcă şi-i dădu foc. Se produse o detunătură de care „bidiviii" nici nu se sinchisiră. Viorel îşi muşcă limba şi-1 privi pe moş Axinte cu nişte ochi în care ar fi încăput toată mirarea lumii. Nu rosti decît un singur cuvînt:

— Teribil!

Bătu un ceasornic şi după ce sunetul melodios se stinse, gazda rosti solemn:

— Orologiul a bătut trei! Şi mai adăugă spre dezamăgirea băiatului: Spectacolul s-a terminat!

Viorel îşi aminti de piesă, de celebra replică, repetată de atîtea ori de tatăl lui, inginerul Vela, cînd îi vestea vremea mesei şi, cu obişnuitul său spirit de contrazicere, spuse:

— Numai că orologiile care bat au fost inventate cu o mie de ani după Cezar!

Surpriza desenă pe chipul de patriarh al profesorului cute noi, prelungi şi adînci. Cîrnul cu ochi căprui îi deşteptă brusc un interes aparte. După ce aşează la loc cutia de argint cu „artiştii", îl descusu:

— Cîţi ani ai?

— Doisprezece...

Moşul îşi petrecu degetele prin barba stufoasă, apoi, cu un gest maşinal, îşi căută pipa. Dar n-o aprinse.

— Şi ce vrei să te faci?

21

Viorel îşi plecă ochii ; nu-şi pusese niciodată întrebarea asta. Ce avea el să devină? Poate că era o taină aj lui sau poate că nu era... Spuse la întîmplare:

— Detectiv!

Profesorul rîse fără să vrea.

— Am talent! protestă el, făcîndu-1 pe moşneag să rîdă de-a binelea.

— Eu zic să te faci mai bine mîncător de clătite! Îşi suflecă mînecile şi-şi atîrnă un şorţ. Peste cîteva minute ai să poţi doborî recordul mondial.

Trecu alături, în bucătărie, fluierînd vesel o melodie săltăreaţă. în mişcările lui, în întreaga sa înfăţişare Viorel surprinse ceva absolut tineresc şi se-nfioră. „Dacă e un spion care şi-a lipit anume barba asta grozavă? Şi eu m-am lăsat păcălit!" întîi se uită dacă nu era chip de fugit ; era, numai că aşa, în chiloţi, nu-i venea la îndemînă să străbată oraşul... Căută în jur un semn cît de cît suspect. Nu găsi nici piese care să aparţină unei staţii de radio-pirat, nici alte „corpuri delicte". Se hotărî să-i smulgă pur şi simplu un fir de păr. Dacă proprietarul bărbii ţipa, însemna că era autentică. Intră în bucătărie unde mirosea deja a clătite. Bătrînul fluiera fără să bănuiască nimic, mînuind cu dibăcie instrumentele culinare. Deodată, băiatul prinse între degetele sale mai multe fire de părj alb-argintiu şi trase cît putu. Moş A.xinte ţipă, ţipă ca şi cum şi-ar fi scăpat mîna

în untură fierbinte. Viorel se îngrozi:

— Voiam doar un fir...

— Şi-ai luat cinci! făcu îmbufnat moşul. Şezi acolo şi înfulecă nişte clătite!

Nu era o invitaţie, ci un ordin şi acelaşi glas autoritar care-1 silise să urce în „limuzină". Deşi jenat de gafa lui, Viorel nu rezistă tentaţiei de a ataca îmbietoarele clătite. Mîncară un timp tăcuţi, apoi bătrînul reluă ceva mai cald:

— Pe lîngă smocul de păr eu zic să te asigurişi cu amprentele mele digitale şi cu amprentele buzelor... Da, da! Amprentele buzelor, lăsate pe un şerveţel, pot fi unui detectiv tot atît de folositoare. Nici un om, dacă vrei să ştii, nu are buzele identice cu ale altuia. Pe cînd părul... Compoziţia chimică a părului diferă de la individ la individ, dar aici se petreq şi coincidenţe ; un caz la zece mii, dar se petrec. Moş Axinte se ridică în picioare şi privi pe fereastră. Mai mult chiar, continuă el, poţi lua şi amprentele lui Napoleon! Relieful pielii de pe vîrful nasului reprezintă un semn individual la cîini...

Prins cu „mîţa-n sac", băiatul încercă un ton cît mai glumeţ.

— Nu... nu... Ar fi prea mult! Şi dealtfel nici nu-s sigur că Napoleon ar fi la fel de amabil...

Bătrînul tuşi în barbă şi tot acolo ascunse un zîmbet pe care „obrăznicătura" îl sesiză numaidecît.

23

— V-a trecut supărarea, nu-i aşa?

— De supărare nici vorbă! Deşi... la drept vorbind, nu-i prea plăcut să fii scalpat...

Rîseră amîndoi.

Curtea era inundată de lumina unui soare torid. Viorel îşi luă costumaşul. Dulăul, de după tufa de liliac, hămăi de cîteva ori ca de „bun rămas”.

— Te conduc puţin, se oferi gazda, să-ţi arăt o potecă ce te poate aduce aici, dacă ţii să continuăm discuţia despre sherlockholmism, în numai zece minute.

Ocoliră căsuţa potopită de iederă şi ieşiră, printr-o livadă răcoroasă de nuci şi meri, la o potecă puţin umblată. în dreapta şi în stînga se întindea acum un lan de grîu. Clădirile oraşului, privite de la oarecare distanţă, păreau că se ridică direct din lan.

— Bună recoltă vom avea, prinse iar glas moş Axinte şi urmă, mai mult pentru sine, nostalgic: Aş vrea să se secere grîul de douăsprezece ori pe an! De fapt, dacă stau să mă gîndesc, pe glob se seceră mai în tot cursul anului... în ianuarie, în Australia şi în America de Sud ; în februarie şi martie, în India ; în aprilie, în Turcia, Egipt şi Siria ; în iunie, în America de Nord ; în iulie, în Europa Centrală ; în august, în Canada...

Viorel păşea egal, mărunt şi asculta glasul plăcut timbrat al bătrînului. Deasupra spicelor îşi legănau petalele buchete mici de. Flori de mac...

Capitolul II

— Cîte nu poate fi învăţat un corb aşa de inteligent ca Fantomas!
GÎZA

Rămas singur, Viorel derula în minte primele aventuri de vacanţă şi le găsi pe plac. Vara, cu soare mult, cu tainiţele podurilor imense, mirosind a lemn vechi şi a praf, cu misterioase semnale captate din eter, cu detectivi şi spioni, i se arătă înainte, deplină şi seducătoare.

Ajunse într-o stradă nouă, cu blocuri proaspăt tencuite, şi se uită la ceas: „Zece minute!” Printre clădiri se vedea rîul ; ceva mai încolo linia şer-puită a sălciilor de pe Canalul Morii, turnul aurit al catedralei Sfîntului Mihai ; avusese dreptate bătrînul profesor! Cu maşina, ocolind mereu, ba pe un sens unic, ba pe altul, făcuseră aproape o jumătate de oră. Lui Viorel, moş Axinte nu-i păru deloc un bunic scos din cărţile cu poveşti. Dacă şi-ar fi tăiat barba stufoasă şi albă, poate că nici n-arăta atît de în vîrstă. Ar fi putut să-i spună simplu: „Bădiţă Axinte”. Sau putea să-i propună direct: „Nu vrei să fim prieteni? Să ne jucăm împreună? Să urmărim spioni?” Iar el ar fi răs

puns: „Cum, n-ai observat că ne-am şi împrietenit? Îţi voi fi cel mai devptat soldat, căpitane Viorel!” Băiatul surise unui gînd şi-şi scarpină vîrful nasului. „Ah! Şi dacă mi-ar da şi cei doi purici dresaţi! Să le şoptesc din cînd în cînd: «Pişcă-1 pe cutare, iar tu pişcă-1 pe celălalt». Şi să-i văd tăvălindu-se de mîncărimi pe faimoşii bătăuşi ai clasei! Oho! Şi pe Napoleon l-aş lua, numai că s-ar supăra tata şi mai ales vecinul...”

Călca în umbra blocurilor înalte, furat de sumedenie de gînduri, cînd, deodată, parcă alături şi totuşi departe, îi răsună în urechi întrebarea: „Şi ce vrei să te faci?” Niţel tulburat de aceste cuvinte monosilabice, prea indiscrete, făcu un „hm” care însemna: „Mai văd eu” sau „E timp destul”. Strada se bifurcă ; dădu colţul spre cartierul universitar, dar întrebarea se ţinu scai de el. „O să mă fac radiotelegrafist şi detectiv! Ba nu, detectiv şi radiotelegrafist!”

— Saluuut, căpitane!

Era Gîză, frăţiorul lui Dan. Căra ceva într-o sacoşă mare, mai mare ca el.

— Încotro?

— Îi duc haleală lui Fantomas.

Fantomas era o cioară prăpădită, fără un ochi, grasă cît o raţă şi neagră de n-o vedeai cînd se pitea în fundul cuştii. Pasărea asta, pe care Dan o ţinea în loc de sperietoare de pisici, avea o singură calitate: ştia să latre cu glas dogit, întocmai ca un

cîine fără dinţi. Şi numai cînd vedea pisici, jivine pe care nu le putea suferi.

— Mă, Gîză, mă, îi spuse Viorel, după ce merseră cîtva alături, ce-ar fi să vopsiţi voi cioara aia? Aţi da-o drept pupăză!

Gîză îşi trase nasul şi-şi iuţi paşii. Pesemne că mai auzise povestea cu cioara vopsită. Viorel abia se ţinu după el.

— Aşteaptă să mă descalţ, c-avem acelaşi drum...

Băieţelul se opri şi începu să se descalţe şi el. îndesară sandalele în sacoşă. Unul luă o toartă, iar celălalt alta. Asfaltul era cald. Cîţiva curioşi se uitară după ei.

— Ne văd oamenii mari.

— Şi? Tu crezi că ei n-ar umbla desculţi dacă n-ar fi caraghioşi?

Puştiul zîmbi. Ca să-1 îmbuneze şi mai mult, Viorel îi înşiră o mulţime de nostimade. Cum că s-a dus într-o zi acasă cu o notă proastă şi i-a spus tăticului său: „Ai putea să-ţi scrii măcar numele cu ochii închişi? Da? Atunci semnează carnetul meu!” Sau altă dată, cînd la o lecţie despre microbi a fost întrebat de ce operează medicii cu mănuşi, a răspuns: „Ca să nu lase amprente digitale!” Încă rîdeau copios cînd îşi făcură apariţia în curtea unde Dan îşi muştruluia „pensionarul” chior, ameninţîndu-1 cu împăierea dacă nu se cuminţea.

27

— Hei, Fantomas! Iar mi-ai supărat prietenul! strigă vesel Viorel, vrînd, de fapt, să-1 salute pe bunul său coleg.

— Viorel! se bucură bondocul. Ai fost bolnav?

— Eu? De ce?

— Te-am zărit din autobuz ; ieşeai dintr-o farmacie...

— Şi dacă ieşeam dintr-un cimitir, mă credeai mort?

Fantomas clipi şiret din unicul lui ochi sănătos, rotund ca un bănuţ.

— Prostul!

Dan păli ; se uită la Gîză, apoi la Viorel. Nu, altcineva trebuia să fi fost... îşi roti privirea, rosti: „Care eşti, mă?” dar nu se întoarse decît un vag ecou.

— Mi s-a părut.. îngăimă el.

— Poate că cioara ta a vorbit, îndrăzni Gîză să spună şi Viorel îl aprobă:

— Da-da! Cioara te-a făcut... pr...

— Întîi că nu e cioară, e corb! îl întrerupse Dan. şi chiar dacă ar fi fost cioară, tot n-ar fi putut vorbi. Cine a auzit de ciori vorbitoare? De papagali, de gaiţe, de...

— Minte! se agită Fantomas în cuşca lui şi băieţii rămaseră trăsniţi ; corbul nu-şi deschisese bine clonţul şi sunetul năvălise din guşă puternic, bărbătesc, cu timbru grav. Sau a fost o iluzie acustică? Să fi fost cu toţii martorii unui curios fe

28

nomen acustic? Îi dădură de mîncare şi, după ce pasărea se satură, îl îndemnară să mai spună ceva. Zadarnic. Făcu doar cu „crah” ameninţător.

— Ştiţi la ce mă gîndesc? Să-1 căutăm pe moş Axinte!

— Cine-i... moşul?

— Ei „cine-i!” O să-1 cunoşti...

— Ce să umblăm după moşi şi după babe?! se voi spiritual Dan. Ne putem uita în „Lumea animalelor!” Trebuie să scrie acolo dacă pot deprinde şi corbii vorbirea omenească...

Ideea bondocului era mai practică şi Viorel tăcu. Îi înflori doar un surîs superior în colţul gurii: „O să afli tu ce fel de om e moş Axinte!” Şi, în sinea lui, se hotărî să nu-i dezvăluie nimic din peripeţiile de peste zi.

Gîză aduse în fugă uriaşul volum al lui Brehm şi căutară la genul Corvus**.**

— „Corbul, citi Dan cu glas tare, este cel mai mare şi mai frumos dintre corvide...”

— Citeşte în altă parte, ceru Viorel, că ăsta-i urît!

— Urît, da-i corb, îl apără stăpînu-său. Da' ce, printre oameni parcă nu sînt şi frumoşi, şi urîţi?

Gîză, mîndru că fratele său îşi înfrunta căpitanul cu replici atît de „tari”, chicoti subţire, ca un şoricel japonez: „sue-ciue”.

— Eşti urît? i se adresă lui Fantomas.

29

— Na-ţi-o bună! rîse Dan. Parcă tu recunoşti că eşti mucos?

— Nu-s! sări ca ars Gîză.

— Păi ce spuneam?

— Citeşte mai departe! le curmă cearta Viorel.

Dan citi:

— „...Corbul întrece orice vultur în rapiditate şi agilitate. Pe sol păşeşte cu o demnitate comică. Unele exemplare tinere, ţinute în captivitateee... se îmblînzesc uşor şi pronunţă cuvinte fără a li se aplica vreo operaţie chirurgicală!!!”

Descoperirea că o pasăre dintre cele mai comune poate vorbi cu glas omenesc îi impresiona grozav.

— Fantomas! se entuziasma Viorel. Hei, tu, spurcăciune neagră! Noi te confundam cu o raţă oarecare şi cînd colo... erai o lebădă!

— Să-1 lăsăm pe-afară, să vedem cum păşeşte! propuse Gîză.

— Nu, că va fugi! protestă frate-său.

Viorel, la care imaginaţia lucra repede, făcu pe loc din Fantomas „agent secret”, „curier special”, „operator radio”... Îşi spuse c-ar putea institui un serviciu permanent de apel audio pe care corbul l-ar deservi excelent. „N-ar trebui să rostească, la apariţia semnalului optic, decît «Aici staţia X»!” Problema dresajului, cîtă vreme ştia să vorbească, i se păru ca şi rezolvată.

30

— Mare noroc avem, mă Dane, mă! Mare noroc! Fantomas vorbeşte!

— Pe naiba! pufni bondocul, spre stupefacţia lui Viorel. Dacă poate să vorbească, înseamnă că şi gîndeşte...

— Şi ce vezi rău în asta? Îl vom putea dresa mai uşor.

„Fantomas agent secret”, ce zici? Sună bine, nu?

— Sună-nu-sună, nu-mi convine! se încăpă-ţînă el. Cînd începe să gîndească...

— Nu te speria, mă, că savant n-ajunge! îşi linişti prietenul, dar acesta îi tot dădu înainte:

— Nu-i a bună şi pace!

— Ştiu eu de ce ţi-e frică! interveni Gîză.

— Tu să taci!

— Nu tac! Nu tac, nu tac, nu tac! ţopăi băieţelul ofensat de apostrofarea prea vehementă. Te temi c-o să ţipe „Minte!” cînd îi spui mamei c-ai cheltuit banii pe cărţi şi nu pe îngheţată!

Dan se făcu roşu.

— Să nu-1 crezi, căpitane. îngheţată cumpăr totdeauna din economii. Şi abătu firul discuţiei: Poate-i mai potrivit pentru jocul nostru de-a spionajul un cîine...

— Cîine n-avem ; doar dacă-1 cumpărăm pe Napoleon...

Bondocul se cruci:

— Bine că nu-1 cumpărăm pe Nabucodonosor!

31

Viorel renunţă la dispută. N-avea chef să-şi strice ziua, prima zi de vacanţă, cu o ceartă. Şi-apoi mai ştia că bondocului, cînd îi „bubuia mintea”, degeaba-i spuneai ceva, că tot cu ale lui rămînea. Oftă:

— Dacă Fantomas ar fi al meu!

Dan parcă atît aşteptă.

— Ţi-1 împrumut!

— Mulţam! Îl vreau de tot.

Gîză strigă nelinişti:

— Nu-1 da! Să nu-1 dai, Dane, că deschidem cu el un circ. Eu o să fac reclama: „Veniţi la minunea secolului!” iar tu o să prezinţi programul. Cîte nu poate învăţa un corb aşa de inteligent ca Fantomas!?

Dan îşi umezi buzele ; spiritul descurcăreţ al puştiului îi plăcu. Cumpăni ce cumpăni lucrurile:

— Ne-e! Nu ţine. Să ne transformăm în saltimbanci? În clovni?

Viorel îi simţi nehotărîrea.

— Schimbă-1, îl îndemnă. Îţi dau pe el magnetofonul cu baterie, mai spuse cu indiferenţă prefăcută, ştiind prea bine că Dan îşi dorea unul, dar n-avea curajul să şi-1 construiască singur, deşi s-ar fi priceput.

— Chiar îmi dai magnetofonul?

— Chiar.

— Mi-1 dai?

— Ţi-1 dau.

— De tot?

32

— De tot.

— Vreau magnetofonul! o întoarse Gîză la auzul unor asemenea

tranzacţii.

Cu toate că tîrgul era ca şi încheiat, cîtă vreme şi Gîză vota „pentru”, Viorel mai depuse un argument:

— Magnetofonul spune exact ce vrei tu şi pe deasupra nu cere nici de mîncare...

Rîseră cu poftă.

— Fie, căpitane!

„Bună afacere am făcut!” triumfă Viorel fără să se gîndească la preţul „afacerii”, niţel cam pipărat, căci, oricît de inteligentă, cioara tot cioară rămînea şi încă una chioară. Nici la felul în care va fi primit noul locatar acasă nu se gîndise. Dacă se apuca pasărea de tărăboi? De spus vrute şi nevrute? Un lucru îl preocupa: dresarea ei cît mai grabnică. Avea, în scurt timp, să-i prezinte lui moş Axinte un dresaj de înaltă şcoală. „Fantomas, operator al staţiei de radio X!” Îl şi vedea în misiuni speciale, ultrasecrete... „N-ar trebui să-1 consult întîi pe bătrînul profesor? Poate că tocmai lui trebuie să-i cer sprijinul... Nu, încă nu!”

Dan scoase corbul din cuşcă şi-1 vîrî în sacoşă.

— Hai, Gîză, după magnetofon!

Soarele coborîse mult şi incendia pădurile Floreştilor, care păreau o mare de spumă roşie.

33

Străzile oraşului vuiau ; animaţia de după-amiază cunoştea culminaţia ei obişnuită. La o intersecţie, Dan arătă o camionetă care trecea pe roşu. Ţîşni, în acelaşi timp, şi fluierul miliţianului, strident şi lung.

— Veniţi să vedem cum îl amendează pe şofer! se bucură prosteşte Gîză.

Şi fugiră toţi trei să se „distreze” de necazul altuia, nebănuind că intrau de bună voie în gura lupului. Din sacoşa lui Dan ieşi deodată un fluierat neobişnuit de sonor, foarte asemănător cu al miliţianului, şi cîteva maşini, care demaraseră brusc la schimbarea semaforului, frînară ţiuind. în cîteva secunde intersecţia se bloca ; o mulţime de motoare duduiră în relanti, în vreme ce sergentul, exasperat, încerca să degajeze circulaţia.

— S-o ştergem! şopti Viorel, văzînd că se îngroaşă gluma.

Fantomas, după ce le făcuse figura, tăcea acum chitic în fundul sacoşei.

— Haideţi! spuse şi bondocul, năduşit de spaimă.

Numai că omul ordinii îi observă:

— Staţi pe loc! îi soma sever, şi Dan se făcu alb. Cu dumneavoastră am o vorbă... Şi, reuşind, în sfîrşit, să descîlcească ghemăraia maşinilor, le ceru: Fluierul vostru, băieţi! Mai repede! Şolticăriile de felul ăsta pot costa vieţi, ce ştiţi voi!

34

— Nene, începu calm Viorel, vă dau cuvîntul meu că n-am fluierat.

Miliţianul îşi mută privirea către cei doi fraţi, îl întrebă pe Dan:

— Unde locuieşti?

— Cu... fratele meu, bolborosi el, ştergîndu-şi ceafa transpirată.

— Dar fratele tău unde stă?

— Cu mine, pufăi bondocul.

Lui Viorel i se făcu milă de prietenul său şi-1 apără hotărît:

— V-am dat cuvîntul că n-am fluierat!...

— Careva din voi are totuşi un fluier!

— Nici unul, vă jur!

Omul rămase descumpănit.

— Dar cine? Cine, mă rog, putea să fluiere atît de tare şi atît de aproape de voi? în spate nu venea nimeni, c-aţi fugit de-a curmezişul...

— Nu ne faceţi nimic dacă vă spunem? vorbi iar Viorel.

— Nimic.

— Fantomas a fluierat.

— Hait, că-ntreceţi măsura! se burzului subofiţerul. Vreţi să mă duceţi? Pe al patrulea dintre voi eu, unul, nu l-am văzut. Cîţi ani are şi unde locuieşte ăla... cum îi spune?

Gîză rîse primul. Apoi rîseră toţi trei, de se sprijiniră unul de altul să nu se prăvălească pe caldarîm.

35

— Valea! Valea de-aci! se supără omul ordinii, nepricepînd de ce rîdeau ştrengarii.

Băieţii nu aşteptară o nouă invitaţie. Se pierdură în furnicarul străzii. Peste oraş plutea lumina portocalie a apusului. Pe portativul arterelor de circulaţie se înscriau aceleaşi note înalte, de simfonie cotidiană, iar Viorel simţea că păşea, într-adevăr, în mult visata vacanţă mare.

Capitolul III

— Atunci... te angajez detectiv particular! De acord?
MOŞ AXINTE

„Căpitănia” avea acum un „funcţionar” permanent. Grav şi ţanţoş, Fantomas cutreiera tot podul ; se vedea cît colo că era împăcat cu noua lui situaţie. Penele de pe aripi, de un negru intens, căpătaseră reflexe violete, vineţii şi verzi. Se îmblînzise mult, devenise chiar prietenos, numai că se încapăţîna să tacă. Dan rîdea: „L-ai vrut, ţine-1, căpitane!” Şi Viorel îl ţinea, îl hrănea... în răstimpuri îl supunea la chinuitoare lecţii de dresaj, după care stătea să recepţioneze semnale Morse. Corbul îl urmărea, cu atenţia încordată, fără să clipească minute în şir. Părea că înţelege, dar de vorbit, nimic, pămînt! Zbura din cînd în cînd pe marginea gemuleţului dinspre curte şi lătra după pisici, momente de panică pentru Viorel, care n-ar fi vrut să se afle despre existenţa noului ..locatar”, din pricina gurii lui Terentie Şchiopul. Pacea dintre ei se stricase din ziua în care-i spusese: „Nene, matale vii întotdeauna acasă pe jumătate beat!” Şi asta de faţă cu lume, cu oameni!

37

Vecinul, mai în glumă, mai în serios, se justificase: ,,Ce să fac dacă n-am bani să mă-mbăt pe de-a-ntregul!” Dar pe băiat nu-1 mai „văzu” şi, cum găsea prilejul, hop cu pîra. Noroc că vila avea trei poduri şi cel mai mare, de sub turn, era în exclusivitate al lor. Altfel, beţivul ar fi găsit o mie de motive să urce, şontîc-şontîc, după copii şi poate că le-ar fi făcut cioara friptă!

— Uite ce-i, Fantomas, îi spuse băiatul, după ce rămase numai cu corbul, eu m-am cam săturat de mofturile tale. Dacă nu vorbeşti... nu, nu te împăiez, cum vroia Dan, ci... te schimb pe doi purici graşi!

— Prostul! ţipă corbul.

— Hai, c-ai început-o bine! tresări fericit dresorul, de parcă niciodată nu auzise un cuvînt mai delicat. „Hm... E totuşi un succes”. Cum te cheamă, Fantomas?

— Fantomas-Fantomas! repetă pasărea şi Viorel nu-şi mai încăpu în piele de bucurie.

— Mai trebuie să mă faci mincinos şi-s mulţumit de tine pe ziua de astăzi, rîse băiatul. Dealtfel nici n-o să greşeşti prea mult, cioroiule! Hai, spune că stăpînul tău minte!...

— Minte! Minte! Minte!...

— Stoop! Corbul tăcu şi clipi des din ochiul său bun. Nu crezi că ajunge?

Viorel era însă cît se poate de încîntat. Jubila de-a dreptul. îi servi porţia meritată de carne, apoi

38

Îl vîrî într-un sac de piaţă şi coborî în curte. Nimeni. Doar Gigi-Balamuc îşi pieptăna cu ciocul cele trei pene rămase dintr-o fostă coadă mîndră de cocoş.

— Cocorico! Kikeriki! îl ironiza el şi se topi pe după poartă.

Pe drum, se gîndi insistent la puricii lui moş Axinte. I-ar fi obţinut pentru un corb vorbitor. „Magnetofonul pentru doi purici? se întrebă, ignorînd tîrgul cu Dan. Dacă le vine în cap să sară, nu trei sute de ori înălţimea lor, ci numai de trei sau de treizeci de ori?! Nu-i mai văd!” Scutură puricii din minte şi rămase doar cu hotărîrea de a face cu bătrînul o „asociaţie de dresat animale şi păsări pentru misiuni secrete”. Auzi glasul acela cu timbru cald: „Şi ce vrei să te faci?” „Dresor!” Auzi şi rîsul lui înecat şi-1 văzu trecîndu-şi degetele prin barbă. „Poate că nici nu-i o meserie de lepădat!” se apără băiatul, lungind paşii.

Trecu prin parcul municipal, pe scurtătura obişnuită, printre sălciile pletoase şi cercetă cu privirea malurile Canalului Morii. „Fordul” lipsea. Se interesă la nelipsiţii pescari amatori. „Profesorul? A fost... Îl poţi găsi la magazinul filatelic. Dacă nu e acolo, e la clubul inventatorilor şi dacă nu-i nici acolo, e la Casa Universitarilor. Îl mai poţi găsi la Centrul de cercetări biologice, la Institutul Politehnic şi cîteodată pe cîmpul de lîngă aeroport unde înalţă nişte zmee uriaşe...” Un alt pescar

39

amator întări: ,,L-am văzut cu zmeul, dar îl poţi găsi deseară acasă”. Pînă „deseară” mai era, şi Viorel ardea de nerăbdare să se grozăvească niţeluş cu corbul. Pe urmă... poate că mai afla cîte ceva din arta dresajului! Ca să nu mai spună bondocul de Dan: „L-ai vrut, ţine-1, căpitane!”

— Ce zici, Fantomică, îl alintă el pe cioroi, mergem la aeroport? Corbul făcu un „crah”. La aeroport, sigur!

În autobuz... o înghesuială nemaipomenită. Viorel nu mai ştiu cum să-1 ţină pe Fantomas să nu fie strivit. Îi şopti: „Dacă te mişti în sac. mă supăr foc!” Şi numaidecît, ca trăsnit, corbul se apucă să strige:

— Foooc!

Şoferul crezu că-i arde maşina şi puse o frînă de-şi făcu grămadă pasagerii. Sacul zbură din mîna lui Viorel şi căzu sub o bancă. Fantomas nu se lăsă nici acolo.:

— Prostul! Minte! ţipă întruna, de se luară oamenii, din pricina lui, la ceartă.

Cînd, în sfîrşit, se lămuriră că nu-i vorba de nici un foc şi Viorel reuşi să reintre în posesia sacului buclucaş, autobuzul era pe jumătate gol. Băiatul se aşează pe locul care fusese, cîndva. al taxatoarei — acum se călătorea cu tichete — şi după ce maşina îşi reluă cursa, întoarse pe neobservate tăbliţa cu numărul liniei. În staţiile următoare nu mai urcă nimeni, căci pe verso scria: „Se retrage”.

40

Răsuflă uşurat. Cugetă: „Omul învaţă să vorbească în numai doi-trei ani, dar, cum spunea tata, nu-i ajunge o viaţă să-nveţe să tacă. Mă tem că aşa e şi cu corbul. O să-mi fie, pare-se, de-acum, mai dificil să-1 fac să-şi ţină pliscul".

La aeroport, băgă de seamă că singurul pasager care mai trebuia să coboare era el ; întoarse tăbliţa la loc şi scrută cerul, dar nu zări nici un zmeu. „Cum o să se joace un om în toată firea cu zmee? Şi-au rîs de mine lansetarii!" Ce-i drept, i-ar fi plăcut să ţină în mînă sfoara unui zmeu uriaş, care să urce sus, sus de tot, încît să se vadă ca o libelulă. Urmări decolarea unui avion, cu nostalgia călătoriilor îndepărtate. Apoi, departe de pistă, pe linia orizontului, observă o mogîldeaţă neagră. Era... „limuzina" profesorului. Sări într-un picior de aşa noroc. Sacul de piaţă, cu preţiosul conţinut, flutură în urma lui. Mai gîfîia încă de efortul alergării cînd moş Axinte, care trebăluia la carburatorul „Fordului", îl recunoscu.

— Aha, detectivul!

— Prostul! o trînti corbul, hodoronc-tronc, şi băiatul simţi o sfîrşeală.

— Fain început! mormăi bătrînul în barbă. Continuă-ţi discursul!

— Eu n-am spus nimic, nene! Fantomas a vorbit...

Moşneagul îşi şterse mîinile. Spuse:

41

— Sherlock Holmes nu umbla cu magnetofoane la el! Şi-i deschise, cu un gest rapid, sacul. Dădu cu ochii de corb şi se dumiri. A... ai un papagal negru!

— E corb, spuse fudul Viorel. Dacă vreţi, ne putem asocia... şi-i sticliră ochii mari şi căprui.

Bătrînul îşi căută pipa. Propunerea păru să-i surîdă şi băiatul reluă cu mai mult curaj:

— Să facem o asociaţie de înaltă dresură pentru folosirea animalelor şi păsărilor în misiuni speciale!

Subliniase ultimele cuvinte cu un aer misterios şi profesorului nu-i rezistă un zîmbet.

— Poate că n-ar fi prima asociaţie de acest fel din lume... Originalii americani din Wisconsin au înfiinţat ceva şi mai şi: un club al scuipătorilor de seminţe! De pepeni... Au organizat chiar şi un concurs mondial pe care 1-a cîştigat un băiat, de care au scris toate ziarele. Dar pe aici nu se cultivă pepeni... Să încercăm cu bostani? Viorel se posomori. Aaaa... facem un maraton al plînsului! Ştii care-i recordul absolut? Patru ore de plîns în şir, fără substanţe lacrimogene!

„Veninoasă limbă are moşul! îşi spuse băiatul şi încercă să-şi păstreze stăpînirea de sine. Trebuie să-1 cîştig de partea mea", li mărturisi:

— Eu sînt căpitanul staţiei de radio X...

— Aşa?!

42

— Toţi radioamatorii din oraş îmi cunosc indicativul! se mai lăudă,

convins că-1 va da gata.

— Aşa?! Deci nu eşti numai... Vroi să spună „detectiv”. Rămase pe gînduri, lovindu-şi, pe rînd, degetele de coada pipei. Şi-ai interceptat vreun mesaj? Urmăreşti pe cineva? Vreun spion?

Viorel tăcu. Făcu un gest şovăielnic de „nu”.

— Atunci... te angajez detectiv particular! De acord? Eu urmăresc...

— Chiar?

— Chiar!

Un turboreactor zbură cu zgomot spre zona pistelor de aterizare. Băiatul oftă. Vorbi tare, ca să fie auzit:

— Pot să-1 iau şi pe „soldatul” meu, Dan?!

— Ai şi un soldat?!

— E un băiat de încredere, îl asigură „detectivul” proaspăt angajat, după ce zgomotul se potoli.

— Aşa se schimbă lucrurile... Şi, după o pauză: Ce bătaie are staţia voastră?

— Cinci kilometri.

— Cam puţin! Uite, cu un zmeu, poţi mări bătaia staţiei de cîteva ori. Bineînţeles, pe timp bun. Scoase din portbagaj un zmeu de hîrtie. Era legat de un fir foarte subţire, ca de borangic, dar rezistent. Firul ieşea dintr-o mulinetă pescărească şi un mic contor indica numărul metrilor scurşi.

Viorel înţelese imediat ideea.

43

— Înlocuind aţa cu un fir de argint sau de aluminiu?

— Exact! îl studie pe băiat ; avea căutătura ageră a unui om de ştiinţă. Se pare, căpitane Viorel, c-o s-ajungem la un numitor comun. Şi continuă ca şi cum ar fi vorbit cu sine însuşi: Detectivul trebuie să fie un bun tehnician, un cercetător. În radiofonie şi radiotelegrafie antena înseamnă foarte mult. De curînd s-au transmis nişte date secrete în străinătate (Viorel deveni extrem, extrem de atent), iar cei bănuiţi au fost achitaţi din lipsă de probe, adică staţia de emisie care s-a găsit asupra lor era pur şi simplu o jucărie... Şi acum emisiile lor continuă!...

— Folosesc un zmeu drept antenă?

„Îi fuge bine mintea”, gîndi moşul. Spuse:

— E o ipoteză a mea. Deocamdată nu am reuşit să-1 ridic mai sus de o sută douăzeci şi trei de metri, ori ei, ca să poată emite peste graniţă cu „jucăria”, au nevoie de o antenă de cel puţin patru sute de metri, în condiţiile unui calm atmosferic.

— Interesant! exclamă băiatul. Îmi dai voie, nene, să încerc eu?

— Dă-i drumul!

Viorei o luă la goană şi zmeul, în urma lui, prinse treptat înălţime. Lăsă apoi curenţii ascendenţi să-şi facă datoria. Contorul înregistra metrajul: 100, 120, 130, 140... Strigă sufocat de emoţie:

44

— L-am ridicat la o sută patru zeci! Ba mai mult: o sută cincizeci! Acum e la o sută şaptezeci! Şi mai urcă!

— Bravo! îl lăudă moş Axinte. înseamnă că am spart bariera curentului care vine de pe Someş. Şi după ce calculă ceva mintal, adăugă: Va trebui să notaţi toate semnalele suspecte, să urmăriţi zmeele copiilor din oraş şi să-mi aduceţi, la analiză, eşantioane din aţele de care sînt legate...

— Credeţi că spionii s-ar putea folosi de copii fără ca aceştia să ştie ceva? Da?

— E suficient să li se dăruiască o „aţă" cît mai lungă...

— Pricep. Antena ar acţiona prin inducţie.

Zmeul, în tăriile cerului albastru, uşor pătat cu nori lăptoşi, părea o minunată libelulă.

— Am atins aproape două sute de metri! se bucură profesorul, verificînd contorul. Poate altădată să reuşim mai] mult...

— Vom reuşi!

— Minte!... izbucni nespus de puternic Fantomas din sacul în care fusese uitat.

— Pfui, că necioplit mai eşti! îl admonesta Viorel şi, întorcîndu-se către noul său tovarăş de acţiuni îndrăzneţe şi de aventuri, explică: Are nevoie de o educaţie aleasă... Hm!... Am putea atîrna de el un tranzistor minuscul şi ne-ar capta semnale de oriunde. Aaa... Am putea chiar să-1 trimitem cu un fir la mari înălţimi!

— Vei fi un bun detectiv! îl lăudă iar bătrînul, dar mai curînd ar fi vrut să-i spună: „Vei fi un excelent inginer, un inventator". Să coborîm zmeul şi să vedem ce poate papagalul negru...

— „Papagalul negru!" repetă băiatul. Nu-i sună urît, poate că-i şi plăcu acest nume cu aromă exotică.

După ce aşează zmeul la loc, în portbagaj, profesorul îl scutură pe Fantomas din sac în maşină, avînd grijă să ridice geamurile.

— Eşti urît şi, pe deasupra, şi chior, constată bătrînul, la care corbul făcu un „crah" ameninţător. Nu-i plac epitetele mele!

— Spune că eşti frumos! interveni stăpînu-său.

— Frumos! confirmă pasărea.

— Papagalule! rîse moş Axinte.

— Papagalule! îl îngînă corbul.

— Dacă te iei cu ăsta, se amuză moşneagul, nu mai termini. Cîndva, pe front, am dresat o coţofană. Culegea cartuşe din tranşeele inamice şi ni le aducea nouă. Păsările mari, în unele cazuri şi cele mici, cum e banala vrabie de pe toate gardurile, pot fi îmblînzite şi dresate fără prea mare bătaie de cap. în acest Fantomas e o „stofă" de calitate...

— Deci poate fi dresat? Cînd începem?

— Cînd terminăm! El a ieşit din grădiniţă şi chiar din clasa întîia. Mai corect ar fi să-ţi desăvîrşeşti singur „opera"... Şi-i destăinui cîteva „se-

46

crete” ale dresării. Ştii, foamea este mama inteligenţei şi a iscusimii animalelor şi păsărilor. Şi frica! Cum crezi că sînt învăţaţi urşii să danseze? De dragul muzicii? Li se pun tăciuni sub picioare şi se bate toba. Sînt suficiente cîteva „şedinţe” dintr-astea ca ursul să danseze mai departe la simpla bătaie a tobei...

— Dar şerpii? întrebă curios Viorel, şerpii nu pot fi fermecaţi de muzica îmblînzitorului?

Profesorul rîse, scuturîndu-şi barba uriaşă.

— Şerpii sînt complet surzi! Ca şi muştele, care sînt lipsite de organe auditive. Şarpele îşi găseşte victima pe întuneric nu după auz, cum cred unii, ci cu ajutorul unui organ sensibil la razele infraroşii. El poate simţi, de la zece metri, o diferenţă de temperatură egală cu a mia parte dintr-un grad. îl văzu pe băiat cu ochii lui mari, căprui, în care începea toată mirarea lumii, suspinînd, şi-şi spuse că e timpul să încheie „lecţia”. Porni motorul şi, o clipă mai tîrziu, demară în direcţia şoselei de dincolo de aeroport. Corbului îi veni cheful să facă pe agentul de circulaţie şi imită, ca şi atunci, în intersecţie, fluierul miliţianului. Luat prin surprindere, moşul frînă.

— V-a păcălit!

— Deh, din papagal, iată-1 şi... era să-i zic pe nume!... pufni profesorul, neştiind dacă trebuia să rîdă, sau să-şi certe poznaşul pasager.

47

Ieşiră pe şoseaua naţională şi o luară în viteză spre oraş. Opriră doar pentru cîteva minute la bariera de cale ferată, timp în care Viorel făcu lectura unei inscripţii nostime. Peste un panou, cu o reclamă de asigurare ADAS, cineva scrisese cu creta: „Conducători auto! Dacă veţi depăşi în oraşul nostru 60 de kilometri pe oră, veţi face cunoştinţă cu drăgălaşele noastre miliţiene cu chitanţiere de amenzi. Dacă acul vitezometrului va atinge cifra 80, veţi avea posibilitatea să cunoaşteţi vestitele noastre clinici universitare. Iar dacă veţi circula cu suta, o să aveţi toate şansele să vă odihniţi în pitorescul nostru cimitir!” Viorel chicoti de parcă ar fi fost coautorul acestei nostimade.

— Trecu un accelerat, ţăcănind zgomotos, şi bariera se ridică. Panorama oraşului se deschise în faţă, albă şi fastuoasă. Porniră. Autostrada, stropită proaspăt, reflecta comic siluetele clădirilor, copacilor, maşinilor, în goana lor frenetică.

— Ne-am înţeles deci, căpitane Viorel?

Se uită la bătrînul aşezat la volan cu demnitate de patriarh ; pentru a doua oară îl făcuse „căpitan” şi se simţi mîndru.

— Dăm noi de spioni, moş Axinte!

Profesorul îşi luă o mînă de pe volan şi-şi trecu degetele prin barbă.

— Trebuie!..

Capitolul IV

...Pe neaşteptate, vui cunoscutul semnal din limbajul universal al radiotele-grafiştilor: „Atenţiune, transmit!”

Viorel se închise în „căpitănie” plin de importanţa primei lui misiuni... cu adevărat secrete, şi, asistat de curiosul său „agent”, adică de „papagalul negru”, cum îl botezase moş Axinte, scrise o nouă filă în jurnalul staţiei de radio X. „Victorie! De trei ori victorie! Tăticul meu a fost foarte înţelept cînd mi-a; spus că cea mai mare minune este să crezi că poţi face una, că restul vine de la sine. Azi am făcut o minune: l-am convins pe domnul Antifer (numele conspirativ al profesorului Axinte) să colaboreze cu noi ; mai mult, să ne încredinţeze misiunea XL-20. Nu ştiu dacă «restul» va merge ca pe roate, dar minunea minunilor s-a înfăptuit. Detectivii particulari, căpitanul Viorel şi soldat de legătură Dan, împreună cu agentul special Fantomas, au acum de îndeplinit o sarcină concretă!” Puse data, semnătura şi reciti îngîn-durat fiecare cuvînt. Poate că Dan avea să-1 întîmpine iar cu „Ce să umblăm după moşi şi după babe!” şi o să compromită toată acţiunea... Ori poate că cioara avea să-şi continue mofturile papagaliceşti... „Hotărît lucru, voi merge înainte!”

Jos, în curte, se auziră paşi, vorbe schimbate ; trase cu urechea.

— Băiatul dumneavoastră a închis în pod un cîine care tot urlă! reclama cu voce zgîriată Terentie Şchiopul, exagerînd ca întotdeauna.

— Viorel! răsună glasul tatălui său, cu inflexiuni care nu vesteau nimic bun.

— Sînt aici!

— Am aflat că ţii acolo un cîine, aşa că te invit să-1 cobori imediat!

— Nu e nici un cîine aici.

— Sigur?

— Îţi dau cuvîntul meu!

Nu apucă să termine bine, că lui Fantomas îi veniră dracii pe limbă:

— Minte! strigă corbul cu o voce la fel de răguşită ca şi a pîrîciosului de vecin care auzea orice în afara veşnicelor „cocorico” şi „kikeriki” ale lui Gigi-Balamuc.

Inginerul, om calm, care-şi ieşea rar din pepeni, ridică deodată tonul la chefliu:

— Să nu-1 jigniţi pe băiat. Şi-a dat cuvîntul! Aşa că... pardon!

— Terentie se bîlbîi rău:

— Matale... matale... om cu carte să... Viorel simţi unda produsă de uşa trîntită de tatăl său şi socoti că nu se cuvenea să-1 necăjească.

Lăsă baltă toate şi coborî fără să-1 mai aştepte pe Dan, care întîrzia să-şi preia „schimbul”.

— N-aş dori să-mi spui că m-ai minţit, începu, într-un tîrziu, tatăl

său.

Se lăsă o tăcere lungă. Băiatul îşi lipi nasul de geam, cu un aer de vinovăţie, şi urmări jocul vrăbiilor din grădiniţa cu flori. O pisică mare, tărcată, se ivi pe gard, pîndind lacomă micile şi gureşele vrăbiuţe. „Dacă pe asta o vede Fantomas... va începe să latre”.

— Îmi ascunzi ceva?

— Ştii, tăticule, nenea Terentie a auzit într-adevăr ceva... recunoscu băiatul. Dar, de fapt, a lătrat o cioară!

Inginerul zîmbi.

— Vopsită, nu?

— Nu-i vopsită, da-i cioară!

Zîmbetul cuprinse toţi muşchii feţei inginerului. ,,E glumeţ puştiul meu”, gîndi, şi, fericit că Viorel nu-i înşela încrederea, spuse aparte:

— Să mi te facă mincinos!

— Dar nu Şchiopul a strigat „Minte!”

— Atunci?

— Cioara, tăticule! mărturisi fiul şi tatăl rîse din inimă.

— Ai umor! îl luă pe băiat pe după umeri, ca pe un vechi amic, şi-i declară: Fac cinste cu o îngheţată!

51

Pe stradă, Viorel întinse mîna tatălui său şi încercă să ţină pasul cu el ; era bucuros că-i trecuse supărarea. De prin curţi, cîte un copil mai răsărit îi striga: „Salut, căpitane!”, iar faimosul detectiv răspundea: „Merg cu tata în oraş. Face cinste cu o îngheţată!” Pentru Viorel, „oraşul” însemna piaţa centrală, sutele de porumbei care roiau aici, zecile de cofetării şi cinematografe înşirate pe o distanţă de cîteva sute de metri. Dincolo de „oraş” era „lumea”; lui: străzi, grădini, Canalul Morii şi Someşul, cu pădurile de sălcii şi puzderia de insuliţe verzi.

Îl zări pe Dan de la o poştă. îi bătu inima de în-cîntare că-i va putea sufla în nas: „Tata face cinste cu o îngheţată!” Apoi, era nerăbdător să-1 vestească, în mare taină, de misiunea XL-20!...

— Cu o îngheţată zici? tresări bondocul. De vanilie sau de ciocolată? ceru acesta precizări şi-i lăsă gura apă.

— De vanilie, de ciocolată, de alune, de lămîie, de...

— Ah, nu mai rabdă el, vin şi eu!

— Şi eu vin! răsări de undeva Gîzâ.

— Hai şi tu! rîse inginerul.

Dar nu se îndepărtară mult, că sora lor mai mare, Lucica, le luă urma:

— Unde v-aţi pornit, haimanalelor?

Dan îşi şterse o năduşeală imaginară.

52

— Păi... la o îngheţată. Şi arătîndu-1 pe tatăl lui Viorel: Nenea face cinste...

— La o „cinste” atît de dulce, sigur că vă înghesuiţi, domnişorii mei!

— Poate veniţi şi dumneavoastră, propuse vesel inginerul şi fata-şi cercetă instinctiv ţinuta ; era îmbrăcată corect, cu o rochiţă, ce-i drept, foarte scurtă, care-i dezvăluia genunchii rotunzi, extrem de albi.

— Te prinde „mini”! îi spuse obraznic Dan, la care Lucica ripostă:
— Nesuferitule!
— Arătaţi foarte bine aşa! zîmbi inginerul.
— Haide cu noi, Lucica! îi ţinu hangul şi fiul.

Buna dispoziţie a tatălui său îl făcu pe Viorel nespus de generos. Pînă la cofetărie îşi alătură o întreagă duzină de copii, cunoştinţe mai vechi sau mai noi.

Serviră îngheţată cu frişca. Cel dintîi termină de mîncat Dan ; bondocul se mînjise cumplit, pe bărbie, pe vîrful nasului, pe obraji. Viorel îi şopti:

— Ştii că Fantomas vorbeşte vrute şi nevrute?O să-1 folosim în misiunea XL-20, strict secretă, pe care ne-a încredinţat-o domnul Antifer...

— Ceee... antic-fer? prinse el distrat ultimul cuvînt. De ce nu spui simplu: Fier vechi? sughiţă Dan, poate mai sonor decît se cuvenea. Eu înghit un castron de furnici, căpitane, dacă mai dai gata o porţie!

53

— Te pui cu mine? se ambiţiona „şeful”.
— Dane, termină! îl avertiză Lucica, oprind la timp concursul.

Gîză îşi şterse guriţa de resturile dulci şi întrebă cu glas tare:

— Ce face Fantomas? Mai latră?

Viorel îşi muşcă limba. Ceilalţi nici nu-1 luară în seamă că, în afară de ei trei, nimeni nu ştia că numele celebrului personaj era purtat şi de un corb. Doar inginerul bănui ceva:

— E vorba de un cîine?
— Nuuu! făcu sincer Gîză.

Veni o fetiţă şi-i spuse lui Viorel că-n faţa casei lor au oprit maşinile pompierilor.

— Pompierii la noi? „Trebuie să fie isprava lui Fantomas!”

Îl văzu pe tatăl său ridicîndu-se precipitat.

— Nu e nici un incendiu, tăticule! Cioara mea o fi strigat „Foooc!” că mi-a mai făcut figura asta...
— Ţi-ai construit un robot?
— Aş! E o cioară, mai bine zis un corb. Aici e Dan! El ştie, c-a fost al lui...
— Dan a avut o cioară care lătra! confirmă Lucica.
— Cioara lătra?! fu uluit inginerul.
— Nu m-ai crezut, tăticule!

Omul plecă, totuşi, să se convingă ; nu putu nicicum asocia cuvinte ca „cioară” şi „lătrat”. Se puse în mişcare şi „armata” copiilor.

54

— Nu-mi vinzi cioara, căpitane? întrebă unul dintre colegi care mergea mai repede ca toţi, dornic să vadă pasărea vorbitoare.
— Nu, c-abia am luat-o! M-a costat...

Dan îl coti şi Viorel tăcu.

— Îţi dau pe ea un briceag! îi spuse acesta şi „căpitanul”... mai să leşine.

— Taie-ţi limba cu el! „Ca să vezi! Unde stă briceagul lui pe lîngă magnetofonul meu! Fanto-mas l-ar face cu siguranţă prost...” Habar n-ai tu cît valorează o asemenea...

— Cioară? Cît, mă? Uite, îţi mai dau în plus o lanternă...

— Eu îţi dau un cocoş electronic! se vîrî între ei un altul.

— Mersi! plescăi din limbă Viorel. Am unul în curte ; cîntă fără baterie! Ca atins de streche!

Maşinile pompierilor blocau strada. în faţa vilei — o mulţime curioasă. Nici pomeneală de foc. Un subofiţer robust, ca un halterofil, întreba furios:

— Cine a văzut focul?

Terentie, zis Şchiopul, îşi tîrî piciorul mai scurt, tuşind, ca înecat cu ceva ; mirosea teribil a şnaps.

— Eu... am auzit „Foooc!” şi m-am repezit la telefon.

— Cu eroism! şuieră printre dinţi pompierul. Mulţimea hohoti.

— O să te ducă la închisoare băutura! Află!

— Aş! Inutil să mă ducă. Ştiu foarte bine că

55

acolo nu există bufet!

Atras de gălăgie, în iluminatorul podului, deschis probabil de curent, apăru corbul.

— Fantomas! făcu deodată Gîză, fericit că-şi vede vechiul „pensionar”. Ce faci minunea secolului?! Tu ai strigat „foc”?

— Foooc!!! reluă alarma „papagalul negru”.

Pluti un freamăt de uimire.

— Diavolul! se sperie, Şchiopul şi începu s-arunce cu bulgări de pămînt. Diavolul!

Fantomas îşi luă zborul. Greoi, dar zbură, din copac în copac, din casă-n casă, dintr-o stradă-n alta. Viorel îl urmări pînă ce-1 pierdu în pînza înserării. Avea lacrimi în ochi şi un nod dureros în gît. Lacrimile şi le ştergea din cînd în cînd cu mîneca, dar nodul rămînea, la locul lui, mare şi sufocant. Odată cu corbul zburase şi magnetofonul, aparatul acela mic, pe care şi-1 construise singur şi şi la care ţinuse atît de mult!

— Căpitane! auzi glasul lui Dan şi-şi dădu seama că, în toate peregrinările sale, acesta nu-1 părăsise nici o clipă. Eu îţi dau magnetofonul înapoi, să nu mai fii supărat...

— Păstrează-1! N-ai nici o vină că... Terentie a alungat corbul. Dar mă răzbun eu pe el!... Fac rost de nişte purici dresaţi şi-o să-1 vezi atunci...

— De purici? Nu înţeapă ca albinele! Nişte albine dresate pot să-i tăbăcească pielea... oho!...

Viorel rîse printre lacrimi.

56

— Îl vom ruga pe moş Axinte să ne ajute. E un dresor extraordinar! Numele lui conspirativ e... domnul Antifer. Ţi-am spus că ne-a angajat ca detectivi particulari?

— Nu!...

Se entuziasma brusc, uitînd pentru o clipă de necazul lui. Dan îl asculta atent.

— Ne-a încredinţat o misiune foarte secretă. Trebuie să prindem nişte spioni adevăraţi. Da-da! A-de-vă-raţi! Şi-i povesti, pentru prima dată, cum 1-a cunoscut pe moş Axinte şi cum s-a împrietenit cu el.

Discutară mult. Cerneala nopţii, vărsată dintr-o călimară nevăzută, se întinse repede.

Cînd ajunse acasă, inginerul îl întîmpină neliniştit:

— Ţi-ai pierdut firea, Viorel! Şi pentru ce? Pentru o cioară!

— Dar nu era o cioară de rînd! murmură băiatul.

— Admit, era simpatic cioroiul...

— Simpatic? Era fenomenal! Fantastic! Teribil!... Era... colosal! se înflăcăra el, prinzînd din glasul tatălui său acea nuanţă de regret. Răsuflă larg. Tăticule, ce crezi tu, dacă aş prinde un alt corb, un pui de corb, ar vorbi?

— Ştiu eu? La oameni unul din sute de mii, sau din milioane, se naşte cu flacăra geniului în

el. Aşa o fi şi la păsări, nu mă pricep! Am studiat altceva...!

În casă, răpăiau puşti automate, răsunau somaţii.

— Nu vrei să vezi filmul?

— Nu, tăticule, aş vrea să mai întîrzii puţin sus, la staţia de radio.

Viorel urcă, aprinse beculeţele şi-şi puse căştile radiofonice. Manevră cîteva butoane. între nesfîrşitele herghelii de semnale Morse, care se chemau, se alungau, se repetau, de parcă ar fi fost trapul vijelios al cailor dintr-un imens manej, desluşi sunete misterioase, complicate, prea complicate pentru înţelegerea lui. Stătu aşa, ,,pîndind" eterul. Tocmai se pregătea să închidă, cînd, pe neaşteptate, vui cunoscutul semnal din limbajul universal al radiotelegrafiştilor: „Atenţiune, transmit!" Sunetul avea o intensitate tulburătoare, ca şi cum corespondentul său ar fi emis dintr-o încăpere alăturată. Rămase pe loc şi trecu pe recepţie. Notă încordat un mesaj lung pînă ce-i amorţiră degetele şi pierdu firul. Oftă trist. ,,N-am antrenament! Ori poate n-am voinţă să mă concentrez! Cine ştie dacă voi ajunge să fac ceva cum trebuie!" monologa el, descurajat.

În dormitor, se ocupă mult timp de transcrierea în clar a radiogramei. Graţie plapumei sale „electrificate" — una din inovaţiile tehnice care stîrnise, la vremea ei, senzaţie în rîndul celor mai de sea

mă inventatori ai şcolii, chiar mai mare decît aparatul de „suflat" la ore al lui Pavelescu, reuşi să descifreze întregul mesaj, adică pînă la destrămarea şirului de semne şi linii de sub creionul lui. Citi textul, de astă-dată urmărind logica frazelor.

„Imperiul roman a căzut lovit de plumb. Nici măcar furnica, cea mai puternică vietate de pe glob, nu 1-a mai putut ridica. Dar fabuloasele sale comori, marele certificat de marmură, ca şi taina razei de la Ranistorum stau încă închise în peştera cu numărul zece la

puterea a zecea din Muntele Cenuşiu. La capătul acestei peşteri, există o ieşire secretă care duce la minele de diamant, platină, aur şi argint din Luna Nouă. Succes!”

— Mersi! făcu ironic Viorel şi căscă. Lucrase atîta pentru nişte bazaconii. Întîi şi întîi romanii nu cunoşteau puşca, vorbi el ca şi cum corespondentul necunoscut, ivit pe lungimea de undă a staţiei sale, ar fi fost lîngă el. Apoi... hm! cu furnica-gigant ai făcut-o de oaie. Pe urmă... pas de caută peştera cu numărul zece la puterea zecea! Cît priveşte minele din Luna Nouă şi încă de diamant, etcetera, etcetera... să te creadă mutu!

Căscă iar, somnoros. Se mai gîndi el la Fantomas, care gusta pe undeva plăcerea libertăţii, la greutăţile misiunii XL-20, pînă ce adormi.

Noaptea era calmă, o noapte cu miros de tei şi joc de stele în tării.

Capitolul V

— O să-i spunem arcocicletă!

— Minunat nume i-ai găsit, Dane; sună bine! Poate se vor organiza şi concursuri mondiale...

— Gîndim pe aceeaşi lungime de undă, căpitane!

Alergau din stradă în stradă, atenţi la fiecare lătrat de cîine, la fluierele agenţilor de circulaţie, la orice glas ce aducea a... imitaţie. Soarele turna foc peste oraş şi rotofeiul Dan abia răsufla.

— Psst! făcu el, ciulind urechile. La ultimul etaj al unui bloc-turn cineva ataca, fals, o arie.

— Doar nu vrei să spui că Fantomas al meu a ajuns între timp cîntăreţ de operă?! întrebă cu ciudă Viorel.

— Mai ştii?! Bondocul ar fi făcut tumba pe asfalt sau ar fi înghiţit o cratiţă cu furnici, numai să-şi vadă căpitanul liniştit. Eu cred că ar fi trebuit să dăm un anunţ la ziarul local...

— Păi da! „Pierdut cioară chioară. Găsitorului bună recompensă.”

— Te superi şi tu!

Tăcură. Maşinile pompierilor vuiră, zburînd pe lingă ei şi pentru o clipă le înflori în suflet spe-

ranţa. Dar unde? Unde se duceau? Le-ar fi picat la tanc un taximetru ; dacă ar fi pus laolaltă banii de buzunar, s-ar fi putut descurca, dar nu cu certitudine, aşa că se mulţumiră să privească în urma cisternelor roşii. Pe cînd speranţele păreau că li se destramă, o frînă de automobil scîrţîi pe aproape ; îşi întoarseră instinctiv privirile.

— E limuzina domnului Antifer! se înveseli Viorel.

Dan rîse strîmb:

— Curat antic-fier!

— Crezi tu! i-o tăie detectivul-şef şi-i ordonă: Mai repede, că ne aşteaptă!

Urcară în grabă.

— Urmăreşte-i pe pompieri, nene Axinte! îl rugă' Viorel, după ce se instalară amîndoi pe canapeaua din spate.

— Îi bănuieşti?! se miră bătrînul, apăsînd acceleratorul. Să fie spioni? Ce ţi-a stîrnit bănuiala?

— Fantomas!

— În ce fel?

— A ţipat „Foooc” şi pompierii s-au adunat buluc la noi, ca la circ, că altceva nici n-au avut de făcut. De-atunci... „papagalul negru”, a dispărut!

— Şi speri că a dat iar alarma pe undeva? se dumiri profesorul. Să ne grăbim...

— Dan se cruci de forţa „rablei”. Volanul stătea într-o mînă sigură şi bondocul recunoscu în sinea

lui că domnul Antifer şofa admirabil. Fordul depăşi, rînd pe rînd, o sumedenie de autoturisme de fabricaţie recentă, pînă ce ajunse în spatele coloanei de intervenţie. Viorel îşi privi „soldatul” cu înţeles. Acesta nu mai rabdă ; întrebă:

— Ce an de fabricaţie are?

— Limuzina? zîmbi în barbă moşneagul.

— Da.

— N-are an de fabricaţie. Am construit-o aşa, printre picături. Caroseria mi-a venit din cer. Suflul unei bombe, în timpul războiului, mi-a aruncat-o în curte. Cînd m-am întors de pe front, i-am făcut motorul cu care merge acum...

Băieţii făcură un ,,o!”

— Cît consumă? voi să mai ştie Dan.

— Cu noul carburator, un fel de injector cu ultrasunete, „mănîncă” mai puţin ca un Trabant.

Un alt ,,o!” se auzi discret.

— Miroase a fum, băieţi, spuse deodată bătrînul şi depăşi coloana pompierilor. E chiar benzinăria! şopti el cu voce străină şi-i avertiză: Frînez! Opri aproape brusc. Voi rămîneţi aici!

Coborî sprinten şi fugi într-un suflet la depozitul în flăcări. Băieţii nu avură astîmpăr, mai ales că din maşină nu se vedea nimic. Se luară după el. Cerul era mînjit cu fum negru, înecăcios. Pompierii sosiră şi ei şi-şi racordară furtunurile la gurile de apă.

62

— Lăsaţi să ardă! răcni moş Axinte şi soldaţii îl împinseră de acolo revoltaţi. Lăsaţi depozitul să ardăăă! răcni iar profesorul şi băieţii crezură că a înnebunit.

Apăru un ofiţer mărunt, plin de funingine, care păru să-1 cunoască. Acesta comandă:

— Atenţiune! Ascultaţi de generalul Axinte! şi făcu loc, cu respect, noului comandant.

Soldaţii priviră aiuriţi barba stufoasă şi albă, Viorel şi Dan se strînseră unul în altul.

— Toate furtunurile spre intervalul dintre rezervoarele de benzină şi depozitul de distribuţie. Stropiţi în gol, continuu! Zid concentrat de apăăă! răsună vocea aspră a bătrînului, de o severitate pe care Viorel nici n-ar fi putut-o imagina. Apoi, cu un calm desăvîrşit, profesorul se duse şi închise unul după altul robinetele de alimentare, ferit de dogoarea focului. Menţineţi zidul de apăăă! mai comandă el, dar focul în depozit scădea vizibil. Pericolul era înlăturat. Incendiul nu mai prezentă pentru el nici un interes şi-şi văzu de drum.

Viorel şi Dan se reîntoarseră în maşină, lăsînd impresia că nu se clintiseră măcar de acolo.

— Ce-a fost? făcură ei pe neştiutorii.

— Mai nimica! spuse moşneagul. Doar m-am afumat niţel.
— Din ce s-a iscat? mai întrebară copiii.

63

— Incendiul? Se pare că de la un capac de canistră. Prin frecare, materialele plastice producel ectricitate statică, uneori de sute de volţi...

Demară încet, încercînd să prindă un „gol” în fluxul circulaţiei.

— Incendiile şi gripa, reluă bătrînul, au făcut mai multe victime şi pagube decît toate războaiele la un loc! Acceleră uşor şi se încadra pe culoarul de mare viteză. Pe nesimţite, acul vitezometrului urcă la 60. Mă aşteptaţi pînă mă spăl, nu? Apoi vom discuta o problemă foarte importantă...

Viorel îl coti pe Dan care era ' numai ochi şi urechi. Spuseră deodată, fără să-şi dea seama că se trădau:

— La ordinul dumneavoastră, generale!

— Aha! M-aţi urmărit... detectivilor! Numai că n-am fost niciodată general, spuse el, spre dezamăgirea băieţilor, care îl şi ridicaseră, în mintea lor, la înălţimea lui Alexandru Macedon. Pompierul acela mărunţel a fost unul din celebrii mei repetenţi. Tuşi în barbă, apoi adăugă: Nu era să-1 las să aprindă oraşul, ca Nero, Roma!

— Puteau exploda rezervoarele! exclamă Viorel.

— Ai salvat cartierul, nene Axinte! vorbi şi Dan.

— Cioara 1-a salvat, cum au salvat gîştele Capitoliul! rîse moşneagul, virînd pe o alee cu mulţi trandafiri. Opri înaintea aceleiaşi căsuţe, cu faţada

64

acoperită de iederă, şi aplecînd capul pe geamul maşinii, strigă ca şi prima dată:

— Napoleon!

— Se auzi un hămăit şi apăru dihania enormă şi neagră, cu urechi clăpăuge, care apăsă cu laba butonul fixat de grilaj. Dan rămase năuc. Ca „vechi” cunoştinţe, Viorel îndrăzni, după ce coborîră, să-1 mîngîie pe bot şi „dihania” se lăsă, mişcînd leneşă din coadă. Doar pe bondoc îl mîrîi.

— Ţi-e teamă!... îi spuse căpitanul.

— Mie?

— Ţie.

— De ce crezi?

— Îţi tremură mîna.

— Uite că nu-mi tremură! şi o întinse curajos nevoie-mare spre dulăul care-şi arătă colţii.

— N-ai să fii un bun dresor! îşi dojeni soldatul. Eu i-am dat întîi o bucăţică de zahăr...

— Nici nu vreau să fiu dresor, făcu îmbufnat Dan. Mă fac constructor de automobile! şi se uită cu admiraţie la „Fordul” bătrînului. M-am şi gîndit la un motor cu reacţie, se umflă el în pene.

— Eu m-am gîndit la un automobil... fără motor! nu se lăsă

căpitanul mai prejos şi cugetă: „Are să vadă puricii dresaţi şi-o să jure că nu există meserie mai teribilă!”

— Fără motor? îşi clătină bondocul capul lui mare şi creţ. Poate unul pentru... expoziţie!

65

— Maşinile-jucărie cum merg? Cu arc! Fabric un arc direct proporţional cu mărimea caroseriei, în loc de benzinării, care se aprind, vor fi montate ici-colo automate pentru întors arcul.

— Da-i o invenţie genială, căpitane! se dădu Dan bătut.

Viorel roşi de plăcere. Ideea îi venise ad-hoc şi recunoaşterea ei drept „genială” şi încă din partea lui Dan, căruia — se vedea cît colo — îi „bubuia” mintea, îl încălzi. Continuă repede de parcă ar fi avut de deşertat un sac cu idei:

— Întîi voi experimenta o bicicletă cu arc. Arcul va putea fi tras mai simplu, cu pedalele, din mers...

— Breveteaz-o! apăru moş Axinte într-un costum nou, gri-deschis, şi cu o pălărie mare, de pai.

— Ce anume? se făcu Viorel că nu pricepe, simţind instinctiv că va mai fi lăudat.

— Bicicleta cu arc! Şi eu aş folosi un asemenea vehicul, te rog să mă crezi. Pînă la urmă lumea se va întoarce la bicicletă ca la o revelaţie a acestui sfîrşit de secol! Viorel îl privi mut, căutînd să desluşească în glasul bătrînului o notă de ironie. Dar profesorul urmă sincer: Haideţi să redactăm cererea de brevet! şi o porni înainte, spre camera lui de lucru. Nu încăpea îndoială: vorbea serios. Faimosul detectiv, radiotelegrafist şi dresor uită de purici, de cioară şi de misiunea XL-20, iar bunul lui coleg, Dan, începu să coacă în minte primul concurs mondial.

— O să-i spunem **arcocicletă**!

— Minunat nume i-ai găsit, Dane ; sună bine! Poate se vor organiza şi concursuri mondiale...

— Gîndim pe aceeaşi lungime de undă, căpitane! spuse Dan.

Profesorul îi asculta, pieptănîndu-şi, din cînd în cînd, cu degetele lui osoase, barba mare şi albă. Concepea cîte o frază, apoi o aşternea grăbit, cu o caligrafie impecabilă. În ochi îi juca o lumină tinerească.

— Aici se pune o problemă destul de complicată... păru el să se împotmolească. E vorba de transformarea mişcării...

— Să aplicăm principiul ceasornicului! sugeră bondocul şi Viorel se gîndi că i-a luat fraza din gură. „Mîine o să-i spună lui Gîză că el a inventat arcocicletă!”

Moşul observă cum stau lucrurile. Întrebă:

— Te-am văzut cu aceleaşi cuvinte pe buze, căpitane Viorel. Mai ai şi vreo altă propunere?

— Da. Să vedem cum s-ar putea simplifica sistemul; de rotiţe. Doar nu avem nevoie de o viteză absolut constantă!

— De acord. Să mergem în atelier...

„În care atelier? se miră Viorel. Rîndul trecut n-am văzut pe aici nici un atelier”.

67

Intrară într-o încăpere pe care nici n-ar fi bănuit-o. Sumedenia de scule şi aparate le tăie piuitul. Atenţia amîndurora fu captată de o instalaţie nemaiîntîlnită de ei. întrebară ca la comandă:

— Asta ce eee?!

Profesorul îi „cîntări" pe sub sprîncenele lui tot atît de albe ca şi barba, stînd în cumpănă dacă să le spună sau ba. îşi scoase pălăria şi-şi luă un halat de lucru. Băieţii rămaseră în aşteptarea răspunsului, bănuind că se petrece ceva cu bunul lor prieten. Le vorbi într-un tîrziu:

— E un laser...

— Un laser?!

— Dar zic să ne ocupăm de arcocicletă, evită moş Axinte o discuţie savantă. Scoase dintr-o ladă diferite părţi ale unei foste biciclete. Suflecaţi-vă mînecile, că ne apucăm de treabă!

— Nene Axinte, îl luă Viorel cu binişorul, am auzit foarte multe despre lasere, dar, să-ţi spun drept, n-am înţeles bine, omoară oameni?

Barba imensă ascunse un surîs.

— Fireşte că poate să omoare, dar eu folosesc laserul la tăiat metale, la suduri speciale... Porni generatorul. Luci un punct extrem de viu, apoi se stinse şi se aprinse iar, orbitor. Laserele-s un fel de generatoare radio, explică bătrînul, numai că lungimea undelor radioelectrice, după cum ştiţi, se măsoară în metri şi centimetri, pe cînd cea a undelor cuantice, adică luminoase, în microni. Duse

68

o bucată de tablă în dreptul fascicolului luminos şi o găuri fulgerător. Viorel suspină zgomotos, iar Dan îşi uită gura căscată. Fascicolul se poate menţine pînă cînd concentraţia de energie pe pata luminoasă atinge intensităţi inimaginabile.

Napoleon, de-afară, latră de trei ori ; ultimul „ham" semănase cu un soi de schelălăit, dar nu de durere, ci mai degrabă de chemare.

— E poştaşul la poartă, spuse moş Axinte. Dar are la dispoziţie o cutie. Despre ce vorbeam?

— Despre lasere...

— Razele laser sînt capabile să străbată distanţe fantastice, fără o prea mare pierdere de energie, sublinie el. Pentru un canal telefonic Pămînt-Marte ar fi suficient un laser de numai 10 waţi! Băieţii schimbară priviri, uluiţi. Bătrînul le vorbi despre holografie sau obţinerea imaginilor în relief, despre folosirea laserului în chirurgie, ca înlocuitor al bisturiului, în construcţii, în electronică, în industrii felurite, le vorbi despre primul laser românesc. Daaa! La numai un an de la obţinerea efectului laser de către americani, în 1960, românii aveau deja un laser!

— Şi matale... matale... se bîlbîi Viorel întocmai ca Terentie Şchiopul, ai lucrat la... la...

— Laserul acela? Mda... rosti abia şoptit, de parcă n-ar fi făcut altceva decît să-nalţe un zmeu de hîrtie, ceea ce spori şi mai mult admiraţia copiilor. Profesorul bărbos le păru mai mare decît

69

Alexandru Macedon, decît toţi generalii pe care-i ştiau pe de rost. „A lucrat la construcţia primului laser românesc!” simţi Viorel o nelămurită invidie şi întrebarea ceea, tulburătoare, „Ce vrei să te faci?” îl copleşi iar. Spuse cu avînt:

— Fizician! Mă fac fizician!

— Şi eu! îl imită Dan.

„Domnul Antifer” rîse întocmai ca-n ziua cînd Viorel îi spusese că vrea să se facă detectiv. Apoi, cu vocea lui calmă, profundă, explică:

— V-am angajat detectivi. Un detectiv bun trebuie să cunoască multe, inclusiv fizică... Scăzu vocea şi o muie în mister, privindu-1 pe căpitanul Viorel drept în ochi, semn că-1 recunoştea comandant al misiunii XL-20. Vedeţi, aici e... problema foarte importantă pe care voiam s-o discutăm. Spionii şi-au pus în cap să afle, între altele, şi de noul meu laser, cu unde invizibile... Băieţii îşi ţinură răsuflarea. De aceea mi-am mutat o parte din laborator acasă... Bătrînul îi conduse într-o altă încăpere, se pare secretă, cîtă vreme se intra prin uşa unui dulap de haine. Aprinse lumina şi copiii pipăiră, extaziaţi, piesele unei noi instalaţii laser. Acest aparat se va putea adapta la... Profesorul şovăi.

— Te ascultăm, moş Axinte!

— ...La un laser în care energia termică se va converti în lumină sau lumina, absorbită din me-

70

diu, se va transforma în căldură. Energia va putea fi transportată...

— Fără fir? intui Viorel.

— Exact! Noul laser va permite alimentarea directă, de pe Pămînt, a navelor cosmice sau a staţiilor orbitale aflate în zbor.

Viorel îşi aminti de radiograma interceptată în ajun şi un moment avu impresia că făcuse rău c-o tăinuise. ,.Nu, cu bazaconia aia nu mă pot lăuda”, îi spuse lui Dan:

— Ne facem un plan strategic.

— 'Ţeles, căpitane!

Pe drum, la întoarcere, se gîndi cum să alcătuiască planul. în mintea lui arcocicleta deveni „vehicul strategic”, staţia lor de emisie „utilaj strategic'' iar prinderea lui Fantomas luă aspectul unei „operaţiuni ultrastrategice”...

Capitolul VI

— S-a calculat că la primele zece mişcări de şah sînt posibile atîtea mutări, încît un om, ca să le facă pe toate, ar trebui să trăiască 217 miliarde de ani..,

MOŞ AXINTE

Planul strategic, păstrat în „seiful" de la căpitănie, şi în care erau înscrise numele conspirative, obiectivele acţiunii XL-20 şi sarcinile fiecăruia, dispăru într-un mod misterios. Viorel îl acuză pe Dan (care făcuse în ziua ceea de serviciu la staţie) de ..înaltă trădare".

— Ai merita cea mai aspră pedeapsă! i-o aruncă furios căpitanul şi bondocul transpiră tot; n-avea idee de cum s-ar fi putut salva. Dacă acţionam singur, nu ajungeam la catastrofala situaţie de-acum! De urmele lui Fantomas n-am dat, de ale spionilor nici atît, de sport, am spart, luînd aţă pentru „probă", toate zmeele copiilor din oraş. Cu arcocicleta...

— Ce-i cu arcocicleta? E o realizare epocală! îndrăzni Dan să-şi întrerupă şeful.

— Da, dar nu a noastră, ci mai mult a domnului Antifer, care o să ne. cheme odată şi-o să ne

spună: „Sînteţi concediaţi! Cu nişte diletanţi nu lucrez. Halal detectivi şi inventatori!"

Dan „înghiţi" şi discursul care urmă, lung şi nemilos, fără să spună nici „pîs". Din obişnuinţă îşi vîrî mîinile în buzunarul pantalonilor şi simţi hîrtia pe care notase o radiogramă stranie. Fără îndoială că nu avea nici o importanţă, fiind transmisă de un scrîntit şi de aceea nici n-o mai înregistrase în jurnalul staţiei. Acum, însă, scoaterea ei la iveală i se păru oportună ; măcar pentru cîteva minute abătea atenţia căpitanului de la povestea cu planul strategic.

— Am interceptat o staţie-pirat! gîfîi bondocul. Iată dovada...

Viorel luă hîrtia şi citi textul.

— Da-i absolut identică cu a mea! sări el ca ars*:* Ba nu, mai scrie ceva... „Succes şi fii atent la drum! Minele sînt ascunse, acoperite de iarbă şi plante care nu înfloresc niciodată".

— Ce spuneai, căpitane? Ai „prins" şi tu o asemenea radiogramă?

— Da, dar nu pricep de unde şi cui se transmit tîmpeniile astea? se posomori brusc.

— Poate că nu-s tîmpenii, se strădui bondocul să-şi învioreze căpitanul, poate că frazele astea, aparent ameţite, să conţină un cifru...

— Mă, Dane, mă! se bătu Viorel cu palma peste frunte. Tu eşti un tip, mă! întreg Muntele Ce-

nuşiu e în capul tău... la stai, că aici e-aici! N-o fi cumva vorba de materia cenuşie la... figurat?

— E vorba de un cifru, căpitane! Eu am fler! o ţinu una şi bună Dan. Trebuie să-i raportăm neîntîrziat domnului Antifer!

— Mai lasă-1 pe domnul Jules Verne şi spune-mi unde-i Gîză?! apăru în spatele lor Lucica.

— Gîză? L-am trimis acasă! minţi el.

— Să nu-1 mai cari cu tine! îl certă sora lui şi Dan protestă:

— Eu îl car? Mă spionează şi se ia după mine cînd nu bănuieşti! Şi, îndată ce plecă Lucica, îi spuse căpitanului său: E în pod, la voi. Pariez că el a furat „planul strategic”!

Fugiră înapoi, la căpitănie. Căutară peste tot...

— Gîzăăă! strigă Dan. E ascuns undeva... Ieşi, Gîză, că nu-ţi facem nimic!

— Nu-ţi facem nimic, Gîză, îl asigură şi Viorel. îţi promite căpitanul Viorel că te numeşte agent special în locul lui Fantomas!

— Juri? se auzi o voce piţigăiată.

— Jur!

— Atunci ridică-mă!

Viorel observă o legătură improvizată la una din răsuflătoarele podului şi-şi scoase capul. Gîză atîrna în aer, la circa cinci metri deasupra solului, legat la mijloc cu o funie împletită din cîte şi mai cîte plus propria cămaşă. Băieţelul îi zîmbi şăgalnic. Dan, care nu-1 vedea, dădu semne de enervare.

74

— Ieşi de-acolo, Gîză, că te scot de urechi!

— Dacă aş avea urechi mai lungi, ai putea! făcu haz de necaz băieţelul.

— Ieşi, mă, că te arunc în aer!

— Nu mai e nevoie, îl potoli Viorel, că e în aer de mult!

— Nu mă ridici, căpitane? se impacientă Gîză.

Era riscant să-1 ridice ; nodurile s-ar fi putut desface şi căzătura ar fi fost poate mortală.

— Îţi aducem o scară. Aşteaptă cuminte, fără să te mişti.

Cînd Viorel îşi trase capul din răsuflătoare, se uită şi Dan şi i se făcu rău. Gîză atîrna ca din paraşută şi nici măcar nu plîngea.

— Stai liniştit, că venim după tine! îi spuse şi el cu glas pierit.

Coborîră cîte două-trei trepte deodată şi luară scara lui Terentie Şchiopul, sprijinită de gard. Ocoliră vila şi ajunseră în dreptul băieţelului. Acesta puse piciorul pe o spiţă şi începu să-şi dezlege brîul.

— De ce te-ai spînzurat, Gîză? îl întrebă frate-său, nedumerit. Ce te-a apucat?

— M-aţi închis în pod...

— Bine, dar ce căutai tu în pod? A... mi-ai şterpelit şi magnetofonul! Şi către Viorel: Căpitane, ăstuia nu i-a ajuns planul strategic, a înregistrat şi convorbirile noastre!

— Taci, că e un detectiv mai bun decît noi! fu de părere căpitanul.

75

— Aţi văzut ce frînghie grozavă mi-am fabricat? se lăudă puştiul.

Teribilă cămaşă! Abia am putut s-o rup..

— Te rupe mama în bătaie,, mucosule, hoţule, spionule! se înfurie bondocul.

— Dar aţi promis că nu mă bateţi! protestă Gîză, punînd talpa, în sfîrşit, pe pămînt.

— Noi nu te batem, îl asigură Viorel.

— Nici nu mă pîrîţi!

— Şi ce-o să spui, cînd te-o întreba unde ţi-ai lăsat cămaşa?

— Poate că ai tu, căpitane, una mai mică... aşa ca pentru... un agent special...?

— Ptii! Ce belea! se văicări Dan în timp ce Viorel fugi rîzînd să-i caute — dacă a trebuit să-1 angajeze! — şi echipamentul necesar.

— Reveni cu o cămaşă numai bună pentru Gîză.

— Dă-le astea aici, confiscă Dan magnetofonul şi „planul strategic", şi întinde-o acasă, că te caută Lucica.

— Saluut, căpitane! făcu puştiul către Viorel "şi o luă la sănătoasa.

— Mergem la domnul Antifer? întrebă Dan.

— Să închid întîi căpitănia şi să-mi iau pistolul.

— Care pistol?

— Nu ţi-am spus? Am inventat un pistol teribil! Cu bicarbonat de sodiu şi oţet. Cînd tragi de piedică, un ac sparge punguliţa de plastic în

76

care e oţetul ; pastila de bicarbonat începe să sfîrîie şi... ţuşti „glonţul"!

— Tare invenţie, căpitane!

— Numai că pe asta n-o brevetăm. Secretă! Strict!

— Pricep...

Viorel plecă şi reveni repede ; îşi instrui soldatul:

— Fixezi ţinta şi apeşi...

Dan apăsă, dar fără să mai fixeze ţinta şi „glonţul" — o pietricică serioasă! — nimeri în capul lui Terentie Şchiopul care apăru pe neaşteptate în poartă.

— Săriţi! Mă omoarăăă! ţipă acesta ca din gură de şarpe şi băieţii săriră, dar peste gard, să nu-i ajungă din urmă.

Abia în parcul municipal se opriră să-şi tragă sufletul.

— Nota zece, soldat! Ţinta lovită în plin! Viorel se văzu răzbunat şi —1 luă pe Dan pe după umeri. Dacă aş fi avut şi un stup dresat, mamă-mamă ce-ar mai fi dansat şontorogul!

— Râseră amîndoi.

— Acum ştiu cum se dresează albinele, spuse Viorel şi bondocul făcu ochi mari. Tot de la domnul Antifer! El are o mulţime de stupi.

— Unde? Nu i-am văzut!

— Într-un copac. Pe fiecare creangă... un stup, iar jos, pe trunchi, unul dresat pentru pază!

77

— Albinele... fac pază?

— Oho! Cum se apropie un străin, îl şi atacă.

— Serios?

— Vrei să-ncerci?

— Nu, mersi! Spune-mi mai bine cum a reuşit să le înveţe?

— Albinele sînt sensibile la miros... Profesorul a pus seara, în stup, un vas cu mici obiecte atinse de vecinii ştiuţi că „fac pe urşii", iar dimineaţa a luat vasul, bineînţeles, uns şi cu sirop, împreună cu albinele care se mai ospătau încă. Acestea, din locul unde au fost duse, şi-au luat zborul şi, întorcîndu-se la stup, au povestit acolo că, într-o anumită direcţie şi la anumită distanţă, se află de-ale gurii. Vasul erau mereu luat şi pus în alt loc şi astfel s-au obişnuit cu mirosul „străin", asociat cu cel al siropului.

— Ştii că-i bună ideea?! făcu Dan.

— Ştiu. Imaginează-ţi un stup sub forma unui ghiozdan de şcoală pe care nu-1 suspectează nimeni. Te poţi strecura oriunde şi, cum dai de un duşman, sau te atacă cineva, scoţi pistolul şi bummm!

— Adică? se zăpăci „soldatul", îi dai cu ghiozdanul în cap sau îl împuşti?

— Îl împuşti cu sirop şi deschizi ferăstruica albinelor. Asta se cheamă „armă biologică", mă? Psst! Strict secretă!

78

— Eşti un inventator fără egal, căpitane! Se extazie Dan. Poate că l-am putea captura, cu o asemenea armă, şi pe Fantomas...

— Pe Fantomas? Ce vrei să spui? Bondocul îşi dădu importanţă.

— Nu mai mergem la domnul Antifer?

— Ce vrei să spui? repetă Viorel.

— Îţi spun pe drum...

Trecură Canalul Morii şi-o luară spre Cartierul Verde.

— Fantomas n-a zburat din raza oraşului, spuse, în sfîrşit, Dan, că n-ar putea trăi fără mîncare de-a gata. Dacă am pune cîteva din penele lui, rămase prin pod, într-un sirop...

— Albinele l-ar căuta peste tot şi l-ar scoate şi din gaură de şobolan! strigă cît putu căpitanul Viorel, încît oamenii se uitară miraţi după ei. Te avansez... la rangul de soldat fruntaş!

Lui Dan îi sticliră ochii. Lungiră paşii.

— Dacă am avea două arcociclete! suspină bondocul ; la tot al treilea pas, îşi ştergea ceafa transpirată.

— Bătrînul a promis — doar ai auzit! — că ne-o dă nouă şi pe aceasta în caz că reuşim să facem una la fel.

— Ne punem noi cu domnul Antifer?

— Eu propun să includem în planul strategic încă o arcocicletă. Tu faci rost de o roată, eu de alta. Cu restul ne descurcăm mai uşor..

79

— Înseamnă să-mi sparg puşculiţa!

— Şi n-ai putere? Te ajut eu!...

— O să-ncerc, bombăni Dan, deloc încîntat.

Ajunseră la poteca ce tăia lanul de grîu. Spicele erau tocmai bune de seceră. Mirosea pătrunzător a pai copt.

— Vezi, acolo, la capătul lanului, sînt stupii...

— Mai bine am cumpăra cu banii un stup, se gîndi bondocul la ceva dulce.

— Ne-ar păpa economiile pe doi ani! rîse Viorel.

— Să luăm unul în custodie, ce zici?

— Ar fi o soluţie, dar ne-ar lua părinţii la întrebări şi-am fi siliţi să-1 desconspirăm pe domnul Antifer, să trădăm misiunea XL-20!

— Tăcură.

— Napoleon îi latră de departe. Profesorul plivea grădina.

— Munciţi-munciţi!...

— Nu, mă odihnesc. Ce veşti?

— O radiogramă cam., sucită, spuse Viorel. Dar poate că e cifrată.

Moş Axinte ieşi de printre zarzavaturi şi citi radiograma ; păru să cugete la conţinutul ei.

— E cifrată şi nu e cifrată, făcu el, îngîndurat. Frazele-s destul de logice şi se leagă normal.

— Normal?! exclamară băieţii.

— Da.

80

— Pe vremea romanilor se cunoştea puşca?! sări Viorel.

— Aici nu scrie de nici o puşcă. „Imperiul roman a căzut lovit de plumb”, deci nu de glonţ, cum ai crezut tu. Se pare că în căderea imperiului ar fi fost, pe undeva, implicat şi plumbul.

— Plumbul?! exclamară iar, într-un singur glas.

Bătrînul se aşeză pe iarbă, la umbra unui dud. Îşi mîngîie mustaţa.

— În orice caz, circulă o asemenea teorie. Acest metal cuminte, moale, la prima vedere inofensiv, provoacă boala numită saturnism, cunoscută în vremea aceea numai la mineri. Ori nobilii care preparau vinul în vase de plumb şi beau din cupe de plumb nu puteau să nu se îmbolnăvească ; numai că ei se intoxicau lent, fără să ştie. Femeile cu saturnism cronic nu mai puteau deveni mame. Senatul roman, bănuind că vinul le dăuna, votase chiar o interdicţie în acest sens, însă degeaba. Rupîndu-se genetic lanţul celor care aveau acces la conducere, s-a adoptat sistemul înfierii unor urmaşi la tron din familiile mai puţin instruite, care. potrivit teoriei, au dus de rîpă imperiul.

— Dar cu furnica... nu e caraghios?

— De ce să fie? Furnica este cea mai puternică vietate pentru că numai ea poate să care în spate alte zece furnici, dar nu la furnică se referă, ci la sclavul roman, cred eu...

— Şi „Marele certificat de marmură”?

81

— Cine elibera certificate din...? sughiţă Dan, fără să-şi mai isprăvească fraza, pentru că bătrînul interveni:

— Marele certificat... trebuie să fie Columna lui Traian, socotită de istorici un „act de naştere” a poporului român.

— Columna?!

— Sau poate Trofeul de la Adamclisi! Dar mai curînd Columna... că-i uriaşă, fiind clădită din peste 400 de blocuri de marmură albă, sculptate cu scene din războaiele dacice. E cea mai mare sculptură din

toată antichitatea, întinsă pe două sute de metri ; reliefurile urcă în spirală pe o coloană cît un bloc-turn şi redau nu mai puţin de 2 500 de figuri umane!

— Fiuuu!

— Sînt un fel de ilustraţii la o carte scrisă chiar de împărat, ..Dacica", şi care s-a pierdut. Noroc că s-a păstrat Columna ; şi asta printr-o întîmplare. Cineva a avut ideea de a o include în construcţia unei biserici, ca element de susţinere a turnului ei, şi-a scăpat aşa, ca prin urechile acului, de nişte fanatici din Evul Mediu puşi pe distrugere.

— Şi „raza de la Ranistorum"?!

— Ranistorum... Ranistorum... O fi Decebal, al cărui cap a fost dus la Ranistorum, oraş socotit sfînt de către daci şi despre care pînă acum nu s-a

știut nimic. Muntele Cenuşiu... e memoria oamenilor.

— Am bănuit! strigară copiii.

— Cît priveşte peştera... Vedeţi, memoria, indiferent de voinţa noastră, acumulează impresiile adunate în nişte „rafturi" al căror număr se ridică la zece la puterea zecea, încît teoretic, omul nu poate uita nimic.

— Şi cu minele din Luna Nouă?

— Nu ştiu...

— Chiar, nene Axinte?! nu le veni băieţilor să creadă că în nici unul din nenumăratele „rafturi" ale bătrînului nu se mai găsea o ipoteză.

— Chiar! îşi căută pipa şi-o juca în palme. Mie unul mi se pare că radiotelegrafistul ăsta ne cam trage pe sfoară. Radiograma voastră e prea clară şi, în acelaşi timp, prea enigmatică. Foloseşte un truc, să se creadă că se distrează. Negreşit că are un cod...

— Ce ţi-am spus?! triumfă bondocul, cotindu-şi fudul căpitanul.

— Uneori radiogramele trebuiesc citite invers, sau tot al doilea sau al treilea cuvînt, alteori cuvintele nu au decît rolul unor simple semnale Morse, mai lungi sau mai scurte. Prima radiogramă poate să fie. în fond, sfîrşitul mesajului... Există „n" posibilităţi de combinare, ca la şah. S-a calculat că, la primele zece mişcări de şah, sînt posibile aproximativ 169.513.829.100.544.000.000.000.000.000 va-

riante. Ca un om să facă toate aceste mişcări, ar trebui să trăiască 217 miliarde de ani!

— Fiuuuuu! fluieră de astă-dată Dan, iar Viorel, mut, se mulţumi să ofteze.

— Dar cum un singur om, într-un timp limitat, nu poate concepe prea multe combinaţii, aveţi şanse reale de a elucida misterul, spuse cu optimism profesorul. Firul mesajului e prins. Trageţi de el, grijind să nu-1 rupeţi, şi vedeţi ce iese la iveală. Asta-i curată muncă de detectiv. Şi-1 privi pe Viorel: Ai spus, căpitane, că ai talent...

— Am!

— Şi ai mai spus că ai încredere în soldatul tău...

— Am! făcu Viorel automat.

— În regulă, şopti în barbă moşneagul şi ochii săi mici, adumbriţi de sprîncene groase, sticliră veseli.

Mirosul lanului copt pluti în aerul amiezii. în livadă, foşneau merii. Dinspre oraş, venea zvon tainic de cifruri necunoscute...

Capitolul VII

— Dimineaţa ai să comanzi tu, iar după-amiază...
— Tu?
— O să fim doi căpitani!

— Kikerikiii!

Viorel îşi frecă ochii lipiţi încă de somn. Dormise zdravăn şi-ar mai fi dormit puţin, numai un pic, dacă Gigi-Balamue ar fi făcut o pauză măcar de douăzeci de minute. Dar parcă tărcătura putea pricepe plăcerea acelui ultim ... „pic" de somn?

— Cocoricooo! trompetă iar nesuferitul de cocoş, chiar sub fereastra lui.

— Mă scol... mă scol!... bombăni băiatul. Şi dacă mai cînţi o „strofă" îţi smulg şi pana care ţi-a rămas din prea făloasa ta coadă! Ptiu, dar ce uituc sînt! Te-am uşurat ieri de toate. Nu face nimic, o să experimentez, pe creasta ta roşie, nişte albinuţe dresate splendid!

— Vioreeel! auzi. din stradă, glasul lui Dan.

— Alt cocoş! mormăi fără chef, trăgîndu-şi pantalonii. Sări apoi pe geam şi-i strigă din curte: Ce ai, mă? Te doare burta? Sau îţi iese măseaua de minte?

— Am dat de Fantomas!

— Ce spui? Unde? se trezi Viorel de-a bine-lea.

— Acolo! arătă el un punct. A luat-o, împreună cu perechea sa, înspre Someş!

— ...Cu perechea sa? Fugi! Or fi fost două ciori ordinare.

— Ba, că au fost extraordinare! o ţinu .,tare" Dan. Pe Fantomas l-aş recunoaşte dintr-un milion de ciori şi după o sută de mii de ani!

— Ei, na! zîmbi Viorel.

— Dacă-ţi spun!

— Aşa o fi, că prea o spui! îl ironiza căpitanul. Numai să nu-mi vii mîine să-mi declari c-ai împuşcat o muscă în zbor, că o să te cred exact peste o sută de mii de ani.

Dan tăcu. îşi trase nasul întocmai ca şi Gîză, frăţiorul lui, cînd îl călcau pe bătături cei mari.

— De ce mă jigneşti? întrebă el după o pauză, în care timp îşi şterse de cel puţin trei ori ceafa transpirată.

— Văd după nasul tău că umbli cu cioara vopsită. Recunoaşte, soldat, că te-ai plictisit de urmărit spioni şi c-ar fi mult mai plăcut s-o iei frumuşel-frumuşel către acelaşi punct cardinal, adică la scaldă?!

Dan avea un ochi albastru şi un ochi verzui, care, la supărare, căpăta o nuanţă cafenie. Acum însă nici nu mai avea ochi în cap, ci doi tăciuni

aprinşi care, ca să nu ardă cu flacără, se umeziră de lacrimi. Spuse răspicat:

— Nu-i suficient să fii şef ca să fii mare!

Fraza aceasta numai din gura bondocului n-o aşteptase. Simţi peste faţă parcă vîrful unui bici. Obişnuit să comande, Viorel nu se analizase niciodată pe sine. „Dar eu? Eu? se întrebă mişcat. Oare eu nu m-aş fi răcorit niţeluş într-o apă nici rece tare, nici caldă, exact cum trebuie să fie la ora asta Someşul?”

— Dănuţ...

Dan se întoarse neaşteptat de rapid şi fugi spre parcul municipal, cu o forţă şi o viteză pe care Viorel nu i le ştia. îl ajunse abia lîngă Canalul Morii.

— Dănuţ...

Ochiul verzui al lui Dan nu mai bătea în cafeniu ; o hotărîre calmă, sigură, îi citi în privire care oarcă spunea: „Te voi convinge că nu te-am minţit!” Se smulse uşor şi fugi mai departe, spre Someş, cu aceeaşi energie de care Viorel nu mai înceta să se mire.

Se vedeau plopii înalţi de pe insula locuită, singura dintre insuliţele, formate între canal şi rîu, pe care n-o vizitaseră ; avea numai un podeţ de trecere, barat cu o poartă de fier, totdeauna zăvorită. Gardul dimprejur, de acăţ, plin de ţepi, avertiza pantalonii oricărui copil...

87

— E acolo! arătă Dan către vîrfurile plopilor. Acolo a zburat!

Viorel se opri şi privi atent, făcînd palma streaşină la ochi ; două puncte negre se mutau mereu de pe o creangă pe alta. Băieţii se apropiară şi mai mult şi punctele de veniră păsări...

— Merg singur după el, că eu l-am văzut întîi! se răzvrăti bondocul. Şi, dacă-1 prind, îmi vor aparţine şi Fantomas, şi magnetofonul!

Viorel tresări. „Ptii! Ce-i tună mintea!” Dar o secundă mai tîrziu rîse în sine: „în fond, ne tîrguim încă pe pielea ursului din pădure”. Îşi scoase inelul, dăruit de bunicul lui, în care era montată, în loc de piatră, o minusculă busolă.

— Ia şi asta... să nu te rătăceşti!... apăsă el pe ultimul cuvînt, ca şi cum Dan pleca într-o insulă a piraţilor sau în pustiul Saharei...

Pesemne-i vorbise răutăcios, că bondocul i-o aruncă peste umăr:

— Păstreaz-o... să nu rătăceşti în noile prietenii! Şi dădu să plece, dar Viorel îl reţinu:

— Cum!? Nu mai vrei să fim prieteni? Să... ne jucăm?

Dan şovăi.

— Vreau, dar... să nu-mi mai comanzi!

— Adică... vrei să fii tu şeful? întrebă el trist.

Bondocul tăcu.

— Bine, şopti el, în cele din urmă, şi adăugă cu o vagă speranţă: Dimineaţa ai să comanzi tu, iar după-masă...

88

— Tu?

— Da... O să fim doi căpitani!...

Lui Dan îi surise ideea pentru că soarele nu urcase încă în crucea amiezii. Îşi umflă pieptul cu aer, căută cea mai gravă şi severă voce şi

comandă în stilul bătrînului profesor Axinte, lungind silaba finală:

— Dezechipareaaa! Forţăm Someşul, soldat Viorel!

Fostul „căpitan” îşi spuse c-ar fi sunat mai bine „caporal Viorel” sau poate „sergent Viorel”. Înghiţi în sec şi se execută.

Rămaşi numai în slipuri, o luară pe lingă rîu, spre un cot unde albia se lăţea mult, iar apa abia trecea de genunchi. Cu hainele sub braţ, „forţară” vadul. Răcoarea apei le făcu plăcere. La mijlocul rîului, încetiniră parcă fără voia lor paşii. Vara îşi revărsa toată dogoarea. Viorel propuse cu o jumătate de gură:

— Căpitane, poate facem întîi o baie?...

Dan oftă ; s-ar fi lăsat în apă cu boccea cu tot, atît de insuportabilă era căldura, dar nu cedă. Împrumută căutătura caracteristică a lui Viorel, din momentele cînd era în „exerciţiul funcţiunii”, şi turui:

— Ascultă, soldat! Agentul special Fantomas umblă prin copaci, haihui ; întreg planul strategie e ameninţat cu falimentul ; domnul Antifer e pe

89

cale de-a ne concedia şi ţie-ţi stă capul la plăceri. Uită-te bine la apă şi pune-ţi pofta-n cui!

Viorel înghiţi în sec şi-şi urmă căpitanul. „Te răzbuni tu, dar lasă numai c-o să vii să mă rogi să te apăr de cutare...”

Ciorile observate de ei se aflau acum destul de aproape ; zburau puţin, mai mult dansau, lansîn-du-se de pe o cracă pe alta.

— Fantomaaaas! strigară copiii, dar pasărea presupusă a fi „agentul secret” îşi văzu mai departe de joc, în vîrful unui plop înalt.

— Ţi-am spus că-s nişte ciori de rînd!...

— Nu, soldat, ai să te convingi că-s corbi. Ia-o înainte, mai ordonă noul căpitan şi Viorel sesiză în glasul lui o undă de teamă. Să încercăm să pătrundem în crîngul acela, cît mai aproape de plop, să ne poată zări cînd îl strigăm.

,.Nu-i prost bondocul, cugetă Viorel, da-i fricos... Dacă pasărea ne va vedea, îi va fi mai uşor să-şi recunoască numele. Va asocia sunetul cu imaginea şi memoria îi va declanşa amintiri”. Porni primul la atacul zidului natural, vrînd să-i demonstreze „căpitanului” ce calităţi se cer unui adevărat comandant. Nu reuşi însă decît să constate că era imposibil de trecut prin desişul ţepos. De undeva, de pe insulă, răsună un nechezat, şi băiatul spuse:

— Căpitane Dan, dacă sînt cai pe insulă, înseamnă că trebuie să existe şi o potecă pe unde coboară la adăpat...

90

— S-o căutăm!

Malul deveni abrupt, nisipos, erodat de acţiunea viiturilor şi Viorel înţelese că era exclus să coboare pe acolo ditamai calul sau vreun alt animal greu. Se opriră la o curbură, dincolo de care ţărmul se pierdea într-o pădurice amestecată de sălcii, salcîmi, plopi scorburoşi şi tufe de soc. Doar lîngă picioarele lor Someşul se mai răzima de mal, împingînd parcă insula ca şi cum n-ar fi încăput de ea. ,,Poate că locuitorii ei au

îndulcit malul cu tîrnăcopul!”

— Trebuie să fim aproape de „poarta secretă” a insulei, căpitane! în spatele acestui pinten de pămînt vom găsi urcarea.

— Crezi? făcu neîncrezător Dan.

— Cred.

— De ce?

— Aşa.

— Explică-te, soldat! îl chemă la ordine bondocul.

— E un loc ferit de priviri străine şi-apoi... e imposibil să nu fie o coborîre!

— Cum putem ajunge la ea?

— Prin apă...

— Aici e adîncă.

— Ţi-e frică? atinse Viorel punctul slab al prietenului său. Rămîi să păzeşti hainele şi eu fac o incursiune de recunoaştere.

Lui Dan îi conveni, căci „soldatul” era un înotător mult mai agil.

— Aprob!

Viorel se lăsă cu prudenţă în apă şi înotă atent, cu ochii spre ţărm. în cîteva clipe şi acostă într-un mic „port”, continuat cu o plajă îngustă pe care se vedeau numeroase urme. Plaja şi „portul”, nebănuite măcar de pe celălalt ţărm al rîului, erau, fără îndoială, ale celor de pe insulă. Urcă, aţîţat de curiozitate. Descoperi uşor poteca, un drumeag în toată legea, tăiat printre tufe şi ierburi. Mirosea puternic a soc, a levănţică şi a mentă; margarete creşteau din abundenţă pe margini. Era cald şi răsuflarea rîului îl însoţea ca o boare binefăcătoare. Pătrunse într-un luminiş, chiar lîngă pilcul de plopi şi ridică privirea ; corbii se mai zbenguiau printre ramuri, îi veni să strige iar „Fantomas”, dar renunţă, de teamă să nu fie auzit de stăpînii locurilor. Mieună subţire, întocmai ca o pisică, şi corbii se opriră din zburat. Viorel îl recunoscu îndată pe Fantomas şi inima-i bătu. „Papagalul negru” privi cu unicul său ochi sănătos, rotund ca un bănuţ, în jos, spre luminiş, aruncînd un „crah” ameninţător şi un hămăit scurt de cîine bătrîn.

— Fantomas! nu se rabdă băiatul.

— Fantomas! repetă corbul, din vîrful plopului, şi Viorel îmbrăţişa de bucurie trunchiul copacului.

— Hai la mine, Fantomică! Haimana mică! Şi corbul se lăsă fulgerător de pe creanga sa, într-un

picaj fantastic. Se opri pe cea mai joasă creangă şi se priviră ca doi vechi prieteni. Băiatului îi păru rău că nu adusese puţină carne. „Dacă nu l-am crezut pe Dan!” Soaţa, rămasă singură, se nelinişti: ,,Crah-crah”. Fantomas păru încurcat, ar fi rămas şi cu fostul său dresor, s-ar fi şi întors. Viorel îi spuse: „Dacă vii la mine, am să-ţi dau carne pe săturatelea, cumetre!” Corbul repetă aproape corect întreaga frază. „Păi tu n-ai uitat să vorbeşti?!” „Crah-crah” croncăni iar, de sus, perechea, şi Fantomas îşi deschise aripile şi zbură înapoi.

Băiatul alergă spre „port”, pe acelaşi drumeag, după Dan. „Poate împreună vom reuşi să-1 capturăm”.

— Vioreeel! îl întîmpină plin de spaimă „căpitanul”.

— Ce strigi?

— Ai spus că te întorci repede!

— N-am putut. Ascultă, am „stat de vorbă” cu Fantomas!

— Şi nu l-ai luat cu tine?

— A preferat-o pe ţigăncuşa din plop, glumi vesel Viorel.

— Ei, mai crezi c-au fost ciori de rînd?! Dar cum ai ajuns în interiorul insulei?

— Am descoperit „poarta secretă”.

— Zău?! Află că te avansez... soldat fruntaş! îi întoarse el avansarea.

„Mersi!” voi să-i spună Viorel, dar se mulţumi să zîmbească acru. îl îndemnă:

93

— Du-te înainte, poate reuşim să-1 prindem...

— Pardon! Că eu comand! se grozăvi ..căpitanul”. Ia-o tu... Şi Viorel o luă înainte.

— Măi, măi! se minună Dan de ascunzişurile de pe insulă. Parcă am fi în desişurile amazoniene...

Din luminiş, cercetară plopii înalţi, dar corbii nu mai erau acolo.

— Nu m-am gîndit la o bucăţică de carne, că-1 puteam prinde uşor.

— Poate că-şi au cuibul p-aici... încercă Dan să-1 consoleze.

— Poate...

Merseră înainte, prin iarba înaltă, necosită de mult. Din luminiş se strecurară, pa o potecă întortocheată, croită printre tufărişuri şi copaci bătrîni, amestecaţi cu pomi fructiferi, mai ales pruni şi nuci, într-o poiană largă, însorită, dincolo de care se zăreau acoperişurile unor case.

— Psst! îşi opri Viorel „căpitanul”. N-auzi nimic?

— Ce să aud?

— Glasuri de copii! Şi parcă tropot de cai... Să ne ascundem! mai spuse, aruncîndu-se la pămînt. Dan făcu la fel. Iarba îi acoperea complet. în poiană apăru un cal roşcat, cărînd în spinare trei călăreţi: doi băieţi şi o fetiţă. Fata descăleca prima ; era frumoasă şi sprintenă. Privi printr-un binoclu mare, militar, în jur, şi „intruşii” se făcură una cu iarba. Pericolul trecu... Cei trei descărcară de pe spinarea animalului fel de fel de sîrme, instrumente

94

tehnice, căşti radiofonice şi se îndreptară spre o construcţie ciudată, un fel de turn, în care intrară rînd pe rînd.

— Grozavă! exclamă Viorel.

— Fata? gîfîi bondocul.

— Nu, construcţia! îşi rîse el de „căpitan”, deşi era prea clar că-i plăcuse fetişcana.

— Ascultă comanda la mine, soldat! îşi umflă pieptul Dan.

— ...Fruntaş! preciza Viorel, tăind avîntul şefului. Nu m-ai avansat?

— Ba da... păru acesta să-şi amintească, şi-i comandă cu ton scăzut: Tîrîş-marş, cu ocolire la stînga.

Se tîrîră aşa o vreme. îşi înverziră complet genunchii, îşi zgîriară coatele, dar reuşiră, în cele din urmă, să scape fără ca cineva să-i fi „mirosit".

— Poate că-şi ţin acolo şi aparatele de emisie... reflectă Dan pe drum.

— Ce spui?

— Să-i raportăm domnului Antifer c-am dat de spioni!

,,E pripit!" gîndi Viorel.

— Căpitane Dan, îl luă el diplomatic, eu aş propune să mai aşteptăm...

— Ce să mai aşteptăm? sări cu gura bondocul...Îi scapără al naibii mintea!" îşi spuse Viorel şi cercetă poziţia soarelui. „Aha! A trecut de prînz!" Ridică tonul:

— Totul rămîne între noi... 'Nţeles, soldat?

95

— ...Fruntaş! bîigui Dan cu părere de rău că dimineaţa se „topise" prea repede şi că rolurile se inversaseră. Am înţeles: secret.

— Strict! adăugă Viorel şi-şi spuse că ciudatul turn din poiană trebuie să ascundă o taină. Agentul Fantomas ne-ar fi fost acum de folos...

— Daaa... suspină bondocul şi zări. într-o tufă de soc, o pană mare, neagră. E de corb. Să mai căutăm! Uite...

— E tot de corb! îl asigură căpitanul şi rîse: Vrei să-1 reconstituim pană cu pană?

— Cîte-s!... Trei... Patru... Să mergem sub plopi! se agită Dan fără să se „prindă".

— Eu sînt „în plop"... nu mă mai duc. Sîntem ,,în plopi", mă! Nu pricepi? Fantomas a zburat.

— Oricîte pene am găsi tot în... pană rămînem.

— Cu penele într-un sirop... albinele... o să-1 scoată şi din gaură de şarpe! N-ai spus aşa?

— Aşa, recunoscu Viorel, numai că pînă dresăm albinele, trece timp.

Avea dreptate şi Dan renunţă.

— Cuibăresc p-aci, nu te îngrijora...

Se înapoiară pe mal.

— O să punem insula sub observaţie. E... o zonă strategică! spuse căpitanul, după ce trecuseră pe jumătate vadul.

— Dan mergea cu hainele într-o mînă şi cu penele în cealaltă ; şi-ar fi udat şi hainele şi penele dacă... „şeful" se îndura de el, căci soarele ardea încă ne-

96

milos. Dar căpitanului îi veni cheful de joacă ; îi smulse o pană şi strigă:

— În gardă!
— În...?
— Ne duelăm!
— Cu pene? se miră bondocul.
— Da. Cine se gîdilă mai tare şi rîde primul... e învins! şi-1 atacă pe la nas. Dan strănută, gata-gata să-şi piardă echilibrul. Ţine-te bine, soldat!
— Mă ţin, căpitane... mormăi bondocul şi-şi încrucişa „spada”, gîdilîndu-i şefului o ureche. Viorel nu suportă şi rîse. Se pomeniră rîzînd amîndoi, cu lacrimi.
Undele rîului, răcoroase şi calme, gîlgîiră sonor.

Capitolul VIII

Inginerului nu-i veni să creadă că fiul său „era acasă” în materie de lasere...

Viorel ajunse acasă atît de flămînd încît fu cit p-aci să treacă de cutia poştală. Văzu printre ziare un plic lunguieţ, cu antet, şi se opri curios. Mare îi fu mirarea cînd citi: „Tovarăşului inventator Viorel Vela”. Fără îndoială că scrisoarea îi aparţinea. O deschise aşadar cu emoţie şi nerăbdare. ..Vă rugăm să treceţi, în măsura în care timpul vă permite, pe la serviciul nostru de concepţie tehnică, să vedeţi proiectul de execuţie al arcocicletei, produs care va fi lansat în producţie de serie în cursul ultimului trimestru al anului. Semnat: ing. Aurel Vela, directorul fabricii Steaua”.

— Păi e chiar tata! vorbi Viorel de unul singur. Şi continuă în sinea lui: „Bine le-a mai tocmit moş Axinte!” Uită de foame, de oboseală, de somnul care-1 prinsese pe drum. „Hm!... În măsura în care timpul îmi permite... Doar sînt în vacanţă, tăticuţ!” Făcu stînga-mprejur şi dădu să iasă.

— Saluuut, căpitane!

Era Gîză care nu se mai sătura să facă pe „agentul special”. Cobora scările podului şi se vedea pe

mutrişoara lui că nu se aşteptase să-1 vadă în clipa aceea pe căpitan. Avea sacul de piaţă al „şefului” în mînă, acelaşi sac în care-1 cărase cîndva pe Fantomas la aeroport.

— Nimic nou la staţie? se interesă Viorel.

— Nimic, căpitane, nimic! spuse Gîză, încercînd s-o ia înainte şi să dispară.

— Nu minţi? îi bară el calea.

— Minte! se auzi din sacoşă, puternic, încît Viorel, luat prin surprindere, simţi că-1 loveşte ceva.

— E Fantomas! Numai la corb nu se aşteptase ; crezuse că puştiului îi venise cheful să şterpelească cine ştie ce „chestie” interesantă din pod. De ce n-ai spus că avem oaspeţi? Ia zi, cînd s-a întors?

— Nu ştiu... îngăimă băieţelul, vizibil deranjat de-o asemenea demascare.

Viorel deschise sacul şi Fantomas, privindu-1 cu unicul său ochi sănătos, îşi salută stăpînul cu zgomot:

— Bună ziua!

— Ai învăţat să şi saluţi, Fantomică? înseamnă că ai mai fost tu pe la cineva în captivitate... Ştii, Gîză, că am mai stat de vorbă astăzi cu „chiulangiul” ăsta? S-a întors singur?

— Mai e o cioară în pod, da-i sălbatecă tare...

— Aha, ţi-ai adus şi partenera! se bucură Viorel, mîngîindu-şi „papagalul”. Îl duceai la plimbare? se întoarse iar către băieţel.

99

Gîză se temu de un „minte” şi mai sonor şi mărturisi:

— Îl duceam...

— Lui Dan?

— În parc...

— De ce? Doar a luat destul aer pînă acum!

— Să-1 alung...

— Să-1 alungi? Tu ai febră, Gîză?! Doar l-ai mai alungat o dată.

— Nu eu l-am alungat! se smiorcăi el ca şi cum cineva l-ar fi bătut.

— Adevărat, numai că nu ştiu ce nevoie aveai acum să-1 alungi? Cu ce te supără? Puteţi fi amîndoi ,,agenţi speciali”!

— Da?! se înseninä băieţelul la chip.

— Da! Tu vei fi „agent special şef”!

Gîză nu aşteptă să termine bine, că-i sări de gît şi-1 sărută, chicotind subţire ca un şoricel japonez: ,,sue-ciue”. Apoi fugi spre casă că-1 răzbise, pesemne, şi pe el foamea.

Viorel luă sacoşa cu corb cu tot şi porni vesel spre întreprinderea Steaua. Faptul că cioroiul, nemaivăzîndu-şi stăpînul acolo, sub plopii de pe insulă, a pornit să-1 caute, pînă a nimerit la vechiul său cuib, dovedind astfel o excepţională memorie, dar mai ales ataşament faţă de el, îl impresiona profund. Se opri la o măcelărie şi-i cumpără o porţie de carne de cea mai bună calitate. Fantomas cîrîi mulţumit, îl lăsă să scoată capul şi să privească, odată cu

100

el, prin vitrine. în dreptul unei ceasornicării, băiatul observă că toate ceasurile grăbeau. Găsi în buzunarul pantalonilor — veritabil magazin de mărunţişuri! — un capăt de cretă şi scrise pe geam: .,Cumpăraţi cu încredere! Ceasurile noastre merg cel mai repede!” Traversă strada şi-şi privi „opera”; o doamnă studie reclama şi rîse cu hohot.

La poarta fabricii îl întîmpină un bărbat înalt şi subţire, într-o uniformă de „pază contractuală”, în care se pierdea ; avea o căutătură rea şi-1 reţinu supărat:

— Încotro?

— Sînt invitat oficial la conducere, spuse Viorel, nevrînd să uzeze de calitatea de fiu al directorului şi-i arătă omului plicul.

— Ha-ha! păru să se înviioreze acesta. Nu eşti cumva inventator? şi se uită la pantalonii lui scurţi, cu buzunarele doldora de cîte şi mai cîte.

— Ba da!

— De minciuni! se încruntă el. De unde ai plicul?

— Prostul! ţipă Fantomas, din sac, şi paznicul mai să leşine.

— Aaaa! Mă insulţi?!

— Eu? întrebă calm Viorel, bucurîndu-se în sine că-i spusese corbul pe nume.

— Dar cine? îl măsură întărîtat pe băiat. Ce, n-am auzit bine? Eu sînt nebun, ce crezi tu?

101

— Nu ştiu, nene, că nu vă cunosc, răspunse hoţ Viorel şi-1 umflă rîsul.

— Nebun! ţipă corbul şi Păsărilă-lăţi-lungilă se mai lungi încă.

— Pun eu mîna pe tine! încercă acesta să-1 prindă, dar cine l-ar fi putut ajunge pe ştrengarul cîrn şi cu ochi căprui? Te dau pe mîna miliţiei, dacă te prind p-aci! îl ameninţă zelosul om de pază.

Viorel nu se îndepărtă. Ştia că omul n-avea voie să-şi părăsească postul. Îl instrui pe Fantomas:

— Eu îţi dau frumuşel drumul şi tu ai să zbori în curtea fabricii, strigînd „Foc”...

— Fooc!... începu corbul, dar dresorul îi prinse pliscul.

— Nu acum! După ce-ţi iei zborul! Şi fă bine, n-o mai lua teleleu, clar? Că nu-ţi mai dau carne! Uite, mai am o bucăţică destul de mare... Cînd o arunc peste gard, tu dă-i cu... focul!

— Focuuu! strigă corbul, planînd deasupra curţii fabricii şi, numaidecît, se dădu alarma, timp în care Viorel intră fără teamă pe poartă. Corbul, cu ochiul său ager. zări carnea aruncată, o apucă iute şi-şi urmă stăpînul care de-acum avansase în incintă destul ca să nu mai poată fi reţinut de nimeni.

— Bravo, Fantomică! îşi lăudă agentul special, introducîndu-1 înapoi în sac. Nota zece pentru prima ta misiune! şi rîse de cei păcăliţi. Corbul cîrîi satisfăcut, iar băiatul, care mai fusese pe aici, pătrunse în clădirea direcţiei.

102

Bătu la uşa serviciului de concepţie tehnică şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, intră.

— Bună ziua! tună cu voce zgîriată Fantomas, auzind probabil, din sacul lui, deschizîndu-se o uşă.

— Bună ziua, bătrîne, răspunse un bărbat între două vîrste, crezînd că Viorel salutase. Pe cine cauți?

— Am venit să văd proiectul de execuţie al arcocicletei...

— Ia te uită! se miră acesta. într-o secundă ţi-a şi trecut răguşeala! Şi, după o pauză: Ce voiai, fiăcăule? Arcocicleta?

— De unde ştii tu de arcocicleta? Îl luă în primire, bănuitor, un alt bărbat, mic şi pîntecos, îmbrăcat într-un halat de lucru, care abia-1 cuprinde?,

— Ne spionează cineva! exclamă celălalt.

— Te-am întrebat de unde ştii de arcocicleta? se răsti la el pîntecosul.

„Mă invită, şi acum fac pe detectivii!” gîndi Viorel ofensat. îl apostrofă pe grăsun:

— Ştiu... E bine?!

— De unde?

— Din peştera cu numărul zece la puterea a zecea!

Cei doi bărbaţi schimbară între ei nişte priviri ciudate.

103

— Pe unde ai intrat în fabrică? îl întrebară amîndoi, parcă speriaţi,

parcă amuzaţi de toată povestea.

— Pe horn! pufni băiatul şi simţi că dacă o mai ţin aşa îi dau lacrimile.

Pîntecosul luă iniţiativa discuţiei. îi arătă lui Viorel o carte de telefon şi-1 descusu:

— Ai citit romanul acesta?

— Prostul! o trînti Fantomas. Era şi timpul! Şi tînărul inventator, sătul de interogatoriu, îl completă:

— Curat balamuc! Porni spre ieşire. Din uşă, întrebă peste umăr: Poate să-şi amintească cineva de plicul acesta?... şi arătă scrisoarea.

— Unde ai găsit plicul? roşi grăsunul.

— În cutia poştală de-acasă! N-am atacat nici un tren poştal!

— Poftim? făcu bărbatul între două vîrste.

— Aşa-i cum aţi auzit! Sînt Viorel Vela...

— Inventatorul? întrebară într-un glas cei doi bărbaţi de „concepţie tehnică”.

— În persoană.

Cel gras se lăsă moale în scaunul său.

— Iertare, tinere! Nu ni s-a întîmplat să colaborăm cu copii, vorbi celălalt, alb la faţă.

— Spuneţi-mi simplu: „Căpitane Viorel”, şi adăugă cu amărăciune: că mîine dimineaţă voi fi soldat.

— Ce vei fi? se ridică pîntecosul gîfîind.

— Soldat fruntaş... spuse serios Viorel, dar în sinea lui îl furnica un rîs formidabil. „Ăştia iar mă cred nebun!” observă el şi le ceru: Daţi aici proiectul acela, că încă n-am mîncat azi nimic şi leşin de foame!

— Poate că ar fi mai bine să lămurim întîi ce-i cu „hornul”, cu „peştera”, cu gradele militare? îl consultă grăsunul pe colegul său de birou.

— Vino..., căpitane Viorel, la directorul fabricii, îl invită pe un ton mai blînd.

— La el nu mă duc!

— De ce?

— O să mă certe. Nu-i place să fie deranjat aici.

— Îl cunoşti?

— Puţin.

— Eu îl cunosc mai bine! se grozăvi cel gras, probabil şeful serviciului şi Viorel cugetă: „Ăstuia îi bubuie mintea mai ditai ca lui Dan!” Hai la director, că-i plac copiii! Poate face cu tine o partidă „de-a fripta”!

— Atunci se schimbă lucrurile! fu de părere Viorel şi-1 urmă tăcut pînă la cabinetul directorial.

Intrară toţi trei buluc şi inginerul ridică mirat privirea dintre hîrtii.

— Salve, căpitane! îşi salută el fiul. Ai vreun necaz? Ce vînt te aduce?

— Iaca... dumnealor susţin că o să faci cu mine o partidă „de-a fripta”!

— Acum? Eşti într-o ureche?

105

— Păi să vedeţi că şi noi aşa ne-am gîndit. prinse curaj „şeful”, şi directorul se încruntă.

— Şi voi? Lăsaţi-mă cu prostiile!

— Am venit ca invitat oficial, puse Viorel capăt glumei şi întinse tatălui său plicul. Adresa e semnată de tine...

Inginerul studie. plicul şi hîrtia, se uită la băiat, apoi iar la hîrtie şi iar la băiat. Veni la el şi-1 mîngîie pe cap îndelung. Spuse după un timp, impresionat:

— Cine putea bănui, băiatul tatii, ce idei umblă prin căpşorul tău! Profesorul Axinte...

— Îl cunoşti? tresări Viorel.

— Doar i-am fost student! Mi-a spus că e vorba de un inventator...

— Şi nu sînt?

— Ba da, ba da! Şi către bărbaţii de ,,concepție tehnică”: Aduceţi-mi proiectul să-1 vadă... autorul. Amîndoi ieşiră ca la comandă. Şi ce mai faci tu, fiule?

— Să-ţi spun? Da-i strict secret! Nici lui Dan nu i-am spus încă... Şi nici măcar moş Axinte nu ştie! Proiectez o puşcă de tir cu...

— Bicarbonat.

— Aş! Cu laser...

— Cu laser? zîmbi neîncrezător tatăl său. Şi cum va fi?

Viorel luă tocul din mina lui şi desenă pe o coală albă.

106

— Vezi, explică el, peste armă montez un mic generator cuantic şi un sistem optic de vizare...

Inginerului nu-i veni să creadă că fiul său era „acasă” în materie de lasere. Făcu legătura cu nopţile în care îl prinsese citind pe sub plapuma electrificată ; îşi aminti de vechile preocupări ale profesorului Axinte, de... Intrară cei de la „concepţia tehnică”, cu proiectul, şi directorul le declară:

— După arcocicletă vom lansa un nou produs: arma de tir cu laser! Autorul o să vă explice ; şi-1 arătă pe băiat.

— Nu ţi-am spus că e secretă? se supără Viorel.

— Îţi cumpărăm „secretul”! Vei primi, în afara drepturilor legale, un exemplar drept cadou...

— Două! se tîrgui Viorel cu gîndul la Dan.

— Două! Şi-ţi mai dăm cadou o arcocicletă...

— Două!

— Două, aprobă directorul, generos şi fericit.

— Ba nu, trei! sări băiatul, amintindu-şi de moş Axinte.

— O să ne înţelegem noi, făcu împăciuitor tatăl său. Acum hai să vedem dacă a ieşit bine proiectul acesta...

— Grăsunelul şi colegul lui rămaseră trăsniţi cînd băiatul îi întrebă:

— De ce o singură pedală?

— Pentru tragerea arcului ajunge o pedală...

— Şi dacă se rupe arcul? Să-şi ia ciclistul maşinăria în spate?

Logica băiatului fu acceptată pe loc şi modificarea operată. .. „Şeful” cu „concepţia tehnică” se tot ştergea de năduşeală, mai ceva ca Dan. şi nu-1 mai scotea pe băiat din „tovarăşu...”

— Mi-e foame, recunoscu la urmă faimosul inventator, detectiv şi radiotelegrafist.

— Foame! repetă Fantomas, uitat în sacul lui.

— Ţi-ai găsit cioara? tresări inginerul auzind glasul acela neaşteptat. Ei, dacă la amîndoi vă e foame, atunci fac cinste... de data asta cu şniţele.

Cînd maşina directorului ieşi pe poartă, paznicul se chiori la Viorel cu nişte ochi! să-i cadă din cap, nu alta! Băiatul ii arătă limba, pe furiş, şi-şi mîngîie „agentul special” care cîrîi mulţumit pe genunchii lui.

Capitolul IX

,,După miros — citi căpitanul — se poate stabili vîrsta, sexul şi starea sănătăţii oricărui om. Nara stingă este mai sensibilă...”

— Vioreeel!

— Ce ţipi?

— Te-aştept de-o oră!

— De-o oră? Ptii! Ce-am mai dormit! Cum se face că nu l-am auzit pe „kikeriki”? Privi pe fereastră. Taci că încă nici n-a răsărit soarele

— Abia a apus, căpitane, îl lămuri Dan. A fost vorba să mergem în recunoaştere... Mai avem vreo două ore bune de lumină, aşa că putem porni la drum!

— Bine-bine!... spuse el şi sări în curte.

— Să-1 luăm şi pe Fantomas. Cunoaşte locurile...

— Le-o fi cunoscînd, numai că a devenit cam limbut. Dacă o dă înainte cu „Fooocu...”, să ştii că ne prăjesc insularii!

— Mda...

Pe stradă, Viorel îi povesti despre fabricarea arcocicletei.

— Ştii că vei primi cadou...

— O arcocicletă?

Bondocul tăcu. Păru că nici nu-1 interesează cadoul. Scoase o hîrtie. Citi:

„Gheaţa va rezista la vara cea mai călduroasă şi va putea fi depozitată în bătaia soarelui. Nu va bănui nimeni aurul din ea, căci...”

— Ce „minuni” citeşti tu acolo? Unde-ai pomenit tu gheaţă care să stea în soare şi încă vara?!

— E un fragment dintr-o radiogramă pe care am prins-o astăzi. Nu ştiu de ce transmisia s-a întrerupt brusc...

— Trebuie să fie acelaşi post pe care l-am interceptat data trecută... Meriţi, mă, cadoul!

— Arcocicleta?

— Vei primi una nouă-nouţă. Nu te bucuri?

— Ba mă bucur, dar...

— Te temi că, renunţînd la mersul pe jos, o să te îngraşi?

— O să mă fac cît un butoi de pus varză!

— Nici gînd! Un efort de şase kilometri pe jos cere doar 120 de calorii, exact cît are o îmbucătură de pîine.

— Atunci renunţ la pîine!

— Eşti prost? Pîinea conţine fluor şi o serie de vitamine. Fără fluor dinţii se fac praf, iar fără vitamine te duci pe copcă!

— De unde ştii tu toate astea, căpitane? Vorbeşti de parcă ai fi domnul Antifer în persoană. Doar barba îţi lipseşte!

Vioreî rîse măgulit.

— Din cărţi. Un detectiv trebuie să cunoască de toate.

110

Dan recunoscu în sinea lui că rămăsese in urma căpitanului la capitolul „cunoştinţe”' şi luă o hotărîre eroică: „Dacă nu la pîine, renunţ atunci la îngheţată. Aşa, cîte un pic, pînă mă dezvăţ complet”.

Tot discutînd se treziră pe malul Someşului. Era o lumină calmă, de după-amiază tîrzie şi insula părea o oază de verdeaţă şi linişte. Frîntura de radiogramă captată de prietenul său redeşteptă în mintea „căpitanului” convorbirile cu moş Axinte despre spioni şi misiunea XL-20 îi fură iar gîndurile. „Fără îndoială că e vorba de un cifru la mijloc. Poate că spionii o să mă ia la ochi şi pe mine, dacă mă fac inventator... Să mă fac inventator? Nu, o să mă fac detectiv, radiotelegrafist şi inventator!”

— La ce te gîndeşti? îl întrebă Dan.

— La puşca de tir cu laser... Nu ţi-am spus c-am inventat o puşcă de tir cu laser? O s-o fabrice în serie şi...

— Voi primi una cadou?...

— Da!

— Chiar?

— Chiar!

Intrară în apă. Era caldă. Se înţeleseră din ochi să tragă întîi o scaldă. Înotară mult, pînă cînd simţiră că le amorţesc muşchii. Se agăţară de un colţ de piatră care mijea tocmai în mijlocul rîului. Susurul apei şi foşnetul plopilor tremurători de pe insulă, lumina dulce de după apus le strecură în

111

suflet siguranţă şi totodată nelinişte. Auziră glasuri de copii, nechezatul acela prelung, şi se grăbiră să iasă pe mal. Îşi luară hainele la subsuori şi trecură pe insulă, ascunzîndu-se cînd pe după o tufă, cînd pe după o scobitură a malului.

— Sînt la... „poarta secretă”, şopti Viorel. Să ne apropiem cit mai mult, poate vom reuşi să desluşim ceva din vorbele lor...

— Şi -dacă ne prind?

— Eşti cu mine, soldat... fruntaş! Şi-apoi, aici, nu vor avea curajul să ne atace. Sîntem încă pe teritoriul nostru.

Atinseră fără dificultăţi punctul de curbură de unde malul parcă se rupea şi făcea imposibilă trecerea spre micul „port”. Calul fornăi şi bătu din copite. Apa plescăi şi răsună un glas de băiat, încîntat de minunăţia băii. Săriră după el, în apă, şi ceilalţi „insulari” şi Viorel numără, după sunete, patru copii. Unul înotă chiar pe lîngă mal şi cei doi detectivi se lipiră de pintenul de pămînt, în spatele unei movilite. Viorel se ridică niţel, trase cu un ochi şi-o zări pe fetiţa din poiană ; înota împotriva curentului. Îi văzu faţa foarte de aproape şi inima îi bătu cu putere. Era mult mai frumoasă decît bănuise. Îşi ţinu răsuflarea. Simţi sub el un furnicar şi se îngrozi. Dan voi să ţipe, dar îi astupă gura cu un gest fulgerător.

— Ne mănîncă de vii, mă! protestă bondocul după ce-şi văzu gura eliberată.

— Fără „mă”, soldat! Nu eşti în stare să suporţi trei înţepături?

— Care trei? Vreo zece furnici mi se plimbă acum pe spinare şi alte zece pe urechi...

— Hipnotizează-le şi te vor lăsa în pace.

— N-auzi..., căpitane, că-mi mănîncă urechile?!

— N-aud, că pe ale mele le-au mîncat deja...

Dan se scărpina cînd ici, cînd colo, neîndrăznind să se dezlipească de pămînt prea mult. Viorel scrîşnea din dinţi la fiecare înţepătură, dar tăcea, nu atît ca să nu se trădeze, ci r.iai mult să-i demonstreze ,. şefului”, ajuns iar soldat, ce înseamnă stăpînirea de sine şi curajul, calităţi ce se cer oricărui detectiv respectabil.

— Nu mai vreau să fiu detectiv! se smiorcăi bondocul şi ochiul său verzui bătu în cafeniu de spaima la care-1 supuseseră plimbăreţele furnicuţe.

— Fă-te mîncător de seminţe de dovleac, dar.., după ce ne îndeplinim misiunea! îl puse la punct căpitanul.

Bondocul înghiţi în sec.

— Mă gîdilă! ţipă el după o clipă şi amuţi, îngheţînd la gîndul că-1 vor prinde „insularii”.

— Cineva, pe aproape, întrebă:

— Ai păţit ceva, Codrin?

— Nu, Stejara! Altcineva a strigat...

— Gata, băieţi! Plecăm! comandă fata, şi Viorel reţinu vocea ; avea în ea o anumită cadenţă şi un timbru aparte. Reţinu şi numele, „Stejara”, şi-i

plăcu. Calul necheză iar şi crengile care se aplecau peste drumeagul ce urca malul foşniră în urma lui. Cînd tropotul se îndepărtă, căpitanul ordonă:

— După ei!

Săriră în apă şi înotară în direcţia „portului”. Locul înţepăturilor primi lichidul rece-călduţ ca un balsam.

— Aşa mai e de trăit! se dezmierdă Dan.

— Lasă scalda! Viorel urcase ,deja malul. Plec înainte.

— Nu mă aştepţi? Uite, ies acum. Cred că am înecat o duzină de furnici. Pişcă mai ceva ca albinele şi ca puricii! Pe astea dacă le-am putea dresa!...

— Îţi dresez eu acte de nesupunere! îl muştrului căpitanul Viorel. Haide odată!

Ieşi, în sfîrşit, din apă, şi—1 urmă clănţănind din dinţi mai mult de frică decît de frig.

— Şi dacă ne prind?

— Dacă!

Drumul pînă la poiană li se păru mai scurt. Îi mai zăriră pe „insulari” îndreptîndu-se spre o căsuţă care se vedea printre ramurile bogate ale copacilor. „Avem noroc, cugetă detectivul-şef, că ne-au lăsat în seamă construcţia lor cam bizară”.

— Dane, salt înainte!
— Şi tu? întrebă cu spaimă în glas bondocul.
— Nu-ţi fie teamă că vin şi eu...

114

Înconjurară turnul acela straniu care se ridica din pămînt, dar nu văzură nici o uşă. „Şi totuşi... atunci aici au intrat!" Viorel luă sistematic fiecare porţiune şi-o cercetă cu atenţie. Descoperi o mică nişă în care-şi vîrî degetul arătător. Deodată scîrţîi o balama şi se deschise automat o uşiţă cît să încapă comod un copil.
— Poftim, făcu galant Viorel, intră!
— Eşti căpitan, ia-o tu înainte! spuse Dan şi Viorel zîmbi. ,,E laş. Data trecută a trebuit s-o iau eu înainte pentru că eram soldat". Păşi cu prudenţă şi simţi sub talpă o scară ce cobora brusc. Se aprinse o lumină şi avu o tresărire, dar nu dădu înapoi. Dan gîfîia în spatele lui, atît de aproape că-i sesiză răsuflarea pe ceafă, caldă şi sacadată. Ajunseră într-o încăpere subterană care părea mai curînd un culoar de trecere, puternic luminat de becuri. Mînaţi de curiozitate, se pomeniră în faţa unei noi uşi. Şi aici lumina se aprinse de la sine ; băieţii intrară.
— Măăă...
— Fiuuu! şuieră printre dinţi, a mirare, căpitanul.

Totul strălucea ; pe lîngă pereţii circulari, tapetaţi cu material plastic, se înşirau sumedenii de aparate şi instrumente ca în atelierele secrete ale lui moş Axinte. Viorel apăsă un buton şi imediat bîzîi un ventilator.
— Au şi instalaţie de aer condiţionat! Constată el. Ce spui, Dănuţ? îşi alintă soldatul care privea

115

la toate cu un aer speriat şi, bineînţeles, cu gura căscată.
— Ştii că au cap! prinse glas bondocul şi, deşi nu era deloc cald, îşi şterse cu latul palmei transpiraţia.
— Au, mă! Pariez că aici trebuie să fie, pe undeva, staţia de emisie...
— Crezi că sînt spioni?
— Dar tu ce crezi?

Dan tăcu. Viorel continuă să cerceteze obiectele, peretele circular, duşumeaua... Observă o draperie şi trase de ea. Ieşi la iveală un ecran ca de televizor, cu o mulţime de butoane dedesubt. Apăsă la întâmplare pe unul. O lumină portocalie umplu ecranul şi imediat apărură litere albe, fosforescente. Citiră amîndoi, cu glas tare:
— ,,Dintr-un gram de argint se poate trage o sîrmă de doi kilometri!"
— Ce ţi-am spus?! sări Viorel emoţionat. Trag fire de argint pentru antene. Greutatea unui asemenea fir e practic neglijabilă şi pot lansa nişte zmee!
— Uite, căpitane, că mai apar litere!
— „A zecea mia parte dintr-un gram de argint, citi mai departe Viorel, este suficient să distrugă toţi microbii dintr-un pahar de apă în

mai puţin de o oră!”

— Formidabil! exclamă Dan.

116

— Ce are sterilizarea apei cu antenele? întrebă, derutat, Viorel şi apăsă un alt buton. Imaginea se şterse şi apărură noi litere fosforescente, de data asta pe un fond liliachiu. Citi tulburat: „Apa îngheţată, la o presiune de 20.000 de atmosfere, se topeşte doar la plus 78 grade Celsius!” Mă, Dane, mă! Asta-i gheaţa care rezistă la bătaia soarelui!

Bondocul se strîmbă şi rîse caraghios.

— Şi cine poate face gheaţă la o presiune aşa de mare?

Viorel apăsă un alt buton şi textul de pe ecran se schimbă.

— „După miros — citi căpitanul — se poate stabili vîrsta, sexul şi starea sănătăţii oricărui om. Nara stîngă este mai sensibilă”. Hm! făcu el. Se pricep şi la olfatronică! Poate că e un centru de instruire a spionilor...

— Ne-eee... Nu ţine! mormăi sceptic Dan. Cîţi spioni să încapă aici?

— Atîţia cîţi încap! Parcă are vreo importanţă numărul? Calitatea lor contează. Schulmeister nu valora cît zece mii de soldaţi?! Manevră un alt buton. Ecranul se umplu de alte litere: „Ziua a fost împărţită în cîte douăsprezece ore de Cirus cel Mare, acum 2500 de ani, şi tot el a fost primul bărbat care a purtat pantaloni”.

Rîseră amîndoi.

— Ei na, pufăi bondocul, am aflat şi cine a purtat, primul, pantaloni! Asta ce legătură mai are cu spionajul?

117

— Poate că are... Stai să vedem mai departe... Citi iar: „Amprentele feminine diferă total de cele bărbăteşti”. Ce zici, Dane, nici asta n-are legătură cu spionajul?!

— Interesant...

— Foarte interesant!

Apăsară şi ultimul buton şi, spre regretul lor, ecranul se stinse.

— Trebuie să fie un memorizator...

— Teribilă invenţie! oftă Viorel. Eu o să construiesc unul cu laser...

— Cu laser?

— Da. Am citit o chestie fantastică, mă! Razele laser sînt captate şi deviate de undele ultra-sonore, puţind da imagini de televiziune!

— Ai citit asta?

— Am citit! Privirea i se opri pe un aparat minuscul de fotografiat şi avu o tresărire. încă o dovadă că sînt spioni! Ai mai văzut asemenea aparate?

— În filme...

— Ascultă-mă, Dane! Noi am făcut o descoperire senzaţională!

— Să-i raportăm domnului Antifer!

— Nu, o să-1 aducem aici. Să-i facem o surpriză!

— Ce-i acolo? se uită Dan. Parcă-i o uşiţă... Ridică-mă sus.

— Pardon, că eu-s căpitanul. Ai să mă ridici tu...

118

Dan se execută şi întrebă:

— Ce vezi?

— Nimic. E întuneric. Dă-mi drumul! Bondocul îl lăsă de tot şi căpitanul se rostogoli pe podea. Spre uimirea lui căzu pe ceva moale, un fel de covor expandat, care ascundea o manetă ; o atinse fără să vrea. Din orificiul tavanului începu să coboare o scară suspendată. Dan rămase perplex, iar Viorel oftă admirativ. Urcară amîndoi şi se treziră sub o cupolă întunecoasă. Călcară peste nişte sîrme, nu-şi dădură seama peste ce ; numaidecît rulă o fereastră boltită şi se făcu lumină. Văzură cerul, cu cîteva stele palide sclipind în depărtări şi dinspre rîu pătrunse pînă la ei miros de mîl. Abia atunci înţeleseră că se aflau în vîrful „conului" acela ciudat. Erau emoţionaţi şi fericiţi.

— Au şi o lunetă!

— E o lunetă astronomică, Dane...

— Ce-or fi făcînd cu o lunetă?

— Poate urmăresc sateliţii-spioni!

— Mai ştii!

Seara se lăsa grăbită. Liliecii îşi începeau zigzagurile ameţitoare şi undeva, în desişul de dincolo de poiană, ţipa ascuţit o pasăre de noapte...

— Mi s-a părut că-i un semnal... bîigui Dan, fricos.

— Psst! E un semnal... Sări! îi ordonă căpitanul.

— De-aci? îmi frîng gîtul...

— Sări odată!

119

Dan îi făcu loc.

— Întîi tu, căpitane... Exemplul comandantului... Ştii...

— Ştiu! pufni Viorel şi sări. Alunecă pe acoperiş ca pe un tobogan. Şi pe cînd se ridica din iarbă, se pomeni cu Dan în cîrcă. Da' bine-ţi merge! Dă-te jos, că încă n-am ajuns mîrţoaga ta!

Îşi scutură povara neaşteptată, făcu cîteva salturi „strategice" şi dispăru din poiană. Dan se ţinu după el. Pasărea de noapte mai ţipă o dată, apoi se lăsă liniştea.

În micul „port" Someşul se sparse cu zgomot. Cei doi „detectivi" înotară puternic, contra curentului, pînă ce ieşiră din „apele teritoriale" ale insulei... Luna călătorea cu o luntre de aur, neasemuit de frumoasă, ca o corabie pe care s-a ridicat marele pavoaz.

— Saluut, căpitane! se auzi glasul lui Gîză, care apăru ca o stafie pe mal.

— Iar ne-a urmărit! izbucni Dan.

— Unde-aţi stat atît? se interesă puştiul, vizibil plictisit de aşteptare.

— La scaldă! spuse bondocul. Şi dacă te mai iei după noi, o să vezi tu!

— Intri la apă! spuse mai mult în glumă Viorel, căci era vesel. Hai, Gîză, să mergem!

Se îndepărtară în grabă.

Auziră în urma lor, mult timp, foşnetul plopilor tremurători. Insula

dintre Canalul Morii şi rîu le păru şi mai misterioasă.

Capitolul X

Lui Viorel îi veni un chef grozav să rîdă: „Să văd eu cum o să ne atîrne de coada pintenogului lor!...”

Dormi agitat şi se trezi cu mult înaintea primului rond al gălăgiosului Gigi-Balamuc. „I s-o fi făcut vecinului dor de zeamă de cocoş...” Lui Viorel îi era ciudă acum că întîrzia acel violent „eocorieooo!” care i-ar fi dat certitudinea sosirii unei noi dimineţi de vacanţă. Dar în locul cocoşului, trompetă, stupid şi cazon, „bondocul”, cum îl botezase în gînd pe bunul său prieten Dan:

— He-heiii!

..Ce ai? Te doare burta? sau îţi iese măseaua de minte?” voi să-1 întrebe, dar tăcu, pentru că Dan era investit cu toate puterile de căpitan iar el nu era decît un biet... soldat fruntaş, care trebuia să-1 urmeze supus, într-o acţiune nu tocmai lipsită de risc,

— Bună dimineaţa, căpitane! auzi din grădină glasul lui moş Axinte şi băiatul sări din pat ca un arc. În cîteva secunde se şi îmbrăcă. Salută din zbor, în timp ce sărea, ca de obicei, pe fereastră:

— Bună dimineaţa!... Căpitanul e... el, mai spuse greoi, arătîndu-1 pe Dan care se înfoie mai ceva ca un curcan:

— Înainte de masă căpitanul sînt eu ; ne-am împărţit comanda!

— Şi-acum încotro? zîmbi profesorul.

— În misiunea secretă XL-20!

— Bine-bine, cu asta încă n-am priceput de ce m-aţi sculat cu noaptea-n cap... mormăi bătrînul cu supărare prefăcută.

Dar băieţii o şi luară înainte. Gigi-Balamuc se ivi printre picioarele lor şi Viorel îi aruncă un „kikeriki”, ba şi un „kukareko”, înspăimîntător, de i se făcu cocoşului pielea de... găină. Afară, în faţa porţii, duruia liniştit motorul „limuzinei”, în cabină hămăi Napoleon, iar din sacoşa de piaţă, pe care Dan o coborîse din pod, răsună vocea răguşită a lui Fantomas cu „bună ziua”. „Abia s-a luminat, frătioare!” îl apostrofă în sine Viorel şi-şi pipăi şoldul ; pistolul cu bicarbonat era la locul lui. Declară mulţumit:

— Avem tot ce ne trebuie!

— Se pare că aţi pus la cale o expediţie, detectivilor! constată moşneagul, aşezîndu-se la volan şi demarînd fin, încît copiii abia-şi dădură seama că o şi luaseră din loc.

— La dreapta! comandă cu glas misterios Dan. Acum la stînga... Iar la dreapta... înainte, în direcţia Someşului!... Stop!

— De ce n-aţi spus, flăcăilor, că vreţi la pescuit!?

— Dar n-am venit la pescuit!

— Pentru baie apa-i cam rece acum, bodogăni iar moşul, din ce

în ce mai intrigat.

— Nici de baie nu ne arde...

Profesorul îşi căută pipa, dar n-o aprinse. îşi lovi degetele, rînd pe rînd, cu coada ei lungă şi îndoită şi privi împrejurimile. Nici ţipenie. Apa susura uşor, ca un murmur, îngînînd foşnetul plopilor înalţi de pe insulă.

— Ce aveţi de gînd?

— Să forţăm Someşul!

— Şi cu ce ne alegem... în afară de guturai? mai întrebă el, scuturîndu-şi barba de un strănut sănătos.

— Guturai? se miră Dan, care aranjase totul. Am aici un termos cu ceai fierbinte şi puţin vin. Vinul e un formidabil bactericid. Cea mai murdară apă se sterilizează în cincisprezece minute da-că-i adaugi o treime de vin! explică el şi-1 privi pe Viorel cu înţeles. ,,Nu-i aşa, şefule, că pe asta n-o ştiai?" Nici vorbă să ne îmbolnăvim!

— Şi dacă ne udăm hainele? vru să mai ştie bătrînul.

— Am adus pungi de plastic, fu răspunsul „căpitanului de serviciu" şi Viorel avu pentru bondoc un gînd de admiraţie.

— Cu alte cuvinte... dezechiparea? se scarpină moş Axinte în scăfîrlie şi mai de voie, mai de nevoie, începu să se dezbrace.

123

Tăiară vadul direct spre micul „port". În faţă înota dulăul negru, cu urechi clăpăuge ; îl urma Viorel, cu un pachet de haine în mîna stîngă suspendată în aer, apoi Dan, care abia se transporta pe sine, şi moş Axinte... Fantomas trecuse rîul în zbor, şi nu se oprise decît în vîrful unui plop, cîrîind şi dansînd pe o creangă subţire. Insula părea părăsită la o oră atît de matinală. Fără îndoială că „insularii" mai sforăiau încă în pat, întorcîndu-se alene de pe o parte pe alta.

— Ei, acum îmi puteţi spune unde ne ducem? se interesă profesorul şi băieţii chicotiră ca două fetiţe.

— Nicăieri. Am sosit! răspunseră ei şi atacară pe rînd termosul cu lichid fierbinte şi gustos.

— Nu vreţi să spuneţi că ne transformăm de bună voie în robinsoni? Trebuia să ne luăm şi ceva de ale gurii! glumi sec moşneagul în vreme ce se îmbrăca.

— În robinsoni? rîseră ştrengarii tot mai amuzaţi de curiozitatea profesorului. N-ar fi o idee rea. E o insulă minunată!

— Minunată! îi imită moşul. Dacă pînă şi lui Fantomas îi place... Mă întreb numai cum o să-1 coborîţi din copac?

— Simplu! sări Viorel. îşi făcu mîna pîlnie la gură şi strigă: „Fantomas! Carne!"

— Carneee! ţipă corbul şi se lăsă în picaj, drept pe capul dresorului. Mă zgîrii cu ghearele, Fanto-

124

mică, jos de pe căpăţîna mea! Aha, te temi de Napoleon...

— Napoleon!

Cîinele se apropie de stăpînul său, mişcînd din coada lui scurtă.

Căscă, somnoros, şi-i aruncă cioroiului o privire plictisită. Viorel scoase cîteva bucăţele de carne şi-i împacă pe amîndoi.

— Ce zici, Fantomas, o să te înţelegi cu Napoleon?

— Napoleon! repetă corbul.

— L-ai dresat splendid! spuse moş Axinte. Dar acum să-1 vezi pe dulăul meu! Bătrinul se ridică, arătă ceva cîinelui şi-i ordonă: Pe urme... caută, caută!

Napoleon se avîntă pe drumeagul care urca malul spre poiană, mirosind urme numai de el ştiute... Băieţii întrebară miraţi:

— Ce să caute?

— Urmele voastre! Doar nu susţineţi că n-aţi mai dat pe aici? Vă descopăr eu taina!

— Ne-a prins... domnul Antifer! şopti Dan la urechea lui Viorel.

— Numai că Napoleon n-o să poată deschide uşa fără noi! îl linişti acesta.

Bătrînul se ţinea bine, fără să-şi piardă cîinele din ochi. Copiii îl urmau pas cu pas. Din crîng răzbăteau glasuri de păsări şi mirosea a mentă şi a frunze de mur. Crengile arbuştilor de pe margini erau pline de rouă şi părea că picură ploaia

în urma lor. Fantomas cîrîia încetişor pe umărul lui Viorel, visînd la încă o bucăţică de carne.

— Să vedem, Fantomică, ce fel de agent special eşti! îi spuse dresorul. Ai să zbori înapoi în plop şi-ai să strigi, dacă vezi ceva suspect, „Foc”!

— Şi noi o să fugim rupînd pămîntul! rîse Dan, amintindu-şi de riscul unei asemenea incursiuni.

Corbul îşi studie stăpînul cu unicul său ochi sănătos, de parcă ar fi vrut să se convingă dacă vorbea serios. Fu gata să strige „Foc”, dar Viorel îl ameninţă cu degetul.

— Nu acum! Doar cînd vezi străini! Haide, du-te!...

— E deştept corbul... tău! aprecie „căpitanul” Dan, văzînd cît de bine se înţelegea cu Fantomas. N-ai încercat să-i dresezi şi perechea? O să te ajut şi eu...

Printre copaci răsări soarele şi insula fu inundată de o lumină roşietică. Aburi misterioşi învăluiră deodată poiana şi hămăitul lui Napoleon se pierdu în ceaţă. Nici pe domnul Antifer nu-1 mai văzură.

— Dă-mi mîna, îi ceru Dan şi Viorel zîmbi: „Se cam teme căpitanul meu!”

— Sus mîinile! glumi, cu vocea groasă, moş Axinte, şi Dan se pierdu cu firea. întrebă iritat:

— Cine-i?!

— Robinson Caruso! rîse bătrînul şi continuă pe acelaşi ton glumeţ: Nu ştiţi bancul? Marele

cîntăreţ Enrico Caruso se adăposteşte de ploaie la un ţăran. Se prezintă gazdei: „Eu sînt Caruso!” şi numaidecît se stîrneşte mare

zarvă: „Auziţi cine a venit la noi? Celebrul explorator Robinson Caruso!!!” Moşneagul rîse iar, cu poftă. îşi certă apoi cîinele: Ne tot învîrtim în jurul acestui coteţ şi nu ştiu pînă cînd, stimate Napoleon! Pare-mi-se că pierdem bătălia ; mai ruşinos ca la Waterloo...

— Aţi şi pierdut-o! se grozăviră detectivii.

— Măcar acum să-mi spuneţi ce naiba facem pe insulă? Doar n-o fi aici cuibul spionilor?

Copiii tăcură. Deschiseră uşa secretă.

— Veniţi după noi!

— Nici barba nu-mi încape în gaura aia... mormăi ca un urs moşneagul, din ce în ce mai amuzat de jocul copiilor. Atenţie, Napoleon! Tu rămîi aici că eu încerc să fac pe cîrtiţa la anii mei... Se lăsă în genunchi şi se strecură după băieţi. Mare-i fu însă mirarea cînd văzu că, în „coteţ”, ardeau becuri cu neon şi totul strălucea ca într-un salon. Faimoşii detectivi îl aşteptau în încăperea care, data trecută, le luase piuitul.

— Cam asta am vrut să-ţi arătăm, moş Axinte! răsuflară amîndoi, larg, bucuroşi de reuşita surprizei.

— Dar ştiţi că e frumos aici?! se minună profesorul. Făcu înconjurul camerei şi pipăi cînd un obiect, cînd altul, cu un aer preocupat. Asta ce-o

mai fi? descoperi el deasupra intrării un dispozitiv luminos. A... e un avertizor barometric...

— Avertizor barometric? întrebară băieţii, uimiţi că bătrinul observa lucruri nesesizate de ei. De „memorizator” nu spuseseră nimic...

— Da. în momentele cînd presiunea atmosferică începe să scadă brusc, ori să crească, timpul de reacţie al oamenilor se prelungeşte şi sînt expuşi mai uşor greşelilor sau chiar accidentelor.

— Asta înseamnă că-ţi poţi instala un asemenea avertizor la bordul automobilului! sugeră Viorei o idee care nu-1 lăsă indiferent pe bătrîn. în momentele „critice” vei conduce mai prudent.

— Eu conduc totdeauna prudent, dar un avertizor nu-mi strică. Şi poate că nu le-ar strica nici altora. După cîte ştiu nu s-a aplicat încă în circulaţia rutieră, aşa că poţi s-o înregistrezi ca inovaţie

Bondocului i se usca gura de invidie.

— Se poate aplica şi la fotbal! tună el. Da-da! La fotbal! Echipa ar şti că reflexele portarului sînt slăbite şi apărarea ar reveni tuturor...

— Bună idee, dar poţi ţine secretul faţă de echipa adversă? întrebă profesorul şi Dan tăcu. Schimbă vorba:

— Ce spui, nene, de centrul acesta de spionaj?

— Sau poate de instruire a spionilor! interveni Viorei. Au aici un aparat curios... şi dădu la o parte draperia care ascundea ecranul. Apăsă pri-

mul buton. Ecranul se lumină, dar în locul textului cunoscut apăru altceva. Viorel şi Dan citiră în cor, cu ochii măriţi de uimire:

— „Bine aţi venit la Racheta albă, mucoşilor!”

— „Adică noi?!” şi băieţii se uitară vinovaţi la bătrînul profesor care se includea fără voie în tagma lor. „Sperăm că v-aţi şters cînd aţi intrat!” şi se uitară iar, instinctiv, la tălpile picioarelor. Pînă şi moş Axinte îşi controla încălţămintea. Citiră mai departe, dar numai cu ochii: „Laşilor şi pezevenghilor! Daţi buzna aici, ca tîlharii, intrînd pe poarta din dos, fără să ziceţi nici bună ziua!” Moş Axinte tuşi, parcă înecat cu ceva şi simţi nevoia să-şi caute pipa. Mesajul de „salut” continua: „De data asta ar fi bine să lăsaţi amprente clare şi dacă, în lipsa unui tobogan mai bun, ieşiţi prin acoperiş, trageţi, înainte de a vă arunca afară, maneta din dreapta. Altminteri ne ruginesc aparatele! Şi încă o vorbă: Dacă vă prindem, v-aţi ars! Vă legăm de coada calului”.

Ecranul se stinse de la sine şi se simţiră toţi trei ca opăriţi. „Grozavă surpriză i-am pregătit domnului Antifer!” gîndiră detectivii şi nici unuia nu-i veni la îndemînă să ia primul cuvîntul. Vorbi profesorul:

— Ptii! Drăcovenie! Cum o să atîrnăm noi de coada calului? şi rîse în barbă. Mai întîi să facă ei cunoştinţă cu Napoleon, care poate rupe tot sub fălci!

129

— Hi-hi! rîse subţire Dan, înţelegînd că aveauun „portar” de nădejde.

Bătu un ceasornic, atît de neaşteptat că tresăriră toţi, ca în faţa unui iminent pericol.

— Keci-keci! rîse Viorel. De ce-or fi botezat construcţia lor... Racheta albă?

— Că e o rachetă cosmică, spuse profesorul. E amenajată după toate regulile artei. Şi ce instalaţii au!

— Sus mai au o lunetă! şi urcară scara care ducea sub cupolă. Cînd deschiseră fereastra, auziră tropot de cal şi sunet de crengi rupte.

— Acum chiar că vin! se lamenta „căpitanul” Dan, curajos nevoie-mare.

— Psst! Bondocul pufăi:

— Îţi predau comanda, nene Axinte!

— Şi-ţi dăm rangul de general! completă Viorel, care puse în bătrîn mai mari nădejdi decît în „căpitanul” său.

Napoleon latră violent şi mîrîi pe cineva a avertisment.

— Ne-a făcut figura „agentul special” Fantomas, şopti ironic Dan, care era mort-copt de frică. Mai bine-1 puneai să strige „Prostul”! Cu „focul” lui... ne-am ars!

— Taci! îl opri Viorel pe ex-căpitan.

— Psst! ceru linişte şi moş Axinte, ceva mai categoric, dată fiind înălţarea lui în rang. Tragem

130

cupola la loc şi tăcem chitic. Îşi vor închipui că nu-i decît cîinele aici şi de el nu se vor apropia.

— Şi dacă-1 momesc cu vreo gustărică? nu se rabdă Dan să tacă.

— Napoleon n-ar mînca de la alţii nimic, nici să ştie că-i rămîn

doar ciolanele, să fii liniştit în privinţa asta!

Dulăul latră iar, schelălăi ca şi cum s-ar fi înţepat cu un spin în bot şi din nou latră nervos. O voce de băiat răsună destul de tare:

— Hiii, dihanie! Parcă noi am fi străini aici!

Napoleon îi răspunse cu un mîrîit viguros, de cîine puternic, fără să-şi părăsească postul de la intrare. Lui Viorel îi veni un chef grozav să rîdă. .,Să-i văd eu cum or să ne atîrne de coada pinte-nogului lor! Poate-i atîrnăm noi de urechile dulăului...” Se auziră şi ale glasuri:

— Mă, Codrine, tu crezi că javra stă degeaba acolo? vorbi o fată.

Viorel o recunoscu după timbrul vocii: era Stejara.

— E isteaţă fata! şopti „generalul” şi-şi mîngîie barba mare şi albă. A intuit că păzeşte ceva... Se uită la băieţi. Voi cît rezistaţi la asediu?

— Asediuuu? intră în panică Dan.

— Rezistăm, generale! spuse calm Viorel. Afară cîinele lătra şi mîrîia fără încetare, iar Fantomas tăcea, afurisitul, în plopul lui. Deodată Napoleon schelălăi lung şi cu jale.

131

— Hei, voi, invadatorilor! auziră glasul fetei. Ieşiţi de-acolo că v-am capturat „santinela”. Rostise ultimul cuvînt cu atîta sarcasm că bătrînul „general” se luă cu amîndouă mîinile de barbă. Viorel îşi pipăi pistolul cu bicarbonat de sodiu şi constată cu groază că-şi uitase pe noptieră, în dormitor, punguliţa cu preţiosul reactiv. „Dezarmaţi, fără santinelă şi cu nehalitul de Fantomas în copac!” întrebă:

— Ne predăm?

Generalul cumpăni ceva, dar nu găsi nici o idee mai salvatoare decît:

— Care are o batistă albă?

— Totuşi ne predăm?

Viorel, care abia acum simţea că începea adevărata aventură de vacanţă, gîndi înciudat: „Strălucitul soare de la Austerlitz a căzut ca un miel bleg! Dar mai vedem noi cum e cu calul! Îi smulg mîrţoagei, fir cu fir, toată coada pînă ce-o să semene cu Gigi-Balamuc! Află de la mine asta, Stejara!”

— Ori ieşiţi, ori vă dăm' foc !

— Ăştia ne aprind şi zburăm în cosmos! se alarmă Dan, dar îşi muşcă limba că undeva, în crîngul cu plopi, răsună puternic:

— Foooc!!!

Era glasul răguşit al lui Fantomas şi Viorel deschise triumfător fereastra boltită. Strigă cît putu, ca şi cum în crîng ar fi avut ascuns cel puţin un batalion:

132

— Staţi pe loc, nu atacaţi încă! Hei, voi rachetiştilor, unde v-aţi ascuns? Sub burta calului? Vă propunem un armistiţiu onorabil...

— Să vă auzim condiţiile! se întoarse fata către el, încît băiatul fu cît pe-aci să-şi piardă echilibrul.

— Să mă consult cu generalul.

— Îţi predau comanda, Viorel, îi spuse moş Axinte, încîntat de

prezenţa lui de spirit şi de curioasa întorsătură luată de desfăşurarea evenimentelor.

— Sînt căpitanul Viorel, rosti el, luînd gradul de care Dan se lepădase. Cer să-1 eliberaţi imediat pe Napoleon..

— Pe cine? întrebară cîţiva insulari deodată.

— Dulăul! îi lămuri Viorel. Apoi faceţi o sută de paşi, legaţi mîrtoaga de un copac, şi aşteptaţi întorşi pînă ne retragem de pe insulă.

Şuşotiră ceva între ei.

— Acceptăm condiţiile, comunică fata, cu voce mai caldă, probabil socotind armistiţiul rezonabil şi pentru o parte şi pentru alta.

— Cîţi sînteţi?

— Mulţi, răspunse hoţ Viorel şi moşul tuşi fără voie. Şi dacă trişaţi, vă arătăm noi vouă, mucoşilor! Stînga-mprejur şi înainte marş! Un... doi... trei... patru...

133

Rîseră toţi trei cu poftă ; Napoleon, eliberat din laţ, îi acompanie cu hămăituri fericite.

Soarele se ridicase de-un stînjen şi învăluise poiana, arborii, întreaga insulă într-o peliculă transparentă de aur. Doar lîngă rîu ceaţa se mai păstra, pufoasă şi albă ca barba lui moş Axinte.

Capitolul XI

...Glasul ei vibra prelung, ca un diapazon de argint, şi Viorel înţelese că fata îl admira.

Viorel înţelese că staţia de radio X, corbul dresat şi proiectul arcocicletei, luate la un loc, păleau pe lingă Racheta albă şi că el, faimosul căpitan, bondocul şi Gîză erau pur şi simplu mici pe lîngă Stejara şi grupul ei. Elabora un nou plan strategic, ultra-secret, în care incluse un atelier mult mai ascuns ca al lui moş Axinte şi deveni extrem de atent ia semnalele Morse rătăcite pe lungimea lor de undă. Frîntura de radiogramă prinsă de Dan, cu acea enigmatică „gheaţă fierbinte", ca şi explicaţia ei apărută pe ecranul „memorizatorului" îl puseră pe gînduri. Se întrebă cu emoţie: „Dacă Racheta albă este opera unor oameni periculoşi? N-am urmărit dacă-n ore de calm atmosferic lansează sau nu zmee! Ptiii! Ce pripit sînt! Acum vor şti că-s filaţi şi vor fi prudenţi. Merit nota zero pentru acţiunea XL-20!"

— Vioreeel! ţipă Dan, mai ascuţit decît „kike-riki".

— Ce ai? Îl scuteşti pe Gigi-Balamuc de-o ră-guşeală? De trei ore-s în picioare!

— Ce tot faci? se miră bondocul.

— Lucrez.

— Ce?

— Fac din arcocicletă un vehicul... strategic! Va fi rabatabil şi va încăpea într-o mică husă. Îţi dai tu un pic de ostenealâ să pricepi ce înseamnă un mijloc de transport... strategic?

— Îmi dau, depuse toată silinţa Dan. Dar parcă spuneai că o s-o fabrice în serie?

— În ultimul trimestru. Mersi. Pînă atunci... s-a dus vacanţa!

— Şi... de unde materiale? întrebă prietenul său neliniştit că va trebui să apeleze la puşculiţa lui.

— Am promisiuni de la tata. M-am şi anunţat la domnul Antifer pentru suduri...1

— Deci... Voi să spună „fără mine". Deci... vei avea două arcociclete? Se posomori. A mea nu va fi rabatabilă...

Viorel rîse.

— Ţi-s muiaţi posmagii?

Bondocul roşi. Spuse supărat:

— Uiţi că un soldat n-are dreptul să-şi ia peste picior căpitanul!

Viorel rîse şi mai şi.

— Care căpitan? Se sui călare pe pervazul ferestrei şi repetă întrebarea, privindu-1 pe bondoc în ochi: Care căpitan? N-ai renunţat tu la că-

pitănie? înainte de ora amiezii şi nesilit de nimeni?

Dan dădu din mînă ca şi cum l-ar fi deranjat o muscă.

— A fost o împrejurare specială...

— Păi sigur! în care căpitanului îi reveneau nişte răspunderi... tot speciale! Dar te-ai descotorosit de ele, trecîndu-ţi atribuţiile domnului Antifer, care mi-a predat comanda mie. Ce-ai crezut, că pentru o zi? Sau pînă scăpăm de belea?

— Dacă nu făceai pe „căpitanul", nu-ţi preda comanda!

Viorel tăcu, jignit. Acuzaţia lui Dan îl indignă, încercă să-i explice, stăpînit şi cu vorbe măsurate:

— N-am avut de ales. Probabil că era o „criză barometrică" şi care pe tine te-a afectat mai mult şi n-ai reacţionat cînd a trebuit.

— Ce... „criză"?! păli bondocul.

Viorel sări afară şi o luă spre stradă.

— Să nu facem gălăgie aici că... Şchiopul ne pîndeşte. Îţi propun să-ţi ţii gura pînă termin eu ce am de spus, de acord? Fii atent! Tu, Dane, n-ai observat o diferenţă enormă între „generalul" de la incendiu şi cel de la Racheta albă? Tu crezi că i-a fost teamă de coada mîrţoagei lor? Crezi tu asta? De ce a vrut să se predea? Ca să nu se îngroaşe gluma şi insularii să dea alarma, să-şi cheme părinţii, vecinii sau poate miliţia. Cum

137

puteam dovedi că le cotrobăiam pe acolo cu intenţii paşnice? Că nu sîntem hoţi ordinari, care au venit să dea marea lovitură?

Dan suspină. Pesemne că logica lui Viorel îi tăiase piuitul. Ochiul său verzui îşi recapătă culoarea. Mormăi, încă ursuz:

— Mda...

— Fii atent!... Noi l-am dus să-i facem o surpriză plăcută şi ce-a ieşit? Cînd am fost încolţiţi s-a simţit... atît de penibil! Aveam dreptul să-1 umilim în faţa unor mucoşi? Imaginează-ţi cum mai rîdeau ăia dacă-1 vedeau ieşind în patru labe, cu barba lui grozavă înainte...

— Poate-i lovea guta de spaimă! rîse, complet schimbat, bondocul.

— De ce am ordonat stînga-mprejur şi i-am ţinut cu spatele pînă ne-am retras? De ce crezi tu?!

— Te ascult..., căpitane, bolborosi Dan, crezînd că mai urmează ceva important.

,,L-am învins!" gîndi Viorel. Cuvîntul „căpitane", scăpat de pe buzele lui, îi dădu certitudinea că mintea bondocului reintra în „matcă".

— Ca să nu-1 vadă insularii! Şi... să nu ştie cîţi eram în realitate.

— Formidabil i-ai fentat, căpitane! strigă Dan cu toată gura, uitînd cu desăvîrşire că Viorel fusese şi soldat.

138

— Dănuţ... îi îndulci el numele şi-1 privi: era soldatul supus şi cuminte dintotdeauna.

— Ascult, căpitane!...

— Mă furnică teribil pe la talpa picioarelor...

— Pricep. Vrei să mai facem o incursiune pe insulă! Şi bondocul

întrebă repede: Cînd?

— Acum. Ce ne împiedică?

— În afară de... robinsoni, nimeni! rîse Dan.

— Robinsoni! îl îngînă Viorel. Din care familie? Crusoe sau Caruso? zîmbi căpitanul.

— Crusoe.

— Robinson Crusoe n-a existat, mă! spuse el şi o luă înspre Someş. Decît în cartea lui Daniel Defoe!

— Cum?...

— Cum auzi! N-a existat. Pe insula pustie Mas a Tierra a trăit un oarecare Selkirk şi nu 28 de ani, ci numai patru! Şi nici măcar în carte nu s-a numit, la început. Crusoe, mă!

— Ce spui?

— Kreautznaer s-a numit! Daaa!

— Ei, de kreautznaeri nu mă tem nici eu! făcu înveselit bondocul şi scrută cu privirea insula care părea mai frumoasă ca oricînd în mantia ei de verdeaţă şi lumină. Forţăm rîul?

— Aş! Sunăm la poarta de fier, ca cetăţeni onorabili, că tot le-am rămas datori cu un „bună ziua”.

139

— Îndrăzneţ plan, căpitane! N-ar fi trebuit să-1 luăm şi pe Fantomas? A fost la mare înălţime...

— Şi la propriu şi la figurat! Îl vom lua, dar nu acum. El e deocamdată „agent secret”...

— Dacă, totuşi, ne capturează şi... mîncăm bătaie? vru să ştie Dan, dar căpitanul său îl linişti:

— Nu-ţi face griji, mai am şi eu ceva muşchi, dar ar fi din partea lor o curată neghiobie. Ce interes ar avea să-şi facă duşmani? De care să se teamă tot timpul? Şi continuă în gînd: „Asta, în cazul că n-au nimic de ascuns... Tocmai de aceea mă duc acolo, soldăţoiule, să văd cum reacţionează. în fond, avertismentul lor de pe ecran a fost o subtilă invitaţie la rachetă...”

Poarta masivă de fier forjat se nimeri să fie deschisă, dar nu intrară. Apăsară lung butonul soneriei şi aşteptară. Nimeni. Apăsară iar. Nimic.

— Am o idee, căpitane.

— Spune!

— Să-i chemăm la poartă prin semnale Morse. La sonerie...

— Eşti băiat deştept, mă Dane, mă! Te avansez la rangul de...

— Căpitan?

— Pe loc repaus! îi reteză Viorel din nas. De aghiotant. Sună bine, nu?

— Sună! se bucură bondocul şi găsi prilejul să-şi demonstreze „flerul” de aghiotant detectiv: Ne vom convinge dacă sînt sau nu radiotelegrafişti.

140

— Ia să văd dacă butonul ţine ca manipulator Morse, spuse Viorel şi

în timp ce transmitea semnalele îngîna cu voce tare silabele... Ste-ja-ra, te aş-tep-tăm la poar-tă. Do-rim să-ţi dăm bu-nă zi-ua.

Rămase cîteva minute în aşteptare. Pe aleea care se pierdea în interiorul insulei, nu apăru nimeni. Se hotărîseră deja să renunţe, cînd auziră tropot de copite şi nechezatul binecunoscut al calului. Deodată răsări, galopînd vertiginos, pintenogul insularilor şi Viorel zîmbi la gîndul că era o replică vie a „limuzinei" moşneagului. Sus, ţinîndu-se zdravăn de coamă, ca de hăţuri, trona fata şi căpitanul simţi că-1 ia cu căldură.

Stejara „frînă" şi animalul se ridică maiestuos în două picioare ca într-o spectaculoasă dresură de circ.

— Bună ziua, căpitane Viorel! Şi, cu o singură mişcare, precisă, descăleca. Se priviră în tăcere. El o sorbi cu ochii: părul ei negru, tuns scurt, încadra o frunte albă, delicată, sub care străluceau două perle negre. Sprîncenele, trase parcă în tuş, se arcuiau ca două semne de întrebare.

— De unde-mi cunoşti numele? întrebă fata.

Viorel nu răspunse ; se uită la Dan. Acesta împinse uşa masivă de fier şi veni către ea.

— Sînt aghiotantul Dan! se prezentă bondocul, cam ceremonios, fudul de noua sa calitate. Căpitanul Viorel' e... e... un fachir. Poate ghici orice, oricînd, oriunde...

— Fugi, mă Dane! se şifona el de prostiile pe care începu să le debiteze „aghiotantul" ; rămase în afara grilajului porţii, schimbîndu-şi greutatea corpului de pe un picior pe altul. „Trebuie să fiu sincer, foarte sincer, e singura armă cu care pot acţiona acum." Răspunse, în sfîrşit: De la Codrin...

Fata tresări. îşi arcui şi mai puternic sprâncenele subţiri, fine, şi petele de întuneric ale ochilor ei mari se lărgiră.

— Poate ne cunoşti pe toţi! exclamă şi vocea îi vibra ca un diapazon de argint. De unde?

— De la scăldătoare... mărturisi Viorel.

— Aha! Şi în timp ce noi discutăm acum, armata ta pătrunde iar pe acolo şi probabil că înaintează spre centrul insulei?! Tăcu brusc, lăsînd printre pleoape să se strecoare luminile a două fulgere negre.

Viorel, care-şi cunoştea bine „trupa", zîmbi:

— N-am nici o armată. El — şi-1 arătă pe bondoc — mi-e şi soldat şi aghiotant.

— Cine a vrut atunci să deschidă... focul asupra noastră?

— Fantomas.

Uimirea sapă pe obrajii ei două gropiţe dulci. „E fantastic, e colosal de frumoasă!" îşi spuse Viorel încîntat că reuşise să creeze acea expresie rară de surpriză.

— Fantomas e o... cioară, mai bine-zis un corb, care ştie să vorbească, adăugă băiatul cu atîta sinceritate că-i risipi orice neîncredere.

— Căpitanul Viorel 1-a dresat! întări Dan şi Stejara rîse drăgălaş, rîse cu atîta plăcere, că i se umeziră genele.

— Eşti un bun strateg, îl lăudă ea şi-i întinse o mînă mică şi catifelată. Felicitări! Ai mei, cînd o să audă cum am fost păcăliţi, vor leşina. Intră, te rog!...

Calul fornăi, gelos, şi-şi frecă botul moale de umărul fetiţei.

— Mă răstorni, Vulpe! îl certă Stejara.

— Vulpe?

— E şiret. Mai e şi roşcovan. E un fost cal de alergări. Vecinul îl înhamă la căruţă, dar nu-i place. Cum scapă la păscut, se ia după noi, să-1 călărim...

Stejara avea ceva cu totul particular în felul de a vorbi, de a privi, de a se mişca şi Viorel nu-şi putea lua ochii de la ea. Parcă o cunoştea de mult, de mult de tot şi parcă totuşi o vedea pentru prima dată. Şi Dan o privea, cu un aer distrat şi aparte, poate cu nostalgie şi Viorel îi şopti:

— Îţi place?

— Spioana? îşi aminti Dan că-i detectiv.

— Nu, Vulpe, rîse căpitanul în sine şi se adresă fetiţei:

— Aici, la voi, cine-i şeful?

— Cum... şeful?

— Adică primul... care are comanda?

— Aaaa... Nu e nici unul primul, toţi sîntem al doilea, zîmbi Stejara şi parcă în zîmbetul ei se

aprinse o rază de soare. Calul scormoni cu copita nisipul aleii, semn că-i ardea de un nou galop. Urcaţi-vă! Noi călărim totdeauna trei şi cîteodată patru...

— Ce zici, căpitane, urcăm? întrebă puţin neliniştit Dan, şi-şi pipăi instinctiv căpăţîna în locurile cele mai expuse unor eventuale cucuie.

— Pe ăsta să nu urcăm? Am urcat noi pe „armăsarul” domnului Antifer, spuse Viorel, uzînd de numele conspirativ al profesorului, şi nu ne-am speriat! Deşi-i mai bătrîn!

Se săltă cît putu, dar nu reuşi să încalece.

— Ce stai, aghiotant? îl îndemnă pe Dan să-1 ajute. Acesta îl ridică de un picior, cu toată puterea, încît reuşi să-şi arunce căpitanul peste spinarea animalului. Viorel căzu grămadă în nisip şi scuipă necăjit.

Stejara rîse iar, drăgălaş, şi Dan, pe cît era de rotund, se mai umflă încă de rîsul ei, de care se molipsi total.

— Nu aşa, căpitane Viorel! Îţi dai avînt, te agăţi de crupă şi, în aceeaşi clipă, ridici picioarele, spuse fata.

— Şi dacă o să le arunc prea departe?

— Uite, pui piciorul pe scara asta... îşi împreună ea degetele de la mîini. Ei, vezi ce uşor a fost? Acum tu, îi spuse lui Dan, dar bondocul ezită.

— Mă aleg cu vreo coastă ruptă. Nu, mersi!... Vă ajung eu!

Stejara urcă din mers, tot atît de rapid cum descălecase, şi Vulpe îşi flutură coada stufoasă şi lungă, galopînd spre poiană.

Îi întîmpină un băiat destul de voinic, cu o figură ironică, şi unul mai scund, cu ochelari. Voinicul ascundea ceva la spate. Cînd calul opri, acesta scoase la iveala o nuia şi arse una peste botul animalului care se ridică în picioarele dinapoi, nechezînd supărat. Călăreţii alunecară în iarbă. Viorel zîmbi, dar gestul îl revoltă.

— Mi se pare că am încheiat un armistiţiu! spuse el paşnic.

— Cere-ţi scuze, Codrin! îi ceru tăios fata.

— Pentru ce? făcu pe naivul acesta.

— Nu-i nimic, juca Viorel rolul celui mai calm om din lume. Mă bucur că-ţi pot strînge mîna, Codrin. Ai un nume de baladă...

Băiatul îşi schimonosi faţa într-un surîs comic, îi întinse, la rîndul lui, mîna. Şi într-o fracţiune de secundă, fără să se aştepte, se văzu prins ca într-un cleşte, răsucit şi pus la pămînt.

— Dă-i, căpitane! apăru şi Dan.

— Ţi-ai adus toată armata?! se bîlbîi Codrin, încercînd să se dezmeticească.

— Ai ghicit. Toată!

Stejara explodă în rîs. Viorel înţelese că fata îl admira. Deasupra lor prinse glas o ciocîrlie...

Capitolul XII

...Abia recent savanţii au descoperit existenţa mai multor sateliţi naturali ai Pămîntului.

STEJARA

Interiorul Rachetei albe i se păru lui Viorel cu totul altfel ca înainte. Murmură ca pentru sine:

— Data trecută pereţii erau parcă tapetaţi în albastru sau în roşu şi albastru... Nu-mi amintesc bine..;

— Nu s-au schimbat decît becurile, explică cineva, o voce nouă, de fetiţă, şi detectivul-şef privi înapoi, spre uşa întredeschisă. Se apropie o fetişcană ceva mai scundă decît Stejara, semănînd la figură cu Nicolo, băiatul cu ochelari. Era drăguţă şi-1 coti pe Dan care-şi uită o clipă gura căscată. „Nu e ca Stejara, reflectă Viorel. E frumoasă, dar e altceva. La Stejara totul te impresionează: ochii, părul, glasul cu timbrul acela delicat care. după cum spune tata, e manifestarea sonoră a gradului la care a ajuns intelectul omului."

— Sînt aghiotantul Dan! strigă bondocul, prezentîndu-se singur, grăbit.

— Mă cheamă Georgiana, spuse ea şi-1 dojeni fără răutate: Un băiat nu întinde niciodată primul mîna unei fete.

Viorel reţinu observaţia ca şi cum i s-ar fi adresat lui, căci doar printr-o întîmplare nu călcase el în străchini. O întrebă:

— Nu aveţi decît becuri colorate?

— Culorile au un anumit efect asupra psihicului, răspunse zîmbind ca un om mare în faţa naivităţii copiilor. Albastrul destinde şi relaxează, iar albul combinat cu roşu asigură un climat de siguranţă... O să observaţi că luminile se vor schimba treptat în galben-roşu, nuanţă care întăreşte această senzaţie şi tonifică nervii.

— Georgiana e psihologul şi medicul echipajului, îi lămuri Stejara.

— Dar curentul? fu curios Viorel, curentul de unde vine?

— Îţi va spune Codrin. El este... energeticianul nostru. Un geniu tehnic!

Voinicul, care-şi demonstrase afară „amabilităţile", încercă să se reabiliteze ; folosi un ton amical:

— De la nişte sandvişuri.

— Cu salam? rîse Dan.

— Nu glumesc. Sînt nişte pile electrice uscate, sub formă de foi, asemănătoare sandvişurilor.

— E invenţia lui! spuse Georgiana şi Dan sesiză în glasul ei o anumită simpatie faţă de autor. Gîndi: „Interesante mai sînt şi fetele astea. Se dau în vînt după genii!" Iar Viorel, la rîndul lui,

cugetă: „O să vadă ei arcocicleta şi puşca de tir cu laser!"

— Să v-arăt un element... şi Codrin scoase la iveală „sandvişul"

producător de curent. Între două foi bune conducătoare de electricitate — explică el — din care una este de zinc şi joacă rolul unui anod consumabil, se află o coală de hîrtie sugativă obişnuită, îmbibată cu grafit şi cu un depolarizant... dacă aţi auzit de persulfatul de potasiu?

— Persiflatul de ce? îi scăpă printre buze lui Dan şi Viorel îl trase de mînă să tacă.

— Persulfat, repetă Codrin, cu un zîmbet ascuns. Poate că vom avea în curînd...

— Sandvişurile astea... îl întrerupse Viorel, prinzînd o idee, cît curent pot da?

— Oho! Iluminăm Racheta albă doar cu trei asemenea elemente.

Și Viorel îşi spuse: „Ce-ar fi să fac o bicicletă electrică?” Codrin continuă: Poate vom avea şi o baterie solară...

— Solară? De unde? se miră Viorel.

— O s-o facem singuri...

— Singuri?!

— Da. E simplă ; un anod din clorură de argint şi un catod... dintr-o foiţă de platină. Necazul e că deocamdată nu avem foiţa de platină...

— Şi cum va produce curent?

— Bineînţeles, sub influenţa luminii solare! Printr-o reacţie electrochimică între argint şi clor.

148

Sînt şi alte tipuri de baterii solare, de pildă cu siliciu, dar asta-i gîndită de mine. Viorel şi Dan răsuflară adinc.

— Şi cutia asta?... arătară ei ecranul „memorizatorului”.

— E făcută de Nicolo, pe care-1 cheamă de fapt Nicolae, dar noi îi spunem Nicolo Paganini, pentru că-i un mare violonist, vorbi iar Stejara. El are, în echipaj, funcţia de electronist principal. Spun principal, căci ştim cu toţii electronică, nu însă cît el. Nicolo e un... un... geniu tehnic!

Dan şopti la urechea lui Viorel:

— Am căzut între „genii” ca musca-n zăr! Dacă toţi ăştia ştiu electronică, se pricep la radiotehnică, înseamnă că-s cunoscători ai alfabetului Morse. Poate fac şi transmisii... secrete!

Dar căpitanul său era absorbit de cu totul altceva.

— Şi tu, Stejara?

— Spune-mi Ra...

— Tu cu ce te ocupi, Ra?

— Sînt astronom.

Viorel tăcu. „Sînt atît de sinceri, încît mi-e imposibil să-i bănuiesc. Nu ascund nimic, absolut nimic şi mă gîndesc de ce?” Întrebă direct şi deschis:

— Ce-ar putea fi... „minele de diamant, platină, aur şi argint din Luna Nouă?”

— Nu te simţi bine, căpitane? se nelinişti Dan că va divulga secretul misiunii XL-20.

— Ba mă simt excelent! i-o reteză el. Dar dacă nici astronomii n-o să ştie ce-i cu Luna Nouă, umblăm degeaba după ea! Se uită la Stejara: Spune-mi, Ra, pământul nostru mai are şi un alt satelit natural? Bănuiesc că în sateliţii artificiali n-or fi... mine?!

Stejara, Georgiana, Codrin şi Nicolo se strînseră în jurul lor, curioşi, poate prea curioşi, că Viorel îşi muşcă buza. „M-a luat gura pe dinainte!”

— Îţi pot spune: da, căpitane Viorel, pământul mai are şi alţi sateliţi naturali!

Dan încremeni cu gura căscată, iar Viorel îşi scarpină vîrful nasului cu unghia. Trebuia oare să rîdă ori ba? Nu voi să pară un ignorant, dar nici un înfumurat. Aşteptă explicaţiile fetei.

— Încă în legendele antice apărea o a doua Lună, mi se pare Lilith, dar abia recent savanţii au descoperit existenţa mai multor sateliţi naturali ai pământului...

— Chiar? făcu involuntar Viorel.

— Chiar!

— Fără glumă? îşi urni şi Dan maxilarele care parcă încremeniseră de uimire.

— Fără! Numai că nu pot fi văzuţi cu ochiul liber din cauza diametrului lor redus, de ordinul zecilor de metri. Curios este că toţi aceşti sateliţi naturali, la o anumită dată, se adună în apropierea unui punct din spaţiul circumterestru de parcă şi-ar da întîlnire...

— Curios! Crezi că Lilith a fost cîndva de mărimea Lunii şi s-a sfărîmat? întrebă Viorel impresionat de neobişnuita traiectorie a măruntelor corpuri cereşti.

— ?!

— Înseamnă că s-au dus minele de diamant! tună bondocul, dezamăgit.

— Dar poate că nu de „luna noastră” e vorba... îi spuse Viorell

Codrin interveni:

— Sînt multe planete mici în sistemul solar. După cîte ştiu se pune la cale devierea traiectoriei unora astfel ca să intre în sfera de atracţie a pământului şi să rămînă pentru totdeauna aici...

— Are dreptate! confirmă Ra. Se pare că vom avea mine cosmice pentru că numai asteroidul Icar conţine platină pură în valoare de peste 50 de trilioane de dolari!

— Fiuuu! şuieră bondocul, şi-şi şterse ceafa transpirată, deşi instalaţia de aer condiţionat funcţiona ireproşabil.

— Dacă nu-i un secret prea mare, ne spuneţi şi nouă ce aveţi cu... „Luna Nouă”? întrebă Stejara amuzată, făcînd fără voia ei o rimă.

— Noi? se mirară detectivii. Ce să avem?

— Atunci?

— Naiba ştie cine se interesează de minele astea lunare! se hotărî Viorel să fie sincer pînă la capăt. Am surprins o emisiune Morse şi, cînd am descifrat

151

radiograma, m-am pomenit cu dureri de cap. Fraze aparent inteligibile şi, în acelaşi timp, foarte enigmatice...

— Adică?

— Cică... imperiul roman a căzut lovit de plumb, că...

— Stai, căpitane Viorel! îi curmă vorba tăcutul şi timidul Nicolo şi ochii lui sticliră dincolo de lentilele ochelarilor. Şi eu am prins o radiogramă... Se pare că am dat de acelaşi post de emisie! şi-i arătă un carnet. Citeşte aici!

Viorel parcurse înfrigurat rîndurile notate ; erau absolut identice cu primul fragment numai că se terminau la „Ranistorum”.

— Într-adevăr... e acelaşi post! spuse, şi vocea-i tremură uşor. Se uită la insulari. Aveţi deci o staţie de radio!

— Fireşte că avem, se miră Stejara de remarca lui Viorel şi simţi nota de suspiciune. Pe orice cosmonavă vei găsi mijloace de comunicare radio...

— Aveţi şi zmee? se agită Dan.

— Fireşte că avem, răspunse iar, prompt, Stejara.

Tăcură.

— La ce te gîndeşti? îl iscodi Dan, fără să-şi poată ascunde tulburarea, dar tocmai atunci Viorel întrebă:

— Staţia voastră e... legală? Cu alte cuvinte e autorizată? Viorel o privi pe Stejara în ochii ei

152

mari şi negri şi citi acolo atîta compătimire, amestecată cu ironie, încît tot el răspunse repede, înţelegînd că întinsese aţa prea mult: Fireşte!

— Drept cine ne luaţi, stimaţi oaspeţi? ridică ea sprîncenele subţiri, arcuite ca două semne de întrebare.

— Ne cred spioni! rîse Codrin şi-1 privi ironic pe Dan care mai tot timpul îşi ştergea transpiraţii imaginare.

— Pariez că-s detectivi! rîse şi micuţa Georgiana, cunoscătoare în materie de psihologie.

— După ce se vede? se trăda bondocul şi încercă s-o dreagă: Ce te face să crezi asta? „E formidabil de frumoasă cînd rîde”, constată el. Poate pierzi pariul!

— Nu-1 pierd.

Detectivii amuţiră.

— Şi ce s-ar întâmpla dacă am fi detectivi? întrebă Viorel cu seriozitate. Radiograma asta... poate că-i cifrată!

— Cifrată? întrebă Ra, neîncrezătoare.

— Poate conţine informaţii despre caracteristicile unor invenţii! Domnul Antifer...

— Îl ştiu, spuse ea, e un personaj din Jules. Verne.

— Ba! E un profesor universitar, un foarte, foarte mare savant care susţine că în oraş există o staţie de radio-pirat şi dacă emite o astfel de staţie., înseamnă că trebuie să fie şi niscaiva spioni...

Stejara hohoti.

— Ei bine, pot să vă declar, în numele întregului echipaj, că aţi greşit adresa! Aici nu-i veţi găsi.

Era revoltată? Amuzată? Viorel n-ar fi putut spune. Băiatul cu ochelari, Nicolo, atinse parcă o strună de vioară:

— Invenţiile sînt secrete de stat?

— Fireşte, spuse Viorel, imitînd-o pe Stejara, bucuros că „geniul tehnic” se gîndise instinctiv la protecţia invenţiilor sale şi ale echipajului, dacă nu şi la invenţiile care se realizau în oraşul său, în ţara sa. Noi v-am putea proteja...

— Noi ne pricepem! îl susţinu şi Dan, bănuind că punea ceva la cale căpitanul său.

— Dacă ne primiţi în echipaj...

— Ca detectivi?!

Rîseră toţi, în afara ochelaristului, care protestă:

— De ce rîdeţi? Poate că ne pot fi de folos...

— Fugi... Paganini! îl bătu pe umăr colegul său Codrin, căruia nu-i prea surise ideea. Ce să facem cu detectivi în cosmos?

Lui Viorel îi plăcu „racheta”, îi plăcu şi mai mult Stejara, cu ochii ei negri şi părul tuns băieţeşte ; pînă şi „geniile” îi plăcură şi s-ar fi măsurat cu ei în inventivitate, dar altele erau motivele pentru care ar fi dorit să rămînă între ei. „Dacă sînt, ori ba, spioni... Hm... nu-i decît o cale

să aflu adevărul: să-i observ îndelung, atent, să le studiez relaţiile.”

— Altceva nu ştiţi? li se adresă Georgiana.

— La ce vă mai pricepeţi? întrebă şi Codrin, cu un aer de superioritate.

— La radiotelegrafie! tună bondocul, supărat că insularii îşi permiteau să rîdă de ei.

— Cunoaştem radiotelegrafia, rosti cu oarecare indiferenţă în glas Stejara.

— Toţi? Chiar toţi? se bosumflă Dan.

— Toţi!

— Dar la dresat animale nu vă pricepeţi! spuse Viorel.

Acum rîse şi Nicolo, gata-gata să-i pice ochelarii de pe nas.

— Asta-i rachetă cosmică, nu-i menajerie! spuse impertinent Codrin, şi Viorel îl trase pe Dan deoparte:

— Hai să mergem! Ce ne tîrguim? Dacă nu reuşesc să înţeleagă c-am putea să le fim de folos, că un corb dresat, de pildă, poate nu numai să păcălească nişte „cosmonauţi”, ci să-i şi servească, îndeplinind funcţii importante, mai merită să discutăm? Cît priveşte spionajul... poate că într-o zi o să facă unul din ei o invenţie mare, mare...

Ieşi ofensat. Dan îl urmă.

Afară, în poiană, strălucea un minunat soare de vară şi băieţii răsuflară uşuraţi şi totuşi trişti: pierduseră o bătălie.

— Una caldă, una rece! mormăi bondocul.

Vulpe fornăia, plimbîndu-se în voie prin iarba înaltă, necesită de mult. „Stăpîna ta e mai şireată!” îi spuse în gînd Viorel.

Abia ajunseră la poarta imensă de fier forjat că şi auziră tropotul calului. Era Stejara ; venea singură, în cel mai viu galop. Băieţii rămaseră locului.

— Ştiu, Ra, am uitat să vă spunem „bună ziua”, i-o luă Viorel înainte.

— Ai uitat altceva, căpitane Viorel. Să-mi spui „la revedere”.

— Codrin nu cred că gîndeşte la fel... şopti băiatul, simţind o nelămurită gelozie.

— Nu fi supărat pe fratele meu. E uneori nedelicat, dar e un... un...

— Geniu tehnic! o ajută el şi se bucură: „Care va să zică e fratele ei!”

— Le-am povestit cum ne-ai păcălit cu Fantomas şi au hotărît să vă primească în echipaj... după un examen.

— Un examen? Ca la şcoală? se sperie bondocul, dar Viorel îl coti să tacă.

— Mă rog, făcu indiferent căpitanul şi se felicită: „Poate că ăsta a fost cel mai greu lucru. Bine că i-am urnit!”

— Să aduceţi şi corbul, le mai spuse fata la despărţire.

Şi Viorel îşi luă pentru prima dată aghiotantul pe după umeri ; mica vacanţă mare îi oferea noi surprize.

Capitolul XIII

— Acele de safir, realizate pe navele cosmice, posedă o rezistenţă de două tone pe milimetrul pătrat!

MOŞ AXINTE

Viorel trecu pe la Dan, pe-acasă, dar nu-1 găsi. Lucica întindea rufe la uscat şi se oferi s-o ajute. Un licăr aparte, de mulţumire, stărui în ochii lui şi fata-1 întrebă, intrigată:

— Te bucuri că nu l-ai găsit?

— Aş! zîmbi el, enigmatic.

— Ai cîştigat la „loz în plic?”

— Aş! rîse băiatul. Nu obişnuiesc să joc...

— Hm... duse ea un deget, copilăreşte, la buze. Atunci... ţi-ai găsit cioara?!

— Exact! spuse Viorel, ceea ce nu era chiar o minciună. (Doar nu putea să-i destăinuie adevăratul mobil al bucuriei care-1 stăpînea ; pătrunsese pe insulă, de astă-dată pe uşa din faţă, şi, lucru foarte important, avea şanse să rămînă în grupul Stejarei... Cum putea să-i vorbească despre toate acestea Lucicăi?) Dan e la cumpărături?

Fata păru mirată.

— Dan? Mă întrebi de parcă nu l-ai cunoaşte O şterge cînd nu te aştepţi.

Viorel recunoscu, în sinea lui, că în privinţa asta semănau. Dar se consolă: „Cum poţi spune cuiva că pleci în misiune secretă?”

— Dar Gîză?

— Gîză? se miră şi mai mult Lucica.

— Nu-i nici Gîză acasă?

— Nu-i nici el! Gîză de obicei îşi ia şi el tălpăşiţa după ce-o-ntinde frate-su...

„E clar, s-a luat pe urmele bondocului! oftă Viorel. Dar dacă Dan s-a dus să-1 viziteze pe profesor, în atelierele sale secrete, şi puştiul s-a luat după el, ne-am ars. Va afla cine-i domnul Antifer şi... Foarte posibil ca Dan să se fi dus direct la profesor!” Niţel alarmat, îi spuse Lucicăi:

— Eu trebuie să plec... Ştii...

— Ştiu! surise fata. îţi mulţumesc şi pentru atît... căpitane Viorel! mai spuse ea, cu înţeles. Şi, conducîndu-1 niţel: Ce să-i comunic, dacă se va întoarce repede?

— Lui Dan? Că-s la profesorul... Antifer.

— Ooo! îşi mări ochii Lucica, dar nu mai ceru alte lămuriri.

Băiatul ieşi în stradă şi păşi apăsat, cu o oarecare teamă că nu-1 va mai găsi acolo. „Poate nu s-a dus la moş Axinte, ci la vreo bibliotecă... L-o fi îngrijorînd examenul de la Racheta albă?” Străzile erau aglomerate şi luă autobuzul. în maşină îşi aminti de Fantomas, de călătoria la aeroport, şi—1 umflă rîsul. „O să-i punem pe insulari să-1

exami-

158

neze întîi pe cioroi. îi va face proşti şi-o să se ia toţi, din pricina lui, la păruială...”

— Cobori, tinere?

Autobuzul ajunsese la capătul liniei ; numai Viorel mai trebuia să coboare. Sări jos, fără să mai spună nimic, şi o luă la fugă. Blocurile noi, albe, ce se ridicau parcă din lanul de grîu, scăpărau din toate ferestrele ; soarele parcă tăia geamurile în fîşii orbitoare.

— Napoleon! strigă băiatul, de cum ajunse în dreptul casei. Napoleon! repetă el strigătul, ceva mai autoritar, şi numaidecît se auziră hămăituri; dulăul sosi în goană.

— Ham-ham! latră la poartă, scoţîndu-şi capul prin grilaj şi mişcîndu-şi prietenos coada scurtă, semn că-1 recunoştea.

— Wau-wau! îi tăie „vorbăria” Viorel, imitîndu-1 pe profesor. Deschide-mi, serenisime!

Napoleon şovăi, de parcă ar fi ştiut că încălca un „regulament de ordine interioară”, dar în cele din urmă apăsă cu laba butonul fixat undeva, într-un loc ascuns, din spatele grilajului. Poarta rulă încet spre dreapta.

Viorel intră, recompensîndu-1 pe dulău cu o bucăţică de zahăr.

— Eşti un portar grozav! îl lăudă băiatul, la care patrupedul, cît era de masiv, i se gudură la picioare.

— Ham... Ham!... latră stins, a plăcere.

159

— Hei, Napoleon!

Dinspre căsuţa acoperită cu iederă răsună glasul profesorului. Viorel îi văzu barba mare, stufoasă, care lucea puternic în lumina soarelui, şi avu o tresărire. „O să-şi certe... portarul. Precis c-o să-1 certe!”

— Napoleon! De ce m-ai chemat?

— V-a chemat? se cruci băiatul. Cînd?

Bătrînul dădu cu ochii de Viorel şi-şi îndulci privirea.

— A... tu erai, căpitane?

— Bună ziua... bolborosi el, cu vinovăţie, dar profesorul păru sincer bucuros:

— Bine ai venit! îşi mîngîie barba. Voiai să ştii cînd m-a chemat?... Cînd a deschis poarta a apăsat şi butonul soneriei mele, de jos...

,,De jos? Care... jos? înseamnă că mai are un atelier secret, la subsol, despre care nu ştiu nimic... Sau poate că... Nu cumva Dan?...”

— El e acolo, jos?

— El?!

— Dan...

— Aha, soldatul tău! Uitasem că trebuia să vină şi el, să lucrăm la arcocicletă. Numai că astăzi va trebui să mă aşteptaţi puţin... să-mi termin experimentele. Se întoarse şi o luă înainte, prin curtea pavată cu pietre de rîu. Ce faci? Nu vii?

Viorel rămăsese pe loc, neştiind dacă putea să-1 însoţească în atelier.

160

— Vin!

Fericit, băiatul mai strecură o bucăţică de zahăr în gura dihaniei care se ţinu după el.

— Lasă-1, că şi-aşa-i gras ca un viţel...

Bătrînul se opri lîngă fîntîna veche, cu cumpănă, şi scoase o căldare de apă. I se făcu şi lui Viorel sete. Pînă şi Napoleon îşi scoase limba, tremurătoare şi lungă, să prindă din stropii străvezii.

— E rece ca gheaţa! exclamă bătrînul.

— Într-adevăr, e foarte bună, recunoscu băiatul. Profesorul îi făcu semn să se apropie. îi şopti:

— Laboratorul în care vom coborî e şi mai...

— Secret? îi luă parcă vorba din gură, simţind că-1 cuprinde emoţia. Mai secret decît?...

— Mai!

— 'Ţeles! făcu el şi-1 urmă.

— Vom lua liftul...

— Liftul?

— Aşa-i spun eu. E o cabină cu arc...

— Cu arc?

Îi păru rău că nu-1 găsise pe Dan. „Bondocul toceşte pe undeva, în vreo bibliotecă, s-o dea gata pe Georgiana. Sau poate pe Stejara? Rîse în sine. Stejara e... Stejara...”

— Pe aici...

Profesorul îl conduse într-un laborator subteran ce semăna cu interiorul Rachetei albe. O plăcută lumină de zi cădea de undeva, din tavan, inundînd sala plină de aparate şi de instalaţii curioase.

161

— Extraordinar! nu se rabdă Viorel şi privi cu încîntare în jur.

— Mda... mormăi moşneagul, în barba lui mare, şi ochii săi se rotiră prin încăpere de parcă şi-ar fi cercetat laboratorul cu alţi ochi, ai copilului. Nu-i chiar extraordinar, dar face să lucrezi aici, că e răcoare. Pînă şi atunci cînd pornesc cuptorul solar...

— Cuptorul solar?!

— E un concentrator de raze solare! Bătrînul arătă un aparat nu prea mare, de forma unui boiler. Am adus soarele jos cu sacul, ca-n poveste! Dar de ce nu şezi? Viorel se lăsă, timid, pe un scaun. De fapt e o instalaţie destul de complicată. Topeşte metale, dar şi sudează, întocmai ca şi laserul...

— Ca laserul?!

— Da. Numai că energia solară e mult mai ieftină!

În vizorul aparatului sau „cuptorului” apăru un punct luminos care, treptat, se mări pînă ce cu ochiul liber nu se mai putu urmări. Se mutară la un alt vizor, prevăzut cu lentile speciale, montate într-un tub

telescopic.

— Teribil! şopti băiatul, impresionat de zvîrcolirile metalului topit. Cred că-n spaţiul extra-atmosferic soarele poate fi captat şi concentrat şi mai uşor, adăugă el cu gîndul la Racheta albă, la

zborurile cosmice plănuite de Stejara şi de prietenii ei.

— Desigur! îl aprobă moşneagul. Cu un concentrator ca ăsta se pot obţine temperaturi de mii de grade. Făcu o pauză, privind undeva, visător. Dar poate că cercetările mele vor servi şi tehnologilor cosmici! Se spune că pînă la sfîrşitul secolului vom avea numeroase uzine în jurul pămîntului... Îşi puse halatul şi se pregăti pentru o nouă şarjă. Viorel se ridică, instinctiv, să-1 ajute, însă profesorul protestă: Acum stai şi te uită! Vei înţelege mai mult... Oţelurile să ştii tu că numai în imponderabilitate vor fi elaborate ca lumea! în lipsa gravitaţiei, metalul topit se amestecă simplu de tot cu orice gaz, rezultînd metal spongios. Nouăzeci la sută gaz şi zece la sută metal! Oţelul spongios, uşor ca aluminiul, dar incomparabil mai rezistent, va cuceri omenirea...

Ochii bătrînului, iluminaţi de flacăra cuptorului solar, sticleau. Băiatul nu-1 mai văzuse atît de aprins. Îi întinse ochelarii de protecţie, aflaţi pe măsuţa de lîngă el, de care pesemne că uitase.

— Mulţam!

Aerul era uscat şi cald.

— Să pornesc ventilatorul?

— Intră automat în funcţiune cînd temperatura depăşeşte o anumită limită. Ai să vezi... Şi luă un drug de fier cu care făcu drum; metalului lichid. Un şuvoi lăptos, subţire ca un şarpe, se stre-

cură, printr-un jgheab îngust, în nişte forme special pregătite. În loc ca aerul să se înfierbînte, se răcori brusc. Îţi place?

— Da.

— În cosmos, metalele topite, turnate liber în vase, capătă instantaneu forme sferice. Nu ştiai? Îţi dai seama ce simplu se vor fabrica rulmenţii? Prin turnare şi atît! Pînă şi impurităţile, printr-o lege a imponderabilităţii, se distribuie uniform în masa metalului!

— Interesant... şopti Viorel, prins de pasiunea cu care vorbea bătrînul. Foarte interesant!

— În imponderabilitate se pot obţine aliaje grozave şi materiale noi, unice, prin amestecuri de substanţe care, în condiţii terestre, sînt imposibil de obţinut! Ce semiconductori extraordinari se pot prepara! Acele de safir, realizate pe navele cosmice, rezistă la două tone pe milimetrul pătrat!

— Fiuuu!

— Sticla topită în cuptoarele cosmice va avea calităţi optice formidabile! Se vor putea... Dar ce vorbesc la viitor? Pe complexul orbital „Saliut-6 — Soiuz-29” au şi fost obţinute sticle optice, materiale semiconductoare şi chiar aliaje metalice cu proprietăţi excepţionale! Experimentul „Sirena” a urmărit tocmai punerea bazelor ştiinţifice ale

tehnologiei cosmice. Termină operaţiunile de turnare şi se aşează lîngă băiat. Experimentul „Terra” însă, pe care-1 pregătesc eu... mărturisi bătrînul, va stîrni

senzaţie. Da-da! Senzaţie! Poate că cei doi cosmonauţi români, care vor fi lansaţi curînd, îl vor reproduce în cosmos. E o tehnologie care...

Viorel nu îndrăzni să vorbească. Gîndi: „O fi deocamdată secretă... Dacă m-aş face tehnolog cosmic...”

Îi veni în minte examenul de pe Racheta albă. .,Bondocul studiază de zor şi eu... Hm!... Poate mă întreabă ceva despre topirea metalelor în imponderabilitate? Dar experimentul „Terra” sînt sigur că i-ar putea da gata!” încercă deci să-1 tragă de limbă:

— Experimentul „Terra” e?...

— Secret!

Băiatul se întunecă şi bătrînul continuă:

— Pentru detectivii mei particulari însă... îşi trase scaunul mai aproape, deşi nu-i putea auzi, acolo, în subterană, absolut nimeni. Puse în voce mister: Voi obţine particule magnetice pentru prepararea ferofluidelor...

— Ferofluidelor?

— Da! Praful magnetic, în suspensie, va rezolva pomparea, în imponderabilitate, a carburanţilor către motoarele astronavelor...

Viorel oftă. îi păru rău că experimentul „Terra” era încă secret. Cum le-ar fi tăiat el piuitul insularilor!...

Ţîrîi, strident, o sonerie.

— A venit Dan...

Capitolul XIV

— Nu-i oare caraghios că Terra şi Venus, care par planete surori, se în vîrt în sens invers?

STEJARA

— Mă Gîză, mă! Cîte ore are ziua?

— Douăzeci şi cinci...

— Cum aşa?

Băieţelul îşi trase nasul ; voise să-i facă o surpriză căpitanului, completînd, în calitatea lui de „agent special”, jurnalul staţiei X şi ieşiseră toate pe dos. îşi lipi degetul arătător de la mîna stingă de buze şi se gîndi ce se gîndi. Deodată strigă, după obiceiul fratelui său mai mare, Dan:

— Aşa! N-ai spus chiar tu, căpitane, că de ieri ziua s-a mărit cu o oră?

Viorel rîse şi citi mai departe însemnările din jurnal ; scrisul băieţelului era un amestec de cuneiforme şi hieroglife.

— N-ai vrea să-mi traduci, cuvînt cu cuvînt, ce-ai scris aici?

— Să-ţi traduc? Ţi-ai uitat limba maternă? se miră puştiul.

— Ce-i, Gîză? apăru Dan. Îi ţii lecţii căpitanului, mucosule?!

— Nu-s mucos! se apără băieţelul.

— Ba eşti!

— Ba nu-s!

Bondocul îi făcu „piersica” şi Gîză ţipă:

— Prostule!

— Prostul! îi sări în ajutor şi Fantomas, clipind des din unicul său ochi sănătos. Băieţelul îl luă în braţe şi-1 mîngîie pe clonţ.

— Tu ştii, Fantomică, ce-i aia o... „piersică”? îl întrebă el, necăjit. Cînd o să-nfrunţi un corb mai mare, ai să afli!

Viorel şi Dan pufniră în rîs.

— Ia magnetofonul, Gîză, şi înregistrează cu el toate semnalele suspecte, îi spuse frate-său. Dar să nu ştergi banda pînă n-o copiem noi!

— 'Ţeles! bătu el călcîiul, bucuros de-o misiune aşa de serioasă.

Viorel îl lăudă pe Dan:

— Ideea cu înregistrarea e bună.

— Este! se umflă în pene bondocul. Vom imprima zi de zi o sumedenie de semnale şi va fi imposibil să nu dăm de „cheia” radiogramelor.

— Vom avea posibilitatea să verificăm dacă orele de emisie ale staţiei suspecte coincid sau nu cu cele ale staţiei de pe Racheta albă...

— De pe Racheta albă? tresări bondocul şi-şi aminti cu groază: Parcă astăzi trebuia...

— Să dăm examen? întrebă Viorel şi-1 încuraja: Punem noi laolaltă două căpăţîni şi ne des-

167

curcăm! O să ne ajute şi Fantomas. Vîră-1 in sac şi hai să mergem!

— Acum?

— Da, mă, acum! Şi-şi spuse: „Curajul de a te prezenta asigură cincizeci la sută reuşita unui examen. Dacă ai şi puţină prezenţă de spirit şi mai adaugi şi niţică ştiinţă, poţi candida la o notă de trecere. De la cine am auzit eu asta?''

Puseră corbul în sacoşă şi coborîră treptele podului.

— Căpitane, să-ţi spun drept... am nişte migrene... incomensurabile! căută Dan cel mai impresionant cuvînt din vocabularul său.

— Aghiotant eşti tu? prinse Viorel unde bătea prietenul lui. Parcă ai fi bunică-mea ; ici mă doare, colo mă doare! Într-o zi mi-a înşirat vrec duzină de suferinţe şi i-am spus: „Dacă poţi rezista la atîtea, înseamnă că eşti de fier!” şi mi-a ars una cu mătura. Hai, pişcă-mă, să ştiu că ţi-a trecut!

— Migrena? De unde să-mi treacă! Mă doare... uite p-aici! şi arătă o zonă care cuprindea mai toată căpăţîna. Jumătate din creier nici nu mă mai ascultă...

— O să gîndeşti cu cealaltă jumătate. Pasteur şi-a făcut marile descoperiri pe cînd avea cincizeci la sută din creier complet paralizat.

Bondocul sughiţă.

168

— Bine. dar o să adorm la examenul acela... căscă el demonstrativ. Mi-a şi venit somnul!

— Hai să mergem, că în somn îţi pot veni idei extraordinare! Mendeleev şi-a visat întîi tabelul care 1-a făcut celebru... îşi etala el cunoştinţele proaspăt adunate.

Dan tăcu. S-ar fi dus oriunde, dar să se expună ironiei lui Codrin sau poate chiar a Georgianei?! Dacă n-ar fi fost la mijloc misiunea XL-20 poate că ar mai fi găsit tăria să protesteze.

— Dane... dacă te-ntreabă ce-i mai aproape, Luna sau Polul Nord, ce-ai să le spui?

— Luna, că se vede de-aici perfect, pe cînd...

— Foarte bine, aghiotant! rîse căpitanul.

Dan se înveseli puţin. Pe drum, Viorel îi spuse:

— Săptămîna asta ne vom motoriza. Va fi gata arcocicleta şi pînă la insulă nu vom face mai mult de cinci minute. Sau tu preferi călăria? îşi aminti de Vulpe.

— Călăria e un sport pentru şefi mai mari, pufăi Dan. Îi învaţă...

— Să cadă? înţelese Viorel aluzia.

— Nu. să ţină hăţul! o întoarse bondocul şmecher.

Traversară Canalul Morii. Străzile vuiau ; coloane de automobile, de toate culorile, se -curgeau ca un rîu metalic, zgomotos. Asfaltul încins mirosea tare a catran.

— Intrăm pe poartă?

— Da...

Insula ardea ; torţe solare nevăzute o incendiau de printre arbori.

Îi găsiră pe toţi la Racheta albă. Interiorul era dominat acum de un galben-roşietic plăcut, care dădea feţelor, obiectelor, lucrurilor din jur ceva ireal, de basm. în atmosfera aceasta „cosmică” îi întîmpină Stejara:

— Credeam că ne-aţi uitat! se bucură ea.

— V-aţi pregătit? îşi făcu loc Codrin, niţel cam războinic, şi Dan sughiţă zgomotos. Ar fi dat bir cu fugiţii, dar Viorel îl opri:

— Scoate-1, Dane, pe Fantomas, că mi se pare c-a adormit în sac.

— Bună ziua! salută corbul de îndată ce se văzu afară.

Nicolo îşi scăpă ochelarii, iar Georgiana ţipă subţire, ca un şoricel.

— Nemaipomenit! exclamă Stejara.

— Nemaipomenit! o îngînă pasărea şi fata simţi c-o ia cu frig.

Doar Viorel şi Dan rîseră.

— Puteţi începe examenul cu el! propuse Dan. Fantomas ştie să şi zboare, mai bine decît... Racheta albă! continuă să rîdă de unul singur.

— Racheta albă e un... simulator, dacă vrei să ştii! replică acelaşi bătăios Codrin.

Nicolo îşi aşeză ochelarii pe nas, mulţumit că nu se spărseseră lentilele, apoi trase la o parte perdeluţa din dreptul ecranului. începu:

— Apasă pe primul buton, căpitane!

Viorel apăsă şi pe ecran apăru o frază care-i derută pe amîndoi „candidaţii”.

— Cum vine asta? „Sterilizarea interioarelor navelor cosmice dăunează sănătăţii cosmonauţilor?” se fîstîci căpitanul.

— Fooooc! strigă Fantomas, deodată, cuvîntul lui preferat.

— Taci, Fantomică! îl certă dresorul. Că m-au pus şi aşa pe foc...

— Cum o să le dăuneze?! se pripi Dan cu răspunsul.

— Nu ştie nici unul? Băieţii tăcură.

— Cum vine asta? întrebă iar, cu ciudă, Viorel.

— Apasă încă o dată butonul şi ai să vezi cum vine!

Textul de pe ecran se schimbă automat. „Candidaţii “ citiră într-un glas:

„Lipsa celor aproximativ 500 de specii de microbi, pe care îi găzduieşte în mod normal omul, face organismul incapabil de a-şi crea anticorpi şi, la întoarcerea pe pămînt, după călătorii îndelungate, cosmonauţii cad uşor pradă bolilor, dacă nu iau gamaglobulină”.

— Nota unu, dictă Nicolo, şi Georgiana trecu cifra pe o coală de hîrtie.

— Mersi, mormăi Viorel şi adăugă: E şi prea mult?

— Ştiu, spuse ochelaristul, dar e cea mai mică notă pe care o poate acorda la noi examinatorul.

Detectivul-şef îşi muşcă limba. „Nu abandonez să ştiu că ies de aici ca o curcă plouată!” se decise el şi apăsă un alt buton.

— „Ce înseamnă un minut pentru un astronom?” citi Viorel. Răspunse imediat, cu ton glumeţ: Ceea ce înseamnă şi pentru mine!

— Tu... tu-tu! se uită Nicolo la Dan şi timiditatea examinatorului, în faţa totalei ignorante a „candidaţilor”, se volatiliza. Tu ştii?

— Tu-tu-tu-tu! îl imită Dan. Vrei să ne împuşti?

— Dar tu ştii? întoarse „foaia” Viorel.

— Este a 1440-a parte dintr-o rotaţie a pământului în jurul axei sale, suflă ca apa Nicolo. Întrucît pământul nu se roteşte uniform, Biroul Internaţional de Măsuri şi Greutăţi a stabilit ca unitatea de măsură a timpului, secunda, să fie considerată drept 1/31556925,9747 parte clin anul 1900, socotit „standard anual” convenţional.

— Fiuuu! şuieră bondocul. Eu mă dau bătut!

— Păi..., frăţioare, îşi reveni Viorel din trac, te cred că-ţi merge gura de-mi oftici aghiotantul dacă ai „programat” chiar tu maşinăria aia! Să te văd pe unde-ţi scoţi cămaşa, dacă o iau eu cu întrebările. Pesemne că nici operator la staţia X nu te-am putea primi de ţi-am măsura ştiinţa după „răspunsurile exacte”!

172

Grupul insularilor fremăta. Stejara, în ochii căreia sticli o lumină nouă, făcu un pas înainte:

— Dacă poţi pune măcar o singură întrebare, legată de astronautică, la care să nu fim în măsură să-ţi răspundem, îţi acordăm nota zece.

— Dacă nu, interveni bătăios Codrin, tu şi tovarăşul tău pierdeţi definitiv dreptul de-a mai candida la calitatea de membri ai acestui echipaj!

Viorel rămase pe gînduri. Dan îl privi neliniştit şi-şi şterse ceafa care-i transpirase de-adevăratelea. ,,N-am riscat prea mult?” se gîndi căpitanul. Îşi aminti de laserul la care lucra în secret profesorul Axinte. În afara colaboratorilor săi ştiinţifici, de el şi de Dan, nimeni nu mai ştia nimic despre acest proiect. „E încă un prilej de-a verifica dacă a răsuflat secretul...”. Întrebă deci:

— Este posibilă alimentarea cu energie a nave lor cosmice aflate în zbor, sau a staţiilor orbitale, direct de pe pămînt, fără fir şi fără vreun mijloc mecanic de transport?

Se lăsă o tăcere neaşteptată. Stejara se apucă să-şi roadă o unghie mică, trandafirie, Nicolo îşi scoase ochelarii, simţind că-i deranjau judecata, Codrin se scarpină după ureche, iar Georgiana îşi răsuci o şuviţă de păr.

Dan, care răsufla repede, ca după o goană, numără în gînd pînă la o sută şi strigă:

— Zece, căpitane!

173

Se îmbrăţişară, întocmai ca jucătorii de fotbal la marcarea unui gol decisiv.

— Zece! oficializa Stejara nota şi-i luciră ochii mari şi negri. îşi arcui cele două semne de întrebare ale sprâncenelor: Acum spune-mi, căpitane Viorel, ne-ai învins ca data trecută cu... cioara?

— Umblă cu cioara vopsită! îşi văzu o clipă salvată onoarea micuţul Nicolo.

— Cînţi fals, Paganini! îl apostrofă, jignit, Viorel.

— Tu... tu-tu-tu... de ce nu taci? îl imită răutăcios bondocul.

— Un laser cu circuit închis, explică Viorel, poate transporta energie chiar şi pe Marte. Raza laser absoarbe pe parcurs căldură solară, care se converteşte în lumină sau captează energia luminoasă şi o transformă în căldură.

„Rachetiştii" rămaseră muţi de uimire. Viorel o privi pe Stejara în ochi şi constată că erau umezi. Poate de bucurie, poate de tristeţe... Nu, de bucurie! Continuă să-i vorbească numai ei, ca şi cum ceilalţi nici n-ar fi existat în preajma lor:

— Nici nu-ţi închipui ce înseamnă laserul în cercetările spaţiale! Distanţa dintre Lună şi Pămînt a fost măsurată pentru prima dată, cu exactitate, de un laser. Cu laserul poţi crea un canal telefonic pînă la Marte sau Jupiter. Daaa! „Experimentul Terra, pe care-1 pregăteşte moş Axinte, îl lăsa paf pînă şi pe Codrin... gîndi el. Dar tehnologia

cosmică şi cuptoarele solare? Oho!" Continuă: Cu laserul poţi obţine temperaturi de milioane de grade şi poate că, într-o zi, planeta noastră va fi luminată şi de un soare artificial!

— Soare! se trezi corbul, şi Viorel îşi încheie disertaţia.

— Ieşim acuma, Fantomică, ieşim la soare...

— Felicitări, căpitane Viorel, spuse Codrin, ca în faţa propriului învingător, cu ton sportiv, în care răsună sinceritatea.

— Meriţi zecele, zău, căpitane!... recunoscu şi celălalt „geniu tehnic".

Şi, ca să-i dea de tot gata, bondocul adăugă:

— O să vedeţi voi puşca noastră cu laser! Uită bineînţeles să spună că era invenţia căpitanului. Şi se mai lăudă: Bicicletă cu arc n-o să mai vedeţi nicăieri pe mapamond decît la noi!

Viorel îl lăsă să se dezlănţuie ; se mulţumi să-i arunce o privire indulgentă. Ieşi în poiană, complet destins, ca în faţa unor treburi încheiate şi în gestul lui păstră ceva din figura măreaţă a profesorului Axinte din clipa cînd învinsese incendiul de la benzinărie. Fantomas recunoscu locurile şi cîrîi satisfăcut. Zbură în cel mai înalt dintre plopi şi turui cu glas neobişnuit de sonor:

— Soare! Soare! Soare!

Viorel răsuflă larg, sorbind în piept aroma ierburilor. Se afundă în poiană. Vegetaţia, poleită cu aur. părea cuprinsă de vrajă. Urechea lui de

detectiv recepţiona paşi fini şi se opri. Văzu lîngă el o umbră şi înţelese după contururi că era a ei.

— Ştii, Ra, spuse fără să-şi întoarcă privirea, cerul mi se pare azi nemaipomenit de albastru...

— Planeta albastră!... şopti fata. Aşa i se spune pămîntului nostru...

.,Planeta albastră”, repetă Viorel, în gînd, fermecat de sonoritatea cuvintelor.

— Dar dincolo de această minunată năframă albastră pluteşte un cerc de foc.

— De foc? Nu înţeleg!

— Nimeni n-a înţeles pînă n-au fost trimişi acolo, în atmosfera înaltă, sateliţii artificiali. Uneori, seara, privim prin lunetă cum trec sateliţii...

— Şi se văd?

— Se văd. Cu ajutorul lor s-a stabilit că, la trei sute de kilometri de sol, domneşte o temperatură de 700 de grade Celsius, iar mai sus, în exosferă, de peste 1000 de grade î

— O centură de flăcăi în jurul Terrei!... oftă băiatul. Cine ştie cîte vor mai descoperi oamenii pînă vor da de capătul cosmosului!?

Stejaia zîmbi.

— Multe, în afară de „capătul cosmosului”, care na există. Lumea, căpitane Viorel, e nesfîrşită în spaţiu şi nelimitată în timp...

— Chiar?

— Ce lăţime crezi tu că are galaxia noastră? O sută de mii de ani-lumină şi numai un singur an-lumină are 9500 miliarde de kilometri!

— Colosal!

— Şi galaxia din care facem parte e doar o părticică infimă a universului. Ai auzit de Nebuloasa Andromeda? E o „vecină” aflată la vreo două milioane de ani-lumină. Numai diametrul ei trece de două sute de mii de ani-lumină!

— Teribil! murmură Viorel. Poate tu ştii, Ra, ce forţă a pus atîta ordine în mişcarea corpurilor cereşti?

Stejara rîse drăgălaş.

— Ţi se pare că-i ordine. În cosmos e o aiureală atît de mare că te umflă rîsul.

— Glumeşti? se uită la ea băiatul.

— Nu, nu glumesc! Nu-i oare curios că Terra şi Venus, care par planete surori, se rotesc în sens invers? În plus, pămîntul se învîrteşte de o sută de ori mai repede. Jupiter, care are un volum cît al tuturor planetelor luate la un loc, se mişcă şi mai fantastic, efectuînd o rotaţie completă în jurul axei sale în numai zece ore, pe cînd minusculul Mercur are nevoie de 58,6 zile ca să se întoarcă o dată bine! Ce să-ţi mai spun? Neptun, care a fost descoperit cu peste un secol în urmă, îşi va termina prima rotaţie în jurul soarelui abia în anul 2011!

Viorel o asculta din ce în ce mai captivat. Astronomia i se păru o ştiinţă interesantă, extrem de interesantă. „Poate mă fac astronom... Să mă fac

astronom? Nu, voi fi detectiv, radiotelegrafist, inventator şi astronom!”

Din crîng bătu o boare umedă. Un nor răzleţ îşi aruncă umbra peste poiană. Dincolo de plopi, Someşul se răsucea somnolent în matca sa strimtă, rupînd cu dinţi nevăzuţi, puţin cîte puţin, din ţărmurile insulei. Aştepta parcă şuvoaie noi. proaspete.

— Să ne întoarcem, Ra! Simt în nara stîngă miros de ploaie...

Capitolul XV

— Pe tine cum te cheamă? o întrebă Gîză, privind-o pieziş. Eşti foarte frumoasă...

Ploaia şovăi mult timp, ghemuită într-un nor cenuşiu, zdrenţuit ca aripa unui condor bătrîn. Aerul mirosea a praf, a frunze opărite de arşiţa din ajun, jucau ici-colo fulgere violacee, ca nişte vipere cu limbi despicate şi Viorel întinse, ocrotitor, mîna fetei:

— Să fugim!

Asfaltul dogorea încă, străzile erau înţesate de oameni, grăbiţi şi ei şi Ra întrebă:

— Stai departe?

— Se şi vede casa noastră... Aceea cu turnuri...

Dan rămase la Racheta albă. Cooptat în echipaj, bondocul se simţi în „rachetă” ca acasă şi cîştigă repede simpatia băieţilor, ba şi a Georgianei. Se remarcă mai ales prin viteza de transmitere a semnalelor Morse. Lansase în eter cîteva fraze abracadabrante, doar aşa, ca să le taie insularilor piuitul. Careva făcu imprudenţa să-şi exprime admiraţia pentru „arta” lui de radiotelegrafist şi Viorel ar fi putut să-i dea orice altă misiune că tot nu l-ar mai fi putut scoate de-acolo.

Stropi rari, grei, căzură pe trotuar, înaintea lor, anunţînd o furtună de vară, cu apă din belşug.

— Am ajuns la tanc! spuse el, cu sufletul la gură.

Urcară direct în pod, la „căpităniе”. Ploaia răpăi pe acoperiş cu toată forţa şi copiii se bucurară de adăpost. Fantomas moţăia pe o grindă înaltă, alături de perechea lui „sălbatică”, iar Gîză dormea de-a binelea, aplecat peste masa de lucru a staţiei. Auzi zgomote şi tresări:

— Saluuut, căpitane! spuse somnoros, abia dezlipindu-şi pleoapele. O observă pe Stejara şi se ridică atent, prezentîndu-se tot atît de ceremonios ca şi fratele său Dan: Sînt agentul special şef Gîză!

Ra zîmbi. îi plăcu băieţelul.

— E fratele tău?

— Nu, al lui Dan...

— Pe tine cum te cheamă? o întrebă Gîză, privind-o pieziş. Eşti foarte frumoasă, chiar mai frumoasă decît Lucica... constată puştiul, ceea ce spori şi mai mult mîndria căpitanului Viorel.

— Stejara, îşi rosti fata numele şi gropiţele din obraji se adînciră dulce. Cine-i Lucica?

— Sora mea!

Ploaia răpăi iar, în rafale, şi undeva, la capătul oraşului, durui tunetul ca şi cum o căruţă plină cu pietre ar fi trecut în goană un pod de lemn.

180

— Căpitane! Se aud semnale... întinse Gîză căştile radiofonice lui. Viorel.

— Indicativul nostru! se miră Stejara, trăgînd cu urechea.

— E Dan, spuse după un răstimp Viorel. Întreabă de ploaie. Zice că pe insulă n-a căzut un strop, dar că vîntul răsuceşte teribil crengile copacilor. „E fricos... Se teme să nu se răstoarne pădurea peste el". Se uită la Stejara. Era calmă. „Probabil că nu o singură ploaie i-o fi prins la Racheta albă!" Găsi totuşi necesar să-i propună: Ar trebui să se retragă în casă... Mai au timp...

— De ce? Noi, cînd am hotărît să instalăm acolo „racheta", am avut în vedere tocmai posibilitatea prăbuşirii unui copac, ghici ea temerile băiatului. Jos nu poate păţi nimic. Pereţii sînt betonaţi.

— Betonaţi?

— Da. Cîndva a funcţionat în ea o mică uzină de apă şi am găsit încăperile construite gata. Fireşte că între timp ne-am apucat de învăţătură şi de lucru şi-am echipat... racheta cu tot ce ai văzut acolo!

Cerul îşi scutură năprasnic „zuruitoarea" şi o rafală de o tărie neobişnuită izbi ţiglele turnului. Fantomas, speriat, se mută pe o altă grindă, făcînd un „crah" de nemulţumire.

— Le spun să se retragă... spuse băiatul şi transmise ordinul corespunzător. Gîză răsuflă uşurat.

Întrebă:

181

— Dan cînd se întoarce?

— Cum trece ploaia...

— Ploaia! strigă Fantomas cu glas răguşit.

— Fricosule! îi arătă Gîză limba şi, întocmai ca un papagal, corbul îl îngînă:

— Fricosule!

— Crezi tu că-s fricos, cioroiule! se luă băieţelul cu el la harţă.

— Pst! făcu Viorel. Ţinea în mînă căştile radiofonice şi o avalanşă de semnale, extrem de sonore, transmise probabil de la o distanţă foarte mică, se revărsă tulburătoare. Se vedea cît de colo că era o altă staţie. Lăsă căştile pe masă, în faţa lui, şi notă cu o supremă încordare întreg mesajul. Zgomotul ploii încetă, parcă anume să nu-i deranjeze recepţia.

Gîză, impresionat de surescitarea căpitanului, spuse:

— Semnale asemănătoare am mai înregistrat astăzi... N-am şters benzile!

— Bravo! îl lăudă Viorel după ce termină recepţia. Dar stai să descifrăm întîi semnalele astea!

Mesajul nu fusese transmis de pe insulă şi Viorel se eliberă brusc de o bănuială de parcă s-ar fi lepădat de o piatră de pe inimă. Citi cu glas tare mesajul proaspăt recepţionat:

— ,,Îndreaptă-ţi lanterna spre geamul lui şi vei auzi tot ce vorbesc în cameră. Prudenţa este inutilă pentru că nimeni nu va bănui ce faci. Să fii

departe de punctul care ne interesează, dar suficient de aproape ca să nu-ţi scape nici un cuvînt. Momentul decisiv se apropie!”

— Curioasă radiogramă! spuse Ra şi buzele ei precis conturate tremurară abia perceptibil. Ploaia trimisă de un ultim nor lovi din nou ţiglele acoperişului şi picăturile căzură parcă pe un uriaş xilofon. Cu ce lanternă se pot asculta convorbirile dintr-o cameră şi încă de la mare distanţă?

— Cu o lanternă laser! exclamă Viorel, venindu-i în minte „canalul telefonic Terra-Marte”, despre care-i vorbise mai demult moş Axinte. Vibraţiile geamului sînt aduse cu raza reflectată şi sînt transformate în sunet, adică suprafaţa sticlei joacă rolul unui adevărat microfon!

Ochii mari şi negri ai fetei se măriră încă şi sclipirea unui fulger violaceu se răsfrînse în pupilele ei întunecoase, pline de mirare.

— Spionii tăi, spuse fata, nici măcar nu se sinchisesc să-şi camufleze acţiunile. Dacă ar fi vorba de ceva secret, şi-ar cifra radiogramele...

— Nu, Ra, spionii nu sînt ai ,,mei”, asta în primul rînd ; în al doilea rînd, n-au divulgat nimic ; „lui” poate să însemne oricine din sfertul de milion de locuitori ai oraşului, iar autorul mesajului ca şi corespondentul său rămîn tot atît de necunoscuţi. Ei socotesc pur şi simplu că ar fi imposibil să li se dea de urmă şi nu-şi mai obosesc mintea cu ci-

fruri. Sau poate că urmăresc cu totul altceva şi vor să le dea de lucru celor care le-ar prinde firul...

— Căpitane, intră în vorbă Gîză, care pînă atunci fusese numai ochi şi urechi, să asculţi şi benzile mele...

— Desigur! îi răspunse Viorel şi se uită la Stejara, care păru foarte îngîndurată.

— Desigur... spuse şi ea, preocupată, şi detectivul-şef observă schimbarea de pe chipul noii sale prietene.

— Nu-i aşa că te gîndeşti la spioni?

Fata dădu afirmativ din cap şi Viorel se bucură. „Vom primi forţe proaspete dacă şi Ra ni se alătură. Şase minţi la un loc vor judeca mai profund.” Se apucă de derulat benzile de magnetofon. Gîză aştepta cu nerăbdare. Afară vîntul încetase complet şi stropii rătăciţi din cine ştie care nor întârziat punctau sunător acoperişul. Fantomas îşi reveni din somnolenţă, zbură pe masa de lucru a căpitanului şi cîrîi încetişor, alintîndu-se ca un motan.

— Lasă-ne acum, Fantomică, îi spuse dresorul. Avem de rezolvat probleme importante... Adu-i, Gîză, nişte carne!

Băieţelul nu se urni din loc.

— Descifrarea benzilor va mai dura, fii liniştit!

Gîză plecă, în sfîrşit.

— Telefonul cu laser ne-ar interesa pe toţi, mărturisi Ra şi glasul ei plăcut vibra. L-am putea construi?

184

— Cred că da... În orice caz, moş Axinte ne-ar putea ajuta, renunţă el la numele conspirativ. E savant!

— Moş Axinte? Profesorul?

— Îl ştii?

— Cum să nu! El ne-a predat astronautica la Casa pionierilor.

— Astronautica? se cruci Viorel. Nu ştiam că-i şi astronom! Se gîndi o clipă. Nu v-a vorbit niciodată despre lasere? Nici despre tehnologia cosmică?

— Nu.

,,Înseamnă că cercetările lui sînt cu adevărat secrete şi eu mi-am dat drumul la gură fără să-1 fi consultat întîi!" se dojeni băiatul. Ocoli discuţia despre lasere.

— Să vedem ce surprize ne oferă benzile lui Gîză...

Munciră amîndoi serios pentru că unele semnale erau suprapuse, altele neclare, înregistrate la o tonalitate prea joasă. Reuşiră totuşi să înţeleagă o frază.

— Foarte, foarte curioasă! spuse Stejara şi reciti textul: „Vei alege un cablu mai subţire decît un milimetru de care vei atîrna întreaga greutate de-o tonă, cît cîntăreşte comoara î"

— Hm... un fir să reziste la o asemenea greutate! Acele de safir au o rezistenţă de două tone pe milimetrul pătrat, dar...

185

— Borul! exclamă ea. Un fir de bor poate rezista. Borul se foloseşte în tehnica rachetelor cosmice!

— Dar cine a auzit de o „comoară" de-o tonă!? întrebă Viorel. Vezi, aici, ca şi în primele radiograme, apar lucruri care, la prima citire, par incredibile. Asta-mi dă certitudinea că-i unul şi acelaşi post de emisie, pe care l-am prins de atîtea ori!

Ra îl privi şi Viorel văzu în ochii ei, care îl aprobau, că enigma radiogramelor începuse să-i deştepte pasiunea.

În clipa aceea se reîntoarse Gîză.

— Ce-a ieşit, căpitane? se interesă el.

— Un mesaj.

— Important?

— Foarte important!

— Ai auzit, Fantomas? se lăudă băieţelul, radios. Hai să-ţi dau halealâ!...

— Dar apoi rămîi pe recepţie! îi atrase atenţia Viorel şi-o rugă pe Stejara să-1 urmeze.

Coborîră treptele podului pînă la jumătate. De pe planşeul de curbură se deschidea o uşă de culoarea zidului.

— Vreau să-ţi arăt ceva..

Intrară într-un alt pod, lung şi răsucit, ce urmărea linia pereţilor exteriori. O duzină de vrăbiuţe piuiră, speriate, şi ţîşniră afară prin răsuflători. Lăsară în urma lor un praf auriu şi fire rupte

186

de păianjeni, plutind vraişte. Copiii trecură pe după un zid din care Viorel scoase mai multe cărămizi ; în spaţiul întunecos al podului năvăli lumina solară, puternică, albă şi tăioasă ca o lamă de brici. Afară se înseninase şi mirosea a frunze umede. Băiatul lărgi spărtura...

— Tiii! făcu Stejara mirată ca un copil.

Pătrunseră într-o încăpere nu prea mare, rămasă întîmplător între pod şi streaşină care cobora brusc, sau poate fusese construită anume pentru sprijinirea acoperişului. Fata privi în jur şi descoperi un atelier, cel mai secret atelier dintre toate atelierele. Uimirea-i lăsă pe chip un desen fermecător.

— Aici lucrez eu...

— Da?

— Dar nu spui nimănui!

— Nimănui. Ce lucrezi?

— Fac invenţii...

— Invenţii?!

Sprâncenele ei subţiri rămaseră o secundă, poate mai mult, suspendate ca două mari semne de întrebare.

— Da, invenţii!

Ea îşi feri cu un gest maşinal părul tuns băieţeşte.»

— Ce fel de invenţii?

— Îţi spun... dacă-mi răspunzi la cîteva întrebări.

187

— Îţi răspund la toate întrebările! rîse ea, surprinsă că Viorel îşi închipuia că-i mai tăinuia ceva.

Un porumbel se opri pe marginea iluminatorului, îi privi discret şi-şi luă repede zborul, bătînd din aripă.

— Întîi şi întîi o să fac o pilă electrică mai puternică şi mai mică decît cea inventată de Nicolo. Da! Voi condensa plăcile prin efectul lumino-hidraulic. Ai auzit de acest efect? În cazul trecerii unei raze laser prin lichide se creează unde de şoc, cu presiuni foarte mari, capabile chiar să provoace suduri sub apă! Numai că eu voi folosi lasere slabe, doar atît cît să-mi preseze plăcile... Ştii...

— Te ascult, căpitane Viorel... şopti Ra şi în glasul ei desluşi un anume respect. Gîndi: „Mă ascultă pe mine, numai pe mine, cea mai frumoasă fetiţă din lume! Ah, de-aş avea o idee, o idee cu adevărat mare... să-mi spună fără şovăire că-s un geniu tehnic!”

— Poate voi reuşi să construiesc şi o bicicletă electrică.

— Electrică?

— Da! Arcocicleta e tot invenţia mea...

— Arcocicleta?

— Adică bicicleta cu arc. Aceasta este... şi-i arătă roţile şi piesele care aşteptau doar să fie montate. Va fi rabatabilă şi va încăpea într-o mică husă, ca un sac de piaţă. Cînd te răzbeşte oboseala, în oraş, sau vrei să faci o plimbare mai lungă.

188

scoţi piesele, le asamblezi în cinci minute şi ai mijlocul de transport la dispoziţie...

Stejara ofta, oftă pentru prima dată, cu toată admiraţia:

— Ştii că-i nostimă invenţia ta! Mi-aş dori o arcocicletă...

— Aşa mi-a spus şi moş Axinte! „Ştii că şi eu aş umbla cu un asemenea vehicul?!” Îţi place ideea?

— Îmi place!

— Mult?

— Mult.

— Atunci..., atunci... asta o să fie a ta!

— Şi tu?

— O să-mi fac alta. Şi dealtfel va fi produsă în serie, la întreprinderea „Steaua”', dar nu ştiu de ce numai la iarnă!

— Păi iarna se face căruţa şi vara sania!

Rîseră. Soarele îşi redobîndi tăria şi trimise înăuntru un fascicul fierbinte în care pulberea fină a prafului pluti ca firicelele de aur în apa limpede a unui şteamp.

— Dacă-mi reuşeşte pila electrică, mai spuse Viorel, voi dubla arcul cu un motoraş astfel ca la deal să poţi urca fără probleme... Apoi... voi termina puşca de tir cu laser...

— O puşcă de omorît?

Viorel zîmbi, întocmai ca moş Axinte cînd îl întrebase ce este laserul.

189

— O puşcă de tir. Un sport frumos... Raza luminoasă atinge ţinta şi punctează locul atins. Cartuşele sînt scumpe şi pot provoca, în timpul antrenamentelor, accidente, pe cînd raza laser va fi total inofensivă pentru om. Pe locul pastilelor explozive, implantate în panoul ţintei, mai pot fi lipite mici celule fotoelectrice care să semnalizeze electronic tragerea corectă...

— Inteligentă invenţie! exclamă fata, şi căută un cuvînt deosebit: Eşti un... un...

— Geniu tehnic? întrebă el, emoţionat.

— Daaa!

Viorel îşi simţi inima bătînd. Timpul o zbughi din loc şi galopă ca Vulpe sau zbură ca Fantomas, în marile sale zboruri de plăcere. Nici nu observară scurgerea lui. Vorbiră despre invenţii, despre tehnica viitorului şi despre cosmosul fără sfirşit.

— Parcă voiai să-mi pui nişte întrebări? îşi aminti Stejara.

— Ţi le-am şi pus... despre cosmos, minţi băiatul, căci socoti penibil s-o mai descoase, ca un detectiv oarecare, de mîna a şaptea.

— Bănuiesc ce voiai să ştii, spuse fata, nedînd importanţă micii sale minciuni. Te-a intrigat aparatul de memorare construit de noi şi mai ales textul găsit în el, la prima voastră vizită pe insulă... Băiatul roşi. Delicată, Ra nu-1 privi ; explică, urmărind un fluture cu aripi diafane: Amprentele ne interesau din motive pur ştiinţifice... Faptul că

190

desenul lor diferă după sex a permis arheologilor să stabilească un amănunt şi anume că, în vechime, de olărit, se ocupau- femeile.

— Interesant! murmură băiatul.

— Ori noi, dacă vom zbura în Ganimede, unul din sateliţii lui Jupiter, care se presupune că ar avea atmosferă şi condiţii asemănătoare pământului, poate va trebui să determinăm şi fazele de evoluţie a culturii locuitorilor săi. Şi argintul ne interesează în aceleaşi scopuri, ştiinţifice, şi nu pentru antene, chit că ideea cu zmeul e minunată.

Viorel fu nespus de şocat.

— Ţi-a spus ceva Dan?

— Nu, rîse Stejara. Cînd ne-aţi întrebat dacă avem şi zmee, am cuplat imediat...

— Jur că ai fi bună de spioană!

— Mata Hari? rîse ea drăgălaş şi gropiţele din obraji dădură chipului ei frumos şi mai mult farmec. Nu mă văd spioană!

— Dar detectiv?

— Poate...

Jos, în curte, se auzi glasul lui Dan:

— Vioreeel!

— Vin acum!... spuse el simplu, deşi-1 ardea pe limbă să-i strige: „Îţi iese măseaua de minte?!”

Capitolul XVI

...Mata Hari numai spioană adevărată n-a fost, darmite a... secolului?!

MOŞ AXINTE

Viorel şi aghiotantul său Dan se înfăţişară de cu bună dimineaţă înaintea profesorului Axinte ; aduceau veşti dintre cele mai interesante. Întîi, că transmisiile continuau şi pe furtună ; apoi, că prinseseră noi radiograme, şi mai enigmatice, mai încurcate şi totodată mai clare ca oricînd. Pe urmă... ei da! asta era o veste senzaţională: deveniseră membri în toată legea ai echipajului Rachetei albe.

— M... da!... mormăi moşul, în timp ce-şi încărca în „limuzină" ultimele ustensile pescăreşti, pregătindu-se, probabil, pentru o ieşire mai lungă.

— Ce spui, nene? voi Dan să-i cunoască părerea.

— Mda... făcu iar profesorul şi-i privi mirat pe sub sprîncenele lui albe. Nu vă urcaţi? Păru un ordin.

Băieţii se supuseră.

— Şi, tu, Napoleon! se uită la dulăul care-şi mişcă puţina coadă pe care o avea şi-şi scutură,

satisfăcut, urechile clăpăuge. Mergem la prins ştiuci!

— La prins ştiuci?!

— Da. Lacul e aproape...

Şi, după ce „Fordul" se angaja în viteză pe şosea, le spuse:

— Detectivilor! Se pare că radiogramele... sînt cifrate şi va trebui să puneţi un accent mai mare pe transcrierea lor în clar. Pe scurt, va trebui să le dăm de capăt. Tăcu. Schimbă viteza şi apăsă acceleratorul. Acul vitezometrului atinse cifra 100. Panglica de asfalt zbura pe sub roţile „limuzinei", în dreapta şi în stînga lor se secera grîul ; combine mari, puternice, înghiţeau lanurile. Rezultatul examenului vostru de la Racheta albă mă bucură, mai spuse moşul, la care Dan sări triumfător:

— I-am dat gata, nene Axinte!

„Tu i-ai dat gata?" voi să-1 întrebe Viorel, dar îl lăsă pe bondoc să se înfoaie.

— După cîte am înţeles, reveni detectivul-şef la problemele contraspionajului, zmeul rămîne un mijloc de emitere... peste graniţă?

— Se pare, spuse profesorul. Cu aceleaşi staţii, folosite în mod obişnuit la distanţe mici. Cînd i-am avertizat pe cei de la Inspectoratul de interne despre posibilitatea ridicării unui zmeu la patru sute de metri şi folosirea lui ca port-antenă, au zîmbit. Mi-au spus: „O ipoteză pe care ar cumpăra-o orice autor de romane poliţiste!" Ba mai

mult, un tinerel a vorbit pe şleau: „Noi vă ştim un om foarte serios... Astea-s copilării!"

— Copilării? Aşa a spus?

— Aşa!

Lanurile de grîu şi combinele rămaseră în urmă. Şoseaua tăia cîmpuri verzi de porumb şi de sfeclă de zahăr, de floarea-soarelui şi de cînepă. Dulăul privi absent prin geamul maşinii, neclintit ca o statuie de abanos şi, fără motiv, hămăi. Bătrînul îl domoli:

— Taci, serenisime!

— Acum sîntem şase detectivi, explică Viorel, şi dacă-1 punem la socoteală şi pe Gîză, şapte...

Bătrînul vira elegant, de parcă n-ar fi avut în mînă un volan de automobil, ci timona unei nave.

— Numai să fie de încredere...

— I-am verificat, îl asigură „căpitanul". Stejara ar fi bună şi de... spioana secolului!

— Mata Hari? Moşneagul îşi scutură barba albă şi aruncă băiatului o privire fugară prin oglinda retrovizoare. Numai că Mata Hari, dacă vreţi voi să ştiţi, n-a fost „spioana secolului" şi se pare că nici spioana de rînd.

— Cuuum?! făcură amîndoi „detectivii".

— N-a fost spi-oa-nă, sublinie moşneagul şi claxona lung nişte răţuşte cărora le venise cheful să traverseze tocmai atunci şoseaua. încetini mult viteza. Eu am cunoscut-o...

194

— Aţi cunoscut-o?! se săltară băieţii de pe locurile lor.

— Da...

Surise unui gînd şi tăcu. Maşina depăşi o căruţă trasă de doi boi leneşi, scoşi parcă dintr-o pînză de Grigorescu.

— Eram la Paris... Tînăr... N-aveam nici barbă, nici mustăţi şi treceam drept un băiat frumuşel... Tăcu.

— Povesteşte-ne, nene Axinte!

— Mergeam adesea în localurile unde dansa ea... Era fascinantă... Într-o seară şi-a luxat piciorul şi m-am oferit s-o duc la un medic care stătea prin apropiere. Aşa ne-am împrietenit...

— Aţi fost chiar prieteni? Grozav! exclamară iar cei doi detectivi şi Napoleon latră supărat de gălăgia lor.

— Nu pot să spun că am fost prieteni-prieteni, căci ea, pe vremea aceea, era înconjurată de zeci de admiratori, dar ne vedeam des şi, în pauzele spectacolelor, mai schimbam cîte-o vorbă. Ceea ce mi-a mărturisit însăşi Mata Hari, într-o clipă de sinceritate... Tăcu iar. Vira prudent pe lîngă un biciclist, ca să nu-1 sperie, luînd mult volanul la stînga şi, după ce-1 depăşi, îl avertiză cu degetul: ,.Ţine-te în şa!" Şi către băieţi: Unde am rămas? Aha...

Copiii îşi ţinură răsuflarea. Doar Napoleon îşi clămpăni urechile, plictisit.

195

— Voiam să spun că mărturisirile ei m-au impresionat...

— Ce mărturisiri?

— Că Mata Hari, în malaieză, înseamnă „Ochiul dimineţii", nume pe

care i 1-a dat un şmecher, Guimet, şi nicidecum preoţii brahmani în templul lui Siva unde, chipurile, s-ar fi născut... Biografia ei „oficială” era scornită în întregime. De fapt, ea se numea Margaretha Geertruida Zelle şi era din orăşelul olandez Leeuwarden... Bătrînul se aplecă peste volan, atent la drum ; continuă: Rămasă fără părinţi, se căsătoreşte la nici optsprezece ani cu un ofiţer din armata colonială, un oarecare Rudolf, cu care pleacă în Sumatra. Rudolf era însă un om rău şi, după cîţiva ani, se despart. Revine în „ţara canalelor”, dar viaţa de provincie îi displace. Se hotărăşte să plece în Franţa şi aici devine călăreaţă la celebrul circ Moliere...

— Călăreaţă? tresări Viorel cu gîndul la Stejara.

— E sfătuită însă să se dedice scenei. Şi, amintindu-şi de dansurile orientale pe care le văzuse de atîtea ori, îşi încearcă norocul. Era fermecătoare şi succesul i-a surîs de la început. Ziarele o elogiau. întreg Parisul era la picioarele ei. Compozitorul Massenet a scris chiar că-i o „mare stea”, iar Puccini a spus că Franţa n-a mai cunoscut o asemenea artistă. La spectacolele ei veneau miniştri, generali, ambasadori, prinţi...

196

— Fiuuu! făcură copiii.

— Cele mai bune teatre din Madrid, Berlin, Viena o invită să joace şi peste tot e primită triumfal. Joacă două stagiuni complete la Scala din Milano, apoi apare pe scenele din Palermo, muncind mult şi perfecţionîndu-şi permanent arta. Iată însă că intervine războiul...

— Care război? întrebă Viorel.

— Primul război mondial.

— Şi devine spioană? fu curios Dan.

— Aş! O mulţime de „personalităţi” ale spionajului internaţional îi propun direct colaborarea. Ea, născută parcă pentru şotii, îi acceptă pe toţi, amuzîndu-se grozav. Nici idee n-avea de spionaj, dar vestea de mare spioană i se dusese... Cineva-i propune să devină agent francez. Din amuzament, încercă să intre în „rol”. Pleacă în Olanda.

Maşina frînă uşor şi intră pe un drum de ţară bătucit şi plin de hopuri.

— Şi? îl iscodi Viorel.

— Şi?! făcu şi Dan, curios.

— Şi ce s-a întîmplat cu ea?

— De ce taci, nene Axinte?

„Fordul” hurui, săltînd peste gropi.

— Ce drum! mormăi bătrînul preocupat.

— Şi? nu se lăsară copiii...

— Şi-a fost arestată de francezi!

— De francezi?

— Paradoxal, dar francezii au arestat-o şi tot ei au condamnat-o la moarte, prin împuşcare, pe

197

simpla declaraţie a procurorului că este „cea mai mare spioană a secolului”. Fără nici o probă.

— De necrezut!

— Pare de necrezut, dar, cînd s-a întors în Franţa, a fost bănuită de spionaj pentru Germania. Abia recent s-a descoperit că Mata Hari numai spioană adevărată n-a fost, darmite a... secolului?!

— Formidabilă poveste! oftă Viorel.

— Vedeţi... îşi întări vocea bătrînul, căutînd o tonalitate ceva mai gravă, v-am spus toate acestea ca să fiţi cît se poate de atenţi în cercetările voastre. Filtraţi, filtraţi mereu bănuielile să nu vă pomeniţi că... scalpaţi lumea pe de gratis. Zîmbi în barbă şi trase cu coada ochiului la Viorel care-şi muşca buza. Spionii de azi sînt de o sută de ori mai dibaci ca Mata Hari şi nu se lasă prea lesne prinşi.

— Îi vom prinde! îl asigură detectivul-şef. Tot echipajul Rachetei albe ne ajută. Stejara a şi intuit cîteva posibilităţi de descifrare a radiogramelor.

— Stejara? Aha... e foarte isteaţă!

— Isteaţă? se săltă Viorel de la locul lui. E formidabilă, e fantastică, e... nemaipomenită!...

— E şi frumoasă! adăugă bondocul.

— Frumoasă? se mai aprinse încă Viorel cum rar i se întîmpla. E... fascinantă! găsi el cuvîntul potrivit, pentru că Mata Hari nu putea fi mai presus decît Stejara.

198

Zăriră lacul, sclipind metalic printre trestii. Bărci pescăreşti alunecau pe lîngă maluri, iar în larg, purtaţi de adierile vîntului, rătăceau plauri albăstrii, ca nişte banchize.

Moş Axinte trase „limuzina” la umbră.

— Pregătiţi barca, băieţi! le spuse el şi copiii se mirară:

— Care barcă?

— Voi n-aţi mai fost pe Lacul ştiucilor? La cel mai adînc şi mai minunat lac dintre cele 2300 de lacuri cîte există în România?! Uitaţi-vă acolo... se vede debarcaderul. Ambarcaţiunea „Profesor Axinte” aşteaptă doar să ridice ancora.

— Uraaa! strigară băieţii, fericiţi, şi alergară spre „nava” alb-albastră, elegantă, singura care mai era legată la chei. Nici nu visaseră că se vor plimba cu o barcă mare şi modernă pe imensitatea feerică a „celui mai minunat lac dintre cele 2300 de lacuri” româneşti.

Napoleon îi urmă în salturi şi-i întrecu. Ajunse primul la mal şi latră vesel. Ambarcaţiunea era închisă, iar pe mica punte, săltată de-un metru deasupra apei, tronau fel de fel de rădăcini şi crengi curioase, contorsionate, din care cineva, probabil stăpînul bărcii, cioplise figuri omeneşti, păsări şi animale ciudate. Dulăul scheună ca şi cum s-ar fi cerut înăuntru.

— Pare-se că-i ştie rostul... spuse Viorel.

199

— Hai, Napoleon, arată-ne cum se intră în cala vaporaşului! îl îndemnă Dan.

Dulăul apucă în colţi o clanţă pe care nici n-o observaseră pînă

atunci. Uşiţa se deschise ca smulsă de-un resort.

— Teribil! făcură ei uimiţi deopotrivă de inteligenţa cîinelui, cît şi de tehnica profesorului.

— Ei, putem pleca? sosi şi moşneagul cu toate ustensilele pescăreşti. Sus, mateloţilor! zîmbi el de încîntarea care se citea în ochii băieţilor.

— Nu cumva are şi motor? se minună Viorel, măsurînd silueta suplă a bărcii.

— Cu motorul, aici, sperii peştii, răspunse bătrînul şi urcă sprinten.

— Păi... nu văd nici vîsle!

— O, nu! Nu-i cu vîsle! Jos, în cabină, o să descoperiţi un mijloc mai comod de locomoţie. L-am conceput într-o noapte, pe front. De pus însă în practică, abia acum l-am pus...

Coborîră toţi trei. Napoleon rămase afară pe punte. „Cala” era mai spaţioasă decît s-ar fi putut bănui pe dinafară. Pereţii erau ornaţi cu cioplituri în lemn şi salbe de scoici şi solzi de peşte. Era o adevărată casă pe apă în care, la nevoie, s-ar fi putut înnopta. Bătrînul apăsă butonul unui aparat de radio montat la bord şi răsună o melodie lină, ca o apă limpede, picurînd într-o fîntînă adîncă.

200

— Roata aceasta masivă de fontă, arătă profesorul o volantă, asigură deplasarea bărcii în orice direcţie şi cu o viteză respectabilă. Are o forţă de inerţie mare şi n-ai nevoie de nu ştiu ce efort ca s-o învîrţi.

— O tijă iese în apă şi învîrte o elice? intui Viorel mecanismul.

— Întocmai! confirmă bătrînul şi—1 lăsă la comandă. Să te vedem..., căpitane, cum navighezi!?

— Ridică ancora, Dane! comandă Viorel.

— 'Ţeles, căpitane! rosti bondocul supus, dar ochiul lui verzui bătu în cafeniu ; se vedea cît colo că-1 invidia.

— Dane, îi spuse moşneagul, pescadorul nostru are nevoie şi de-un căpitan de rangul doi...

Acesta murmură, nevenindu-i să creadă:

— Voi fi chiar căpitan?

— Chiar!

Nu mai auzi de „rangul doi” ; cuvîntul „căpitan” îl zăpăci într-atît că dintr-o sucitură doborî jumătate din ornamentele de pe pereţi. Viorel rîse:

— Dar nu-i nevoie să scufunzi vasul!

Dan era în al nouălea cer şi nu-i mai luă în seamă gluma care, în alte împrejurări, l-ar fi făcut să transpire.

— Ieşim în larg, apoi acostăm între trestiile de lîngă malul opus, spuse moşneagul, după ce ridicară ancora şi Viorel învîrti roata-motor. Apa gîlgîi şi încet-încet barca porni spre larg.

201

— Merge! exclamă el, scrutînd, prin geam, depărtările albastre, în care soarele spărgea, cu sclipiri vii, mii de raze care lui i se părură

nişte splendide fascicule laser.

Bătrînul ieşi pe puntea vasului să pregătească cele necesare pescuitului.

— S-avem noi pe Someş nava asta!

— Am face din ea o bază nautică de contraspionaj!

— Crezi c-am putea construi aşa ceva?

— Am putea... Şi dacă i-am face un motor cu laser... am naviga contra curentului fără teamă!

— ...Motor cu laser? Există aşa ceva?

— O să existe, dacă-1 facem!

— Noi?

— Noi! se avîntă Viorel. N-ai auzit de efectul lumino-hidraulic? Cînd o rază laser pătrunde în apă, se creează presiuni teribile. Un piston plin cu apă...

— Da' ştiu că ai idei, căpitane! strigă Dan, entuziast.

— Barca pătrunse pe un culoar de trestii şi în curînd acostă la ţărm. Ieşiră pe punte. Afară sufla un vînt molatic, şuşotind printre trestiile de argint. Mirosea tare a mîl, a plaur şi, de undeva, de pe dealurile din împrejurimi, cobora, ca un fum subţire şi nevăzut, aroma fîneţelor.

— Nene Axinte!..., vorbi Dan, ne-am hotărît să facem o barcă pentru Someş. Va fi echipată cu un motor...

202

— Cu laser! interveni Viorel. Acum ne-a picat fisa!

Folosise pluralul şi bondocul îşi şterse cu palma ceafa ; îi aruncă o privire recunoscătoare şi Viorel continuă:

— Pe baza efectului lumino-hidraulic. Adică tensiunile create într-un tub vor putea mişca un piston...

— Ar fi o noutate! păru cît se poate de mulţumit profesorul. Sînteţi nişte inventatori norocoşi!

Dan privi barba uriaşă a profesorului şi oftă. ,,E plăcut să fii inventator! Naiba ştie de unde scoate Viorel atîtea idei!”

— Cu perechea arcocicletei ce se aude? se interesă moşneagul, lansînd cu mişcări precise undiţele.

— E aproape gata.

— Ei. atunci puteţi veni după cealaltă şi să le folosiţi sănătoşi...

— Ham! făcu Napoleon pe neaşteptate încît Dan fu cît p-aci să cadă în apă.

— Wau-wau! îl îngînă Viorel, care învăţase lecţia, şi dulăul tăcu.

Moşul luă însă apărarea dulăului:

— Lasă-1, căpitane Viorel, că-şi face datoria....El urmăreşte cu o răbdare mai mare ca a mea pluta şi cînd trage peştele mă anunţă. Scoase undiţa şi băieţii văzură în cîrlig un crap serios. Napoleon se linse pe bot şi-şi legănă coada puţină.

203

Aşteptă însă cuviincios pînă ce pescarul îi dădu partea: capul şi măruntaiele.

— Frigem peştii? întrebă Dan, simţind că-1 prinde foamea.

— Stai să fie „peşti”, îi tăie pofta Viorel. Deocamdată n-avem decît unul.

— Uite-1 şi pe al doilea! strigă bucuros pescarul, scoţînd o caracudă. Care vrea să fie azi bucătar-şef?

— Eu! se oferi Dan.

— Găseşti în cală o lampă cu spirt...

— S-a făcut!

Dan, neaşteptat de vesel, dispăru cu peştii şi bătrînul se uită la Viorel.

— Chestia cu motorul de barcă... e invenţia ta?

— Da!

— Las-o baltă!

— De ce?

Moşul nu-i răspunse, că ieşi Dan să-i ceară chibrituri. Cîinele hămăi iar, scurt, şi profesorul smuci băţul ; peştele era agăţat. Napoleon îşi primi partea pe loc. Restul ajunse în tigaia bucătarului-şef. Viorel gîndi: „Mă mir cum de n-am inventat pînă acum şi o tigaie cu laser! Hm... poate că nu ţine figura cu motorul...”

— Ştiuci nu se prind? îşi făcu el uitată întrebarea.

— Se prind, dar la blincher, îi spuse moşul şi-i arătă o bucăţică de metal lucitor, atîrnat de un cîrlig de rezervă.

— Ştiucile sar după asta?

— Sar după tot ce luceşte ; nu se prea uită ce înghit, ca rechinii! rîse moşneagul.

„Dacă prin aţă aş trage două fire foarte subţiri, de argint sau de cupru, cugetă Viorel, în locul blincherului s-ar putea monta un beculeţ care ar da o lumină şi mai sclipitoare.” Îl mîncă limba să-şi expună ideea, dar tăcu. „O voi experimenta întîi...”

Mirosea a peşte prăjit, a trestii şi a baltă ; vîntul cobora de pe dealurile din apropiere arome neştiute. Departe, pe un plaur, măcăia o raţă sălbatică. Lîngă ei, Napoleon spiona plutele:

— Ham! făcu iar şi bătrînul rîse în barbă:

— Mi-aţi adus noroc, băieţi!

Capitolul XVII

— Fluturele are 12.000 de ochi, iar libelula... peste 25.000!
MOŞ AXINTE

Pescuiră o ştiucă, o ştiucă adevărată, şi moş Axinte se miră:

— Nu ştiu ce au astăzi peştii! Se reped la cîrligul gol, cu grămada, de parcă singura lor plăcere ar fi să-noate în tigaia lui Dan.

Vi orei rîse.

— Înghit cîrligul gol? Vor fi avînd... orbul găinilor!

— Au! Cu siguranţă că au! făcu bătrînul, răsuflînd repede, pentru că tocmai atunci sări o altă ştiucă, asemeni unui fulger alb, tăios. S-a şi agăţat! Fără blincher!

— Tiii! De-1 aduceam pe Fantomas i-ar fi strigat: „Prostule!" Şi continuă, mai mult pentru sine, oarecum înciudat: E un peşte prost, se vede pe el... cască gura ca un bleg. Bleg şi gata!

Dan scoase capul afară şi întrebă, cu aerul său distrat:

— De ce-s bleg?

— Ştiu eu? ridică Viorel din umeri şi-1 văzu pe bătrîn clipind complice din ochi. Dan vrea să afle de ce-i bleg...

— Lasă, lasă!... se supără bondocul, dar Viorel nu se lăsă:

— Cum îl putem ajuta?

Moş Axinte nu apucă să răspundă, că Napoleon latră puternic, chiar în clipa în care cîrligul atinse faţa apei ; luciră în soare doi peştişori, agăţaţi unul lîngă altul, bot în bot.

— Sînt, pur şi simplu, proşti! recunoscu şi bătrînul şi-i aruncă înapoi, în lac.

Dan se retrase, dumirit, în cală ; dealtfel mirosea deja a ars.

— Nu înţeleg ce-i orbeşte: lumina soarelui sau foamea? pufni Viorel, intrigat. E oare posibil să nu vadă că-i un banal cîrlig, fără nimic altceva?!

— La ora asta sar după tot ce mişcă, întocmai ca broaştele, hohoti moşneagul, amuzat, şi potrivi undiţa pentru peşti mari, de adîncime.

— Curios...

— Ce te miră? Ochii lor, ca şi ai altor animale, n-au capacitatea de-a desluşi clar, instantaneu, un contur, o formă... Păianjenul, despre care se spune c-ar fi un fel de Argus *, nu poate recunoaşte musca nici măcar de la trei centimetri. Nu vorbesc de furnici, care trec adesea pe lîngă larvele

1 Personaj mitologic, monstru cu o sută de ochi.

căutate de ele, de parcă ar avea ochelari de cal! Şi o furnică are

cinci sute de ochi!

— Cîţi? îşi scutură Viorel capul, convins că vîntul care tiuia în păpuriş îl asurzise într-atît că-i scăpase cifra.

— Cinci sute, repetă profesorul. Fluturele are şi mai mulţi, 12.000, iar libelula... peste 25.000 de ochi! Şi tot nu văd ca lumea. Un fluture prinzi uşor cu şapca, iar o libelulă poate fi prinsă întinzînd încetişor mîna.

— Mda... rosti Viorel, încurcat, şi tăcu. Tăcu îndelung. Jos, în cală, sfîrîiau peştii. Departe, la debarcader, cînta cineva dintr-o muzicuţă de gură. Alături, Napoleon îşi mişca puţina coadă, plictisit că pluta stătea pe apă liniştită.

— Numai noi, oamenii, ne putem adapta vederea la orice distanţă, la orice lumină, reluă bătrînul discuţia. „Orbul găinilor", dacă vrei tu să ştii, nu-i o glumă. Practic, pe întuneric, găinile-s chioare, după cum bufniţele, ziua, nu văd nimic. îşi ridică fruntea şi-1 privi pe băiat. Numai ochii omului au minunata facultate de-a distinge, clar şi rapid, imagini mai apropiate sau mai depărtate, de-a se acomoda la întuneric, crepuscul, umbră, penumbră, la toată scara intensităţilor de lumină! Ochiul omului e...

„Fascinant!" voi să spună băiatul, cu gîndul la Stejara, la ochii ei mari şi negri, ca două pete de cer nocturn. Exclamă:

— E opera cea mai perfectă a naturii!

— Aş, de unde?! păru să se supere bătrînul. Se aşează turceşte, să-şi păzească undiţa. Peştii de adîncime nu se grăbeau să tragă. Nici pomeneală, căpitane! Pînă la perfecţiuneee... Prietenul meu Petre Vancea, un mare savant, susţine chiar contrariul ; imperfecţiunile ochiului uman sînt de-a dreptul scandaloase!

Viorel îl privi doar c-un colţ de ochi ; moşneagul nu-şi rîdea de el, încît îndrăzni:

— Ce defecte are? Eu văd. cu ochii mei, bine...

— Crezi? zîmbi în barba lui mare şi albă. Pe lac pluteau cîteva bărci. Le lăsă să se apropie. Se rînduiseră, întîmplător, într-un anumit fel şi bătrînul spuse: Vezi vîslaşii? Ce poartă pe cap?

— Vîslaşii? Care vîslaşi? Viorel se uită, mirat, spre bărcile care se îndreptau spre debarcader, venind dinspre alte zone ale marelui lac. Nu erau foarte departe, dar nu îndrăzni să se pronunţe. îşi încorda privirea şi strigă uluit: Nimic! N-au nici măcar cap! Se îngrozi: sînt oameni fără cap!

Moş Axinte rîse cu poftă. Din cală apăru iar Dan:

— Eu n-am cap? De ce, căpitane?

— Tu ai un cap aşa... cît o baniţă! Ochi n-ai! spuse Viorel. Nu-i poţi vedea nici măcar pe vîslaşi. Dan se uită în largul apei. Îi vezi?

— Îi văd, dar... se zăpăci el, pentru că la rame trăgeau oameni fără capete, ceea ce i se păru com-

plet neverosimil. Imaginea se schimbă repede, odată cu modificarea distanţei, şi vîslaşilor le reapărură capetele ca şi cum

cineva, un hîtru nevăzut, le-ar fi înşurubat la loc, pe umeri. Dan îşi scutură capul mare şi creţ, ca întotdeauna cînd nu intra ceva în el. Să mor eu dacă pricep ce s-a întîmplat! La un moment dat i-am văzut pe toţi decapitaţi.

— Şi eu! spuse Viorel. O iluzie optică? se întoarse el către profesor.

— Nicidecum! rîse moş Axinte, cu aceeaşi poftă, scuturîndu-şi barba enormă. Aparatul nostru... optic e defect! Retina are o porţiune insensibilă la lumină care produce o pată în cîmpul vizual, cu atît mai întinsă cu cît spaţiul observat este mai larg şi mai îndepărtat. Pe cer „pata" asta, pierdută vederii, ocupă o suprafaţă cît unsprezece discuri lunare...

— Fiuuu! făcură copiii, copleşiţi de uimire.

— Ochiul omului seamănă cu un aparat fotografic al cărui obiectiv a fost deranjat din axul lui, cu lentilele defecte, cu...

— Ham-ham! latră brusc Napoleon şi bătrînuî îşi curmă vorba ; vîrful băţului, din fibre de sticlă, se aplecă mult, ca sub o mare povară.

— Trage! Trage, nene! strigă bondocul şi-şi şterse năduşeala de emoţie.

— Mîţa de coadă mai pot trage! spuse bătrînuî cu ciudă. Mi-a rupt aţa şi s-a dus! Cu cîrlig cu tot!

— De, măcar un peşte trebuia să aibă azi mintea-acasă! se bucură Viorel, de parcă peştele „delincvent" răzbunase prostia celorlalţi, din cratiţa lui Dan. Mie mi-e foame!

— Mie nu? făcu bondocul pe grozavul. Stai să-i prăjesc pe toţi... mai spuse şi coborî în cală, deşi era curios să ştie ce-s cu „defectele" ochiului uman.

— Bătrînul tuşi.!

— Pun acuşi un alt cîrlig... Ce ziceam?

— De „lentilele" noastre defecte... Numai că nu prea ne dăm seama că-s defecte, pentru că ceea ce nu reuşim să vedem cu propriul aparat optic, folosi Viorel cuvintele profesorului, noi vedem cu mintea...

— Să ştii că ai dreptate! exclamă bătrînul, uluit şi încîntat totodată că băiatul sesiza un fenomen psihic complicat. Se poate spune că noi vedem şi cu... inteligenţa. Pe raza luminoasă a ochiului, ce explorează lumea, aleargă şi spiritul nostru, viu şi scrutător, care ne corectează permanent, care judecă şi apreciază totul: dacă un punct oarecare e apropiat sau depărtat ; dacă apa-i adîncă sau ba ; dacă suprafaţa lacului ascunde, dincolo de oglinda scînteietoare, o masă lichidă, o pătură de gheaţă sau o mare bucată de sticlă... E vorba de experienţa trăirilor psihice...

— La asta mă gîndeam şi eu.

— Cum crezi că putem desfăşura coala unei cîmpii pînă la orizont? Sau cum crezi că putem

vedea două şine de cale ferată paralele şi nu convergente? Doar ochiul le percepe convergente!

— Convergente?!

— Da! confirmă cît se poate de serios moş Axinte şi continuă: Creierul nostru nu primeşte în mod mecanic informaţiile transmise de ochi, fie ei cei mai frumoşi ochi!...

Băiatul oftă.

— Chiar şi ochii fascinanţi ai unei Mata Hari? întrebă el cu gîndul la minunaţii ochi ai Stejarei.

Moşneagul zîmbi:

— Fascinaţia ochilor ţine de mimică, de mişcarea pleoapelor, a muşchilor feţei. Numai anticii credeau că există un fluid, o substanţă sufletească ce urcă în ochi, producîndu-le acele sticliri care ne încîntă pe toţi...

— Sau care ne sperie! spuse Viorel, văzîndu-1 pe Dan, cu ochii măriţi de groază, apărînd pe punte.

Bondocul abia reuşi să vorbească:

— Jos, în cală, e-un şarpe!

— Un şarpe?! se alarmă Viorel, dar moş Axinte îi linişti pe amîndoi:

— E paşnic, nu vă speriaţi. Ba aş zice că-i foarte paşnic. L-am dresat în primăvară, pe cînd era pui. Cînd vin la pescuit, îmi ţine uneori tovărăşie...

— Halal... tovărăşie! pufni bondocul, galben la faţă. Trebuia să-ţi iei, nene, un crocodil sau un

hipopotam, că erau mai vizibili Nu mă luau prin surprindere...

Viorel, simţindu-şi încă dese bătăile inimii, îi ţinu partea ; glumi:

— Măcar să fi pus o tăbliţă: „Şerpi, caracatiţe şi alţi balauri paşnici. Ţineţi-vă firea!”

Bătrînul rîse ; se scuză:

— Trebuia...

— Sigur că trebuia! bubui Dan, transpirat tot.

— Napoleon! strigă profesorul. Adă-mi-1 pe intrus aici, să-1 cert că mi-a speriat prietenii. Repede!

Dulăul se execută ; sări pe punte şi-1 scoase pe „intrus” din cală. Şarpele se încolăcise pe după gîtul cîinelui, care nu înceta să mîrîie.

— Ai făcut-o lată, tîrîtoareo! Te strecori aşa, ca hoţii... mormăi moş Axinte, supărat nevoie- mare. Produci panică...

Şarpele însă nu ascultă „morala” ; dispăru brusc, îl zăriră o clipă mai tîrziu în apă, înotînd ca un tipar, cu unduiri largi. Băieţii răsuflară uşuraţi şi se pare că şi Napoleon care mai mîrîi o dată, zgomotos, fericit că neplăcutul „colier” nu se mai găsea la gîtul său, ci în lac.

— Bine, nene Axinte, dar tocmai un., hm...te-ai apucat să dresezi? Dacă ne muşca? nu se lăsă Dan, al cărui ochi verzui mai bătea încă într-un cafeniu gălbui.

— Nu mai facem asociaţia de înaltă dresură? se uită profesorul la ei, amuzat. Şarpele, în mitologia românească, e protectorul casei şi al copiilor... mai adăugă, ca pentru sine, şi schimbă vorba: anticii credeau

că substanţa „spirituală”, scursă din ochii unui om rău, poate avea efectul unei substanţe otrăvitoare. Aşa s-a născut credinţa în deochi...

Dan, care crezu că face aluzie la el, îşi trase nasul, ofensat, ca Gîză. Viorel şi profesorul izbucniră în rîs.

— Unde-s peştii ăia prăjiţi? lăsă bătrînul undiţele baltă.

— I-aduc acum! spuse Dan.

— Atunci hai, căpitane, la masă! privi el spre Viorel.

Mîncară afară, pe punte. Un vînt molatic adia dintre trestii. Din loc în loc zburau lişiţe grase, urmate de cohortele puilor. Pe lacul lucind metalic zăcea un soare difuz, învăluit în culori bizare.

— Ar fi bine, Dane, să-ţi pui şalul roşu, sparse Viorel tăcerea.

— Ce şal? De ce? sughiţă bondocul, lingîndu-şi degetele de grăsime. Nu mi-e frig deloc!

— O să-ţi fie cînd o să te deoache Napoleon. Nu vezi cum se uită la tine?

— Se uită la farfuria mea. E o diferenţă! replică Dan, stînjenit, şi-1 iscodi pe bătrîn: Animalele văd în culori?

— Unele... da, zîmbi moşneagul.

— Dar e adevărat că noi, oamenii, nu sesizăm toţi culorile?

— E-adevărat. Norocul e că eu le sesizez. Altminteri mă vedeam silit să-mi angajez nu numai detectivi particulari, ci şi şoferi particulari ; minimum trei: unul pentru dimineaţa, altul pentru după-amiaza şi încă unul pentru nopţile cînd sînt chemat... Tăcu, parcă muşcîndu-şi limba, apoi adăugă rîzînd: Şoferii-s pisălogi şi indiscreţi!

„Indiscreţi? se întrebă Viorel. Ce nevoie are el de... discreţie? Şi pe urmă cine-1 cheamă noaptea şi unde?” Nu voi să-şi trădeze neliniştea. Spuse, ca şi cum nici nu l-ar fi auzit pe bătrîn:

— Trebuie să fie groaznic să vezi totul în alb-negru!

— Groaznic? Nu mi se pare. Orbirea-i groaznică!... Dar poate că nici asta nu e! Un băiat de la Cluj, orb, surd şi mut, a învăţat carte ; mai mult, a studiat la universitate şi-a devenit profesor, cunoscutul profesor Vasile Adamescu. Daltonismul nu-i nici măcar o boală, e o stare neplăcută pentru unii, că nu pot şofa, pilota avioane, conduce trenuri... Nu pot deveni pictori...

— Şi nici poeţi! spuse Dan pentru care culorile apusului, verdele trestiilor, albastrul întunecat al apei pe care se legăna mica lor navă albă înseninau poezie, în primul rînd poezie. Care poet a devenit

mare fără să fi descris un apus sau un răsărit de soare?!

— Homer! replică scurt bătrînul, la care bondocul rămase perplex.

— Ho-Homer? se bîlbîi Dan, cît pe ce să înghită un peşte cu oase cu tot.

— Homer? întrebă şi Viorel, mirat.

— Da! în poemele homerice nu veţi găsi nici un termen, nici un cuvînt care să indice culori, ci doar intensităţi luminoase diferite: sclipitor, strălucitor, alb, negru, gri... care nu sînt culori! S-a crezut că

în vremea ceea nu apăruseră încă la om sensibilităţile de percepere a culorii, cu atît mai mult cu cît şi alţi scriitori celebri, ca anticul Xenofon, de pildă, vorbeau despre curcubeu ca despre un „nor purpuriu şi negricios”.

— Curcubeul? Negricios?! se cruci Dan, iar Viorel hohoti:

— Numai negricios nu e!

Bătrînul sorbi cu privirea o clipă împrejurimile scăldate în lumile unui soare tîrziu, apoi urmă:

— Probabil că, la începuturile hominizării sale omul n-a perceput culorile, dar Homer şi Xenofon au fost, sigur, daltonişti! La ora respectivă existau pictori vestiţi... Făcu o pauză şi spuse îngîndurat: Eu cred că omul a învăţat foarte de mult să distingă nuanţele, culorile...

— A învăţat?

— Da, căpitane! Omul a învăţat să... vadă. Se pare că vederea în culori e o cucerire exclusivă a inteligenţei umane, că omul a forţat, pur şi simplu, mîna naturii şi s-a autodotat... aş zice, cu un element de lux. Prin culoare, omul a reuşit să descopere complexitatea universului său şi să vadă lumea printr-un nou unghi, cel estetic, care 1-a făcut mai bun, mai sensibil...

Un plaur pluti pe aproape. Dinspre cherhana se auziră chemări. Văzduhul vibra:

— Gaudeamus...

Bătrînul tresări, surprins.

— Studenţii mei... M-au găsit... şi aici. Îşi iau rămas bun. Se uită la băieţi. Ridicăm ancora!

Capitoiul XVIII

Iliada se pare că a fost compusă de o femeie...
STEJARA

Viorel făcu proba arcocicletei, chiar în curte, urmărindu-1 fără încetare pe Gigi-Balamuc care se ferea din faţa roţii cu o necrezută dibăcie. L-ar fi călcat pe coadă, dar, cum n-o avea, se mulţumea să-1 calce pe nervi. Fugea cocoşul, cu ciocul întredeschis, înspăimîntat ca de sfîrşitul lumii, şi dac-ar mai fi avut niţică putere, şi-ar fi luat cu bucurie zborul peste gard. Băiatul rîdea căci, în fond, „lecţiile" primite îl transformaseră într-o pasăre destul de paşnică şi rarele „kikeriki" şi „cocorico" deveniseră pur şi simplu necesare „atmosferei de vacanţă".

— Lasă-1, căpitane, că-şi dă duhul! se amuză şi Dan.

— Vine Şchiopul! îi anunţă din poartă Gîză.

Viorel abandonă urmărirea şi spuse bravînd:

— Să vină! Pariez c-o să-şi scoată pălăria-n faţa noastră...

— Vine pe două cărări! constată Dan, privind speriat în stradă.

218

— Să vină şi pe trei!

— Sigur! se îmbufna bondocul. Vrei să ne confunde căpăţînele cu ouă de struţ şi să le facă papară? Uiţi de ghiuleaua cu care...

— Ţi-e frică?

Dan rămase în cumpănă.

— Arată-i căpitanului că nu te temi! interveni frăţiorul său. Oho, să fiu eu aghiotantul!...

— Sînt căpitan, dacă vrei să ştii! îşi scapără el ochii şi-i făcu puştiului „piersica".

— Halal capi... Dan! ţipă supărat Gîză şi se ascunse la spatele lui Viorel.

— Sînt căpitan, e bine?! repetă numai în ciudă bondocul şi dacă mă mai faci căpidan, ai să vezi tu!

— Mă, Dane, mă! îl calmă Viorel. Ia-o mai uşurel că pe uscat tot aghiotant eşti!

— Ba-s căpitan şi punct!

— Ba eu zic că-i virgulă! se oţărî la el şeful.

— Dăm de bucluc, că-i beat criţă! se alarmă Gîză, punîndu-i pe jar.

Dan ieşi din nou în stradă şi cum îl văzu pe chefliu se făcu verde ; Şchiopul se bălăngănea la nici cincizeci de paşi depărtare.

— S-o întindem! fu de părere „căpitanul de rangul doi".

Viorel rîse.

— De ce? O să-şi scoată pălăria în faţa noastră, ai să vezi!

219

— Fugi!

— Şi-o scoate! Pariem?

— Pariem! spuse în cele din urmă Dan, rîzînd fals. Pe ce? Se gîndi puţin ; era convins că Terentie avea să-i ia la trei păzeşte. Nu lăsa beţivul un cucui neplătit. Spuse: Pe Fantomas!

— De ce pe Fantomas?

— Atunci... pe arcocicleta mea! juca el cea mai tare carte a zilei şi Viorel căzu de acord.

— Taie, Gîză!

Băieţaşul validă pariul şi Viorel scoase din buzunar un fir de nailon subţire de abia-1 vedeai. Socoti înălţimea aproximativă a Şchiopului şi legă firul de cei doi stîlpi ai porţii. Dan pricepu figura şi-1 luă căldura. „M-a tras pe sfoară şeful!” îşi spuse, roşu ca un curcan.

— Bună ziua, vecine! îl salută Viorel pe Terentie, neobişnuit de respectuos, tocmai cînd îşi făcu apariţia în poartă.

Intră şi numaidecît pălăria lui veche, cu borul ros pe margini, îi sări din cap ca smulsă cu mîna. Gîză aplaudă, în timp ce Fantomas de pe acoperiş turui:

— Hoţii-hoţii-hoţii!'

Ştrengarii se înţeleseră dintr-o privire şi, prinzînd un moment prielnic, şterseră putina.

În parcul municipal, unde făcură un popas, căci Gîză rămăsese mult în urmă, Dan recunoscu:

— Invenţia cu firul a fost tare, căpitane! Nu mai că nu pe noi ne-a salutat!

— Am spus că ne va saluta pe noi? Ziceam că-şi va scoate pălăria în faţa noastră... Nu-i aşa, Gîză? se adresă el, hoţ, băieţelului, care sosi gîfîind.

— Aşa-i, căpitane! îl susţinu puştiul supărat că fratele său îi făcuse „piersica” pentru o nimica toată şi, pe deasupra, refuzase să-i dea şi lui arcocicleta, sub motiv că i-ar sta mai bine pe trotinetă. Dan îşi lăsă bărbia-n piept. Nu găsi nici o idee salvatoare.

— Ştii ceva, Dane! se îndură şeful de el. Arcocicleta de la moş Axinte rămîne a ta...

Dan se învioră puţin şi ochiul lui verzui sclipi îmbunat. îi spuse lui Gîză:

— Tu... şterge-ţi nasul! Ceea ce însemna: ,,Cară-te acasă!”

— Nu-mi comanzi, e bine?! îl apostrofă acesta, ofensat.

— Uite ce-i, Gîză, îl luă Viorel cu binişorul, dacă renunţi acum să vii cu noi, îţi aduc ceva...

— Ce?

— Ceva. Să zicem...

— Un pui de urs?

— Eşti într-o ureche? sări Dan. De ce nu-i ceri un urs bătrîn, să ştie să şi joace?!

— Un pui de urs îi aduc! spuse împăciuitor Viorel. Şi-o să şi danseze!

— Saluuut, căpitane! se întoarse Gîză pe călcîi, mulţumit de promisiune şi, cît ai clipi, se topi

221

pe după arborii parcului. Viorel zîmbi ; încrederea pe care i-o arătă băieţelul îi plăcu.

— De ce l-ai minţit? se burzului Dan. O să te sufoce de-acum cu „puiul de urs în sus, puiul de urs în jos”!

— Nu l-am minţit şi n-o să mă sufoce, răspunse Viorel sigur de sine.

— Doar n-o să-mi ceri, căpitane, să devastăm grădina zoologică?

— Nici o grijă. O să-i fac un ursuleţ...

— Cu laser? îl ironiza bondocul şi hohoti cu vădită obrăznicie.

— Cu arc! N-ai pic de imaginaţie! rosti furios căpitanul.

— De lîngă ei răsună glasul răguşit al corbului:

— Prostul!

— Bravo, Fantomică! Spune-i-o verde!

Dan se şterse de năduşeală.

— S-a luat după noi... Tu ce mai doreşti, cioroiule? Să te vopsim?

Viorel zîmbi, îşi încalecă arcocicleta şi-1 lăsă pe Dan să se ciorovăiască cu Fantomas. Aerul verii îi învălui faţa ca o apă răcoroasă. Dincolo de Canalul Morii vuiau maşinile. La podeţ se dădu jos şi trecu strada cu prudenţă.

— Viorel!

Nu era glasul lui Dan. întoarse capul şi-o văzu pe Stejara. îi bătu inima de bucurie.

222

— Tocmai veneam la tine! Ce faci..., Ochiul dimineţii?

— Mata Hari? rîse ea drăgălaş. Ştii că merit porecla? Am descifrat radiogramele!

Băiatul amuţi. O frîntură de soare auri faţa fetiţei şi ochii ei mari, frumoşi, căpătară o strălucire neobişnuită.

— Chiar?! întrebă el, în sfîrşit, şi în glasul lui sună încîntarea.

— Chiar! spuse Ra şi se uită la curioasa bicicletă. E... arcocicleta?

— Da. Ţi-o aduceam...

— Îţi mulţumesc. Eşti bun!... Îi întinse mîna mică şi catifelată şi băiatul simţi un fior.

— Arcocicleta e un premiu cu totul meritat şi, dac-aş putea, aş construi şi o limuzină sau poate un avion special, numai şi numai pentru tine!

Fata roşi. Spuse la repezeală:

— Închide ochii!... Viorel închise un ochi.

— Şi pe celălalt!

Îl închise şi pe celălalt şi se petrecu un lucru care îl zăpăci cu totul ; i se păru că buzele ei calde îi atinseră fruntea şi, după o clipă, pipăi locul cu vîrful degetelor ca şi cum ar fi vrut să se convingă că nu visa. îşi dezlipi pleoapele, cît o tăietură de lamă. nu mai mult. Stejara îi surîdea dulce, cu prietenie.

— Aşteptaţi-mă! îl auziră de partea cealaltă a străzii pe Dan.

— Hai, c-avem veşti! se dezmetici Viorel.

— Ce veşti? se interesă bondocul încă de pe la mijlocul şoselei, plin de curiozitate, dar Fantomas plană razant pe deasupra capului său şi fluieră ca un miliţian. Dan încremeni de spaimă. Privi în toate părţile şi abia după aceea-şi aminti de corb. Detectivul zburător se ţine de năzbîtii!

— Ra deţine enigma radiogramelor!

Dan voi să articuleze invariabilul „Chiar?", dar buzele nu-1 ascultară.

— Le-am descifrat. Atît! De enigma lor însă nu pot să spun c-am dat, băieţi!

— N-ai textul aici?

— Nu.

— Încearcă să ţi-l aminteşti! o rugă Viorel, arzînd de nerăbdare.

— Mi-e imposibil! spuse ea cu regret şi-o luă spre insulă.

— Încearcă totuşi! insistară băieţii.

— Pot să vă spun doar că cifrul a fost inventat de un om foarte deştept! Fata le aruncă o privire măreaţă. Gesticula cu o mînă delicată, pe care pielea bronzată avea luciul aramei. Toate radiogramele constituie un singur mesaj. Cuvintele-s alcătuite din silabele nearticulate ale cuvintelor primare, ca să mă exprim aşa... Odată formate, noile cuvinte intră în înlănţuire logică doar după aşe-

zarea lor în ordinea mutării calului la jocul de şah... Grozavă „cheie", nu?

— Formidabilă! exclamă „detectivul-şef".

— Nemaipomenită! tună şi aghiotantul, iar Fantomas, din zbor, combină comic cuvintele:

— Formenită!

O maşină vui pe lingă ei şi corbul fluieră vehement. Maşina frînă, de-i scîrţîiră toate roţile, dar nu opri. Îşi văzu de drum cu o viteză moderată, însă copiii socotiră înţelept să-1 scoată pe „miliţianul de ocazie" din zona autostrăzii.

— Să mergem!

Ploua mărunt de tot, de parcă vîntul ar fi purtat spre ei, din depărtări, stropi de val marin.

— Noi, Dane, puteam să ne muncim mult şi bine capul c-un asemenea cifru! reluă Viorel, pe drum, discuţia.

— Să nu crezi, căpitane! Găseam un calculator electronic... şi...

Fata îl întrerupse:

— Şi noi am lucrat cu o maşină electronică!...

— O maşină electronică?! schimbară băieţii priviri. De unde-aţi avut voi o asemenea maşină?

— Am avut!

— Deci ea ţi-a dat cifrul!

— Da, după ce i-am pregătit un program.

— Tu ai programat calculatorul? întrebă Dan.

— Eu. Programarea de la Nicolo am învăţat-o ; tatăl lui e constructor de computere, iar el o să se specializeze în limbaje cibernetice...

225

Lui Dan îi pieri complet graiul, iar Viorel arboră un zîmbet fericit ; zîmbetul lui se desfăşură ca un steag, umplu strada şi pluti deasupra oraşului. Nici bondocul, nici altcineva nu i-ar fi putut desluşi sensul. Merseră tăcuţi, alături, iar soarele, ieşit dintre nori, risipi în faţa lor un colb fin, de aur.

Insula, scăldată în lumină, îi primi cu nechezatul prelung al calului, ca un semn de salut. Mirosea a flori de cîmp şi a iarbă, a mentă şi a frunze de mur.

Jos, în „treapta inferioară" a rachetei, noii lor colegi îi aşteptau. Ca de obicei, „detectivii" uitară să-şi şteargă picioarele. Viorel se pocni peste frunte. Spuse ca o scuză:

— Data viitoare voi monta aici un prag-ştergător care o să rezolve automat problema.

— Genială idee, căpitane! oftă Dan.

În alte împrejurări o asemenea invenţie ar fi suscitat poate pasionante discuţii, dar Viorel trecu direct la subiect.

— Unde-a veţi mesajul?

— Apasă pe primul buton, arătă Nicolo ecranul memorizatorului.

— Detectivul-şef apăsă şi citi cît se poate de mirat:

— „Acolo unde astăzi un savant inofensiv dezgroapă ruine şi aşează cioburile oalelor în ordine, după straturile civilizaţiilor apuse, au existat odinioară cumplite pîrjoluri nocturne, la a căror lu-

226

mină învingătorii îmbuibaţi torturau prizonierii şi se încăierau pentru pradă. Ce-ar mai fi rîs piraţii aciuiţi în cetatea Troiei, dac-ar fi ştiut că odată şi odată comorile lor, rod al jafurilor, vor fi considerate mărturii ale uneia dintre civilizaţiile lumii!"

Ecranul se stinse şi Viorel şopti, complet derutat:

— Cineva îşi bate joc de noi!...

— Crezi? sughiţă Dan. Crezi tu asta, căpitane?

— Ce e cu Troia? Şi cu savantul inofensiv? Ce ne privesc pe noi oalele lui sparte?!

Stejara rîse şi rîseră şi ceilalţi.

— Nu ştii nimic despre Troia? Viorel tăcu şi fata continuă: Un frumos oraş antic, de lîngă Marea Egee, care a fost distrus...

— Dintr-o prostie!... interveni zgomotos Codrin. După Homer, cică Paris ar fi răpit-o pe Elena din Sparta şi grecii i-au asediat, pentru asta, zece ani şi poate că asediul ar mai fi durat mult şi bine dacă nu era Ulise cu şiretenia lui. El i-a sfătuit pe eleni să se retragă şi să lase pe cîmpul de luptă un uriaş cal de lemn. Troienii au tras în cetate calul, considerîndu-1 un dar oferit zeilor, fără să ştie că în pîntecele lui erau ascunşi soldaţi greci. Aceştia, atacînd prin surprindere, au învins, prădînd şi incendiind fastuoasa cetate...

227

Bondocul, pe care povestea îl lăsă perplex, spuse repede de parcă s-ar fi temut să nu i-o ia altul înainte:

— Poate că tot acest mesaj nu e decit un... cal troian!

— Păi, eu ce spuneam? Ne-au păcălit şi basta! Pistă greşită...

Căzură pe gînduri. Viorel se uită la Codrin pe faţa căruia stăruia încă ironia. Acesta, întîinindu-i ochii, rîse cu poftă.

— Ce rîzi?

— Rîde aiurea! se supără Stejara de parcă de ea ar fi rîs. întîi, războiul troian nu a fost chiar o prostie. Întîmplarea cu răpirea Elenei n-a făcut decît să se reverse paharul grecilor nemulţumiţi că troienii blocau trecerea din Marea Egee în Dardanele, în Marea de Marmara şi Marea Neagră. Apoi... Iliada se pare că a fost compusă de o femeie, nu de Homer!

— Se pare..., o îngînă Codrin, domolit.

Stejara se întoarse înspre Viorel:

— Dar aici nu despre oalele sparte de la Troia e vorba...

— Atunci?

— Conţinutul real al mesajului e altul, încercă ea să-1 fiarbă.

Dan se foi, agitat.

— V-aţi bătut joc de noi! tună el şi ochiul său verzui bătu în cafeniu.

228

— Uşurel! făcu Nicolo. Apasă şi pe al doilea buton şi-o să te lămureşti.

Ra adăugă:

— Abia la a doua întoarcere „cheia” deschide cu adevărat mesajul...

Viorel acţiona şi celălalt buton. Pe ecran apăru un text lapidar, de-a dreptul alarmant:

„Statuie... cincisprezece nord... aur... imediat plecăm.”

— Drăcie! pufni Viorel, şi-şi scarpină vîrful nasului cu unghia de la degetul mic.

— Am bănuit că-i o comoară la mijloc! strigă Dan. Jur că am bănuit!

— Vorba e ce facem? îl opri căpitanul. Ei pleacă imediat cu aurul şi noi stăm pe gînduri... E flar că la cincisprezece metri nord de statuie... Care statuie?

— Statuile din centru! mai spuse Ra, calmă. Le-am şi pus sub observaţie.

— Statuile din centru?

— Adică din oraşul vechi, din fosta cetate, pentru că numai acolo mai pot fi găsite tezaure. Trebuie să studiem locurile unde s-au mai făcut săpături în ultimii ani...

— Bănuieşti că s-a descoperit ceva de preţ şi-a fost lăsat anume acolo, pentru un moment mai prielnic? intui „detectivul-şef”.

— Da, Viorel! Tu n-ai observat că în mesaje se făceau aluzii la comori, chiar şi în variantele ci-

229

frate? E greu de crezut că-i vorba de nişte găinari de rînd care

umblă cu coţcării mărunte...

Tăcură. Se auzi tic-tacul unui ceasornic ascuns.

,,Ra mă taie şi ca detectiv!” gîndi Viorel şi-o privi recunoscător şi plin de admiraţie. Gropiţele din obraji i se adînciră dulce, dînd întregului ei chip o expresie nouă, de un farmec aparte.

— La ce te gîndeşti, căpitane? fu curios bondocul ca întotdeauna.

— La tine...

— La...?

— Ai un fler fantastic! îl lăudă Viorel cu mintea în altă parte şi, printre buzele sale cu contururi hotărîte, scăpă o părere de zîmbet.

— Am, să ştiţi asta! începu Dan să se umfle în pene şi intona un lung şi lăudăros discurs. Eu am prevăzut... Aşa să ştiţi că...

„Îi bubuie mintea!” îşi spuse Viorel şi se uită cu înţeles la avertizorul barometric de deasupra uşii...

Afară, Vulpe necheză prelung şi sunetul se rostogoli peste poiană şi rîu, peste copaci şi case...

Capitolul XIX

Părul pisicilor secretă vitamina B şi, dacă nu s-ar „spăla”, ar muri de avitaminoză.

GEORGIANA

Moş Axinte îşi juca pipa în palmă şi, din cînd în cînd, arunca priviri scurte spre uşa înaltă, capitonată, a directorului Bucşa. Audienţa fusese fixată la ora 9 şi ceasornicul din turnul catedralei, care se vedea prin geamul din dreapta lui, arăta 10. Dan, care-şi pierduse cu totul răbdarea, se plimba, de ici-colo, prin anticameră, agitat. Stejara răsfoia de zor o revistă ilustrată, iar Codrin, Georgiana şi Nicolo discutau ceva în contradictoriu. Doar Viorel stătea deoparte, tăcut, peste măsură de calm. Nu înţelegea nici el de ce era atît de calm, deşi numai cu o zi înainte, acolo, la Racheta albă, trăise cea mai vie emoţie: descifrarea mesajelor! Poate pentru că era cu ei bătrînul profesor care, desigur, vorbise în viaţa lui cu mulţi directori... Sau, pur şi simplu, pentru că presimţea reuşita planului ultra-strategic pus la cale, de astă-dată, în colectiv. Se bucura de amploarea cercetărilor pornite în cadrul acţiunii XL-20. în sinea lui nutrea convingerea că, în locul secret, din par-

231

cui neidentificat, erau ascunse aurării. De aceea, ideea lui moş Axinte de-a cere administraţiei parcurilor permisiunea de-a transforma gazonul în culturi de plante aromatice i se păru excelentă şi plină de subtilitate. Întîi şi întîi li se permitea să stea tot timpul în zona parcurilor fără ca autorii ascunzătorii să-i bănuiască de ceva şi să se teamă de ei. Apoi, săpînd şi lucrînd pămîntul, aveau şanse să descopere înaintea lor containerul cu obiecte preţioase şi să le înlocuiască prin altele, false, ju-cîndu-le astfel o festă straşnică. Salvau comori inestimabile. Viorel se şi vedea decorat pentru servicii deosebite aduse patriei. Ba nu, pe Stejara o vedea decorată, căci fără ea... Se întoarse deodată şi-o privi: văzu pe bluza ei albă, în dreptul inimii, o stea de briliante peste care soarele turna miliarde de raze... Clipa de visare zbură, însă, pentru că uşa înaltă, capitonată, din faţa lui, se deschise brusc.

— Axinte Racogevidan!

Se ridicară toţi, ca la o comandă, şi intrară unul după altul, în camera mai marelui parcurilor oraşului.

— Unde daţi năvală? se sperie de atîţia copii secretara-stenografă. Să intre numai Axinte Racogevidan!

— Păi... n-a intrat altcineva!... spuse bătrînul şugubăţ, făcîndu-şi vînt cu pipa.

232

— În audienţă s-a înscris Axinte Racogevidan, repetă femeia rar şi răspicat, ca şi cum nici unul dintre ei n-ar fi avut aparatul auditiv perfect.

Directorul, un bărbat între două vîrste, cu un păr negru, lins, aruncat peste cap, şi nişte sprîn-cene răzvrătite, se impacientă. Se ridică de la masă şi întrebă:

— Cine-i Axinte Racogevidan?

— Eu sînt profesorul Axinte, spuse moşneagul simplu şi se întoarse, printr-o răsucitură a corpului, către grupul copiilor ca şi cum ar fi aşteptat de la ei confirmarea identităţii sale.

— A... păru să-şi amintească directorul. Am auzit de dumneavoastră. Veni către el, cu paşi mari, şi-i strînse mîna bărbăteşte. Păru sincer: E o plăcere să vă cunosc personal.

— Plăcerea e de partea mea, răspunse jovial moş Axinte şi-i făcu lui Viorel, în ascuns, cu ochiul.

— Dar voi... voi ce doriţi? li se adresă directorul copiilor, care tăcură.

— Dumnealor... continuă moşneagul prezentările, sînt Racogevidan! Un caz rar de substantiv propriu comun. Înseamnă... Ra (şi-o arătă pe Stejara), Codrin (şi-1 arătă pe băiat), Georgiana, Viorel, şi Dan, Toţi pionieri, cetăţeni onorabili ai urbei noastre.

Fruntea inginerului Bucşa se descreţi.

— Ocupaţi loc, vă rog... Vă ascult pe toţi!

233

Moş Axinte tuşi, îşi trecu o mînă prin barba deasă, şi începu:

— Zic să intrăm direct în subiect... Noi am iniţiat îngrijirea parcurilor...

— Excelent! Se aprobă! Mai e şi altceva? spuse el şi se uită la vraful de hîrtii de pe birou, semn că mai avea şi altceva de făcut.

— Mai e... Vedeţi, am vrea să înlocuim gazonul...

— Cu ce? tresări şi se schimbă la faţă, presimţind ceva ieşit din comun.

— Cu plante agricole...

— Cu... se înecă el. Făcu un du-te-vino între masa masivă de scris şi fereastră, amuţit parcă, apoi, fără să ascundă ironia, întrebă: Vreţi să cultivaţi usturoi? Să miroasă tot oraşul? Hohoti singur. Secretara stenografă îşi lăţi doar faţa într-o expresie de uimire.

Viorel îşi mută greutatea corpului de pe un picior pe altul. Spuse calm:

— De ce nu roşii? Cu o sută de ani în urmă, roşiile erau cultivate în parcurile şi grădinile regale şi erau considerate foarte frumoase. Ba treceau drept cele mai minunate plante ornamentale!

Bărbatul cu sprîncene groase şi părul negru, lins, îl privi indulgent.

— Informaţia este exactă! întări bătrînul.

— Ştiţi cum a ajuns medicul reginei Angliei celebru? ieşi din grup Georgiana. Nu prin succesele

234

sale doftoriceşti! A îndrăznit — primul! să guste o roşie. Stenografa se mişcă surprinsă şi scaunul scîrţîi.

— Să notez?

— Nu! Şi, cu ton înmuiat, către copii: Mărturisesc că mă dau în vînt după roşii, dar...

— Cînd o plantă devine comestibilă, deci mai mult decît un articol decorativ, de lux, interveni moş Axinte, simţind nehotărîrea directorului, atunci e mutată repede în grădina din dos, de parcă a mînca ar fi un verb ruşinos. Scuzaţi-mă, dar mi se pare că, pe undeva, înţelegem prost noţiunea de frumos. Codrin nu se astîmpără. întrebă:

— Cactusul dumneavoastră e frumos? şi arătă un ghiveci de lîngă fereastră. Aţi umplut parcurile cu cioturile astea pline de ţepi!

— Şi pe care le înmulţiţi în sere speciale, reluă bătrînul, ca să nu le dea prilejul copiilor să se înfierbînte. O armată de grădinari le cară cu lădiţe cu tot în locuri publice şi le înconjoară cu bolovani ca să dea, chipurile, impresia deşertului. Nu ţine! mai adăugă el, şi rîse în barbă.

Dan, văzînd tratativele în „aer", nu se abţinu:

— De varză ce părere aveţi? Vă place?

— Varza? Directorul făcu un rictus de parcă în clipa aceea ar fi năvălit în biroul său mirosul unei întregi bucătării de campanie.

235

— Varza, îl susţinu Georgiana, conţine vitamine şi antibiotice, nemaivorbind că o căpăţînă mare face cît toţi cactuşii ţepoşi la un loc!

Bondocul strigă:

— Zece, Georgiana!

Moş Axinte se supără:

— Nu sîntem pe stadion!

— Am tăcut! bătu în retragere Dan.

Profesorul se aşează mai bine pe scaun, dînd a înţelege că n-avea de gînd să iasă prea curînd din birou. Mormăi ca un urs care şi-a rătăcit bîrlogul:

— N-avem în plan să cultivăm nici usturoi, nici roşii, nici varză, ci... Hm... Ce-aţi zice de mentă? Miroase bine, mai bine decît iarba, e o plantă perenă, creşte fără să fie însămînţată de la an la an, nu cere îngrijiri speciale... în plus, e căutată în industria farmaceutică şi cosmetică.

Directorul se opri deodată în faţa ferestrei şi privi parcul din faţa clădirii. Văzu, probabil, în minte, în locul ierbii de un verde spălăcit, întinse suprafeţe cu mentă şi, parcă simţind aroma unui ceai tare, se întoarse cu ochii complet îmblînziţi. Spuse secretarei:

— Aduceţi, vă rog, două cafele, şi şase sticle de citro...

Se lăsă o tăcere lungă. Orologiul din turnul catedralei bătu sfertul, rar şi melodios.

— Dar de levănţică ce ziceţi? continuă moşneagul mai încet. Sau de muşeţel?... Un lan de muşeţel înflorit face cît unul de păpădii!

236

— De prăpădii! glumi Viorel, simţind că lucrurile iau o întorsătură favorabilă.

Bucşa se lăsă moale pe un scaun.

— Îmi place şi menta, şi levănţica, dar votez din toată inima pentru cultura de muşeţel, spuse el cu totul schimbat.

— E bun la toate! zîmbi moşul şi ochii îi străluciră.

— Chiar aşa! bătu din palmele ei mici, ca două aripioare, „doctoriţa'“' echipajului, Georgiana. Uleiul de muşeţel are o acţiune antimicrobiană extraordinară ; cicatrizează repede rănile, protejează ţesuturile faţă de razele ultraviolete şi razele roentgen, vindecă arsurile, degerăturile şi cîte şi mai cîte!

— Informaţia este exactă! spuse iar bătrînul.

Sosiră cafelele şi sticlele cu citro şi se pomeniră vorbind toţi, deodată, gălăgioşi nevoie-mare.

— Dacă n-aveţi nimic împotrivă, sublinie moş Axinte, vom cultiva şi mentă, şi muşeţel, şi mătrăgună...

— Mătrăgună?!

— Mătrăguna e o plantă medicinală foarte valoroasă! explică profesorul. O parte din recoltă am putea-o prelucra chiar noi, înfiinţînd un laborator-şcoală de... chimie farmaceutică!

„Urmărim răufăcători sau producem leacuri? se întrebă, mirat, Viorel şi înghiţi în sec. Ciudat! Poate că are moşneguţul un plan mai secret...

237

Poate-a descoperit vreo substanţă nouă, prin reacţii fizico-chimice dirijate cu laser, sau poate că vrea să mascheze şi mai mult acţiunea XL-20... Cine ştie ce coace formidabila lui minte!”

— Am putea transforma plantele în prafuri, prin liofilizare, concentrînd la maximum principiile active, inclusiv uleiurile volatile. Sub formă de ..ceai condensat” plantele se conservă mai uşor şi timp nelimitat. Dar mai pot fi şi comprimate, prefăcute în granule, paste, sau unguente...

Bucşa îşi bău cafeaua pînă la ultimul strop, apoi, cu ceaşca în mînă, întrebă senin, fără urmă de îndoieli:

— Nu veţi abandona iniţiativa pînă primăvara viitoare? Poate mai discutăm problemele astea şi în toamnă, nu?

Moş Axinte tăcu, Viorel îşi muşcă uşor limba, iar ceilalţi rămaseră ca năuci.

— Sînteţi glumeţ! vorbi Stejara, măsurîndu-1 pe director cu ochii ei mari, de tăciune. Dar noi vă întrecem! Vă propunem o întîlnire, pentru a discuta lucrurile mai la concret, în anul 2000!

Bucşa voi să spună ceva, dar Ra îi zîmbi fermecător, încît se lăsă păgubaş.

— Ne apucăm chiar azi de lucru, îi mărturisi profesorul.

— Azi? sări Bucşa de la locul lui, ca ridicat de un resort, şi sprîncenele-i stufoase se zbătură ca

238

doi arici. Aţi auzit dumneavoastră de semănături de vară?

— Da, spuse simplu bătrînul. Culturile duble se seamănă, de obicei, vara, adăugă el şi ascunse în barba lui uriaşă, un zîmbet strengar.

— Dar nu mai sîntem nici măcar la începutul verii! protestă inginerul Bucşa, de care depindea acum reuşita acţiunii XL-20.

— Găsim noi soluţii ca seminţele să germineze repede şi plantele să se dezvolte bine, spuse Viorel tot atît de calm ca şi bătrînul.

Fiecare veni cu o propunere şi se stîrni iar gălăgie.

— Suportăm noi cheltuielile...

Viorel îl coti pe Dan.

— Ce spui? Te ajut să spargi puşculiţa?... Acesta, auzind de puşculiţă, de bani, pufăi:

— Mi-i înapoiaţi cu dobîndă!

— Cumpăr eu seminţele şi îngrăşămintele chimice şi tot! se hotărî moş Axinte să încheie discuţia şi Dan răsuflă uşurat.

— Eu dau drepturile de autor pentru arcocicletă, îi urmă exemplul Viorel.

— Eşti inventator? se miră Bucşa.

— Toţi cei de faţă sînt inventatori! se ridică bătrînul, primul, şi se uită la secretara stenografă: Scrieţi, vă rog... „Autorizăm...” Şi dictă o împuternicire pe care o scoase singur din maşina de scris

239

şi-o depuse în faţa directorului, pe birou. Semnaţi!...

— Da' practici oameni mai sînteţi! rîse acesta, complet dezarmat.

Viorel fu cit se poate de mulţumit. îi veni să fluiere de bucurie. „Cincisprezece metri nord de statuie... Am mai făcut un pas!” Şi se gîndi la întinsele lanuri de muşeţel înflorit, la mirosul pătrunzător de mentă şi poate la splendidele zone cu mac roşu ca focul, la parcelele cu albăstrele, la minunatele culturi aromate care vor creşte deasupra terenurilor pe care ei le vor scormoni în căutarea enigmaticelor comori...

— Vorbeai de-o „soluţie”, căpitane Viorel, îl luă pe după umăr moş Axinte, după ce ieşiră din clădirea administraţiei parcurilor.

— Am auzit că seminţele, tratate cu ultrasunete, răsar mai repede, iar frunzele plantelor cresc mai mari. N-am însă idee de unde am putea lua un generator ultrasonic...

Bătrînul îl bătu pe umăr.

— Ne interesăm noi!

Poposiră în primul parc, în apropierea statuii lui Horia, şi se aşezară turceşte, direct pe iarbă. Cineva le atrase atenţia:

— Nu ştiţi să citiţi? Scrie pe tăbliţă: „Nu călcaţi pe iarbă!”

Copiii rîseră.

240

— Va trebui să înlocuim tăbliţele, spuse zîmbind moşneagul.

— Vom scrie pe ele: „Cetăţeni! Nu călcaţi pe muşeţel!” spuse Ra, la care rîseră toţi, tăvălindu-se prin iarba moale, destul de mare, care aştepta deja aparatul de tuns.

Stejara era excelent dispusă. Ochii ei iradiau o lumină care-1 tulbura pe Viorel, de parcă atunci ar fi văzut-o întîia oară şi ar fi fost

fermecat brusc de fizionomia ei rară. Băiatul se concentra, încercînd să găsească o idee mare, nemaipomenită, care să-i lase pe chip acel desen unic, de uimire şi încîntare, care-o făcea şi mai frumoasă. Scotoci prin minte tot ce citise prin reviste şi cărţi... Spuse deodată:

— Dacă nu găsim un generator ultrasonic, tratăm seminţele cu biostimulatori!

— Ai auzit tu de biosimulatori? făcu bondocul.

— Biostimulatori, mă! rîse „şeful”.

— Staţi, copii! spuse bătrînul, prinzînd ideea şi completînd-o pe loc: Vom înveli seminţele c-un strat de substanţă stimulatoare...

— Le vom glazura, întocmai ca drajeurile.

— Asta-i „soluţia”! exclamă profesorul.

— Ascultă, Viorel, invenţia ta se va putea aplica la orice seminţe, chiar şi la grîu sau la porumb!

— Bineînţeles! Se va breveta! se entuziasma moş Axinte. Va însemna economie de îngrăşăminte, recolte mai bogate... Aur va însemna, copii!

Viorel era copleşit de emoţie. Fără să-şi dea seama jubila, gîndindu-se la viitoarele sale succese... agronomiceşti.

— Dane, crezi c-am putea combina ultrasunetele cu...

— Cu substanţele astea... bio... brio...?

Rise numai Georgiana şi rîsul ei semăna mai mult cu sunetul scos de-un şoricel japonez: sue-ciue!

— Eu propun, copii, vorbi moşneagul rar, şi glasul lui cu timbru grav răsună solemn, să-1 numim pe căpitanul Viorel... agronom-şef!

— Nu! protestă Viorel. Pe Stejara... Ea...

Dar fata îl privi în ochi şi-i spuse dulce, ca şi cum n-ar mai fi fost alţii în jurul lor:

— Tu ai talent, crede-mă!

Simţi că-i fuge sîngele la tîmple şi inima-i bătu mai tare. „Hm! Talent la... agronomie? Dacă ei. Stejarei, i-ar face plăcere, poate m-aş face şi... Să mă fac agronom? Detectiv, radiotelegrafist, inventator, astronom, agronom... Rimează! rîse în sinea lui şi Dan, ca de obicei, îl întrebă:

— La ce te gîndeşti?

Viorel îi răspunse zîmbind:

— La comoară. La ce m-aş putea gîndi?... Lîngă ei, o bătrînică îşi certa pisicuţa pe care o scosese la aer:

— Îţi speli întruna blăniţa pîn-o să te îmbolnăveşti!

— Dimpotrivă, măicuţă! rîse moş Axinte. Dacă nu s-ar spăla, s-ar îmbolnăvi de... avitaminoză!

— Chiar?! se miră Dan, şi-şi uită gura căscată.

— Chiar! întreab-o pe Georgiana...

— E-adevărat?

— Părul pisicilor secretă vitamina B şi, dacă nu s-ar „spăla”, ar muri, confirmă „doctoriţa”.

Dan oftă.

Soarele era sus, ardea bine de-acum şi aerul prindea să vibreze...

Capitolul XX

Dinozaurii au dispărut datorită exploziei unor supernove...

MOŞ AXINTE

— Ai găsit ceva?

Întrebarea se repeta des şi, de fiecare dată, îşi ridicau toţi privirile, nerăbdători să afle ce ascundea pământul vechii cetăţi.

— Aur! surise Viorel, ascunzînd ceva.

— Fugi! făcu un gest de „pagubă-n ciuperci” rotofeiul Dan.

— Pariem eă-i aur?

— Pe ce?

— Pe-o porţie de îngheţată! Dan se întrista.

— De îngheţată m-am lăsat...

— Atunci?...

— Pe un pumn zdravăn, propuse bondocul. Îl încasează cel care pierde. S-a făcut?

— S-a făcut! şi Viorel arătă un fir lung de păr.

— Hai să-ţi dau pumnul, triumfă Dan.

— Ba vino tu! Doar ai pierdut. Nu vezi că-i un fir din părul Georgianei?

Bondocul se bîlbîi:

— Căp... pitane, tu nu eşti întreg!

— Îs! Nu ştiai că părul fetelor conţine mai mult aur, iar al băieţilor mai mult sodiu şi clor?

— Poveşti!

— Nu-i poveste! spuse moş Axinte, umflîndu-se de rîs.

— Care-1 ţine să-i dau pumnul? întrebă Viorel şi Codrin se prezentă imediat.

— Dă-i, căpitane! strigă acesta, imitîndu-1 pe Dan şi folosind aceeaşi intonaţie, ca pe insulă, în ziua vizitei lor „oficiale”.

Dan se făcu palid şi se sprijini de Codrin care-1 ţinu ; acesta căzu în groapa săpată de bondoc:

— Pfii, ce adîncă eee! Mă, Dane, dar tu vrei să perforezi planeta?!

Stejara rîse.

— Ştii că nici nu-i rea ideea? Teoretic, ar fi posibil să se construiască un puţ uriaş care să treacă prin centrul pământului şi să iasă de cealaltă parte a planetei.

— Teoretic! pufni Dan, mai mult mort decît viu.

— Mie mi se pare că şi practic! îşi dădu profesorul părerea. Dacă puţul nu s-ar tăia vertical, ci oblic, evitîndu-se zonele fierbinţi... Matematicianul american Cooper a calculat că o astfel de călătorie, de la Washington la Moscova, ar dura numai 42,2 minute!

Codrin însă aştepta să se consume pariul.

— Ce faci, Viorel? Îl arzi?

245

— Îl iert, pentru că a săpat astăzi mai mult ca oricare dintre noi!

Dan se bucură. Cunoştea el pumnul lui Viorel şi zîmbi căpitanului recunoscător.

— Hei, Fantomică! Tu ce cauţi p-aici?

Corbul se lăsase ca fulgerul între ei şi alerga spre stăpînul său ca şi cum nu l-ar mai fi văzut de cine ştie cînd. Viorel îl scarpină pe gît, zbîrlindu-i penele de un negru intens, cu reflexe violete, vinete şi verzi.

— Ham-ham! ,,lătră" Fantomas nitam-nisam.

— Eşti cîine, mă? Eşti mai curînd o pisică!

— Cîine! rosti corbul.

— Care cîine, mă? rîse stăpînul său, şi abia termină întrebarea, că în spatele lor hămăi gros dulăul lui moş Axinte.

— Napoleon! strigă moşneagul.

— Să-mi spui tu mie, Dan, că Fantomas nu-i un detectiv mai ditai ca noi?! L-a urmărit şi aşa a ajuns la noi...

— Te pomeneşti!... plescăi din limbă prietenul său. Peste două minute va apare şi Gîză! Voi să spună: ..Pariez pe orice", dar tăcu. Pentru azi îi ajungea un pariu...

Moş Axinte îl certă pe Napoleon:

— Cum ai ajuns aici? Hai?!

— Ham-ham! răspunse repezit dulăul de parc-ar fi spus: ..Nu mă mai cicăli, bătrîne! M-am plictisit singur şi pace!"

246

Fantomas îl îngînă:

— Ham! şi cîinele latră iar, furios, dar Viorel îl domoli:

— Wau-wau!

Napoleon tăcu. îşi scutură urechile clăpăuge şi privi către moş Axinte, care-i întinse spre bot o cheie veche, ruginită, scoasă din pămînt.

— Caută-caută! îi spuse şi cîinele porni să miroase ţărîna răscolită de cazmalele copiilor.

— Ce să mai caute! rîse Nicolo, scoţîndu-şi ochelarii. Am „mirosit" noi peste tot şi la cinşpe metri nord şi la cinşpe metri sud, dă-i vînt!

Tonul lui nu era de natură să folosească atmosferei generale. Viorel îl trase deoparte şi-i şopti ameninţător:

— Cînţi fals, Paganini!

Băiatul nu se supără. îşi şterse ochelarii, îi puse pe nas şi—1 privi superior prin lentilele uşor fumurii, întrebă:

— De ce nu trecem în alt parc?

— Pentru că nu ne-am încheiat misiunea aici. Mai avem de nivelat pămîntul şi de însămîntat. Cu condiţia asta am început cercetările!

Fantomas zbură pe capul lui Dan şi se aşează în părul lui mare şi creţ ca într-un cuib.

— Jos, lighioană!

— Daneee! Era frăţiorul său, Gîză. Sosise la tanc. Ce mai cucui ţi-a crescut, Daneee!

247

Bondocul, supărat că Fantomas nici nu se gîndea să-şi părăsească poziţia, îl rugă pe Viorel:

— Ia-1 de-aci!

— De ce să-1 iau, mă? Poate c-a găsit aur în capul tău, mai ştii!?

Cîinele strănută de cîteva ori, din cauza prafului care-i pătrunsese în nări şi începu să scormonească tocmai în groapa săpată de Dan. în cîteva clipe scoase la iveală un soi de rădăcină sau un os dintr-un animal preistoric. Fantomas îşi luă de îndată zborul de pe capul lui Dan şi, planînd pe lîngă urechile dulăului, strigă:

— Carne!

— Te-ai păcălit, că nu-i carne. E numai os! rîse Gîză, dar îşi curmă vorbăria căci în scobitura uriaşului os văzu lucind ceva. Voi să ia osul din gura dulăului, dar acesta îl mîrîi.

Bătrînul profesor deveni atent.

— Dă-mi, Napoleon, trofeul, că nu-i de tine! Copiii se apropiară curioşi.

— Ai găsit ceva?

— Eu am găsit! se fuduli Gîză, lăudăros ca frate-său.

— Pe terenul meu! protestă Dan. Doar eu am săpat aici!

Moş Axinte curaţi de noroi obiectul găsit şi—1 studie ; era un ac de păr cu capăt sculptat.

— — Aur? fu dornic să afle Viorel.

248

— E din argint, răspunse profesorul. Scutură apoi osul şi. spre surprinderea lor, căzură pe jos, odată cu ,.umplutura” de pămînt, mai multe ace asemănătoare şi o sumedenie de monezi pe care le euleseră în grabă, ciocnindu-şi căpăţînile de emoţie. Moşul adună bănuţii din mîinile lor şi palma lui uscăţivă, cu pielea zbîrcită de ani, tremură vizibil ; mai multe monezi erau din metal gălbui...

— Aur, copii! rosti solemn.

— Aur?! întrebă Viorel cu vocea gîtuită de încordare.

— Sînt ai mei! strigă Dan. scăldat într-un lac de sudoare.

— Ba-s ai mei! sări Gîză.

Moş Axinte îi opri:

— Mi se pare că-s ai... străbunilor noştri.. Voi ce ziceţi? Şi-i privi în ochi.

Tăcură. Glasul cu timbru profund al bătrînului tremură şi Viorel simţi că i se urcă în gît un nod. Se uită la Stejara şi-i văzu pupilele mărite de uimire, îi spuse cu o uşoară strîngere de mînă:

— Aur! Şi consultă minuscula busolă montată în inelul dăruit de bunicul său. Stabili coordonatele locului. Sud-est de statuie... treizeci de metri sau poate treizeci şi cinci...

— Unde dai şi unde crapă! rîse în barbă moşneagul, sesizînd calculele „detectivului-şef”. Şi eu care am... îşi muşcă buza şi privi în jur oarecum speriat.

249

Viorel, neobişnuit ca bătrînul să-şi întrerupă neaşteptat de brusc vorba, gîndi: „Şi el care... ce? E un tip colosal acest moşulică!”

— Din ce perioadă sînt? vru să ştie Stejara, şi buzele ei, cu contururi precise, altădată sigure, părură nehotărîte.

— M-am priceput la multe în viaţă, rîse bătrînul, dar la bani nu. Dacă aş fi fost numismat, atunci ţi-aş fi putut spune... În orice caz, aceste ace de păr, sau fibule, par să fie din epoca romană..

— Le dăm muzeului?

— Desigur, Ra! Eu am şi plecat să chem un specialist. Să nu clintiţi nimic din loc i

„Şi dacă fuge cu comoara?” îi fulgeră lui Viorel prin cap. Alungă însă bănuiala. ,,E o prostie să mă gîndesc la aşa ceva! Tocmai moş Axinte să fugă?” Găsi totuşi înţelept să plece altcineva, ca nu cumva, între timp, să apară vreunul şi să mai scoată, peste voia lor, lucruri preţioase.

— Fă-i cinstea asta lui Dan, nene Axinte! Pe „domeniul” lui au fost descoperite...

Dan, mişcat de atenţia ce i se acorda, se umflă în pene de parcă ar fi fost ales delegat la un congres şi nu să cheme un arheolog.

— Poate veni şi Gîză? Ştiţi...

— Ştiu, zîmbi moşul, el i-a dat drumul din lanţ lui Napoleon şi dacă Napoleon...

Demascarea publică a activităţii sale „detectiviste” plăcu, de astă dată, puştiului ; i se recunoş-

teau nişte merite şi turui, cu voce piţigăiată, ca şi cum ar fi recitat o poezie:

— Dacă nu eram eu şi dacă nu era Napoleon şi dacă...

— Ce te lauzi, mă?! sări Dan cît p-aci să-i facă „piersica”. Mai bine întreabă-mă ce se întîmpla dacă nu săpam eu aici!

Gîză îşi trase nasul, ba îi dădură şi lacrimile şi bondocului îi păru rău de această ceartă, tocmai într-o clipă fericită. îi spuse cu o tonalitate joasă a vocii:

— Hai, dă-mi mîna, Gîză! Amîndoi am fost azi la înălţime...

Moşneagul îşi căută pipa, dar, ca de obicei, n-o aprinse ; îşi lovi doar vîrfurile degetelor cu coada ei lungă şi îndoită. Se uită amuzat după Dan şi Gîză care o şi luaseră din loc.

— Vin cu voi! strigă Georgiana şi alergă după ei.

Viorel studie fizionomia destinsă şi odihnită a bătrinului, jumătate ascunsă sub borul pălăriei mari de pai. „Oare la ce s-o fi gîndind?” îl întrebă:

— Să fi greşit autorul mesajului direcţia şi distanţa, sau am dat noi, întîmplător, peste altă comoară?

Moş Axinte „trecu în revistă” săpăturile, măsură ceva cu un băţ, îl puse pe Napoleon să miroase iar, în fiecare şănţuleţ, şi abia atunci spuse:

251

— Cinşpe metri nord e o indicaţie clară şi mă îndoiesc că vreun om îşi pune corespondentul în primejdie, greşind în asemenea hal coordonatele... Aici ne găsim pe o vatră locuită de milenii şi era normal să dăm peste ceva...

— Înseamnă că acţiunea XL-20 continuă?

— Oricum continua. În ecuaţie sînt mai multe necunoscute...

— Mda...

Fantomas bătu din aripă şi atacă osul cariat în care fusese ascuns tezaurul.

— Lasă dinozaurul, Fantomică! îl alungă Viorel pe corb.

Ra spuse veselă:

— Dacă zic „aaabracadabra" va apare aici un enorm animal preistoric, înalt cît un bloc-turn sau cît o rachetă cu trei trepte...

— Să văd!...

— Aaaa... iurea! pufni ea în rîs şi-1 luă de braţ pe moş Axinte. Oare de ce-au dispărut dinozaurii?

— Pentru că n-au avut cap să supravieţuiască. Serios! Unele specii aveau un corp colosal şi-un cap atîtica... Creierul omului nu e depăşit azi, ca volum, decît de cel al balenei şi-al elefantului şi se pare că de zeci de mii de ani dimensiunile creierului uman sînt aceleaşi...

— Dar dinozaurii aveau o forţă înfiorătoare! Cum de n-au învins toate celelalte animale? intră în vorbă Nicolo.

252

— Asta m-am întrebat şi eu! spuse Codrin.

— Păi credeţi că eu nu m-am întrebat? făcu moşneagul şi se aşează la umbra unui copăcel cu coronamentul tăiat în formă de umbrelă. Darwin spunea că dispariţia unor specii s-ar datora ivirii unor concurenţi mai puternici, prea lentei adaptări la schimbările de mediu, epidemiilor şi multor alte cauze, dar un prieten, profesorul Lazanyi, susţine că...

— Ce susţine?!

— Să-mi amintesc... Aha, cică la sfîrşitul Cretacicului organismele cu cromozomi[2] foarte mari, deci cu celulele mărite — şi el a dovedit experimental că vietăţile cu cromozomi mari suferă din cauza radiaţiilor cosmice — au pierit de explozia unor supernove[3].

— De un cataclism cosmic? ridică Stejara sprîn-cenele ei subţiri, arcuite ca nişte semne de întrebare.

— Da. Altfel nu poate fi explicată logic pieirea în masă, a circa treizeci de specii de reptile şi alte animale mari. Doar n-o să-mi spuneţi acum că un dinozaur cit catedrala ceea a fost înghiţit de-o micuţă şopîiiă şi care, prin asta, a supravieţuit?

Rîseră toţi, cu poftă, şi bătrînul continuă:

[1] Perioadă geoistorică de ia sfîrşitul erei mezozoice.

[2] Corpusculi ce se formează în timpul diviziunii celulei.

[3] Stele variabile imense, extrem de strălucitoare.

— Mă rog, putea să mănînce puii dinozaurilor sau ouăle, dar... hm... şi arborii-giganţi au dispărut! Doar cîteva specii au rămas. Ori, dacă nu era vorba de o sensibilitate specială la radiaţii a organismelor cu cromozomi mari, cum ar putea asta explica? Plante şi animale ce-au trăit în aceeaşi perioadă mai pot fi întîlnite şi azi!

— Vezi, Viorel, ce grozave legături există între viaţa de pe Terra şi cosmos? între ceea ce se întâmplă pe planeta noastră şi univers? îi spuse Ra, amintindu-şi de discuţiile lor de la Racheta albă.

— Văd. Dacă omul ar fi fost mai înalt, poate că şi el ar fi dispărut ca specie?! se minună Viorel de fantastica explozie a supernovelor.

— Sigur!

— Dar nu era drept! se revoltă el. Atunci nu te cunoşteam pe tine, pe moş Axinte, nu ştiam că există comori, că avem vacanţă!

Rîseră iar toţi şi, după ce-şi trase sufletul. Viorel spuse, privind-o pe Stejara:

— Poate că ne prefăceam în nişte fluturi diafani, cu aripi vrăjite, şi razele ucigaşe se reflectau înapoi în hăul cosmic şi apoi deveneam din nou oameni. Natura păstrează întotdeauna ceea ce îi este necesar, nu-i aşa, nene Axinte? se adresă el bătrânului:

— Aşa-i, căpitane Viorel, îl susţinu profesorul, pieptănîndu-şi barba albă, parcă preistorică, cu degetele-i uscăţive. Oamenii sînt necesari pămîntului

pentru că numai ei îi pot modela chipul, conştienţi că fac o operă grandioasă.

Puse în ultimele cuvinte atîta sinceritate că se emoţiona el însuşi. Cum nu era adeptul momentelor prea grave, modifică uşor „traiectoria” discuţiei:

— Pare-se... cu cît organismele sînt mai mici, capacitatea lor de supravieţuire este mai mare. Diverse animale pot suporta condiţii foarte aspre, foame, temperaturi extreme, de sute de grade...

— Fiuuu! şuieră careva.

— Odată, asistentul meu mi-a povestit c-a scos din ierbarele grădinii botanice un mic animal, pe nume **Parameciu aurelia,** care trăieşte obişnuit prin bălţi. Era mort, căci stătuse presat nu mai puţin de o sută trei ani, dar cum a ajuns la loc umed, în mediul lui, a înviat şi a dovedit o vioiciune neobişnuită!

Stejara se trase mai aproape, Codrin zîmbi neîncrezător, iar Nicolo îşi scoase ochelarii să ,.audă” mai bine... Doar Viorel rămase lipit locului.

— Parameciul rezistă fără mîncare pentru că, în vremuri de restrişte, trece într-o stare de închistare căreia i se spune anabioză. Şi unele animale mari, de pildă broaştele ţestoase, mănîncă rar, cam trei luni pe an ; în restul lunilor... sforăie. Actiniile [1] pot răbda de foame... oho, doi-trei ani! Dar de căpuşe aţi auzit?

[1] *Animale marine cu aspect de floare ; se mai numesc anemone de mare.*

255

— Acelea care se lipesc de animale?! Bîrrr!... făcu Stejara.

— Ei bine, căpuşa poate trăi, fără mîncare, şapte ani!

— Dar şi cînd mănîncăăă! exclamă Viorel. Se burduşeşte formidabil!

— La o singură masă mai copioasă, confirmă bătrînul, stîrpitura ajunge să cîntărească de două sute de ori mai mult decît avusese pe „stomacul gol”.

— Teribil!

Sosiră tocmai atunci Dan, Gîză şi Georgiana. Erau în al nouălea cer. Bondocul, care se umflase pe undeva de citronadă, ca o căpuşă, abia de mai putu striga:

— Ura! Ne-au achiziţionat tezaurul!

Viorel se supără ; nu ştiu dacă trebuia să-i ardă pumnul restant, ori s-aştepte noi explicaţii.

— Ce spui?

— Păi noi nu te-am trimis să faci comerţ?! rîse moş Axinte.

— Gata, tîrgul s-a încheiat! jubilă Dan.

— Au spus că tezaurul acesta este pentru ei nepreţuit! vorbi Georgiana.

Dan trase aer în piept:

— Închipuiţi-vă! Monezile au fost bătute, pare-se, de împăratul Traian la Ranistorum!

Viorel sări ca ars:

256

— La Ranistorum?! Înseamnă c-am dat de comoara din mesaj!

— Exclus! şopti bătrînul profesor, tăindu-i avîntul.

— Şi eu cred că-i exclus, fu de părere Stejara. Întîi şi întîi, Ranistorum, în mesaj, jucase doar rolul unei simple grupări de silabe care-şi dezvăluia sensul în corelaţie cu altele...

Moşul tuşi de parcă i s-ar fi oprit ceva în gît. îşi aranja pălăria de pai cu boruri largi:

— O să dăm şi de comoara pe care o căutăm noi! Poate că ascunde valori inestimabile!

— Şi cu banii? Cu banii ce facem? întrebă Dan, transpirat şi roşu ca un boboc de trandafir gata să crape.

— Îi investim în lucrările de grădinărie! spuse Viorel. Cumpărăm mătrăgună! mai rîse el de bondoc.

Gîză se smiorcăi:

— Dan a spus că facem cu ei o călătorie în Africa!

— Unde?

— În Africa! mormăi bondocul, cu aerul că i-ar fi spus: „Nu vrei să mergi, şefule, te priveşte! Eu şi cu Gîză plecăm!”

— Poate că vom merge şi în Africa, sau poate în America, să vedem lansarea navelor cosmice... spuse Stejara.

— Da, dacă găsim o comoară şi mai şi! făcu Viorel.

— Şi dacă nu mai găsim nici o altă comoară? se nelinişti Dan.

— Atunci? se agitară şi ceilalţi pe care visul unei formidabile călătorii îi cuceri pe loc.

— Vom scoate o recoltă uriaşă de plante aromatice! Care tot aur va însemna! mai explică Viorel fără să-şi dea seama că, de fapt, vorbea, în locul lui, „agronomul-şef”.

De grup se apropie un bărbat scund şi cu favoriţi roşcaţi.

— E arheologul! spuse Georgiana şi se ridicară toţi să-1 întîmpine.

Capitolul XXI

— Uite, eu o să sap aici şi o să iasă la iveală o superbă ceaşcă dacică...

VIOREL

Aerul vibra ca o flacără albă, ciudată, abia văzută. Amiaza strivise parcă totul, pînă şi mirosul ierburilor, al pămîntului reavăn, proaspăt răscolit de copii. Tezaurul descoperit acolo îi ţinea însă pe loc ; neîndoielnic că marea comoară, despre care se vorbea în enigmaticul mesaj, trebuia să fie pe-aproape... Doar Dan era mai sceptic.

— Cinşpe metri nord de statuie! Am săpat şi la cinşpe metri sud. Degeaba! Dacă nu ştim care-i statuia! Nici măcar de oraş nu sîntem siguri ; poate că mesajul se referea la o altă localitate, să zicem, la... Ranistorum.

— Ranistorum? sări Viorel. Tu n-ai auzit ce-a spus Ra? Era o simplă grupare de silabe care-şi dezvăluia sensul în corelaţie cu altele.

— Da, numai că nu ştim dacă acea „cheie" tainică, găsită de ea, mai trebuia întoarsă o dată sau nu! Căpitanul Viorel tăcu şi bondocul pufni: Săpăm şi săpăm şi tot în epoca de piatră sîntem!

Codrin, care, toropit de soarele fierbinte, se culcase în iarba de-alături, pe un petec de umbră, mormăi:

— Puteai, Dane, să mă laşi să mai dorm... Măcar pînă-n epoca bronzului!

— Hi-hi! ţopăi Gîză, iar Fantomas, fără pic de jenă, tună cu vocea lui groasă, dogită:

— Prostul!

— Gura! se supără Codrin, dar corbul înţelese „Ura!" şi numai ce-1 auziră, turbat parcă:

— Ura! Uraa! Uraaaa!

Viorel îi prinse clonţul că-ncepură să s-adune oameni ; noroc că profesorul şi arheologul erau plecaţi la sondajele făcute de Stejara, în parcul cetăţuii.

— Eşti cam sucit, cumetre! îl certă dresorul. N-ai pic de minte!

— Minte! strigă Fantomas de cum îşi simţi gura eliberată. Minte! Minte! Minte!

— Stop, cioroiule! Ia-1, Gîză, de-aici, pune-1 în sac şi du-1 acasă că-i prostit rău!

— Pros... voi să articuleze corbul, dar Viorel îl pocni peste clonţ.

— Ajunge!

Fantomas reuşi s-alunece însă din mîna băiatului şi, planînd pe deasupra lor, ţipă înspăimîntător:

— Prostul!

— Pffui, că zănatee mai e! Şi către Dan: L-ai mai văzut aşa trăsnit? Azi toţi am fost proşti de dat în gropi, în afară de el!

260

— Cred şi eu, rîse bondocul, dacă tot săpăm fără de rost! şi înfipse, cu un gest plictisit, hîrleţul în pămînt.

— Păi ce-ai crezut? se ridică din iarbă Codrin. Că din cinci în cinci minute o să dăm de-o comoară? Da?!

— Ascultă, Dane!... îl luă căpitanul pe un ton mai blînd. Ascultă-mă!...

— Te ascult... făcu el fără chef şi se întinse grăbit pe acelaşi petec îngust de umbră de pe care se sculase Codrin, ca nu care cumva acesta să se răzgîndească între timp şi să se culce înapoi.

Viorel spuse, hotărît să-i deştepte bondocului noi energii:

— Uite, eu sap aici şi-o să iasă la iveală o superbă ceaşcă dacică, gravată...

— Gravată? se miră Dan. Dacii nu-şi gravau ceramica.

— Ştii tu? se oţărî la el Codrin, bătăios.

— Ştie! îi veni Gîză în ajutor. Are şi o carte despre ceramica dacică.

— Oh! făcu Codrin, ca şi cum ar fi spus: „Nici nu bănuiam ce doct e! Ai un frate... teribil!”

Dar Viorel continuă:

— Dacă nu gravat, atunci imprimat. Cu mii de ani înaintea lui Edison, olarii imprimau, e drept, fără să aibă iscusinţa specialiştilor de la Electrecord, sunete, voci umane...

— Fugi!

261

— De ce să fug? încearcă şi tu... Pui pe roata olarului un vas de lut crud şi, în timp ce se învîrte şi-i dai ultima formă, cînţi sau vorbeşti... imprimi, ca la gramofon, sunete!

Dan amuţi. Din soare căzură tăciuni şi iarba prinse parcă să ardă cu flăcări albăstrii. Spuse înfiorat:

— Te pomeneşti că pe vasele antice sînt imprimate vocile olarilor de demult! Hm, ce chestie! Poate că, în vreme ce Traian îşi rostea discursul triumfal, la Ranistorum, arătînd oştirii capul lui Decebal, cineva, un olar dac, ori chiar un meşter ceramist roman, îl înregistra fără să ştie...

— Ori un reporter tocmit anume! se aprinse imaginaţia lui Codrin. În suita împăratului or fi existat şi olari-înregistratori!

— Ne-e! făcu bondocul. înregistrau, să zicem, sunete clare, dar cu ce le reproduceau? Parcă olarii noştri din Maramureş, de pe Bîrgaie sau oltenii din Horezu ştiu că-n vreme ce mîinile lor modelează lutul, imprimă glasuri omeneşti sau zvon de păduri?

Pe o alee apăru Stejara ; venea cu arcocicleta, în viteză. Îi vesti de la o poştă:

— Am găsit o grotă!

— Unde? se miră Viorel.

Ra îşi feri părul căzut peste ochi, cu un gest reflex, şi spuse abia răsuflînd:

— În coasta 'Cetăţuii, chiar lîngă parc.

— E mare?

262

— Grota?

— Da.

— Habar n-am. încă nici unul n-a pătruns înăuntru. O să chemăm un speolog...

— Un speolog! Un arheolog am chemat, mai trebuie să chemăm un alpinist, un scafandru, un... şi-o să facă alţii cercetările pentru noi! deveni Dan nervos.

— De ce te superi? Profesorul a propus asta. Poate că are el un plan, spuse fata, şi-i arătă o schiţă făcută cu creionul: La cinşpe metri nord de statuia lui Vlaicu, e coasta Cetăţuii. Grota, ce-i drept, e mai încolo...

— Atunci?

— Atunci... aşteaptă să vedem ce spune bătrînul! îl calmă Viorel, observîndu-1 pe profesor în capătul aleii ; venea împreună cu Georgiana şi cu Nicolo. La o oarecare distanţă, în urma lor, se zărea arheologul.

— Eu cred că-şi imaginează o statuie... în grotă, de la care cinşpe... (Viorel păru atît de uluit încît fata îşi întări vocea, să fie mai convingătoare) cinşpe metri nord o fi o continuare a galeriei, sau o ramificaţie...

Dan se răsuci de pe petecul său de umbră:

— Statui în grote! Poate picturi! Picturi rupestre, da! De unde să-şi imagineze statui?!

— De-aci! spuse Ra, întorcînd hîrtia cu schiţa. Citi cu glas tare: „De două părţi stăteau legaţi

263

doi ogari de argint curat şi cu ochi de diamant. l-am pipăit şi apoi am văzut doi lei care erau cu totul şi cu totul din aur. Mai încolo am dat de un om din aur, care stătea pe un scaun de aur şi ţinea în mînă un baston de aur ; în faţa lui erau înşiraţi doisprezece regi cu coroane pe cap, toţi din aur şi împodobiţi cu pietre scumpe. în grotă se mai aflau o mulţime de buţi şi vase de argint. Le-am numărat şi erau în total 366, pline cu bogăţii fără sfîrşit. Cînd am ieşit, am astupat gura subteranei cu pietre...” Stejara se uită la băieţi cu un aer enigmatic. E testamentul unui oarecare Pavel Varga. scris în 1716.

— În 1716! strigă Viorel. Mesajul cu... statuia şi aurul l-am recepţionat acum! Dar...

— Dar locul? Locul grotei nu se precizează? întrebă Gîză, cucerit de testament ca de un basm frumos.

— Nu! spuse Ra, cu regret. Poate că e...

— Grota asta, de care aţi dat voi?! se ridică Dan şi-şi şterse ceafa asudată.

Viorel oftă.

— Curios! Chiar dacă nu-i „subterana” din testament, trebuie explorată! Şi poate că Dan are dreptate ; am putea face singuri investigaţiile.

— Sigur, căpitane! Luăm, în secret, lecţii de speologie, împrumutăm

echipament şi...

— Şi descoperim vase antice, intacte, depozitate acolo din vremea lui Decebal!

264

— Cu sunete imprimate pe ele! ţipă bondocul. Şi pline cu aur!

— I-am auzi vorbind pe daci şi poate că am afla chiar de la ei amănunte legate de comoară! se aprinse şi Codrin.

Stejara îşi arcui sprîncenele a mirare.

— Despre ce sunete vorbiţi?

— Sunete obişnuite, imprimate pe vasele de lut, explică Viorel. Efectul de presiune a degetelor pe vase, în timpul rotirii, poate produce potenţiale electrice...

— Foarte posibil! răsună vocea de bas a profesorului. Moş Axinte ajunse lîngă ei şi, răzbit de căldură, se aşează pe iarbă. Poate că şi prin vibrarea aerului se înregistrau sunete! Ideea-i genială! Pur şi simplu genială!

Viorel simţi brusc căldura soarelui de parcă nici nu şi-ar fi dat pînă în acea clipă seama că ardea cu tărie.

— Mă trec fiorii la gîndul că l-aş putea auzi pe Decebal! exclamă Ra, înţelegînd că nu era nimic fantastic la mijloc, şi că, în mod real, s-ar putea culege sunete de pe vasele antice întocmai ca de pe discurile de patefon.

— Poate c-a fost imprimată şi ultima lui dorinţă! luă avînt imaginaţia bondocului. Sau discursul lui Traian, la Ranistorum, după ce Maxirous 1-a prins pe marele rege!

265

— Pe Decebal? întrebă arheologul cu favoriţi roşcaţi şi ochi sfredelitori, sosind, în sfîrşit, şi el. Regele dac n-a fost prins viu. Columna traiană e un document clar, oricît s-ar lăuda Maximus, în inscripţia de la Gramenni, cum că 1-a „prins” pe Decebal!

— Poate că-şi luase viaţa prea repede, reflectă Ra. Doar sorţii războiului nu se deciseseră încă...

— Ba da. Putea, fireşte, să mai adune armată şi să mai reziste cîtva, dar de vreme ce Ranistorum căzuse...

— L-a înspăimîntat aşa mult căderea acestui oraş?

— Da, fiindcă fusese considerat sfînt, un fel de capitală religioasă a Daciei. Pierderea oraşului, în care-şi avea, pare-se, reşedinţa însuşi Zamolxis, a fost socotită ca un semn râu prevestitor şi dacii au început să se predea romanilor.

Moş Axinte tuşi.

— La Ranistorum dacii au rezistat mai mult ca oriunde, înainte de-a se preda! Mai ţinea Traian acolo discursul triumfal? Dacă n-ar fi fost cucerit cu mari sacrificii?

— Şi de ce n-a ridicat acolo columna?

— Pentru că, la început, columna n-a fost nimic altceva decît un indicator de nivel; arăta cetăţenilor Romei cît se tăiase dintr-un deal, cît efort uman se consumase cu deplasarea pămîntului şi nivelarea

terenului. Abia după ridicarea ei

266

Apolodor a primit misiunea s-o îmbrace cu fresce din războaiele purtate cu dacii, după un „scenariu” scris chiar de împărat. Şi dacă nu s-a gîndit să ridice un monument la Ranistorum a fost poate pentru că...

— ...fusese prea scump plătit şi locul nu-i amintea de nimic plăcut! spuse Viorel.

— De aceea a şi ras oraşul de pe faţa pămîntu-lui, să nu-i rămînă nici amintirea, îl completă arheologul.

— Cîtă cruzime! pufni Dan.

— Cruzimea tuturor cuceritorilor! spuse bătrînul şi se ridică. Haideţi să terminăm aici săpăturile, să nivelăm terenul şi să lăsăm drept indicator... semănături proaspete de muşeţel, zîmbi el în barbă, în barba lui imensă în care soarele amiezii risipea diamante. Ranistorum măcar nu şi-a tras pie-irea, ca Babilonul, de la o înţepătură de ţînţar!

— Cum... de ţînţar? se cruci bondocul.

— Aşa! întări bătrînul şi aşteptă ca arheologul să-i confirme spusele.

— Păi... Babilonului cam de la un ţînţar i s-a tras sfîrşitul, vorbi roşcovanul. După ce Alexandru Macedon 1-a declarat drept capitală a lumii se crezuse că va dăinui, în strălucire, veşnic. Numai că marele căpitan de oşti a fost înţepat de un banal ţînţar şi, odată cu el, a murit şi Babilonul ; oraşul a decăzut treptat pînă ce 1-a înghiţit nisipul deşertului. O altă „capitală a lumii”, Ninive, a

267

fost arsă pînă-n temelii şi ruinele au ajuns toate sub nisip, pierdute, timp de două milenii. Un arheolog a săpat 19 ani pînă ce-a dat de rămăşiţele turnului Babei ; un altul a cheltuit o viaţă să descopere ruinele faimoasei Ninive... Tăcu o clipă, apoi adăugă: Eu aş da o viaţă să descopăr Ranistorum!

— Nu se ştie unde a fost? întrebă Stejara. care grebla pămîntul răscolit de ei, în ajun.

— Nu, cum nu se ştie exact unde-a fost Malva, fosta capitală a Daciei Malvensis, cum nu se ştie unde-a fost Vicina, portul dunărean, Chilia lui Ştefan cel Mare, Posada, Rovinele lui Mircea cel Bătrîn.

— Dacă e adevărat că pe vasele ceramice există sunete, imprimate de mult, înseamnă că, într-o zi, se va şti unde sînt Ranistorum, Malva, Vicina, Posada... spuse Ra, îngînduratã.

— E adevărat! o asigură Viorel.

Dan veni lîngă ei ; îşi iscodi căpitanul:

— Eu cred că „subterana” din testamentul lui Varga e chiar palatul subpămîntean al lui Zamolxis. Tu ce zici?

Fantomas se trezi din picoteala lui ; repetă caraghios, cu voce somnoroasă:

— Tu ce zici?

— Ei, na! Şi tu eşti curios să-mi cunoşti părerea?

— Prostul! spuse corbul şi zbură pe capul creţ al bondocului.

— Ia-1 de-aci, căpitane, că s-a pus să clocească idei mari.

— Nu strică să mai iasă cîte una şi din capul tău! rîse Codrin, răutăcios, dar Dan nu-1 auzi.

Îl imploră pe Viorel:

— Ia-1, căpitane, şi arde-i una de să-i zboare fulgii, că te-a făcut pr...

„Pe mine?! Doar pe capul tău a zburat, că...” voi el să-i spună, dar ideea lui Dan cu „subterana” mocnea încă în mintea sa. Mărturisi:

— Poate că grota trece pe sub dealul Cetăţuii şi duce direct în palatele lui Zamolxis, pline cu aur... Luă corbul din părul bondocului. Cetăţuia să fi fost?...

— Ranistorum? tremură vocea lui Dan şi Viorel îi făcu semn să tacă.

Peste oraş se ridică un nor alb, pîntecos, ca un enorm dirijabil şi soarele dispăru ca şi cum ar fi intrat în strania navă. O boare umedă veni de undeva dinspre rîu...

Capitolul XXII

...Auzi un fluierat identic şi aceeaşi melodie şi simţi că e urmărit. Grăbi paşii.

Fantomas nu-şi mai găsea locul ; avea chef de joacă şi ciupea, gelos, foile jurnalului în care Viorel scria poate cele mai grozave impresii de vacanţă. Băiatul apăsa pixul şi murmura cuvintele: „...De cîteva zile trăim un adevărat delir. Arheologul spune că am scos la iveală urmele unei mari aşezări neolitice. E a treia descoperire de după tezaurul roman. Colosal de pasionantă-i arheologia! De comoara ascunsă... nici pomeneală. Am răscolit pînă acum trei parcuri cu statui. Poate că Dan are dreptate: statuia amintită în mesaj ar putea fi în grotă, dar cine va pătrunde acolo? Speologii chemaţi la faţa locului ne-au spus că galeria de acces e surpată".

— Carne! o trînti corbul, aşa, pe nepusă masă, gata să înghită jurnalul.

— Mă, tu te-ai prostit rău! Permanent îmi ceri carne, de parcă eu aş fi directorul abatorului!

— Pros... voi să strige, dar Viorel îi prinse clonţul.

270

— Destul! Nu vezi că-s ocupat? Sau ai chiorît de tot? Încercă să mai scrie ceva, dar îi fugi inspiraţia. Vorbi, supărat: Crezi că merge să te îndop? Dacă nu pricepi, să-ţi iei tălpăşiţa! Corbul îl privi cu unicul lui ochi sănătos, rotund ca un bănuţ, fără ca măcar să clipească. Băiatul îi zbîrli penele de pe gît. Îi spuse mai blînd: Ai veni înapoi, ştiu eu! Străinii ţi-ar pune porecle... De pildă... Chiorul, iar soaţei tale Muta. Ce zici, sună bine? Chiorul şi Muta! Cioroiul se scutură cum se scutură cîinii de purici. Care va să zică nu-ţi place? Ştiu prea bine că te-ai întoarce! Ca vîntul! Sau ca fulgerul!

— Viorel!

— Da, tăticule!... Cobor...

Inginerul, pornit spre serviciu, îl întrebă mirat:

— Tu nu eşti în vacanţă? Te scoli înaintea mea şi dispari... N-ai somn?

Viorel zîmbi:

— Ba da. Dorm buştean. Poate şi sforăi, nu ştiu, că nu m-am auzit încă... Rîse strengăreşte şi se agăţă de gîtul tatălui său. Eşti cel mai nostim tătic din lume!

Veni rîndul inginerului să rîdă:

— Găseşti? Dar ia spune-mi..., căpitane, pe unde-mi umbli?

— Nu ştii? păru să se mire băiatul. Chiar nu știi? Nu ţi-a spus nimic profesorul?

— Profesorul?

271

— Eu-s agronomul-şef al parcurilor oraşului! Cum n-ai aflat pînă

acum? mai întrebă ca şi cum tot mapamondul trebuia să ştie asta.

— Păi... parcă erai detectiv?

Băiatul se apropie de urechea lui şi-i şopti cu voce misterioasă:

— Sînt, tăticule... Conduc, de fapt, operaţiunea XL-20, strict secretă!

— Şi... prin podul celălalt ce tot faci?

Viorel înghiţi în sec ; Îl ameninţă, în glumă, cu degetul:

— M-ai dibuit! Dacă n-ai fi aşa de ocupat, te-aş angaja detectiv-particular, că ai talent. Pe cinstea mea!

— De detectiv sau de agronom? rîse tatăl. Băiatul stătu în cumpănă.

— De inventator!

— Apropo! Ştii că invenţia ta...

— Care?

— Puşca de tir cu laser!... Va fi aplicată în construcţii!? Raza laser nu e deviată de nimic.

— Ideea ta?

— Îhî! răspunse copilăreşte inginerul şi băiatul exclamă, fericit:

— Sîntem o familie de inventatori, tăticule! Eu... Juri că nu spui nimănui? Să te faci aşa? şi-şi arătă degetul strîmb. Atunci îţi spun. Mi-am construit în pod un atelier secret! Studiez o pilă electrică... Ai auzit de pilele electrice?

— Eu zic să mergem mai repejor, că voi întîrzia! spuse inginerul şi o luă înainte.

Era o dimineaţă caldă şi mirosul vegetaţiei încărcate de rouă stăruia puternic. Străzile erau aglomerate, gălăgioase ca-n toate dimineţile.

Viorel reluă discuţia începută.

— Îmi fac întîi un generator laser şi pila...

— Aha, îţi faci o pilă electrică cu laser?

— Nu, tăticule! Laserul îmi va presa doar plăcile, prin efectul lumino-hidraulic. Ai auzit de acest efect? E grozav! O rază laser în apă creează nişte tensiuni formidabile. Poate nu numai să preseze orice, dar chiar să sudeze metale...

Inginerul se opri.

— Am găsit! Şi, radios: Fac cinste cu o îngheţată!

— La toţi?

— La toţi... dacă nu depăşiţi numeric un batalion! rîse el. Şi explică îngîndurat: Căutam de mult o soluţie simplă pentru nişte microsuduri sub apă...

Băiatului îi luciră ochii.

— Te gîndeşti la un aparat de sudură cu laser?

— Da. Uite un teren unde-am putea colabora!

— Dar mai ştii că efectul acesta produce ultrasunete? Eu vreau să-mi fac o instalaţie de ultra-sonare a seminţelor!

— A seminţelor?!

— Nu ştiai că din seminţe iradiate cu ultrasunete cresc plante mai viguroase? Chiar nu ştiai?

— Nu!

Băiatul roşi de plăcere că avea prilejul să-i destăinuie încă o iniţiativă de-a lui:

— Noi aplicăm seminţelor şi substanţe biostimulatoare! Stejara crede că procedeul s-ar preta şi la grîu, la orz, la porumb! Glazurăm boabele cu îngrăşăminte chimice şi cu alte substanţe agronomiceşti!

Mergeau nici prea încet, nici prea repede şi mai mult Viorel vorbea. Deodată inginerul se opri iar.

— Ce-ar fi să producem în serie un utilaj pentru tratamentul fizico-chimic al seminţelor?... Plătesc porţii duble de îngheţată!

Viorel rîse din inimă.

— Te lăsăm lefter!

— Hai la fabrică, să stăm de vorbă...

— Nu pot acum, tăticule. Sînt aşteptat. Şi se ridică pe vîrful picioarelor ca să-i şoptească tot atît de misterios: Poate descoperim comoara ascunsă!

— Înţeleg, spuse inginerul, deşi nu înţelegea mai nimic, decît că era vară, o vară ca oricare alta şi că fiul său avea doisprezece ani. Baftă, căpitane! Cînd o să ai timp, dă o fugă pînă la întreprindere.

— Tot la... creaţia tehnică? rîse Viorel.

— Ei! Direct la mine! Arcocicleta-i în fază de prototip, ştiai? A... aveai parcă una rabatabilă?...

Viorel tăcu. Inginerul nu insistă. Se despărţiră. Abia după ce traversă drumul, băiatul îi strigă:

— Arcocicleta am dat-o ei, tăticule! Aşa de mult i-a plăcuuut!

Bărbatul îi trimise doar un zîmbet.

— Te iubesc mult! mai strigă Viorel, dar glasul îi fu acoperit de huruitul unui autobuz şi inginerul se pierdu în mulţimea trecătorilor, unii grăbiţi să „prindă” condica, alţii să-şi facă tîrguielile de dimineaţă.

Băiatul îşi vîrî mîinile în buzunarul pantalonilor şi, fluierînd uşor, o luă spre Parcul Caragiale, unde era fixată întîlnirea. Deodată auzi un fluierat identic şi simţi că-i urmărit. Tăcu. Grăbi paşii. Reluă melodia şi acelaşi şuierat discret îl îngînă. O luă la fugă. Trecu de un colţ de stradă, o tăie printr-o curte şi merse cam o jumătate de oră în zigzag. Ajunse în parc ultimul, ca un întîrziat, şi crezu de cuviinţă să se scuze:

— Am fost urmărit, de aceea...

— Urmărit? făcu ochii mari Dan.

— Te-a urmărit cineva? întrebă şi Ra şi pe chipul ei delicat apărură linii pline de îngrijorare.

— Da.

— De unde ştii? Ai observat tu?

— Am auzit... Mă îngîna cineva cînd fluieram...

— Şi cum fluierai?

275

— Aşa... şi atacă încet melodia, aceeaşi melodie... Îl trecură fiorii ; individul, ascuns undeva, pe aproape, îl seconda, imitîndu-1 perfect, cu un şuierat poate ceva-ceva mai tare. Se uitară cu toţii, dar primprejur, în parc, la o oră aşa de matinală, în afara lor nu era nimeni. Alături, surîdea, turnat în bronz, Caragiale.

— Exclus să se mai ţină de şotii! rîse moş Axinte, surprinzînd privirile lor suspecte.

Pe soclul statuii îşi făcu apariţia Fantomas. Negru ca tăciunele, păşea comic şi dădea din cap, la fiecare pas, de parcă aproba replica bătrînului. Viorel se sufocă de ciudă numai la gîndul că trăs-nitul de corb l-ar fi putut imita. Şuieră ceva încetişor, dar pasărea tăcu.

— Află, căpitane, că Fantomas ţi-a făcut figura! îi ghici gîndul Dan. Ne-a urmărit şi data trecută!

— Ar fi prea-prea să poată prinde o melodie cu atîta uşurinţă! spuse Ra.

Viorel stătu ca pe ghimpi. I se adresă corbului, cu voce mieroasă:

— Cumetre-cumetre! Pasăre minunată, cea mai deşteaptă dintre păsările pămîntului! Hai, cumetre, mai încearcă o dată!

Corbul se chiorî la el, cu unicul lui ochi bun, cugetînd parcă: „Ce tot spui acolo, şefule? Sînt un cîntăreţ fără pereche!” şi reproduse melodia aproa-

276

pe în întregime, încît rămaseră, cu toţii, ca trăsniţi. Dan îşi uită gura căscată,

— Ce ţi-am spus, căpitane? Am fler? reuşi, în sfîrşit, să-şi mişte maxilarele.

— Ai! îl aprobă de data asta Viorel şi rîse jenat: M-a tras pe sfoară, ce mai! Hei, Fantomică, ia aviz că te împăiez. Dacă te mai ţii de mine!...

Nicolo, încîntat de corbul muzical, îi propuse:

— Dă-mi mie cioroiul, că-i fac o cultură muzicalăăă!

— Îi fac eu... de petrecanie! făcu Viorel pe bosumflatul. Mă, Fantomică, ce zici de o „lecţie” a la Gigi-Balamuc? Dar nu meriţi să te prefac în pasăre a paradisului! Pe tine te vopsesc, mă, să nu-mi mai umbli cu... cioara vopsită!

— Crah! făcu Fantomas, ameninţător, şi-şi luă zborul.

— Ţi-a spus-o, pufni Codrin, privind zborul planat al păsării care, pe cerul dimineţii, păru o pată de tuş.

— Ştii ce-a spus? făcu pe prostul Viorel.

— Pa şi prinde-mă, dacă poţi! îşi dădu Codrin ochii peste cap, maimuţărindu-se.

Dan rîse cel mai tare.

— N-ai spus tu, căpitane, că vrei să-1 faci agent secret? Te-a urmărit splendid!

— Gata, copii! le opri moş Axinte ciorovăiala. Soarele e deja

puternic.

277

Viorel voi să măsoare cinsprezece metri nord de statuie, dar săpăturile fuseseră operate de ceilalţi.

— Păi...

— Păi! Noi am lucrat, nu glumă! se lăudă Dan.

— Şi aţi găsit ceva?

— Rîme! O tonă de rîme! suspină bondocul.

— Gata, copii! repetă bătrînul. Plecăm!

— Unde? se miră Viorel.

— Să învăţăm rimele să înoate! rîse Stejara, dezvelindu-şi dinţii mici şi albi, ca un şirag de perle, şi băiatul se uită la bătrînul profesor.

— La Lacul Ştiucilor. Aprobi?

„Iar a pus ceva la cale!" Viorel răspunse vesel:

— Aprob!

— Uraaa! răsună glasul copiilor şi alergară spre „limuzina" lui moş Axinte.

Fordul se umplu repede. În faţă se aşeză Dan, bondocul, poate pentru prima dată fericit că avea „gabarit depăşit". în spate se instalaseră Stejara, Codrin, Nicolo şi Viorel.

— Georgiana unde-a rămas?

— La Racheta albă, îi spuse Ra. Cineva ne-a vizitat iar... pe „uşa" din dos.

— Serios?!

— Serios! De aceea am şi decis o permanenţă.

— Fiuuu! scăpă Viorel printre dinţi. Şi Gîză? Gîză de ce n-a venit?

— Îi curgea nasul... de-adevăratelea! spuse Dan.

278

„Şi prichindelul a pus ceva la cale! exclamă Viorel în sinea lui. Pariez că a descoperit Racheta albă. Poate chiar el să fi lăsat urme pe-acolo..."

Maşina demară şi ieşi pe magistrală.

— Şi Napoleon?

— Virăm acuşi! îl linişti bătrînul. Trecem să-1 luăm, că ce pescuit mai e ăla fără Napoleon?

Fordul intră pe strada cu mulţi trandafiri şi opri în faţa căsuţei cochete, inundată de iederă. Dulăul hămăi, grăbindu-se să deschidă poarta.

— Nu ne arăţi puricii dresaţi? îi ceru Viorel bătrânului, mai mult să-i facă plăcere Stejarei.

— Puricii dresaţi? zîmbi numai cu ochii moşneagul. Eu n-am avut niciodată purici dresaţi.

Viorel se îmbujora deodată ; şi el care vorbise atît despre faimoşii purici dresaţi!

— Vă pot arăta puricii, dar dresura o execut eu, nu ei ; sînt magnetici!

— Care va să zică... m-ai păcălit atunci? oftă băiatul. „Ptiii! Cum nu

m-am gîndit că purici adevăraţi nu puteau fi, de vreme ce locuiau complet lipsiţi de aer, în cutiuţa aceea de argint?!”

— Nu te mira, căpitane, continuă moş Axinte, că am păcălit cu ei şi naturalişti! Trase maşina în curtea pavată cu pietre albe, de rîu, şi spuse: Rămîneţi aici. Dau doar un telefon la ai voştri...

„Mda... Are şi telefon! Şi eu care n-aveam idee... Cînd şi-o fi instalat telefonul? Poate că are şi o staţie de radio!” se trezi în Viorel detectivul.

279

— De ce mergem noi acum la Lacul Ştiucilor? făcu pe naivul, după ce bătrînul se depărta.

— Să pescuim! spuse careva.

— Şi să încercăm un zmeu fantastic! mai adăugă Codrin. E în portbagaj...

— Unde să-1 încercăm? Deasupra lacului?

— Da, deasupra lacului. Nu-i un loc frumos? întrebă Stejara.

„Poate are staţia de emisie în vaporaş, gîndi Viorel. înalţă zmeul pentru antenă. Pipa o fi emiţătorul. De aceea niciodată n-o aprinde! Ehei, moşneguţ, nu mă mai duci cu «puricii dresaţi»!” monologa în sinea lui, dar de îndată ce profesorul reveni, îşi rîse de toate. Bătrînul avea ochi limpezi şi sinceri şi... Ei, da! El, Viorel, era chiar detectivul lui particular! îşi aminti însă de Manix, faimosul detectiv care fusese nu de puţine ori angajat de oameni „cumsecade”, dar nu tocmai curaţi...

„Limuzina” ieşi iar în stradă şi se aşternu la drum. Moşul conducea sigur, cu mişcări elegante ; barba sa de patriarh îi dădea un aer măreţ, plin de demnitate.

— Ţi s-au înecat corăbiile, căpitane? îl studie bătrînul prin oglinda retrovizoare. Pariez că te gîndeşti la puricii dresaţi şi la... barba mea lipită!

Hohoti încetişor şi copiii rîseră cu poftă. Rîse şi Viorel. Răspunse în glumă, niţel impertinent:

280

— Mă gîndeam la... Barba împăratului, Barba ursului, Barba caprei...

— Aha, la plantele medicinale!

— Deh, la ce s-ar putea gîndi un agronom-şef! se grozăvi Dan, pe canapeaua din faţă, la care Viorel replică în limbaj „agronomicesc”:

— La Trei fraţi pătaţi!

Bondocul nu voi să simtă aluzia:

— Pătaţi cu ce?

— Cu ceai, rîse el şi se uită la Ra, care urmărea, nostalgică, peisajul de dincolo de geamul maşinii, îi şopti: Rouă Cerului călătoreşte în Carul Zînelor!

Ra schiţă un surîs.

— Faci poezii?

— Nu. Sînt denumirile a două plante medicinale.

— Chiar? se întoarse Dan, care trăsese cu urechea la şuşoteala căpitanului său.

— Chiar! Uite, lui Gîză i-aş recomanda Scaiul Dracului. Combate tuşea. Pînă şi pe cea măgărească!

— Să i-1 recomanzi lui Fantomas! se supără bondocul.

— Nu, cioroiului i-am prescris Iarba ciumii sau Scrîntitoarea.

Rîseră, şi Napoleon, surprins, latră scurt: Ham-ham!

Capitolul XXIII

— Uneori îmi spun că oamenii au glumit cînd şi-au botezat planeta Pămînt. Peste şaptezeci la sută din suprafaţa ei e numai apă!
— N-ar fi sunat caraghios... „Planeta Apă”?

Ambarcaţiunea „Profesor Axinte” naviga cu prudenţă pe canalele complicate ale păpurişurilor ce însoţeau coasta ; ici-colo se ivea, ca o cusătură de coastă, Lacul Ştiucilor. Felurite specii de păsări de baltă cuibăreau prin desişuri şi Viorel, care sta la cîrmă, tresărea la fiecare zvîcnire a frunzişului încîlcit şi tăios. Stejara, cu binoclul la ochi, urmărea prin geamul rotund cîrdurile de raţe sălbatice, zborul leneş al berzelor, unduirea trestiilor subţiri ca nişte corzi fine de harfă.

Moş Axinte le arătase, de cum sosiseră, o raţă moţată şi cîteva raţe sunătoare, un stîrc purpuriu şi un stîrc roşu, o egretă mare şi se lăudase că văzuse cu ochii lui o pereche de pelicani. „Pelicani aici?” Viorel nu fusese niciodată în Delta Dunării şi nu mai putu de curiozitate. „Vreau să-i văd şi eu!” „Eşti un cîrmaci bun, caută-i!” Ra şi, bineînţeles, căpitanul de rangul doi, Dan, se oferiseră să-1 însoţească. Ceilalţi rămaseră la pescuit,

în locul tainic şi liniştit din păpuriş. Cu „tona” de rîme sperau să prindă o sumedenie de peşti...

Navigau pe o apă de cleştar şi aşteptau cu sufletul la gură să apară dintre trestii corăbioarele albe ale pelicanilor, oaspeţi cu totul neobişnuiţi ai meleagurilor lor.

— Ştii ceva, căpitane? îşi vîrî bondocul capul lui mare şi creţ în interiorul „navei”. Pelicanii aceştia s-au transformat în... pelicanol şi mi-au lipit complet pleoapele. Eu trag un pui de somn şi, dacă o să mă coacă prea tare soarele, tu să mă răstorni pe-o parte.

— Şi dacă te răstorn în apă?

— Fii fără grijă, cînd o să simt lichid n-o să mai dorm... solid!

— În regulă! spuse Viorel. Şi, îndată ce Dan închise uşiţa, îi mărturisi Stejarei: Mă tem că vom întîlni pe aici mai curînd brontozauri decît pelicani...

Fata îşi luă binoclul de la ochi. Intui bănuiala băiatului.

— Crezi că... ne-a dus?

— Cred, Ra.

Stejara îşi umezi buzele, apoi ridică sprîncenele ei mari, trase parcă în tuş:

— Nu înţeleg... de unde ştia moş Axinte că în parcul Caragiale nu vom da de comoară?

— Ştia?!

— N-a spus-o el, dar n-a mai cercetat săpăturile noastre ca în alte

rînduri.

Viorel se lumină la chip.

— Deci şi ţie ţi s-a părut suspectă expediţia asta ad-hoc? Fie că a dibuit comoara şi lucrează cu cineva, poate chiar cu unul dintre grădinarii primăriei şi care, în lipsa noastră, o poate lua, fie că are de stabilit o legătură radio secretă şi ne-a luat drept acoperire. Altfel de ce ar fi adus zmeul la... pescuit?! Trase aer în piept, cu importanţa pe care i-o conferea rangul de căpitan şi detectiv-şef şi adăugă: Cred că are un emiţător montat în pipă.

— În pipă?! se miră fata.

— Fii liniştită, Ra, că i-am luat-o! surise el eroic. Degeaba şi-a îndepărtat, subtil, detectivul particular!

— Adevărat? întrebă Ra şi faţa ei căpătă o expresie fermecătoare.

— Fii fără grijă!

— Atunci pot să-ţi spun că şi eu i-am şterpelit... zmeul!

— Zmeul?

— Ei, nu-mi spui „Mata Hari”? se alintă ea.

— Mata Hari!

Ambarcaţiunea părăsi canalele din păpuriş şi o luă spre larg. Pe punte, Dan sforăia în lege. în faţa lor se deschidea acum oglinda strălucitoare a lacului. Viorel lăsă barca să plutească în voie şi arătă fetiţei pipa lungă şi îndoită.

— Nu pare să fie montat în ea emiţătorul, şopti Ra după ce-o examina.

— Într-adevăr... o studie şi băiatul. Atunci poate că a ascuns aparatul între ustensilele pescăreşti că aici, în barcă, n-am găsit nimic.

— Fără antenă, o staţie de buzunar bate doar cîţiva metri.

— Tăcură.

— Tu ce-ai făcut cu zmeul? reluă conversaţia, după un timp, Viorel.

— E sub caroseria maşinii.

— Grozav!

— Cînd 1-a căutat în portbagaj, am observat că era puţin nervos, dar a tăcut. Şi-a luat hîrtie şi. probabil, va încerca să-şi confecţioneze un nou zmeu-antenă.

Viorel se întunecă.

— Şi de unde vom şti ce-a transmis şi cui?

— Am cuplat la staţia noastră magnetofonul mare al tatălui meu. Nicolo i-a adaptat un dispozitiv de-al lui, care schimbă automat canalele de înregistrare şi întoarce la nevoie banda, astfel că poate funcţiona fără nici o supraveghere douăzeci de ore! Dar mai e acolo şi Giana...

— Teribil! exclamă Viorel încîntat de isteţimea fetei. Dacă ar avea şi Gîză minte să înregistreze niscaiva semnale...

Stejara rîse cu înţeles, scuturînd parcă un clopoţel de argint.

285

— Păi... de ce crezi că-i curgea puştiului nasul? De răceală?

Faimosul detectiv păli:

— Eşti formidabilă, Ra!

Stejara povesti cu emoţie:

— Cum l-am văzut cu zmeul şi am observat că era absent la săpăturile din locul indicat în mesaj, l-am şi pus pe Gîză să-şi tragă nasul, iar eu m-am repezit, cu arcocicleta, să pun în funcţie magnetofonul. Apoi m-am înapoiat acolo, în parc, spunîndu-i că uitasem acasă un reşou în priză. Micşoră tonalitatea vocii. L-am bănuit încă din ajun, pentru că amprentele vizitatorului necunoscut erau asemănătoare...

— Eşti formidabilă, Ra! repetă Viorel, impresionat. Nu mai găsi nici un alt cuvînt şi o sărută, nici el nu-şi dădu seama cum, pe năsuc. Barca se clătină şi apa lovi bordul. Cîţiva stropi pătrunseră prin fereastra rotundă şi sclipiră o clipă ca nişte boabe de mărgăritare;

— Să rămînem în larg, fără să ne luăm ochii de la mal, propuse Ra.

Urcară pe punte. Dinspre păpuriş bătea un vînt molatec, coborînd de pe dealurile din împrejurimi arome tari de ierburi. Păsări de apă, cu miros de peşte, băteau din aripile întinse, ca din nişte ciudate palme omeneşti. Un mic plaur în derivă găzduia un smoc de trestii verzi între care-şi făcuse cuibul o păsărică roşietică.

286

— E frumos aici! şopti fata, scoţîndu-şi bluza şi pantalonaşii scurţi şi rămînînd doar în costumul de baie.

Soarele frigea, urcînd spre amiază.

— Da, e foarte frumos! o aprobă Viorel, dar ar fi vrut să-i spună: „E minunat pentru că eşti tu aici!”

Dan sforăia încetişor şi sforăitul lui semăna cu torsul unui motan. Viorel îl răsturnă pe o parte şi bondocul strigă în somn: „Spionuuul!”

— Mă, Dane, mă! Unde ai văzut tu spionul?!

Bondocul se trezi puţin.

— Ce faci?

— Te răstorn. Nu aşa ne-a fost vorba?

— Bine-bine, mormăi el şi adormi la loc.

Fata spuse:

— Aerul e curat, fără un firicel de praf şi somnul, de apuci să dormi aici, e adînc cum e apa lacului.

Viorel îşi întinse buzele într-un zîmbet bun. Vorbi firesc:

— În natură, de aer fără un firicel de praf nu s-a mai auzit. Specialiştii spun că aerul considerat drept curat poate avea pînă la cinci mii de particule solide pe metrul cub. Gîndeşte-te că la trecerea unui autobuz aerul se îmbibă cu miliarde de firicele de praf şi noi îl respirăm!

Gropiţele din obrajii fetei se adînciră şi ea îşi muşcă copilăreşte buza de jos. „E grozav de plă-

287

cut să ştii multe!” îşi spuse băiatul, înţelegînd că eforturile sale nu fuseseră zadarnice. Se întinse alături de ea, cu faţa la soarele arzător al verii. Continuă cu ochii închişi:

— Ascult clipocitul apei şi parcă nu sînt pe lac, cu tine şi cu somnorosul meu amic, ci undeva, departe-departe, în largul oceanului planetar...

— Viorel, prietene, şopti Stejara tot cu ochii închişi, şi băiatul sesiză o schimbare în glasul ei catifelat. Uneori îmi spun că oamenii au glumit cînd şi-au botezat planeta Pămînt. Peste şaptezeci la sută din suprafaţa ei e numai apă!

— N-ar fi sunat caraghios... „Planeta Apă”?

Hohotiră încetişor, să nu-1 trezească pe Dan, şi deschiseră amîndoi deodată pleoapele ; se priviră amuzaţi amîndoi şi parcă se descoperiră altfel, mai apropiaţi, ca doi fraţi. „Nu, cu Codrin n-aş fi putut niciodată să discut aşa”, gîndi fata şi atinse întîm-plător mîna lui mai mare şi fierbinte.

— Eşti mai negru ca mine!

— Ţi se pare, Ra. Tu... tu eşti... de ciocolată! Fata îşi feri părul de pe frunte şi-şi lăsă încet capul pe scîndura punţii, vopsită într-un albastru tot atît de intens ca şi cerul.

— Poate că era totuşi mai potrivită... Planeta albastră, reluă ea ideea denumirii Terrei.

— Planeta albastră, repetă el nostalgic, ca acolo, pe insulă, şi chicoti la un gînd fugar ca o adiere de vînt.

— De ce rîzi?

— Dacă atmosfera ar fi roşie...

— Atunci toţi ar bea ceai de Scrîntitoare! spuse Stejara şi se uită dacă Dan mai dormea: bondocul sforăia cumsecade şi ea urmă cu o voce stinsă: Georgiana ne-a „scris” odată o mulţime de lucruri drăguţe pe ecranul fermecat al lui Nicolo. Cică albastrul şi roşul sînt culori opuse una alteia. Albastrul linişteşte, odihneşte, face ca ritmul inimii, al respiraţiei, să încetinească, tensiunea arterială să scadă, face ca oamenii să poată schimba calmi o vorbă...

— Şi roşul?

— Roşul? Dacă atmosfera ar fi roşie, toţi pămîntenii ar fi nervoşi, mereu iritaţi şi poate că s-ar lua la păruială. Roşul are exact efect contrar, dar uneori, în anumite tonuri şi combinaţii, distrează, creează bună dispoziţie. S-a observat că la unii copii culoarea roşie sporeşte numărul globulelor roşii din sînge şi provoacă o serioasă creştere a greutăţii corporale.

Dan se trezi brusc şi strigă bîlbîit:

— Frîn-frî-nare!

— Ce ai, mă? Te doare burta? ,,De măseaua de minte nu-1 mai întreb că se vede cît colo că nu i-a ieşit!”

— Nu trecem pe roşu? se uită el cu o zăpăceală prefăcută în jur ; se miră: Măăă cîtă apăăă! Pe ce ocean sîntem, căpitane?

„Afurisitul de bondoc! gîndi Viorel. N-a dormit deloc.” Roşi fără să ştie de ce. Îi spuse autoritar:

— Arată-mi mîinile!

— De ce?

— Ba nu, arată-mi ochii!

— De ce, mă? se cruci bondocul.

— Aşa... Să văd dacă eşti întreg!

— Eu?

— Tu... După mîini şi după ochi se pot stabili circa optzeci de boli, între care şi scrînteala.

— Iar după miros vreo treizeci! adăugă Stejara rîzînd complice.

— Na! făcu Dan, arătîndu-şi deodată mîinile, ochii şi limba: A ce miros?

Viorel voi să-i spună: ,,A prost”, dar îi cercetă atent vîrful degetelor, pupilele şi fornăi comic pe nări ca şi cum l-ar fi tăiat un miros înţepător:

— A mortul în păpuşoi!

Dan, deşi demascat, căscă zgomotos:

— Crezi că m-am prefăcut?

— Dănuţ, tu ar trebui să te faci actor, îi spuse dulce Ra.

— Actor? păru să se trezească de-a binelea Dan. Un mare detectiv trebuie să fie şi un mare actor!

Viorel oftă ; se uită la Stejara.

— El a făcut teatru ca să ne verifice pe noi! se prinse fata.

Îl provocă pe bondoc:

Sînt Mata Hari. Arestează-mă! Lui Dan nu-i displăcu jocul.

— Nu te arestez... îşi îngroşă vocea: Te plătesc cu aur şi vei lucra pentru mine! Jură pe... pe...

— O ciorbă de peşte! îl ajută Viorel.

Dan se ridică repede şi privi în direcţia stufărişurilor de pe mal:

— Ce foame mi s-a făcut! Şi dintr-o dată îşi curmă vorba ; arătă agitat cu degetul: Zmeul!

— Zmeul!

Barca se legănă sub paşii lor. Apa plescăi somnoroasă şi o raţă sălbatică măcăi undeva între plauri.

— Dane, treci la cîrmă! ordonă căpitanul Viorel. Cu toată forţa înainte! Bondocul se topi în interiorul ambarcaţiunii. Se auzi elicea-motor, înşurubîndu-se în apă şi mica navă luă direcţia malului.

— Nu-ţi face probleme, Viorel, îi spuse Ra. Băieţii mei au rămas anume cu bătrînul să-1 supravegheze. Tu crezi că lui Codrin sau lui Nicolo nu i-ar fi plăcut să vadă... pelicanii?

— Simţi că i se taie respiraţia.

— Ai calculat pînă şi posibilitatea înlocuirii zmeului! Se dojeni: Numai eu, detectivul-şef, nu m-am gîndit să-i las bătrînului o „gardă perso nală”!

Fata îşi luă bluziţa şi pantalonaşii, apoi spuse fără răutate:

291

— Tu, în schimb, i-ai şterpelit pipa!

— Mersi!

Apăru o lotcă pescărească. Strigă vîslaşului, mai mult ca să-şi dovedească sieşi că este în stare să se stăpînească şi chiar să schimbe subiectul discuţiei:

— A mers la blincher?

— Azi, nu! spuse omul, resemnat.

— Pariez, Ra, că moş Axinte s-a umplut de crapi. Dacă n-ar fi Napoleon poate că n-ar prinde nici un peşte.

— Napoleon?

— Da, Stejara. Cîinele urmăreşte pluta cu o încordare teribilă şi cum vine peştele face „Ham!" Moşul îl agaţă numai.

— Interesant! O adevărată colaborare.

— Unică! N-am mai auzit de cîini pescari, spuse Viorel şi observă că, de fapt, se lăuda cu prietenia moşneagului şi era nespus de mîndru de talentele acestuia. „Toţi spionii sînt talentaţi şi simpatici, altminteri nu le-ar merge cu una, cu două ; ar cădea ca musca-n zăr. Oftă şi urmă în gînd: Numai un mare spion ştie cîte are el în cap... Un mare spion trebuie să fie peste tot, la politehnică, la clubul inventatorilor, la centrul de cercetări biologice, la clubul filatelic... Dacă transmite mesaje şi prin intermediul timbrelor? Privi zmeul care se înălţa tot mai mult. Nu, timbrele

292

păstrează amprentele digitale... Poate că şi-a construit o staţie de radio minusculă-minusculă şi şi-a plombat cu ea vreo măsea. De ce nu? Dacă si-a putut face nişte purici metalici atît de mici!" Ar mai fi monologat mult, dacă Ra nu i-ar fi întrerupt şirul gîndurilor.

— Un mare spion să ştii că nu poate fi capturat decît de un mare detectiv!

— Gîndim pe aceeaşi lungime de undă! tresări Viorel.

Se apropiară de mal: din canalul de trestii şi păpuriş zăriră, surprinşi, barba albă a moşneagului, chiar lîngă apă, alături de paşnicele ustensile pescăreşti. „Garda personală" nu era nicăieri î

— Ne-a fentat! şopti el. în timp ce băieţii îi ridică antena, moş Axinte transmite nestingherit telegrame secrete...

Stejara întrebă:

— Cum, Viorel? Cu staţia într-o parte şi antena în alta?

— Da. Prin inducţie.

— Nu-i posibilă o asemenea transmisie. Antena are cerinţe speciale şi parametri perfect adaptaţi staţiei de care trebuie să fie legată direct.

Stejara îi vorbise cu atîta convingere încît nu mai încercă s-o contrazică. „Atunci, la aeroport, de ce nu m-a corectat moşneagul? Oricine ce-ar spune, pare spion, un genial spion, poate chiar spionul secolului! Se cunoştea cu Mata Hari! Fas-

293

cinanta dansatoare i-o fi servit de paravan". Malul se apropia

vertiginos şi Dan continua să accelereze, scăldat probabil de sudori.

— Căpitane de rangul doi! îl strigă Viorel, puternic. Intrăm de-a dreptul în mal şi spintecăm continentul!

Dan abia apucă să frîneze, făcînd să gîlgîie apa în urma bărcii, că simţiră malul la pupă.

Moş Axinte îi primi cu cel mai cuceritor zîmbet din lume, scuturînd o plasă plină de peşti.

— Recoltă bogată, copii! Hei, bucătarule-şef, unde eşti? La treabă, că mi-e o foame de lup!

— Şi mie mi-e foame! mărturisi Ra.

— Şi mie! recunoscu Viorel.

Bătrînul zîmbi, dar nu mai apucă să spună nimic că în clipa aceea Napoleon hămăi: de cîrlig mai atîrna un crap minunat!...

Capitolul XXIV

— Au fost peste două sute de ere... universale!

VIOREL

Poteca trecea prin păpuriş, apoi se afunda într-un lan de porumb în care înfloreau dovleci şi se întindeau, ca nişte liane, sîrme complicate de fasole urcătoare ; păstăile păreau ţurţuri lungi, transparenţi, de ceară. Dincolo de porumbişti, începea imaşul, întrerupt ici-colo de pilcuri de arbori rotaţi.

Viorel se opri.

— Vezi, Ra, zmeul abia se mai zăreşte. Urcă mereu. Şi adăugă, ca pentru sine: Poate că staţia-i ascunsă-n mosorul aţei de lansare...

— Crezi?

— Da.

— Să fi construit o staţie atît de mică?

— E doar inventator! Ce nu poate face moş Axinte? Eu cred că, dacă i-am cere, ar putea face şi-un ţînţar... capabil să zboare şi să înţepe! Mai ditai ca puricii mecanici!

Stejara rîse dulce.

— Un ţînţar teleghidat?

— Sau un roi de ţînţari teleghidaţi! se avîntă imaginaţia lui. N-ar fi grozav? Nori de minuscule mecanisme zburătoare ar tăbărî asupra Şchiopului! Stejara se îngîndură şi băiatul îşi spuse: „Poate c-am făcut din ţînţar armăsar!” Schimbă vorba: Sus, pe platoul acela, a fost cîndva o cetate...

— Ranistorum? întrebă ea, rostind cuvîntul cu un anumit accent.

— Poate că Ranistorum...

— Hai pînă acolo! Să vedem...

— Hai!

Îi întinse mîna, să nu alunece ; poteca era umedă. Dinspre lac mirosea încă a peşte prăjit. ..Dan înfulecă la crapi... A cîta porţie? Azi a păzit, nu glumă, cratiţa... ca să nu-1 scape din ochi pe bătrîn!”

— Dacă descoperim Ranistorum... spuse Ra, nostalgică, atunci...

— O să reînceapă numărătoarea anilor! Daaa! Poate că se va inaugura o eră nouă, era oraşului Ranistorum!

— Era... Viorel! şopti ea, deşi nu-i mai auzea nimeni.

Băiatul îi strînse uşor mîna. Făcu, modest, mutînd accentul pe „a”:

— Era Viorel! Cu Ra şi cu prietenii lui, pe malul celui mai frumos lac din cele două mii trei sute de lacuri româneşti...

— Şi visa la comoara regilor daci şi la.... Ranistorum!

O privi lung. îi spuse cu seriozitate:

— Au mai fost, în istoria omenirii, ere ale unor oraşe... Era oraşului Tyr, era oraşului Antiohia...

— Şi era oraşului Roma! Stejara fugi înainte. îi strigă:

— Prinde-mă!

— Romanii foloseau, în numărătoarea anilor, mai mult era consulilor, explică el, cînd o ajunse din urmă.

Ea se miră:

— Au fost atîtea ere?

— Sute! Istoria a cunoscut fel de fel de ere: universale, politice, astronomice, religioase... Moş Axinte spune că numai ere universale au fost vreo două sute.

— Două sute?

— Da. Toate începeau numărătoarea de la „facerea lumii" care, după unii, s-a petrecut în anul 6984, iar la alţii prin 5535 înaintea erei noastre...

— Ha-ha! Noi cultivăm grîu de peste opt milenii, şi unii numără anii... Ia stai! Deci noi existăm, dacă înţeleg bine, dinaintea... „facerii lumii"?

— Dinaintea! rîse Viorel. Gîndeşte-te că unele ere universale, alexandrine, georgiene, evreieşti încep şi mai tîrziu. Daaa! Ca şi era bizantină ce-şi avea începutul la 1 septembrie 5509, înaintea erei noastre, dată la care, bineînţeles, a avut loc tot o „facere a lumii"!

Pe Stejara o înecă rîsul.

— Ce farmec avea revelionul la... 1 septembrie? Tăcură. Ştii cumva cine a inventat Era noastră?

— Un trac originar din Dobrogea, Dionisie „cel Mic", sau „Smeritul", cum i se mai zicea.

— Era din Dobrogea?

— Da. A murit însă înainte ca omenirea să-i fi adoptat „era" şi nici acum nu s-a generalizat pe tot globul. Aşa că... mai încape şi era Ranistorum!

Ea se juca, de astă dată, cu accentul:

— Era Ranistorum! Sau poate că este?! Urcă în fugă costişa, înspre platou. Deodată se auzi un „Auuu!" Viorel fu lîngă ea din cîteva salturi.

— Te-ai lovit, Ra?

— Sîngerează! gemu fata.

— Unde?

— Auuu! se plînse iar Ra, trăgîndu-şi mîna din strînsoarea lui. Abia atunci Viorel observă o picătură de sînge, numai cît o mămăruţă, lucind în vîrful degetului ei mic.

Zîmbi:

— Trece! Ai să vezi, Ra, că-ntr-un minut n-ai să mai simţi nici o durere.

Îi prinse degetul, scutură mica bilă rubinie şi supse locul cu grijă. După ce-şi dezlipi buzele de rană, spuse ca o scuză:

— Să. nu se infecteze...

298

— A şi trecut! declară Stejara şi dădu să fugă mai departe, dar el o reţinu:

— Dă-mi mîna!... Să ocolim spinii.

În preajmă erau mulţi spini, cu flori mov-albăstrii, strînse în capul unor gămălii verzi...

Sus. pe platou, le apărură sub ochi, deodată, lacul şi păpurişul ; mii de rîndunele zburau deasupra apei în căutare de ţînţari şi musculiţe. Era o oarecare distanţă pînă acolo şi ciripitul lor se auzea ca un zumzet de roi, în zbor îndepărtat.

— Aici e şes ca-n palmă, se miră VioreL studiind platoul. Te pomeneşti c-a fost cu adevărat locul unei cetăţi!? Vezi, Ra, ce drept e?

— Văd... Dar poate c-a fost nivelat de săteni. pentru agricultură.

— Dac-ar fi fost aşa s-ar fi cultivat ceva şi-acum. Sub ierburile astea trebuie să fie ascunse ziduri! Şi arătă către un pinten de pămînt: E poarta! O fi fost o poartă mare, de piatră, cu turnuri din care răsunau trompetele cînd soseau oaspeţii... Îşi duse mîna la gură şi-o făcu pîlnie ; imită un sunet de trompetă, apoi spuse grav: Prinţesă, maiestatea sa. împăratul Roş, ne aşteaptă!

— O, prinţe, aşteptam să fim primiţi şi cu surle!

— Regret, n-am decît trîmbiţe! rîse el şi, întorcîndu-se, îl zări pe Napoleon, urcînd în goană spre ei ; băiatul se grăbi să-1 întîmpine: Serenisime, sînt fericit să-ţi aduc omagiile mele şi ale prinţe-

299

sei Ra! spuse, la care dulăul latră supărat ca şi cum i-ar fi cerut: „Fii mai scurt, şefule!”

— A adus un bilet... observă fata zgarda de care atîrna ceva. O fi de la Codrin...

— Sau de la Dan!

— Nu, e de la moş Axinte! strigă Ra, curioasă.

— „Nu vă îndepărtaţi de lac. Curînd plecăm!” citi Viorel peste umărul ei.

— Curînd? Adică? întrebă Stejara, dar Viorel o linişti:

— La el „curînd” înseamnă o oră, „foarte curînd” o jumătate de oră, iar „îndată”... cinsprezece minute. Nu iese din orarul lui, aşa că mai avem timp.

Dulăul mişcă vioi din coada boantă, mulţumit că-şi îndeplinise misiunea, şi-o luă la sănătoasa, înapoi, dispărînd în porumbişti.

— O să dăm altă dată de Ranistorum. Acum să ne întoarcem, Viorel, că se întunecă.

Îi întinse mîna, dar băiatul întîrzie o clipă ; rupse întîi o floare, cu petale albe, şi o aşează în palma ei deschisă, ca pe un giuvaer ; murmură:

— Uite o stea! Nu pare o stea?

— Ba da! luciră ochii ei, fermecaţi de mica floare, cu petale înstelate.

Abia atunci văzură că bolta se umpluse de stele. Pe albastrul întunecat al sfîrşitului de zi, păreau monturi delicate de pietre

preţioase.

300

— Oare cînd s-or fi născut stelele? se pomeni el întrebînd;

— Stelele? se miră fata. Se nasc continuu şi mor continuu. Ca şi oamenii. Cele pe care le vedem noi au vîrste diferite: mai tinere, mai bătrîne. Unele nici nu există...

— Ce spui?!

— S-au stins de mii de ani! Lumina lor abia a ajuns pe firmamentul nostru. îţi aminteşti „La steaua care-a răsărit”?

— „Azi o vedem şi nu e!” rosti el cunoscutul vers. Numai că naşterea stelelor ni se pare un miracol!

— Este! Ca şi naşterea oamenilor...

Rîndunelele dispăruseră. în lacul din vale căzură, parcă sonor, bilele albe ale astrelor.

— Să mergem, spuse ea.

— Să mergem... Îi strînse el mîna şi o ajută să treacă peste un şanţ care parcă înconjura platoul. Gîndi: „Ar trebui să-1 aducem aici pe arheolog... Săpăturile ne-ar oferi poate surprize”. Dar, ca să-i facă plăcere fetei, reluă discuţia despre stele:

— Din ce se nasc stelele?

— Ştiu eu? Majoritatea astronomilor cred că se formează din praful care pluteşte în cosmos.

— Din praf?

— Da, Viorel. Uneori, noaptea, pe cerul înstelat, pot fi zărite nişte pete negre, rotunde. Sînt nori globulari de praf, cu diametre enorme, pînă

301

la trei-patru ani lumină, care alcătuiesc nebuloase cu denumiri bizare cum ar fi, Capul de Cal, Sacul de Cărbuni... Dacă într-un asemenea nor materia ajunge la o densitate mare, de exemplu, prin compresia produsă de explozia unei supernove, procesul de îndesire continuă sub acţiunea forţei gravitaţionale proprii pînă cînd norul ia foc şi începe să ardă ca o torţă.

— Torţe în cosmos! exclamă el.

— Da! O asemenea torţă se va aprinde, pare-se, şi în sistemul nostru solar. Se spune că planeta Jupiter ar fi o sferă de gaze şi praf, din ce în ce mai fierbinte, care într-o zi va lua foc.

— Şi-o s-avem doi sori? se miră Vioreî. Dacă unul va răsări la apusul celuilalt şi n-o să mai fie niciodată noapte? Vor dispare de pe boltă toate stelele, pentru totdeauna, şi va înceta cîntecul oricărei broaşte!

— Orăcăitul! îl corectă Ra, veselă, ascultînd concertul tot mai intens al „puilor de baltă” treziţi de umbrele înserării...

Dinspre lac pluteau frînturi de vorbe, mirosea a mustaţă de păpuşoi şi a papură. Viorel rîse.

— Atunci nu va mai dormi nimeni! Nu numai Gigi-Balamuc, dar toţi cocoşii lumii vor cînta alandala!

Rîse şi ea, uluită de comicul situaţiilor ce s-ar putea naşte dintr-o

asemenea năstruşnicie a naturii.

302

— Şi cînd va lua foc?

— Jupiter? Peste un milion sau un miliard de ani.

— Ooo! se dezumflă el. Mi-ar fi plăcut să văd un răsărit de Jupiter!

Stejara spuse, visătoare:

— Este totuşi grozav că omul a ajuns să cunoască, cu destulă precizie, evenimente stelare ce vor avea loc peste mii sau milioane de ani! Pînă şi cu un observator mic, ca al nostru, putem afla cît mai au de trăit unele stele, cît vor rămîne să mai lucească pe cer... Putem întocmi, dacă vrem, harta Ursei Mari, aşa cum va arăta ea peste zece mii de ani...

— Zece mii de ani?

— Da, da!

— Cum?

— Prin calcule. Cu computere.

Poteca se bifurcă. Nu-şi mai aminti nici unul pe care dintre drumeaguri veniseră. Viorel se uită după zmeu, dar nu-1 văzu ; trase cu urechea. Glasuri răsunau de undeva din stînga lor, aşa că o luară într-acolo. Peste puţin însă auziră aceleaşi glasuri venind din dreapta.

— Ne-a păcălit ecoul! spuse Viorel şi-şi consultă mica busolă montată în inel, de care uitase. S-o luăm prin lan!

— E des şi tăios...

303

— Te pot duce pe sus! bravă el şi se repezi să o ridice, ca să-i arate că-i uşoară, dar se dezechilibra, gata să cadă şi fata rîse:

— Aşa, n-o s-ajungem repede. Se desprinse din braţele lui, simţind, o mai intensă bătaie a inimii şi o greutate în respiraţie.

— Avem de ocolit puţin, nici o sută de metri, conveni Viorel. Hai înapoi!...

— Hai!

Cerul căpătă o culoare violetă şi lumina serii păru filtrată de un abajur nevăzut. Sirius sclipi deasupra lor ca un mare şi misterios diamant.

— Presimt că Dan ne va raporta ceva. E un detectiv pursînge!

— Dan? Mie mi s-a părut...

— Că nu-i inteligent? Oh, face pe prostul! îl imită pe detectivul ăla chior din serialul de sîmbăta, da-i cu toate antenele sus, crede-mă! Şi la şcoală se preface. Ştii ce i-a răspuns profesorului de istorie, odată, cînd 1-a-ntrebat cine-a guvernat Egiptul antic? „Fanfaronii”!

— Vioreeel!

— Raaa!

— Sîntem aici!

Vasul ridicase deja ancora şi se legăna uşor la mal. Săriră unul după altul pe punte. Se auzi huruind „dantura” roţii volante şi gîlgîitul apei la fund...

Capitolul XXV

„Cel care nu ştie să facă nimic e capabil de orice!”

Soarele năvăli în încăpere buiac, împresurîndu-1 cu mii de raze zglobii, ca nişte roiuri de albine diafane. Viorel visase ceva şi încerca să prelungească vraja visului. încet-încet mări deschizătura pleoapelor şi desluşi în fasciculul de lumină puzderii de pene multicolore, plutind vraişte. Se răsuci în pat şi-1 văzu pe Fantomas războindu-se cu o pernă din care puful se ridica valuri-valuri.

— Ce faci tu acolo?

— Carne! îi răspunse corbul continuînd să cotrobăiască.

Băiatul îl luă de coadă, îl scoase din perna în care se afundase şi-1 duse la fereastră, unde-1 scuturâ cum scuturi o cîrpă de praf, apoi îi dădu drumul în gol. Pasărea făcu un „crah” şi căzu ca o piatră.

— Valeu! strigă Dan, de jos. Ai ajuns să-mi dai cu cioara-n cap, căpitane?!

— Tu erai? Ce-ai acolo?

— Ghici! ascunse el ceva la spate.

— Iar a stricat Gîză ursuleţul!

— Ne-e!

— Nu mai face pe grozavul! Ce-mi ascunzi?

Dan arătă o foaie de ziar pe care era subliniat un titlu: „Iniţiativă pionierească”. Viorel simţi că-1 ia cu ameţeală:

— E vorba de noi?

— Închipuie-ţi! Şi în timp ce Viorel parcurgea grăbit rîndurile tipărite, Dan explică: Am trecut prin parcul teatrului. Era plin de copii. Spaţiile verzi dintre blocurile noului cartier sînt răscolite de alţi copii. Să te umfle rîsul, mă! Pînă şi mucoşii de grădiniţă vor să descopere tezaure şi să cultive flori de leac! S-a dus comoara noastră, căpitane! S-a dus! Îşi şterse obosit năduşeala de pe ceafă şi pufni: Mi-a venit să-i arunc în Someş! Auzi? în Someş!

— Cum aşa? ridică Viorel ochii din ziar.

— Aşa. Dacă e iniţiativa noastră, ce-şi vîră ei nasul? Pariez că n-au autorizaţie! N-au văzut nici măcar sprîncenele directorului, darmite să fi băut cu el un citro!

Viorel îşi scarpină vîrful nasului ca şi cum o gîdilitură ciudată l-ar fi împiedicat să cugete.

— Mă, Dane, mă! Aici vorbeşte frumos de noi... În definitiv, tot nu puteam singuri birui atîtea parcuri. Ne vom strecura printre ei şi vom afla ce ne interesează. Nu sîntem detectivi?

— Sîntem, spuse ceva mai domolit Dan şi ochiul lui verzui păru să-şi recapete culoarea obişnuită.

— Aşteaptă-mă! într-un minut m-am şi îmbrăcat...

Dan, revoltat de spiritul de imitaţie al copiilor oraşului, uitase să-i raporteze căpitanului un lucru foarte important. Strigă deodată cu toată gura de parcă glasul lui trebuia s-ajungă la o depărtare de-o poştă:

— Vioreeel!

— Îţi iese măseaua de minte? întrebă Viorel din dormitor.

— Mi-a ieşit, căpitane!

— Atunci?

— Am o poantă colosală!

Viorel sări în curte, îmbrăcat cu o bluză nouă, cu gulerul larg, răsfrînt. Dan îl studie întîi cu coada ochiului: „Ştiu eu cui vrei să te arăţi!", apoi spuse:

— Gîză a depistat o staţie-pirat!

— Cînd, mă? Ieri! Precis!

— Ieri.

— În timpul excursiei la Lacul Ştiucilor!?

— Exact.

— Şi ce se spune în mesaj?

Dan se fîstîci.

— Am uitat banda la „Rachetă". Te căutasem acolo. Ştii că Georgiana a prins aceeaşi emisie?

— Perfect! se bucură detectivul-şef. E... e... ca la carte!

Dan pricepu unde bătea căpitanul:

— Crezi?...

— Da, mă!

— Eu nu cred.

Viorel tăcu. Aruncă o pietricică după Gigi-Balamuc şi cocoşul, observîndu-1, fugi înspăimîntat. Pe uşa lui Terentie Şchiopul era agăţat veşnicul bileţel: „Am plecat la cumpărături', dar băiatul se mulţumi să zîmbească acru.

Ieşiră în stradă. Asfaltul mirosea a smoală. Undeva, o sirenă de fabrică, sau de locomotivă, tiuia lung, acoperind zgomotul automobilelor.

— Tu..., vorbi, în sfîrşit, căpitanul şi Dan deveni atent, uiţi pur şi simplu figura cu puricii. Nimeni în lume n-ar fi fost în stare să mă păcălească aşa!

— Doar nu-ţi închipui că în puricii lui de fier şi-a pitit staţia?! rîse ironic aghiotantul. Mai curînd în barbă sau în pălărie.

— E inventator. Nu poţi şti ce şmecherie a pus la punct! Uite, eu am încercat să reiau radiogramele descifrate de Ra şi parcă...

— Parcă? tresări bondocul.

— Parcă maşina electronică a încurcat ceva... Am aplicat „codul" în alte două variante şi în ambele cazuri am obţinut fraze inteligibile. Radiogramele astea sînt un fel de glosă în proză. Prima suna aşa: „Cel care nu ştie să facă nimic e capabil de orice" ; iar a doua: ,,Ştiinţa este un al doilea soare pentru cel care o are".

308

— Mda... Ne învîrtim în acelaşi eerc vicios! gîfîi Dan, amintindu-şi, prin asociaţie, mesajul cel nou: „Ştiinţa, pentru cel care o are, e ca aurul ; are preţ oriunde”.

Viorel, la auzul acestor cuvinte, se opri locului cu aerul unei descoperiri.

— Mergem la el!

— La cine?

— La moş Axinte.

Bondocul zîmbi ironic, dar nu se împotrivi. Se ţinu după el. întrebă într-un tîrziu:

— De ce?

— Să ne lămurim dacă el le-a transmis. Asemenea fraze numai în capul unui spion-savant se puteau naşte.

— Şi cum o să ne lămurim?

— Tu eşti un mare actor, Dane! Şi poate că şi eu am niţel talent. îi vom juca o farsă teribilă! Va fi imposibil să nu-i scape una din frazele astea, dacă-s ale lui! Îi dădu detalii asupra unui plan ingenios, dar Dan se încăpăţînă:

— Bun, să spunem că se trădează, dar o simplă frază, căpitane, nu-i încă o probă materială. Mai ales că-i total... inofensivă!

— Vom afla cel puţin dacă sîntem sau nu pe o cale bună. Şi cine ştie, poate vom reuşi să dăm de sensurile secrete ale acestor cuvinte, aparent paşnice...

309

Ajunseră la blocurile noi din capătul „Cartierului Verde”, dincolo de care începea poteca de scurtătură. Era cald, mirosea a luncă şi a mirişte.

Napoleon îi simţi de departe ; hămăi de cîteva ori şi-şi mişcă voios coada scurtă, semn că-i primea bucuros, ca pe oaspeţi de seamă.

Toate uşile erau deschise, ca şi cum moş Axinte ar fi ştiut dinainte că vor veni. Băieţii îl găsiră în atelierele de sus, meşterind ceva.

— Voi eraţi, detectivilor? le zîmbi el şi le ordonă cu o voce caldă, dar care nu suferea împotrivire: Şedeţi! Veţi vedea cea mai fabuloasă comoară de care s-a auzit vreodată, parte din faimoasa comoară a regilor daci!

Viorel şi Dan, luaţi pe nepusă masă, încremeniră în picioare.

— V-am spus să şedeţi! Aşa... Acum închideţi ochii şi număraţi pînă la o sută. Dar să nu trişaţi!

Timpul parcă îngheţă. Lui Viorel i se păru că a număra pînă la o sută însemna chiar veşnicia. De planul lui ingenios uită cu desăvîrşire. Cînd deschise ochii, încăperea era cufundată în întunericul cel mai de nepătruns. Se auzi o ţăcănitură scurtă, ca de comutator electric, şi într-o vitrină pe care nu o mai văzuse pînă atunci, străluci fantastic o comoară, alcătuită din fel de fel de obiecte din aur pur, scînteietor. Voi să scoată un sunet de uimire, dar nu reuşi. Două ciocănele îi loviră pe rînd tâmplele, dureros. Bătrînul rîse tare şi barba lui uria-

şă, ca a strămoşilor daci, se aprinse de lumina aceea aurie pe care o răspîndea uluitoarea comoară.

— De ce v-aţi speriat aşa?

Glasul nu era al unui pirat şi nici al unui spion ; avea acelaşi timbru plăcut cu care se obişnuiseră şi încet-încet îşi reveniră din spaimă. Dan se ridică primul şi întinse instinctiv mîna să pipăie aurul care-i fascina vederea.

— Stai jos! îi ordonă sec moşneagul, şi rîse iar, ciudat de curat, ca şi cum ar fi rîs un copil de-o glumă bună.

— E... comoara pe care o căutam?! îndrăzni Viorel, neluîndu-şi ochii de la extraordinarul tezaur. „Savantul inofensiv!" îşi spuse şi recapitula în gînd cuvinte din mesajul scris de Nicolo pe memorizator: ,„Acolo unde astăzi un savant... au existat odinioară pîrjoluri nocturne, la a căror lumină învingătorii torturau prizonierii... Ce-ar mai fi rîs piraţii!... Comorile lor, rod al jafurilor, vor fi considerate mărturii ale uneia dintre civilizaţiile lumii". Vorbi iar şi glasul băiatului tremură: O să ne torturezi? Sîntem doar prizonierii tăi... Probabil că s-au închis automat toate uşile!...

Un rîs şi mai puternic, neaşteptat de sonor pentru vîrsta lui moş Axinte, cutremură atelierul.

— Să vă torturez?!

Aurul ardea parcă, scăpărînd ape luminoase şi vii.

— De unde pină unde asemenea idei negre, căpitane Viorel? Să torturez propriii mei detectivi?

Lui Dan îi tremura toată falca şi i se auzeau dinţii clănţănind.

— Nici pomeneală! mai adăugă bătrînul.

Hipnotizat parcă de feeria podoabelor de metal preţios, încercă şi Viorel să se apropie, dar aceeaşi voce autoritară îl reţinu:

— Şezi!

Bondocul de alături bîigui:

— O să împărţi cu noi aurul, nene?

Bătrînul tăcu.

— Cum l-ai descoperit? întrebă Viorel ceva mai calm.

— Cu ştiinţă, spuse moşneagul serios, chiar grav.

Se uită la Dan. Bondocul îşi ştergea transpiraţia, fără să-şi dezlipească ochii de la strălucirea comorii. Dacă ţi-aş da ţie întreaga avuţie pe care o vezi. ce-ai face cu ea?

Dan tresări. îşi muşcă limba vorbind:

— Aş da jumătate lui Viorel.

,.N-are suflet rău, gîndi «şeful» său, mişcat. E un prieten adevărat".

— Şi cealaltă jumătate?

— Mamei.

Bătrînul păru mulţumit.

— Dar tu, căpitane? Tu ce-ai face cu aurul?

Viorel şovăi, şovăi îndelung. Dan se repezi tulburat:

312

— Ţi-ai păstra şi cealaltă jumătate!

— Nu, Dănuţ, aş preda toată comoara muzeului. Acestea sînt mărturii ale uneia dintre civilizaţiile lumii! folosi el cuvintele vechiului mesaj.

— Foarte bine te-ai gîndit, spuse sincer moşul, numai că vezi... aceasta este comoara mea!

Viorel crezu că se răstoarnă casa pe el. „Se joacă cu noi de-a şoarecele cu pisica!" încercă să se stăpînească. Rosti rar, ca în filmul despre Sorge:

— Cine eşti tu, moş Axinte?

Moşneagul îşi pipăi barba cu degetele uscăţive şi-şi căută pipa. N-o găsi. Băiatul scoase atunci „emiţătorul" subtilizat în ajun şi-i spuse firesc, ca şi cum l-ar fi găsit în clipa aceea:

— Poftim.

— Mulţam, făcu bătrînul fără să se mire cîtuşi de puţin. Dar tu, tu cine eşti?

— Ştiu figura! Cînd vrei să scapi de o întrebare, pui alta. Îi strînse braţul lui Dan, ca să-şi dea curaj şi, în acelaşi timp, să-şi îmbărbăteze prietenul care-şi uitase gura căscată, aşteptînd emoţionat desfăşurarea evenimentelor. Pentru cine lucrezi?

Bătrînul profesor tăcu.

— Cu cine lucrezi? repetă el, cu voce scăzută, muiată în mister.

Moş Axinte schiţă fără să vrea un surîs, lovindu-şi degetele cu coada pipei.

313

— Unde-ţi sînt complicii cu care ai pus mîna pe comoara căutată de noi?!

Aurăria scapără diabolic şi Dan, surescitat, interveni:

— Tăcerea e ca aurul, are preţ oriunde, dar nu aici.

Moş Axinte tuşi. Ironia puştiului cu părul creţ, care cu cîteva clipe înainte tremurase de spaimă, îl deranja.

— La mine, copii, intrarea e liberă, dar ieşirea poate costa...

Era o ameninţare. Bondocul înghiţi în sec, iar Viorel îşi ţinu răsuflarea.

— Cît sîntem încă pe pace, îşi muie uşor tonul gazda, eu vă zic: „Bine-aţi venit!"

Mintea lui Viorel se aprinse: „Încearcă să cîştige timp. Poate că-şi aşteaptă complicii. Trebuie să acţionez!" Şuşoti ceva la urechea lui Dan care se făcu alb ca varul.

— Zic să ajungem la o înţelegere... propuse moşneagul, pricepînd că băieţii i-au pus gînd rău.

— Înţelegere? Viorel se gîndi la aur. Cît o să ne dai? Un pumn?

— Nu, prefer cureaua de la pantaloni! zîmbi în barbă moşneagul. În „înţelegerea" noastră, dacă vreţi voi să ştiţi, nu

poate intra împărţirea aurului!

— Dane! strigă Viorel şi, conform planului, se repeziră asupra moşneagului care, luat prin sur-

314

prindere, începu să meargă de-a-ndăratelea şi să se apere cu pipa de parc-ar fi mînuit un buzdugan. Dan îi puse o piedică şi-1 răsturnă, cît era de lung, pe duşumea. Detectivii — pe el! Unul îi prinse o mînă, iar celălalt alta şi-1 întoarseră cu faţa în jos. Moşneagul scrîşnea din dinţi şi gemea.

— Cureaua de la pantaloni, Dane!

Viorel ceruse cureaua ca să-i lege mîinile, dar bătrînul se sperie ; crezu că vor să-i aplice instrumentul „preferat”.

— Spun tot!

— Aşa?! se bucură detectivul-şef.

Dan prinse curaj:

— Spune, bandit afurisit! Hoţ de aur!

— Care hoţ? Spion! Spionul secolului! Pariez că aurul era destinat finanţării reţelei!

Bătrînul se zbătu:

— Împuşcaţi-mă, spînzuraţi-mă, dar acum lăsa-ţi-mă să vorbesc!

— Ptii! Ce vorbăreţ a devenit! rîse detectivul-şef, după ce-şi văzu „opera” desăvîrşită ; nici cel mai voinic bandit n-ar fi fost în stare să desfacă legătura.

— N-am, jur, nici un complice! spuse bătrînul.

— Cui ai transmis radiogramele?

Tăcere.

— Dane, tu caută telefonul! Trebuie să fie p-aci...

315

— Fără telefoane! ridică tonul moşneagul. Vă dau toată comoara, dar fără... telefoane!

— Aşa care va să zică! triumfă Viorel. Numai că nu ne-ajunge comoara...

— Aaa... vreţi să mă scalpaţi! ţipă moşneagul. vizibil iritat.

Dan, căruia aurul îi făcea cu ochiul, adoptă o poziţie conciliatoare:

— De ce să nu ne mulţumim numai cu comoara, căpitane?

Viorel se supără:

— D-aia! Că eu comand! La ţara ta nu te gîndeşti? Numai la aur! Aur! Aur! Aur!

Moş Axinte se răsuci şi faţa lui apăru în lumina reflectată de podoabe ca a unui adevărat şi mare pirat. Barba sa uriaşă se aprinse parcă de o flacără galbenă. Vocea îi deveni brusc calmă, ca şi cum şi-ar fi luat o piatră de pe inimă:

— Spectacolul s-a terminat! spuse şi rîse puternic, cum ar fi rîs un strămoş dac la un chef ritual. N-aţi auzit, detectivilor?

Băieţii îl priviră contrariaţi.

— E un truc, Dane! Dă un telefon la miliţie...

— Stai, băiete! îi ordonă bătrînul sever, sigur pe sine, şi Viorel simţi că se schimbă ceva. Deschideţi întîi vitrina şi pipăiţi obiectele de aur, să vă convingeţi dacă există...

— Cum să nu existe?! pufni bondocul, dar prietenul lui, faimosul căpitan Viorel, căruia îi veni

316

fulgerător în minte discuţia despre lasere şi holografie, înlemni. Un nod aspru i se urcă în gît şi amuţi. Privi prostit cum Dan încerca să apuce în mînă obiecte care nu existau. Şopti fără vlagă:

— E o hologramă!

— O hologramă?! se miră Dan. Ce-i holograma? Un fel de Fata Morgana?

„Grozavă farsă i-am jucat!" îşi spuse cu amărăciune Viorel, privind aiurit ba la Dan, ba la strălucirea comorii... imaginare!

— Hei, detectivilor, nu mă dezlegaţi?

Se treziră parcă de pe altă lutoe

— Ba da, nene Axinte! săriră ei, împiedicîndu-se reciproc şi eăzînd grămadă peste bătrîn.

Se pomeniră rîzind. Cînd se ridicară, Viorel spuse jenat:

— Sîntem nişte potlogari de rînd, asta-i! Diletanţi, nene!

Moşneagul îşi dezmorţi mîinile şi-şi pieptănă barba niţel cam şifonată. Viorel nici nu se mai uită la ce se alesese de bluza lui nouă, cu guler răsfrînt. Dan îşi repetă întrebarea:

— Ce-i holograma? Un fel de Fata Morgana?

— Cum să-ţi spun? E mai curînd o fotografie cu laser. Dar holograma nu este nici pozitivul şi nici negativul unei imagini, e mult mai mult, căci o redă în toate cele trei dimensiuni ale ei. Vedeţi... razele laser. întîlnind în calea lor un obstacol, să spunem o statuetă de aur, nu se opresc, ci îl îm-

317

brăţişează, îl cuprind de jur împrejur. În acest moment fascicolele laser pot fi „îngheţate" pe o emulsie fotografică, pe materiale termoplastice sau cristale sensibile la lumină. Repuse apoi în mişcare, deşi obiectul holografiat a fost îndepărtat de mult, îi vor contura imaginea cu fidelitate ca şi cum s-ar proiecta un film.

Băieţii oftară.

— Şi comoara? Comoara unde-i acum?

— În muzeu, fireşte...

— Teribilă chestie! făcu bondocul şi plescăi din. limbă, ceea ce însemna la el suprema încîntare.

— Trebuie să mai ştiţi, detectivilor, că în viitorul apropiat holograma va deveni cel mai perfect cod cifrat!

— ?!!!

— Da-da! Se vor putea imprima, holografic, pe o bucăţică de cristal, milioane de imagini şi un spion dibaci va putea subtiliza conţinutul unei întregi arhive! Aşa că detectivii... detectivii adevăraţi vor avea nevoie de cunoştinţe multe, enorm de multe! Şi se uită la copii cu ochi calzi,

de bunic.

Capitolul XXVI

Viorel privi pămîntul cu răsuflarea tăiată: „Grozavă planetă locuim noi, oamenii!”

— Vii?

— Vin!

Din cînd în cînd el îi întindea mîna pentru că fata era desculţă şi picioarele umede alunecau pe pămîntul lutos al potecii. Mirosea a soc, a frunze de mur şi a mentă. „Trebuie să strîngem recolta de mentă” îşi abătu Viorel o clipă gîndul de la problemele ştiinţifice care-1 frămîntau, simţind griji noi, de gospodar. în vale, rîul plescăia somnoros. Vegetaţia părea cuprinsă de vrajă.

— E foarte interesant pragul-ştergător pe care ni l-ai construit, îi spuse Ra, privindu-1 familiar, cu ochii ei mari şi negri, ca două pete de întuneric.

— Mi-am montat unul şi acasă. Tata, de cum 1-a văzut, a spus că-1 va produce în serie!

— Da? ridică Stejara sprîncenele ei subţiri, ca nişte semne de întrebare.

— Dar priza cu siguranţă nu-ţi place?

— Ba da! Eşti un... un...

— Geniu tehnic?

— Chiar!

Viorel tăcu. simţind că-1 îneacă emoţia. Spuse într-un tîrziu:

— Ştii, Ra, am mai inventat un motor cu laser, pe baza efectului lumino-hidraulic, dar moş Axinte mi-a spus să-1 las baltă. Mă întreb uneori de ce?

— El nu ţi-a explicat?

— Nu.

— E un mare învăţat, e-adevărat, dar pot greşi şi savanţii. Ar trebui încercat.

— Să încerc?

— Te vom ajuta toţi.

— Dar moş Axinte a spus...

Ea zîmbi şi soarele se răsfrînse în cristalul dinţilor ei mici şi frumoşi.

— În ştiinţă numai experimentul poate spune ultimul cuvînt. Newton a susţinut, cîndva, că nu este posibilă corectarea proprietăţii lentilelor de a dispersa lumina şi autoritatea lui a ţinut pe loc cercetările privind funcţionarea lunetei timp de aproape o sută de ani!

— Chiar?

— Chiar! Aristotel spunea că vidul este imposibil şi cîte nu face azi tehnica vidului? Sau... cîţi n-au fost cei care au susţinut că omul nu se va putea niciodată desprinde de Terra!

— Şi acum zburăm fără emoţii! se antrena Viorel în subiectul

preferat al Stejarei.

— Da, dar după ce s-a desprins, s-au găsit curioşi care să întrebe: „De ce studiem cosmosul?!”

320

— Pentru că există! strigă Viorel.

— Şi pentru că vrem să ne lămurim cine sîntem şi ce reprezentăm în univers!

Ra se feri cu un gest graţios de creanga unui arbust, schiţă un surîs care-i scoase în evidenţă gropiţele din obraji, apoi continuă:

— Ştii cum îşi închipuiau oamenii din vechime universul? La egipteni bolta era întruchipată de scînteietoarea zeiţă Nut, care purta pe spinare stelele sau luntrile Soarelui... La indieni orizontul era simbolizat de patru condori...

O pasăre piui în desiş.

— Eu aş fi ales patru privighetori sau patru ciocîrlii.

— De ce? Mai curînd patru corbi vorbitori, îşi aminti ea de Fantomas, să strige în cele patru vînturi (făcu palmele pîlnie): Vioreeel, fiul Pămîntuuuului!

Glasul ei vibra ca un diapazon de argint, zbură peste arbori, pînă dincolo de poiană, de unde se întoarse grav şi solemn.

— Ra, zeiţa bucuriei! şopti băiatul şi privi cerul: Oare oamenii altor planete vor fi cunoscînd bucuria?

Stejara se lipi de trunchiul fierbinte al unui copac. După un timp, mărturisi:

— Cine poate şti? Mie îmi place astronomia, dar mai ales astronautica, cosmotehnica, pentru că oferă zi de zi pămîntenilor numeroase bucurii! Nu

321

există ştiinţe mai pămînteşti decît acestea, crede-mă!

Viorel se aşeză turceşte lingă ea.

— Te rog să mă crezi, Viorel!

— Te cred.

— Astronomii sînt cu capul în stele, dar stau cu picioarele pe pămînt. Şi cu cît se apropie de stele, îşi văd mai bine planeta natală. Aproape toate născocirile minţii omeneşti destinate zborurilor cosmice, mii de invenţii şi descoperiri, au aplicaţii terestre...

— Ştiu, Ra, dar una mi se pare formidabilă! Cică îţi mişti numai ochii şi poţi manevra diferite aparate. Ba pentru navele „Gemini” am auzit că s-a construit o cameră de televiziune cît un bănuţ! Îţi dai seama, Ra, cine eram noi dacă aveam o asemenea şmecherie? se trezi în el detectivul. O strecuram în buzunarul spionului şi...

Stejara rîse drăgălaş.

— Al lui moş Axinte? Dar îl văzu pe băiat încurcat şi nu insistă. Mie îmi place teribil navigaţia marină cu ajutorul sateliţilor artificiali. Ordinatorul de la bord primeşte datele de la satelit, calculează poziţia navei şi informează permanent pe căpitan...

— Chiar?

— N-ai auzit? Graţie sateliţilor posedăm azi hărţi ultraprecise ale globului terestru. Un satelit a permis descoperirea de zăcăminte minerale în

322

Noul-Mexic şi în Arabia Saudită, un altul a detectat cîmpurile petrolifere din Brazilia. Acum cîţiva ani, în Insulele Hawaii apa potabilă avea preţul aurului, dar într-o zi un satelit a detectat o importantă pînză de apă dulce care se vărsa în ocean...

— Grozav!

Fata continuă cu ton catifelat:

— Prin mijloacele oferite de cercetările spaţiale s-au perfectat metode de detectare a zonelor bogate în peşte. Tu ai mîncat peşte oceanic?

— De cîte ori!

— Ţi-ai imaginat vreodată o legătură dintre un peşte şi un satelit artificial sau o rachetă cosmică? Ei vezi?!

Viorel se ridică. Păşiră alături.

— Eu mă fac... cosmotehnician!

— Cosmotehnician? se miră fata. Vrei să-ţi alegi o sută de meserii? Cosmotehnica e alcătuită dintr-o sumedenie de specialităţi!

Băiatul bravă:

— Le învăţ pe toate! Vreau să ştiu... ce reprezint în univers!

Fata se opri uluită. Muşcă dintr-o frunză, apoi îl privi cu ochii ei foarte mari, negri, mai frumoşi ca oricînd.

— Tu ai să fii academician!

Viorel roşi. Spuse:

— Un academician cîrn!

323

— Nu eşti cîrn! spuse ea serioasă.

— Atunci... tu ai să fii... academiciana... Scăzu vocea şi o întrebă în taină: Vrei să rămînem prieteni?

— Vreau!

— Pentru totdeauna?

— Pentru totdeauna!

Insula o luă din loc, pluti uşor, apoi se ridică întocmai ca o fantastică farfurie zburătoare. Strania navă urcă' sus, sus de tot şi Viorel privi pă-mîntul cu răsuflarea tăiată: „Grozavă planetă locuim noi, oamenii!”

— Heeei! Căpitane!

Era glasul lui Dan. Dinspre poiană apăru fornăind Vulpe şi Viorel se deşteptă din lumea lui de vis.

— VV! intonară în cor călăreţii şi bondocul păru să joace rolul de dirijor prim.

„Precis că-1 doare burta..., că măseaua de minte i-a ieşit!”

— Ce ai, Dane? Am înţeles: VV! Viorel Vela, aşa mă cheamă. Şi ce-i cu asta?

— N-ai înţeles nimic, căpitane! „VV” înseamnă Vivat Viorel! Ai fost

decorat!

— Distins, mă! îl corectă Codrin.

Dar Dan îi dădu cu ale lui:

— Ai fost decorat, căpitane! Pare-mi-se că ai fost făcut Cutezător!

Băiatul se uită la Ra şi o întrebă emoţionat:

— Eu? Ce am... cutezat?

— Să gîndeşti! îi spuse Ra, simplu.

— Ne-a comunicat profesorul! gîfîi bondocul. Vine să ne ia cu .,limuzina”!

Vulpe fornăi, bătu din copită şi se întoarse galopînd cu coada fluturată.

— Hiii! strigară insularii voioşi, din goana calului.

Viorel rămase puţin năuc. Stejara era radioasă ; se vedea cît de colo că vestea o bucurase.

— Am cutezat să gîndesc... murmură el.

— Da, Viorel, şopti Ra şi-1 luă de mînă.

Poposiră în marginea poienii, de unde se vedea silueta zveltă a Rachetei albe, poate în acelaşi loc din care băiatul o zărise pentru prima dată. Fata continuă:

— Ai făcut atîtea invenţii!

— Întîmplător. Ra, spuse el modest, jucîndu-se cu degetele ei micuţe şi fine.

— O mulţime de invenţii şi descoperiri celebre s-au făcut întîmplător!

— Întîmplător?

Stejara ascultă o clipă foşnetul arborilor, de parcă ar fi aşteptat un sfat magic.

— Da, Viorel!

— Chiar?

— Pierre Curie a uitat odată în buzunar o sticluţă cu radium, care 1-a ars zdravăn, şi astfel a

descoperit efectul biologic al substanţelor radioactive!

Viorel rîse scurt. îşi aminti:

— Sugativa a fost inventată cam tot aşa. O calfă uitase să pună destul clei în pasta de hîrtie.

— Ei vezi? Dar radioscopia ştii cum a fost descoperită? Roentgen studia razele catodice pe care le proiecta pe un ecran fluorescent. Deodată şi-a vîrît mîna între tub şi ecran şi mai să-1 lovească damblaua. A văzut oasele propriei sale mîini ca şi cum ţesuturile din jur nici n-ar fi existat!

— Teribilă chestie!

Stejara răsuflă adînc.

— Numai că întîmplările astea formidabile nu le trăiesc decît oamenii care cutează să gîndească.

Măgulit, Viorel căută o idee cu care s-o dea gata de tot. Spuse:

— Aş vrea să construiesc primul lift între Pămînt şi Lună. Ar circula fără carburant, doar cu forţa de atracţie a celor două corpuri cereşti. Urcarea în lift s-ar face de pe nişte rachete-taximetre.

Ochii ei străluciră.

— Atunci eu mă voi face liftieră!

Rîseră.

— Prinde-mă! strigă fata şi Viorel o luă la goană prin iarba înaltă, necosită de mult. Nu reuşi s-o ajungă decît la Racheta albă.

326

— Nu vii, căpitane? se agită Dan. Moş Axinte a sosit. Ne aşteaptă.

— A venit profesorul? Atît de repede? Şi cugetă: „Precis că are o staţie de emisie în maşină! Plănui o acţiune, dar se răzgîndi repede: „Nu, ajunge! O dată l-am depilat, a doua oară l-am burduşit, a treia oară... Nu! Să încerce şi altul...” îi spuse bondocului:

— Îţi predau comanda...

— Adică?...

— O să fii căpitan! Eu mă fac liftier.

— Poftim?!

— Liftier, sublinie cuvîntul şi rîse în sine.

— Tu ai febră..., căpitane!

Reveni Stejara, îmbrăcată şi pieptănată. în părul ei tuns scurt prinsese o fundă roşie. Viorel o întrebă cu înţeles:

— Tu ce-o să te faci, Ra?

— Liftieră! pricepu ea.

Bondocul se scarpină în scăfîrlie, semn că nu încăpea ceva în capul lui mare şi creţ.

— Voi aţi băut ceai de scrîntitoare! Să mor eu de rîs dacă voi n-aţi băut ceai de scrîntitoare!

Moş Axinte claxona lung şi, pierzîndu-şi răbdarea, veni după ei:

— Voi nu mai aveţi nevoie de aur?!

— Aur? Mersi! făcu Viorel o grimasă.

— Da-i aur adevărat, copii! tresări bătrînul.

327

— Păi... era vorba de o decoraţie! pufni bondocul.

— Da!

— E aur sau decoraţie? şi Viorel cercetă barba albă şi deasă a profesorului ca şi cum ar fi dorit să ghicească ce ascundea în ea.

— E şi una, şi alta. E o medalie de aur!

— Pentru arcocicletă?

Bătrânul îşi scutură barba.

— Nu pentru invenţii aţi primit medalia!

— Pentru descoperirile arheologice! strigă Dan, sesizând pluralul „aţi”. Eu am..., vă amintiţi..., eu..., eu...

„Îi bubuie mintea!” gîndi Viorel şi-l potoli:

— Mă Dane, mă! Prea le spui repede. N-ai vrea să repeţi totul...

Derutat, bondocul tăcu. Vorbi iar bătrînul:

— Medalia e pentru cele mai frumoase grădini publice din ţară!

Se lăsă o linişte profundă. Undeva, în iarba înaltă a poienii, Vulpe nechează scurt. Faimosul detectiv şi inventator încercă să zîmbească, dar surpriza, cu totul neaşteptată, cum numai „moşneguţul” se pricepea să le-o ,,coacă”, îi lăsase paf.

Stejara îi spuse:

— Şi invenţiile tale vor fi medaliate, ai să vezi! Ideea cu aplicarea îngrăşămintelor chimice, direct pe seminţe, e genială, Viorel!

— Ai dreptate, Ra! întări moş Axinte. În fond poţi fi foarte bine detectiv, inventator şi grădinar.

Un mare matematician, Lobacevski, a fost decorat pentru... succese în grădinărit!

— Aur am căutat, nu? rîse Codrin şi rîsul lui molipsi întregul grup. Medalia-i de aur!

— Haideţi, copii, că sîntem aşteptaţi! îi chemă bătrînul.

Afară, în ,.limuzină”... Gîză! Dan, de cum îl văzu, se făcu foc:

— Tu iar ne-ai urmărit!

— Pssst! îşi duse puştiul degetul la buze. Am descoperit staţia-pirat!

— Ce spui?!

Băieţelul le făcu semn să aştepte.

— Aici, în mulineta asta, şopti el misterios, după ce motorul porni.

„Fordul” demară şi intră pe autostradă.

— Cum o să fie aici? mormăi Dan, sucind şi răsucind instrumentul pescăresc.

— E posibil, Dane, luă Viorel de la el mulineta. Îşi scoase briceagul şi începu s-o demonteze.

Moş Axinte îl urmări cu coada ochiului prin oglinda retrovizoare. Rîse în barbă.

— Dacă o strici, o plăteşti ca nouă!

Viorel se opri din meştereală şi privi absent pe fereastră. Ra îi atinse mîna şi îi spuse nostalgică:

— Mie mi se pare că nu casele, copacii fug pe lîngă noi, ci... pur şi simplu simt cum fuge vacanţa!

Epilog

Măsor încăperea cu paşi mari, uniformi ; dincolo de fereastră ninge. Fulgi mari se anină de ramurile puţine ale unui lămîi bătrîn, uitat, cine ştie cum, pe balcon. Cît timp a trecut? Vîntul se strecoară pe undeva, ţiuie ca un şoricel japonez „sue-ciue” şi, după ce a cotrobăit destul, dispare la fel de misterios. Simt o senzaţie ciudată de regret... Mica vacanţă mare a rămas în urmă, s-a topit, odată cu istorisirile lui Lucian. Trag cu coada ochiului spre fiul meu. Citeşte grăbit ; mai are cîteva file. Lasă manuscrisul şi-mi sare de gît.

— Mă dobori, hoţule! mă apăr eu.

— Dă-i înainte, tăticuţ! Să-ţi povestesc ce a urmat!

— Ce? tresar eu. M-ai angajat secretar particular?

El rîde, rîde cu hohote, rîde cum nu l-am mai văzut, de-i dau lacrimile... Dincolo de fereastră ninge.

— Tăticuţule, de-abia acum vine ceva nostim....Tare nostim!

330

— Chiar? îl întreb, niţel ironic.

— Chiar! Să vezi ce-am descoperit...

— Ştiu! îi tai vorba. Emiţătorul din mulinetă... şi minusculul magnetofon care, în clipa cînd aţa „specială” se epuiza de pe mosor şi zmeul se afla la mari înălţimi, intra automat în funcţiune. Aşa au transmis Codrin şi Nicolo ultimul mesaj, fără să bănuiască ceva...

— La ipoteza asta nici nu m-am gîndit!

— Pe furtună şi ploaie era suficient să tragă „limuzina” mai aproape...

— Ai fi fost un detectiv grozav, tăticule!

De săptămîna chiulită nu-1 mai întreb. A fost la mijloc, desigur, o invenţie importantă. Dar va fi ultima şolticărie pentru că de azi îi trec în program o oră de cercetări. Bucătăria e şi aşa un soi de laborator chimic, baia - „cameră obscură”. dormitorul lui „atelierele centrale” de cosmotehnică, biblioteca mea - un fel de „arhivă secretă”. Cînd vin la noi oaspeţi trebuie să le atrag atenţia să se uite pe unde calcă, să nu care cumva să alunece pe o eprubetă, pe vreun letcon sau să se împiedice în vreo sîrmă conectată la cine ştie ce sistem electric complicat.

Sună cineva la uşă.

— Deschide tu, îi spun, pentru că bănuiesc cine-i.

331

E... ea! Intră cu frig, cu miros de iarnă şi fulgi de zăpadă în păr. Ochii mari, negri, joacă vii pe sub sprîncenele arcuite ca două semne de întrebare.

— Sărut mîna, îmi zice, răsuflînd ca după o goană. Îl lăsaţi jos?

Pot oare spune „Nu”? Şi-au dat mîna şi coboară, chiuind şi rîzînd, cîte două-trei trepte deodată.

Au aproape treisprezece ani, e iarnă, şi afară ninge...

Lector GH. ZARAFII Tehnoredactor ŞTEFANIA MIHA1
Bun de tipar 27.IV.1980. Apârut 1980. Coli tipar 21.

Tiparul executat sub cd. 4127 la

întreprinderea poligrafică Galaji
B-dul George Coşbuc nr. 223 A
Republica Socialistă România